מִשְׁלֵי

Mishlei

Sananlaskut

Hebrea - Suomi

Sananlaskut 1 ***(Proverbs 1)***

1 מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה בֶן־דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃

H4912	H8010	H1121	H1732	H4428	H3478
mish·lei	She·lo·moh	ben-	Da·vid;	me·lech,	Is·ra·'el.
Sananlaskut	Salomon	pojan	Davidin	kuninkaan	Israelin

2 לָדַעַת חָכְמָה וּמוּסָר לְהָבִין אִמְרֵי בִינָה׃

H3045	H2451	H4148	H995	H561	H998
la·da·'at	choch·mah	u·mu·sar;	le·ha·vin,	'im·rei	vi·nah.
tuntemiseksi	viisauden	ja opetuksen	ymmärtämiseksi	sanojen	viisauden

3 לָקַחַת מוּסַר הַשְׂכֵּל צֶדֶק וּמִשְׁפָּט וּמֵישָׁרִים׃

H3947	H4148	H7919	H6664	H4941	H4339
la·ka·chat	mu·sar	has·kel;	tze·dek	u·mish·pat,	u·mei·sha·rim.
ottaa vastaan	kuri	viisauden	oikeuden	oikeudenmukaisuuden	ja suoraselkäisyyden

4 לָתֵת לִפְתָאיִם עָרְמָה לְנַעַר דַּעַת וּמְזִמָּה׃

H5414	H6612	H6195	H5288	H1847	H4209
la·tet	lif·ta·jim	'a·re·mah;	le·na·'ar,	da·'at	u·me·zim·mah.
antamaan	yksinkertaisille	viisautta	nuorille	tietoa	ja harkintaa

5 יִשְׁמַע חָכָם וְיוֹסֶף לֶקַח וְנָבוֹן תַּחְבֻּלוֹת יִקְנֶה׃

H8085	H2450	H3254	H3948	H995	H8458	H7069
jish·ma'	cha·chom	ve·jo·sef	le·kach;	ve·na·von,	tach·bu·lot	jik·neh.
kuulee	viisas	ja lisää	oppimistaan	ja harkitsee	neuvoja	viisaita

6 לְהָבִין מָשָׁל וּמְלִיצָה דִּבְרֵי חֲכָמִים וְחִידֹתָם׃

H995	H4912	H4426	H1697	H2450	H2420
le·ha·vin	ma·shol	u·me·li·tzah;	div·rei	cha·cha·mim,	ve·chi·do·tam.
ymmärtää	sananlaskun	ja sen tulkinnan	sanat	viisaiden	ja heidän arvoitukset

7 יִרְאַת יְהוָה רֵאשִׁית דָּעַת חָכְמָה וּמוּסָר

H3374	H3068	H7225	H1847	H2451	H4148
jir·'at	JAH·WEH	re·shit	da·'at;	choch·mah	u·mu·sar,
pelko	JAHWEH HERRAN	on alku	ymmärryksen	viisautta	ja opetusta

פ אֱוִילִים בָּזוּ׃

H191	H936	Peh
'e·vi·lim	ba·zu.	
tyhmät	halveksivat	

8 שְׁמַע בְּנִי מוּסַר אָבִיךָ וְאַל־תִּטֹּשׁ תּוֹרַת אִמֶּךָ׃

H8085	H1121	H4148	H1	H408	H5203	H8451	H517
she·ma'	be·ni	mu·sar	'a·vi·cha;	ve·'al-	tit·tosh,	to·rat	'im·me·cha.
kuule	poikani	varoitusta	isäsi	ja älä	heitä pois	opetusta	äitisi

9 כִּי לִוְיַת חֵן הֵם לְרֹאשֶׁךָ וַעֲנָקִים לְגַרְגְּרֹתֶיךָ׃

H3588	H3880	H2580	H1992	H7218	H6060	H1621
ki	liv·jat	chen	hem	le·ro·she·cha;	va·'a·na·kim,	le·gar·ge·ro·tei·cha.
sillä	seppele	armon	ne ovat	päähäsi	ja kaulakoriste	kaulallasi

10 בְּנִי אִם־יְפַתּוּךָ חַטָּאִים אַל־תֹּאבֶא׃

H1121	H518	H6601	H2400	H408	H14
be·ni	'im-	je·fat·tu·cha	chat·ta·'im,	'al-	to·ve.
poikani	jos	houkuttelevat sinua	syntiset	älä	suostu

11 אִם־יֹאמְרוּ לְכָה אִתָּנוּ לְדָם נֶאֱרָבָה לְנָקִי צָפְנָה לְחָנָם׃

H518	H559	H1980	H854	H693	H1818	H6845	H5355
'im-	jo·me·ru	le·chah	'it·ta·nu	ne·'er·vah	le·dam;	nitz·pe·nah	le·na·ki
jos	he sanovat	tule	kanssamme	väijymme	verta	vaanimme	viattomia

H2600
chin·nam.
ilman syytä

12 נְבַלְּעֵם כִּשְׁאוֹל חַיִּים וּתְמִימִים כְּיוֹרְדֵי בוֹר׃

H1104	H7585	H2416	H8549	H3381
niv·la·'em	ki·she·'ol	chaj·jim;	u·te·mi·mim,	ke·jor·dei
nielaiskaamme heidät	kuin Sheol / tuonela	elävältä	ja ehyenä	kuin jotka vaipuvat alas

H953
vor.
hautaan

13 כָּל־הוֹן יָקָר נִמְצָא נְמַלֵּא בָתֵּינוּ שָׁלָל׃

H3605	H1952	H3368	H4672	H4390	H1004	H7998
kol-	hon	ja·kar	nim·tza;	ne·mal·le	vat·tei·nu	sha·lal.
kaikkea	arvokasta	kallisarvoista	me löydämme	täytämme	talomme	saaliilla

14 לְכֻלָּנוּ׃ יִהְיֶה אֶחָד כִּיס בְּתוֹכֵנוּ תִּפְיַל גּוֹרָלֶךָ

H1486	H5307	H8432	H3599	H259	H1961	H3605
go·ral·cha	tap·pil	be·to·che·nu;	kis	'e·chad,	jih·jeh	le·chul·la·nu.
arpaa	heitä	kanssamme	kukkaro	yksi	olkoon	meidän kaikkien

15 בְּנִי אַל־ תֵּלֵךְ בְּדֶרֶךְ אִתָּם מְנַע רַגְלֶךָ

H1121	H408	H1980	H1870	H854	H4513	H7272
be·ni,	'al-	te·lech	be·de·rech	'it·tam;	me·na'	rag·le·cha,
poikani	älä	lähde	tielle	samalle heidän kanssaan	pidä poissa	jalkasi

מִנְּתִיבָתָם׃

H5410
min·ne·ti·va·tam.
heidän poluiltaan

16 כִּי רַגְלֵיהֶם לָרַע יָרוּצוּ וַיְמַהֲרוּ לִשְׁפֹּךְ דָּם׃

H3588	H7272	H7451	H7323	H4116	H8210	H1818
ki	rag·lei·hem	la·ra'	ja·ru·tzu;	vi·ma·ha·ru,	lish·poch-	dam.
sillä	heidän jalkansa	pahaan	juoksevat	ja kiiruhtavat	vuodattamaan	verta

17 כִּי־ חִנָּם מְזֹרָה הָרֶשֶׁת בְּעֵינֵי כָּל־ בַּעַל כָּנָף׃

H3588	H2600	H2219	H7568	H5869	H3605	H1167	H3671
ki-	chin·nom	me·zo·rah	ha·ra·shet;	be·'ei·nei,	chol	ba·'al	ka·naf.
sillä	ilman syytä	levitetään	verkko	silmien eteen	jokaisen	herran	ääreen

18 לְנַפְשֹׁתָם׃ יִצְפְּנוּ יֶאֱרֹבוּ לְדָמָם וְהֵם

H1992	H1818	H693	H6845	H5315
ve·hem	le·da·mam	je·'e·rou;	jitz·pe·nu,	le·naf·sho·tam.
he omaa	vertaan	väijyvät	ja vaanivat	omaa sieluaan

19 כֵּן אָרְחוֹת כָּל־ בֹּצֵעַ בָּצַע אֶת־ נֶפֶשׁ בְּעָלָיו יִקָּח׃

H3651	H734	H3605	H1214	H1215	H853	H5315	H1167	H3947
ken,	'a·re·chot	kol-	bo·tze·a'	ba·tza';	'et-	ne·fesh	be·'a·lav	jik·kach.
niin on	polku	kaikkien	ahneiden	ahneus	ET	sielun	omistajaltaan	vie

פ

Peh

20 קוֹלָהּ׃ תִּתֵּן בָּרְחֹבוֹת תָּרֹנָּה בַּחוּץ חָכְמוֹת

H2454	H2351	H7442	H7339	H5414	H6963
cha·che·mot	ba·chutz	ta·ron·nah;	ba·re·cho·vot,	tit·ten	ko·lah.
viisaus	ulkona	huutaa	aukioilla	antaa	äänensä

21 בָּעִיר שְׁעָרִים בְּפִתְחֵי תִּקְרָא הֹמִיּוֹת בְּרֹאשׁ

H7218	H1993	H7121	H6607	H8179	H5892
be·rosh	ho·mi·jot,	tik·ra	be·fit·chei	she·'a·rim	ba·'ir,
pääpaikoilla	se huutaa	kutsuu	aukoissa	porttien	kaupungissa

תֹּאמֵר: אֲמָרֶיהָ

H561	H559
'a·ma·rei·ha	to·mer.
sanansa	lausuu

22 לָצוֹן וְלֵצִים פֶּתִי תְּאֵהֲבוּ פְתָיִם מָתַי עַד־

H5704	H4970	H6612	H157	H6612	H3887	H3944
'ad-	ma·tai	pe·ta·jim	te·'e·ha·vu	fe·ti	ve·le·tzim,	la·tzon
kuinka	kauan	te yksinkertaiset	rakastatte	yksinkertaisuutta	ja pilkkaamisesta	pilkkaajien

דָּעַת: יִשְׂנְאוּ־כְסִילִים לָהֶם חָמְדָּו

H2530	H1992	H3684	H8130	H1847
cha·me·du	la·hem;	u·che·si·lim,	jis·ne·'u-	da·'at.
iloitsette	ja te	tyhmät	vihaatte	ymmärrystä

23 אוֹדִיעָה רוּחִי לָכֶם אַבִּיעָה הִנֵּה לְתוֹכַחְתִּי תָּשׁוּבוּ

H7725	H8433	H2009	H5042	H0	H7307	H3045
ta·shu·vu,	le·to·chach·ti	hin·neh	'ab·bi·'ah	la·chem	Ru·chi;	o·di·'ah
kääntykää	minun nuhtelustani	katso	minä vuodatan	teille	Henkeni	ja teen tunnetuksi

אֶתְכֶם: דְּבָרָי

H1697	H853
de·va·rai	'et·chem.
sanani	teille

24 יַעַן קָרָאתִי וַתְּמָאֲנוּ נָטִיתִי יָדִי וְאֵין

H3282	H7121	H3985	H5186	H3027	H369
ja·'an	ka·ra·ti	vat·te·ma·'e·nu;	na·ti·ti	ja·di,	ve·'ein
sen tähden	minä kutsuin teitä	mutta te kieltäydyitte	ojensin	käteni	mutta ette

מַקְשִׁיב:

H7181
mak·shiv.
välittäneet

25 אֵבִיתֶם: לֹא תוֹכַחְתִּי עֵצָתִי כָּל־ וַתִּפְרְעוּ

H6544	H3605	H6098	H8433	H3808	H14
vat·tif·re·'u	chol	'a·tza·ti;	ve·to·chach·ti,	lo	'a·vi·tem.
ja te hylkäsitte	kaikki	neuvoni	ja varoituksiani	ette	hyväksyneet

26 גַּם־ אֲנִי בְּאֵידְכֶם אֶשְׁחָק בְּבֹא אֵלְעַג

H1571	H589	H343	H7832	H3932	H935
gam-	'a·ni	be·'ei·de·chem	'es·chak;	'el·'ag,	be·vo
nyt myös	minä	onnettomuudellenne	nauran	pilkkaan	kun tulee päällenne

פַּחְדְּכֶם׃

H6343
fach·de·chem.
kauhu

27 וֶאֱידְכֶם פַּחְדְּכֶם (ק) כְּשׁוֹאָה (כ) כְּשַׁאֲוָה בְּבֹא

H935	H7584	ch	H7584	q	H6343	H343
be·vo	che·sha·'a·vah		che·sho·'ah		pach·de·chem,	ve·'ei·de·chem
kun tulee	tuhoisana myrskynä		kuin hävityksenä		kauhunne	kun ahdistuksenne

וְצוּקָה׃ צָרָה עֲלֵיכֶם בְּבֹא יָאֶתָה כְּסוּפָה

H5492	H857	H935	H5921	H6869	H6695
ke·su·fah	je·'e·teh;	be·vo	'a·lei·chem,	tza·rah	ve·tzu·kah.
myrskytuulena	saapuu	kun tulee	teidän päällenne	hätä	ja ahdistus

28 אָז יִקְרָאֻנְנִי וְלֹא אֶעֱנֶה יְשַׁחֲרֻנְנִי וְלֹא יִמְצָאֻנְנִי׃

H227	H7121	H3808	H6030	H7836	H3808	H4672
'az	jik·ra·'un·ni	ve·lo	'e·'e·neh;	je·sha·cha·run·ni,	ve·lo	jim·tza·'un·ni.
silloin	he huutavat minua	mutta en	minä vastaa	he etsivät minua	mutta eivät	minua löydä

29 תַּחַת כִּי־ שָׂנְאוּ דַעַת וְיִרְאַת יְהוָה לֹא בָחָרוּ׃

H8478	H3588	H8130	H1847	H3374	H3068	H3808	H977
ta·chat	ki-	sa·ne·'u	da·'at;	ve·jir·'at	JAH·WEH	lo	va·cha·ru.
koska	kun	he vihasivat	opetusta	ja pelkoa	JAHWEH HERRAN	eivät	valinneet

30 אָבוּ לֹא־ נָאֲצוּ לַעֲצָתִי תּוֹכַחְתִּי׃ כָּל־

H3808	H14	H6098	H5006	H3605	H8433
lo-	'a·vu	la·'a·tza·ti;	na·'a·tzu,	kol-	to·chach·ti.
eivät	he halunneet	neuvojani	he halveksivat	kaikki	minun nuhteitani

31 וְיֹאכְלוּ מִפְּרִי דַרְכָּם וּמִמֹּעֲצֹתֵיהֶם יִשְׂבָּעוּ׃

H398	H6529	H1870	H4156	H7646
ve·jo·che·lu	mip·pe·ri	dar·kam;	u·mi·mo·'a·tzo·tei·hem	jis·ba·'u.
siksi he saavat syödä	hedelmiä	tiensä	ja neuvoistaan	saavat tarpeekseen

32 כִּ֣י מְשׁוּבַ֣ת פְּתָיִ֣ם תַּהַרְגֵ֑ם וְשַׁלְוַ֥ת כְּסִילִ֖ים תְּאַבְּדֵֽם׃

H3588	H4878	H6612	H2026	H7962	H3684
ki	me·shu·vat	pe·ta·jim	ta·har·gem;	ve·shal·vat	ke·si·lim
sillä	luopumus	yksinkertaiset	tappaa	ja hyvinvointi	tyhmien

H6
te·'ab·be·dem.
tuhoaa heidät

33 וְשֹׁמֵ֣עַ לִ֭י יִשְׁכָּ֣ן בֶּ֑טַח וְשַׁאֲנַ֥ן מִפַּ֝חַד רָעָֽה׃ פ

H8085	H0	H7931	H983	H7599	H6343	H7451	Peh
ve·sho·me·a'	li	jish·kon-	be·tach;	ve·sha·'a·nan,	mip·pa·chad	ra·'ah.	
mutta joka kuuntelee	minua	asuu	turvassa	ja on rauhassa	pelolta	pahan	

Sananlaskut 2 ***(Proverbs 2)***

1 בְּנִי אִם־ תִּקַּח אֲמָרָי וּמִצְוֹתַי תִּצְפֹּן אִתָּךְ׃

H1121	H518	H3947	H561	H4687	H6845	H854
be·ni	'im-	tik·kach	'a·ma·rai;	u·mitz·vo·tai,	titz·pon	'it·tach.
poikani	jos	otat vastaan	minun sanani	käskyni	säilytät	itselläsi

2 לַתְּבוּנָה׃ לִבְּךָ תַּטֶּה אָזְנֶךָ לַחָכְמָה לְהַקְשִׁיב

H7181	H2451	H241	H5186	H3820	H8394
le·hak·shiv	la·cha·che·mah	'a·ze·ne·cha;	tat·teh	lib·be·cha,	lat·te·vu·nah.
että annat kuulla	viisautta	korvasi	ja taivutat	sisimpäsi	ymmärrykseen

3 כִּי אִם תִּקְרָא לַבִּינָה תִּתֵּן לְתְבוּנָה׃ קוֹלֶךָ׃

H3588	H518	H998	H7121	H8394	H5414	H6963
ki	'im	lab·bi·nah	tik·ra;	lat·te·vu·nah,	tit·ten	ko·le·cha.
sillä	jos	viisautta	kutsut	ja ymmärrystä	anot	ääneen

4 תַּחְפְּשֶׂנָּה׃ וְכַמַּטְמוֹנִים כַּכֶּסֶף תְּבַקְשֶׁנָּה אִם־

H518	H1245	H3701	H4301	H2664
'im-	te·vak·shen·nah	chak·ka·sef;	ve·cham·mat·mo·nim	tach·pe·sen·nah.
jos	etsit sitä	kuin hopeaa	kuin kätkettyä aarretta	etsit

5 אָז תָּבִין יִרְאַת יְהוָה וְדַעַת אֱלֹהִים׃ תִּמְצָא׃

H227	H995	H3374	H3068	H1847	H430	H4672
'az,	ta·vin	jir·'at	JAH·WEH;	ve·da·'at	E·LO·HIM	tim·tza.
silloin	ymmärrät	pelkäämisen	JAHWEH HERRAN	ja tuntemisen	ELOHIM Jumalan	löydät

6 כִּי־ יְהוָה יִתֵּן חָכְמָה מִפִּיו דַּעַת וּתְבוּנָה׃

H3588	H3068	H5414	H2451	H6310	H1847	H8394
ki-	JAH·WEH	jit·ten	choch·mah	mip·piv,	da·'at	u·te·vu·nah.
sillä	JAHWEH HERRA	antaa	viisautta	Hänen suustaan tulee	tieto	ja ymmärrys

7 (כ וְצָפַן) (יִצְפֹּן) (ק) תּוּשִׁיָּה לַיְשָׁרִים מָגֵן

ve·tza·fan	ch	H6845	q	H3477	H8454	H4043
		jitz·pon		laj·sha·rim	tu·shi·jah;	ma·gen,
		on tallella kätkettyä		vilpittömille	tervettä viisautta	Hän on kilpi niille

לְהֹלְכֵי תֹם׃

H1980	H8537
le·ho·le·chei	tom.
jotka vaeltavat	viattomasti

8 לִנְצֹר אָרְחוֹת מִשְׁפָּט וְדֶרֶךְ חֲסִידָיו׃ (חֲסִידוֹ) (ק)

H5341	H734	H4941	H1870	cha·si·dov	ch	H2623	q
lin·tzor	a·re·chot	mish·pat;	ve·de·rech			cha·si·dav	
Hän vartioi	polut	oikeuden	ja tietä			uskollisten	

יִשְׁמֹר׃

H8104	
jish·mor.	
varjelee	

9 אָז תָּבִין צֶדֶק וּמִשְׁפָּט וּמֵישָׁרִים כָּל־מַעְגַּל־טוֹב׃

H227	H995	H6664	H4941	H4339	H3605	H4570
'az,	ta·vin	tze·dek	u·mish·pat;	u·mei·sha·rim,	kol-	ma'·gal-
silloin	ymmärrät	vanhurskauden	ja tuomion	ja oikeudenmukaisuuden	koko	polun

טוֹב׃

H2896	
tov.	
hyvyyden	

10 כִּי־תָבוֹא חָכְמָה בְלִבֶּךָ וְדַעַת לְנַפְשְׁךָ יִנְעָם׃

H3588	H935	H2451	H3820	H1847	H5315	H5276
ki-	ta·vo	choch·mah	ve·lib·be·cha;	ve·da·'at,	le·naf·she·cha	jin·'am.
kun	tulee	viisaus	sisimpääsi	ja tieto	sielullesi	on mieluinen

11 מְזִמָּה תִשְׁמֹר עָלֶיךָ תְּבוּנָה תִנְצְרֶכָּה׃

H4209	H8104	H5921	H8394	H5341
me·zim·mah	tish·mor	'a·lei·cha,	te·vu·nah	tin·tze·rek·kah.
harkitsevaisuus	varjelee	sinua	ymmärrys	vartioi sinua

12 לְהַצִּילְךָ מִדֶּרֶךְ רָע מֵאִישׁ מְדַבֵּר תַּהְפֻּכוֹת׃

H5337	H1870	H7451	H376	H1696	H8419
le·hatz·tzi·le·cha	mid·de·rech	ra';	me·'ish,	me·dab·ber	tah·pu·chot.
ne pelastavat sinut	tieltä	pahuuden	ja mieheltä	joka puhuu	petollisesti

13 הַעֹזְבִים אָרְחוֹת יֹשֶׁר לָלֶכֶת בְּדַרְכֵי־חֹשֶׁךְ׃

H5800	H734	H3476	H1980	H1870	H2822
ha·'o·ze·vim	a·re·chot	jo·sher;	la·le·chet,	be·dar·chei-	cho·shech.
siltä joka jättää	polut	suoruuden	ja vaeltaa	poluilla	pimeyden

14 הַשְּׂמֵחִים לַעֲשׂוֹת רָע יָגִילוּ בְּתַהְפֻּכוֹת רָע׃

H8056	H6213	H7451	H1523	H8419	H7451
has·se·me·chim	la·'a·sot	ra';	ja·gi·lu,	be·tah·pu·chot	ra'.
niiltä jotka iloitsevat tehdessään		pahaa	riemuitsevat irstailuista		pahan

15 אֲשֶׁר אָרְחֹתֵיהֶם עִקְּשִׁים וְנִלְוָזִים בְּמַעְגְּלוֹתָם׃

H834	H734	H6141	H3868	H4570
'a·sher	'a·re·cho·tei·hem	'ik·ke·shim;	u·ne·lo·zim,	be·ma'·ge·lo·tam.
joiden	tiet	ovat kieroutuneet ja mutkaiset		heidän polkunsa

16 לְהַצִּילְךָ מֵאִשָּׁה זָרָה מִנָּכְרִיָּה אֲמָרֶיהָ הֶחֱלִיקָה׃

H5337	H802	H2114	H5237	H561	H2505
le·hatz·tzi·le·cha	me·'ish·shah	za·rah;	min·na·che·ri·jah,	'a·ma·rei·ha	he·che·li·kah.
se pelastaa sinut naisesta		vieraasta muukalaisesta		joka sanoillaan imartelee	

17 אֱלוֹהֶיהָ בְּרִית וְאֶת־נְעוּרֶיהָ אַלּוּף הֶעָזְבָת

H5800	H441	H5271	H853	H1285	H430
ha·'o·ze·vet	'al·luf	ne·'u·rei·ha;	ve·'et	be·rit	'E·LO·HEI·HA
joka hylkää	oppaan	nuoruutensa	ET	ja liiton	ELOHEIHA Jumalansa

שָׁכֵחָה׃

H7911
sha·che·chah.
unohtaa

18 כִּי שָׁחָה אֶל־מָוֶת בֵּיתָהּ וְאֶל־רְפָאִים מַעְגְּלֹתֶיהָ׃

H3588	H7743	H413	H4194	H1004	H413	H7496
ki	sha·chah	'el-	ma·vet	bei·tah;	ve·'el-	re·fa·'im,
sillä	vaipuu alas	kohti	kuolemaa	hänen huoneensa	ja kohti	kuolleiden haamuja

מַעְגְּלֹתֶיהָ׃

H4570
ma'·ge·lo·tei·ha.
hänen polkunsa

19 כָּל־בָּאֶיהָ לֹא יְשׁוּבוּן וְלֹא־יַשִּׂיגוּ אָרְחוֹת

H3605	H935	H3808	H7725	H3808	H5381	H734
kol-	ba·'ei·ha	lo	je·shu·vun;	ve·lo-	jas·si·gu,	a·re·chot
kaikki	jotka hänen luokseen menevät	eivät	palaa	eivätkä	pysy	tiellä

חַיִּים׃

H2416
chaj·jim.
elämän

20 תִּשְׁמֹר׃ צַדִּיקִים וְאָרְחוֹת טוֹבִים בְּדֶרֶךְ תֵּלֵךְ לְמַעַן

H4616 le·ma·'an, sentähden
H1980 te·lech vaella
H1870 be·de·rech tiellä
H2896 to·vim; hyvien
H734 ve·'a·re·chot ja teistä
H6662 tzad·di·kim vanhurskaiden
H8104 tish·mor. pidä kiinni

21 בָּהּ׃ יִוָּתְרוּ תְמִימִים אָרֶץ יִשְׁכְּנוּ יְשָׁרִים כִּי־

H3588 ki- sillä
H3477 je·sha·rim oikeamieliset
H7931 jish·ke·nu- asuvat
H776 'a·retz; maassa
H8549 u·te·mi·mim, ja nuhteettomat
H3498 jiv·va·te·ru saavat jäädä
H0 vah. sinne

22 פ מִמֶּנָּה׃ יִסְחוּ וּבוֹגְדִים יִכָּרֵתוּ מֵאָרֶץ וְרִשָּׁעִים

H7563 u·re·sha·'im mutta jumalattomat
H776 me·'e·retz maasta pois
H3772 jik·ka·re·tu; hävitetään
H898 u·vog·dim, ja petolliset
H5255 jis·se·chu repäistään
H4480 mi·men·nah. pois siitä
Peh

Sananlaskut 3 ***(Proverbs 3)***

1 בְּנִי תּוֹרָתִי אַל־ תִּשְׁכָּח וּמִצְוֹתַי יִצֹּר לִבֶּךָ׃

H1121	H8451	H408	H7911	H4687	H5341	H3820
be·ni	to·ra·ti	'al-	tish·kach;	u·mitz·vo·tai,	jitz·tzor	lib·be·cha.
poikani	opetustani / lakiani	älä	unohda	ja käskyni	säilytä	sisimmässäsi

2 כִּי אֹרֶךְ יָמִים וּשְׁנוֹת חַיִּים וּשָׁלוֹם יוֹסִיפוּ לָךְ׃

H3588	H753	H3117	H8141	H2416	H7965	H3254	H0
ki	'o·rech	ja·mim	u·she·not	chaj·jim;	ve·sha·lom,	jo·si·fu	lach.
sillä	pitkän	iän	ja vuosia	elämän	ja rauhaa	ne lisäävät	sinulle

3 חֶסֶד וֶאֱמֶת אַל־ יַעַזְבֻךָ קָשְׁרֵם עַל־ גַּרְגְּרוֹתֶיךָ כְּתָבֵם

H2617	H571	H408	H5800	H7194	H5921	H1621
che·sed	ve·'e·met,	'al-	ja·'az·vu·cha	ka·she·rem	'al-	gar·ge·ro·tei·cha;
armoa	ja totuutta	älä	hylkää	sido ne		kaulallesi

עַל־ לוּחַ לִבֶּךָ׃

H3789	H5921	H3871	H3820
ka·te·vem,	'al-	lu·ach	lib·be·cha.
kirjoita ne		tauluun	sydämesi

4 וּמְצָא־ חֵן וְשֵׂכֶל־ טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם׃ פ

H4672	H2580	H7922	H2896	H5869	H430	H120	Peh
u·me·tza-	chen	ve·se·chel-	tov;	be·'ei·nei	E·LO·HIM	ve·'a·dam.	
ja löydät	armon	ja ymmärryksen	hyvän	silmissä	ELOHIM Jumalan	ja ihmisten	

5 בְּטַח אֶל־ יְהוָה בְּכָל־ לִבֶּךָ וְאֶל־ בִּינָתְךָ אַל־

H982	H413	H3068	H3605	H3820	H413	H998	H408
be·tach	'el-	JAH·WEH	be·chol	lib·be·cha;	ve·'el-	bi·na·te·cha,	'al-
turvaa		JAHWEH HERRAAN	koko	sydämestäsi	mutta	ymmärrykseesi	älä

תִּשָּׁעֵן׃

H8172
tish·sha·'en.
nojaudu

6 בְּכָל־ דְּרָכֶיךָ דָּעֵהוּ וְהוּא יְיַשֵּׁר אֹרְחֹתֶיךָ׃

H3605	H1870	H3045	H1931	H3474	H734
be·chol	de·ra·chei·cha	da·'e·hu;	ve·hu,	je·jash·sher	'o·re·cho·tei·cha.
kaikilla	teilläsi	tunne Hänet	niin Hän	ohjaa suoraan	polkusi

7 וְסוּר יְהוָה אֶת־ יְרָא בְּעֵינֶיךָ חָכָם תְּהִי אַל־
H408 'al- älä
H1961 te·hi ole
H2450 cha·cham viisas
H5869 be·'ei·nei·cha; omissa silmissäsi
H3372 je·ra pelkää
H853 'et- ET
H3069 JAH·WEH JAHWEH HERRAA
H5493 ve·sur ja pysy pois

מֵרָע׃
H7451
me·ra'.
pahasta

8 לְעַצְמוֹתֶיךָ׃ וְשִׁקּוּי לְשָׁרֶךָ תְּהִי רִפְאוּת
H7500 rif·'ut parantuminen
H1961 te·hi se on
H8270 le·shar·re·cha; navallesi
H8250 ve·shik·kui, ja virvoitusjuomaa
H6106 le·'atz·mo·tei·cha. luillesi

9 כָּל־ וּמֵרֵאשִׁית מֵהוֹנֶךָ יְהוָה אֶת־ כַּבֵּד
H3513 kab·bed kunnioita
H853 'et- ET
H3068 JAH·WEH JAHWEH HERRAA
H1952 me·ho·ne·cha; varallisuudellasi
H7225 u·me·re·shit, ja ensihedelmällä
H3605 kol- kaikista

תְּבוּאָתֶךָ׃
H8393
te·vu·'a·te·cha.
tuloistasi

10 פ יִפְרְצוּ׃ יְקָבֶיךָ וְתִירוֹשׁ שָׂבָע אֲסָמֶיךָ וְיִמָּלְאוּ
H4390 ve·jim·mal·'u niin täyttyvät
H618 'a·sa·mei·cha varastosi
H7647 sa·va'; runsaudella
H8492 ve·ti·roosh, ja uutta viiniä
H3342 je·ka·vei·cha viinipuristimesi
H6555 jif·ro·tzu. pursuaa
Peh

11 תָּקֹץ וְאַל־ תִּמְאָס אַל־ בְּנִי יְהוָה מוּסַר
H4148 mu·sar kuritusta
H3068 JAH·WEH JAHWEH HERRAN
H1121 be·ni poikani
H408 'al- älä
H3988 tim·'as; pidä halpana
H408 ve·'al- äläkä
H6973 ta·kotz, inhoa

בְּתוֹכַחְתּוֹ׃
H8433
be·to·chach·to.
Hänen nuhdettaan

12 כִּי אֶת אֲשֶׁר יֶאֱהַב יְהוָה יוֹכִיחַ אֶת־בְּכָאָב

H3588	H853	H834	H157	H3068	H3198	H1	H853
ki	'et	'a·sher	je·'e·hav	JAH·WEH	jo·chi·ach;	u·che·'av,	'et-
sillä		jota	rakastaa	JAHWEH HERRA sitä Hän ojentaa		niinkuin isä	ET

בֵּן יִרְצֶה׃

H1121	H7521
ben	jir·tzeh.
poikaansa johon Hän on mielistynyt	

13 אַשְׁרֵי אָדָם מָצָא חָכְמָה וְאָדָם יָפִיק תְּבוּנָה׃

H835	H120	H4672	H2451	H120	H6329	H8394
'ash·rei	'a·dom	ma·tza	choch·mah	ve·'a·dam,	ja·fik	te·vu·nah.
siunattu on	mies	joka löytää	viisauden	ja ihminen	joka on saanut	ymmärryksen

14 כִּי טוֹב סַחְרָהּ מִסִּחַר־כֶּסֶף וּמֵחָרוּץ תְּבוּאָתָהּ׃

H3588	H2896	H5504	H5505	H3701	H2742	H8393
ki	tov	sach·rah	mis·se·char-	ka·sef;	u·me·cha·rutz,	te·vu·'a·tah.
sillä	parempi on	sen hyöty	kuin voitto	hopeasta	ja kullasta	saatava tulo

15 יְקָרָה הִיא מִפְּנִינִים כָּל־חֲפָצֶיךָ לֹא יִשְׁוּוּ־בָהּ׃

H3368	H1931	mip·pe·ni·jim	ch	H6443	q	H3605	H2656
je·ka·rah	hi			mip·pe·ni·nim;		ve·chol	cha·fa·tzei·cha,
kallisarvoisempi	Hän on			jalokiviä		ja kaikki	toiveesi

H3808	H7737	H0
lo	jish·vu-	vah.
ei	ole verrattavissa	Häneen

16 אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ בְּשְׂמֹאולָהּ עֹשֶׁר וְכָבוֹד׃

H753	H3117	H3225	H8040	H6239
'o·rech	ja·mim	bi·mi·nah;	bis·mo·lah,	'o·sher
pituus	ikäpäivien on Hänen oikeassa kädessään		ja Hänen vasemmassa kädessään	rikkaus

H3519
ve·cha·vod.
ja kunnia

17 דְּרָכֶיהָ דַרְכֵי־ נֹעַם וְכָל־ נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם׃

H1870	H1870	H5278	H3605	H5410	H7965
de·ra·chei·ha	dar·chei-	no·'am;	ve·chol	ne·ti·vo·tei·ha	sha·lom.
Hänen tiensä	ovat polkuja	miellyttäviä ja kaikki		Hänen askeleensa	rauha

18 עֵץ־ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ וְתֹמְכֶיהָ

H6086	H2416	H1931	H2388	H0	H8551
'etz-	chaj·jim	hi	lam·ma·cha·zi·kim	bah;	ve·to·me·chei·ha
puu	elämän	Hän on sille joka pitää kiinni		Hänestä ja joka Hänet säilyttää	

מְאֻשָּׁר׃ פ

H833	Peh
me·'ush·shar.	
onnellinen on	

19 שָׁמַיִם כּוֹנֵן אָרֶץ יָסַד־ בְּחָכְמָה יְהוָה

H3068	H2451	H3245	H776	H3559	H8064
JAH·WEH	be·cha·che·mah	ja·sad-	'a·retz;	ko·nen	ma·jim,
JAHWEH HERRA	viisaudella	on perustanut maan		Hän on vahvistanut taivaat	

בִּתְבוּנָה׃

H8394
bit·vu·nah.
ymmärryksella

20 בְּדַעְתּוֹ תְּהוֹמוֹת נִבְקָעוּ וּשְׁחָקִים יִרְעֲפוּ־ טָל׃

H1847	H8415	H1234	H7834	H7491	H2919
be·da'·to	te·ho·mot	niv·ka·'u;	u·she·cha·kim,	jir·'a·fu-	tal.
Hänen taidolla	syvyydet	avataan	ja pilvet	pudottavat	kasteen

21 בְּנִי אַל־ יָלֻזוּ אֵלֶּה נְצֹר מֵעֵינֶיךָ תֻּשִׁיָּה וּמְזִמָּה׃

H1121	H408	H3868	H5869	H5341	H8454	H4209
be·ni	'al-	ja·lu·zu	me·'ei·nei·cha;	ne·tzor	tu·shi·jah,	u·me·zim·mah.
poikani	älä	niiden anna väistyä	silmiesi edestä	säilytä	terve viisaus	ja harkinta

22 וְיִהְיוּ חַיִּים לְנַפְשֶׁךָ וְחֵן לְגַרְגְּרֹתֶיךָ׃

H1961	H2416	H5315	H2580	H1621
ve·jih·ju	chaj·jim	le·naf·she·cha;	ve·chen,	le·gar·ge·ro·tei·cha.
ne ovat	elämä	sielullesi	ja armo	kaulallesi

23 אָז תֵּלֵךְ לָבֶטַח דַּרְכֶּךָ וְרַגְלְךָ לֹא תִגּוֹף׃

H227	H1980	H983	H1870	H7272	H3808	H5062
'az	te·lech	la·ve·tach	dar·ke·cha;	ve·rag·le·cha,	lo	tig·gof.
silloin	kuljet	turvallisesti	tietäsi	ja jalkasi	eivät	kompastu

24 אִם־תִּשְׁכַּב לֹא־תִפְחָד וְשָׁכַבְתָּ וְעָרְבָה שְׁנָתֶךָ׃

H518	H7901	H3808	H6342	H7901	H6149	H8142
'im-	tish·kav	lo-	tif·chad;	ve·sha·chav·ta,	ve·'a·re·vah	she·na·te·cha.
kun	menet makuulle	et	pelkää	ja unesi	on suloinen	nukkuessasi

25 כִּי תִפְחַד מִפַּחַד פִּתְאֹם וּמִשֹּׁאַת רְשָׁעִים כִּי תָבֹא׃

H408	H3372	H6343	H6597	H7722	H7563	H3588
'al-	ti·ra	mip·pa·chad	pit·'om;	u·mish·sho·'at	re·sha·'im,	ki
älä	pelkää	pelkoa	äkillistä	tuhoutumista	jumalattomien	sillä

H935
ta·vo.
se tulee

26 כִּי־יְהוָה יִהְיֶה בְכִסְלֶךָ וְשָׁמַר רַגְלְךָ מִלָּכֶד׃

H3588	H3068	H1961	H3689	H8104	H7272
ki-	JAH·WEH	jih·jeh	ve·chis·le·cha;	ve·sha·mar	rag·le·cha
sillä	JAHWEH HERRA	on sinun	luottamuksesi	Hän varjelee	sinun jalkaasi

H3921
mil·la·ched.
joutumasta vangituksi

27 אַל־תִּמְנַע טוֹב מִבְּעָלָיו בִּהְיוֹת לְאֵל יָדֶךָ׃ (ק)

H408	H4513	H2896	H1167	H1961	H410		
'al-	tim·na'-	tov	mib·be·'a·lav;	bih·jot	le·'EL	ja·dei·cha	ch
älä	kiellä	hyvää	omastasi	tarvitsevalta kun	EL Jumala		

לַעֲשׂוֹת׃ (ק) יָדֶךָ

H3027	q	H6213
ja·de·cha		la·'a·sot.
käsiisi vallan		on antanut tehdä sen

28 וּמָחָר֙ וָשׁוּב֙ לֵֽךְ׃ (ק לְרֵעֲךָ) (כ לְרֵעֶ֔יךָ) תֹּאמַ֖ר אַל־

H408	H559	le·re·'ei·cha	ch	H7453	q	H1980	H7725	H4279
'al-	to·mar			le·re·'a·cha		lech	va·shuv	u·ma·char
älä	sano			tarvitsevalle		mene	ja palaa	huomenna

אֶתֵּ֔ן וְיֵ֖שׁ אִתָּֽךְ׃

H5414	H3426	H854
'et·ten,	ve·jesh	'it·tach.

minä annan kun se olemassa on sinulla

29 לָבֶ֣טַח יוֹשֵׁ֗ב וְהוּא־ רָעָ֤ה רֵעֲךָ֙ עַל־ תַּחֲרֹ֔שׁ אַל־

H408	H7451	H5921	H7453	H2790	H1931	H3427	H983
'al-	ta·cha·rosh	'al-	re·'a·cha	ra·'ah;	ve·hu-	jo·shev	la·ve·tach
älä	ahdinkoa		kumppanillesi	suunnittele	kun hän	asuu	turvallisesti

אִתָּֽךְ׃

H854
'it·tach.

sinun luonasi

30 אַל־ תָּרוֹב (כ תָּרִ֔יב) (ק תָּרִ֖יב) עִם־ אָדָ֣ם חִנָּ֑ם אִם־ לֹ֣א

H408	ta·rov	ch	H7378	q	H5973	H120	H2600	H518	H3808
'al-			ta·riv		'im-	'a·dam	chin·nam;	'im-	lo
älä			riitele		kanssa	ihmisten	ilman syytä	jos	he eivät

גְּמָלְךָ֥ רָעָֽה׃

H1580	H7451
ge·ma·le·cha	ra·'ah.
sinulle tee	pahaa

31 אַל־ תְּקַנֵּ֣א בְאִ֔ישׁ חָמָ֖ס וְאַל־ תִּבְחַ֑ר בְּכָל־

H408	H7065	H376	H2555	H408	H977	H3605
'al-	te·kan·ne	be·'ish	cha·mas;	ve·'al-	tiv·char,	be·chol
älä	ole kateellinen	miehelle	väkivaltaiselle	ja älä	valitse	mitään kaikista

דְּרָכָֽיו׃

H1870
de·ra·chav.

hänen teistään

32 כִּי תוֹעֲבַת יְהוָה נָלוֹז וְאֶת־ יְשָׁרִים

H3588	H8441	H3068	H3868	H853	H3477
ki	to·'a·vat	JAH·WEH	na·loz;	ve·'et	je·sha·rim
sillä	kauhistus on	JAHWEH HERRALLE	kieroutunut	ET	mutta oikeamielisten

סוֹדוֹ׃

H5475
so·do.
kanssa läheisyys

33 מְאֵרַת יְהוָה בְּבֵית רָשָׁע וּנְוֵה צַדִּיקִים

H3994	H3068	H1004	H7563	H5116	H6662
me·'e·rat	JAH·WEH	be·veit	ra·sha';	u·ne·veh	tzad·di·kim
kirous	JAHWEH HERRAN	on huoneessa	jumalattoman	mutta asuinsijaa	vanhurskaiden

יְבָרֵךְ׃

H1288
je·va·rech.
Hän siunaa

34 (ק) (לְעֲנָוִים) (כ) (לְעֲנִיִּים) יָלִיץ הוּא־ לַלֵּצִים אִם־

H518	H3887	H1931	H3887	ve·la·'a·ni·jim	ch	H6041	q
'im-	lal·le·tzim	hu-	ja·litz;			ve·la·'a·na·vim,	
jos	pilkkaat	Hän	sinua pilkkaa			mutta nöyrille	

חֵן׃ יִתֶּן־

H5414	H2580
jit·ten-	chen.
Hän antaa	armon

35 כָּבוֹד חֲכָמִים יִנְחָלוּ וּכְסִילִים מֵרִים קָלוֹן׃ פ

H3519	H2450	H5157	H3684	H7311	H7036	Peh
ka·vod	cha·cha·mim	jin·cha·lu;	u·che·si·lim,	me·rim	ka·lon.	
kirkkauden	viisaat	perivät	mutta tyhmien	tarjolla on	häpeä	

Sananlaskut 4 ***(Proverbs 4)***

1 שִׁמְעוּ בָנִים מוּסַר אָב וְהַקְשִׁיבוּ לָדַעַת בִּינָה׃

H8085	H1121	H4148	H1	H7181	H3045	H998
shim·'u	va·nim	mu·sar	'av;	ve·hak·shi·vu,	la·da·'at	bi·nah.
kuunnelkaa	lapset	opetusta	isän	ja ottakaa vastaan	tunteaksenne	viisauden

2 כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם תּוֹרָתִי אַל־ תַּעֲזֹבוּ׃

H3588	H3948	H2896	H5414	H0	H8451	H408	H5800
ki	le·kach	tov	na·tat·ti	la·chem;	to·ra·ti,	'al-	ta·'a·zou.
sillä	opetuksen	hyvän	minä annan	teille	lakiani / opetustani	älkää	hylätkö

3 כִּי־ בֵן הָיִיתִי לְאָבִי רַךְ וְיָחִיד לִפְנֵי אִמִּי׃

H3588	H1121	H1961	H1	H7390	H3173	H6440	H517
ki-	ven	ha·ji·ti	le·'a·vi;	rach	ve·ja·chid,	lif·nei	'im·mi.
sillä	poika	minä olin	isäni	herkkä	ja ainoa	kasvojen edessä	äitini

4 וַיֹּרֵנִי וַיֹּאמֶר לִי יִתְמָךְ־ דְּבָרַי לִבֶּךָ שְׁמֹר מִצְוֹתַי וֶחְיֵה׃

H3384	H559	H0	H8551	H1697	H3820	H8104	H4687	H2421
vai·jo·re·ni,	vai·jo·mer	li,	jit·moch-	de·va·rai	lib·be·cha;	she·mor	mitz·vo·tai	vech·jeh.
hän opetti	ja sanoi	minulle	pidä kiinni	sanoistani	sisimmässäsi	pidä	käskyni	niin elät

5 קְנֵה חָכְמָה קְנֵה בִינָה אַל־ תִּשְׁכַּח וְאַל־ תֵּט מֵאִמְרֵי־ פִי׃

H7069	H2451	H7069	H998	H408	H7911	H408	H5186	H561	H6310
ke·neh	choch·mah	ke·neh	vi·nah;	'al-	tish·kach	ve·'al-	tet,	me·'im·rei-	fi.
hanki	viisautta	hanki	ymmärrystä	älä	unohda niitä	ja älä	käänny pois	sanoista	suuni

6 אַל־ תַּעַזְבֶהָ וְתִשְׁמְרֶךָ אֶהָבֶהָ וְתִצְּרֶךָ׃

H408	H5800	H8104	H157	H5341
'al-	ta·'az·ve·ha	ve·tish·me·re·ka;	'e·ha·ve·ha	ve·titz·tze·re·ka.
älä	hylkää Häntä	niin Hän varjelee sinua	rakasta Häntä	niin Hän suojelee sinua

7 רֵאשִׁית חָכְמָה קְנֵה חָכְמָה וּבְכָל־ קִנְיָנְךָ קְנֵה
H7225 re·shit alku
H2451 choch·mah viisauden
H7069 ke·neh hanki
H2451 choch·mah viisautta
H3605 u·ve·chol ja kaikella
H7075 kin·ja·ne·cha, varallisuudellasi
H7069 ke·neh hanki

בִּינָה׃
H998 vi·nah. ymmärrystä

8 תְּחַבְּקֶנָּה׃ כִּי תְּכַבֶּדְךָ וּתְרוֹמְמֶךָ סַלְסְלֶהָ
H5549 sal·se·le·ha korota Häntä
H7311 u·te·rom·me·ka; niin Hän korottaa sinut
H3513 te·chab·be·de·cha, Hän kunnioittaa sinua jos
H3588 ki
H2263 te·chab·be·ken·nah. suljet Hänet syliisi

9 תִּתֵּן לְרֹאשְׁךָ לִוְיַת־ חֵן עֲטֶרֶת תִּפְאֶרֶת תְּמַגְּנֶךָּ׃
H5414 tit·ten Hän antaa
H7218 le·ro·she·cha päähäsi
H3880 liv·jat- seppeleen
H2580 chen; armon
H5850 'a·te·ret kruunun
H8597 tif·'e·ret kunnian
H4042 te·mag·ge·ne·ka. Hän lahjoittaa

10 שְׁמַע בְּנִי וְקַח אֲמָרָי וְיִרְבּוּ לְךָ שְׁנוֹת חַיִּים׃
H8085 she·ma' kuule
H1121 be·ni
H3947 ve·kach
H561 'a·ma·rai;
H7235 ve·jir·bu
H0 le·cha,
H8141 she·not vuodet
H2416 chaj·jim. elämäsi
poikani ja ota vastaan minun sanani ja lisääntyvät sinulle

11 בְּדֶרֶךְ חָכְמָה הוֹרֵתִיךָ הִדְרַכְתִּיךָ בְּמַעְגְּלֵי־ יֹשֶׁר׃
H1870 be·de·rech tietä
H2451 choch·mah viisauden
H3384 ho·re·ti·cha; minä opetan
H1869 hid·rach·ti·cha, johdatan sinut
H4570 be·ma'·ge·lei- poluille
H3476 jo·sher. suorille

12 בְּלֶכְתְּךָ לֹא־ יִצַּר צַעֲדֶךָ וְאִם־ תָּרוּץ לֹא תִכָּשֵׁל׃
H1980 be·lech·te·cha kun kuljet niillä
H3808 lo- eivät
H3334 je·tzar joudu ahtaalle
H6806 tza·'a·de·cha; askeleesi
H518 ve·'im- ja jos
H7323 ta·rutz, juokset
H3808 lo et
H3782 tik·ka·shel. kompastu

13 הַחֲזֵק מוּסָר אַל־ תֶּרֶף נִצְּרֶהָ כִּי־ הִיא חַיֶּיךָ׃
H2388 ha·cha·zek pidä tiukasti kiinni
H4148 bam·mu·sar opetuksesta
H408 'al- älä
H7503 te·ref; luovu siitä
H5341 nitz·tze·re·ha, säilytä se
H3588 ki- sillä
H1931 hi Hän
H2416 chaj·jei·cha. on elämäsi

14 בְּדֶרֶךְ תֹּאשֵׁר וְאַל־ תָּבֹא אַל־ רְשָׁעִים בְּאֹרַח

H734	H7563	H408	H935	H408	H833	H1870
be·'o·rach	re·sha·'im	'al-	ta·vo;	ve·'al-	te·'ash·sher,	be·de·rech
tielle	väärintekijöiden	älä	astu	ja älä	kulje	tiellä

רָעִים׃

H7451
ra·'im.
pahojen

15 וַעֲבוֹר׃ מֵעָלָיו שְׁטֵה בוֹ תַעֲבָר־ אַל־ פְּרָעֵהוּ

H6544	H408	H5674	H0	H7847	H5921	H5674
pe·ra·'e·hu	'al-	ta·'a·vor-	bo;	se·teh	me·'a·lav	va·'a·vor.
vältä sitä	älä	kulje pitkin	sitä	käänny pois	siltä	ja mene ohi

16 וְנִגְזָלָה יָרֵעוּ לֹא אִם־ יִשְׁנוּ לֹא כִי

H3588	H3808	H3462	H518	H3808	H7489	H1497
ki	lo	jish·nu	'im-	lo	ja·re·'u;	ve·nig·ze·lah
sillä	eivät	he saa nukutuksi	jos	eivät	he ole tehneet pahaa	ja se vie heiltä

ק) יַכְשִׁילוּ׃ (ch) כ) יִכְשׁוֹלוּ לֹא אִם־ שְׁנָתָם

H8142	H518	H3808	jich·sho·lu	H3782	q
na·tam,	'im-	lo		jach·shi·lu.	
unet	jos	eivät		he saa lankeamaan ketään	

17 יִשְׁתּוּ׃ חֲמָסִים וְיֵין רֶשַׁע לֶחֶם לַחְמוּ כִי

H3588	H3898	H3899	H7562	H3196	H2555	H8354
ki	la·cha·mu	le·chem	re·sha';	ve·jein	cha·ma·sim	jish·tu.
sillä	he syövät	leipänään	pahuutta	ja viininään	väkivaltaa	juovat

18 נְכֹון עַד־ אוֹר הוֹלֵךְ נֹגַהּ כְּאוֹר צַדִּיקִים וְאֹרַח

H734	H6662	H216	H5051	H1980	H215	H5704	H3559
ve·'o·rach	tzad·di·kim	ke·'or	no·gah;	ho·lech	va·'or,	'ad-	ne·chon
mutta polku	vanhurskaan	on kuin valo	loistava	joka johdattaa	ja valo	kunnes asti	kirkastuu se

הַיּוֹם׃

H3117
haj·jom.
päivään valoisaan

19 פ יִכָּשֵׁלוּ: בַּמֶּה יִזְכֶּה־נַּעַר אָרְחוֹ לִשְׁמֹר כִּדְבָרֶךָ׃

H1870	H7563	H653	H3808	H3045	H4100	H3782	Peh
de·rech	re·sha·'im	ka·'a·fe·lah;	lo	ja·de·'u,	bam·meh	jik·ka·she·lu.	
tie	jumalattomien	on pimeys	eivät	he tiedä	mihin	he lankeavat	

20 אֶזְנְךָ: הַטֹּ־לַאֲמָרַי הַקְשִׁיבָה לִדְבָרַי בְּנִי׃

H1121	H1697	H7181	H561	H5186	H241
be·ni	lid·va·rai	hak·shi·vah;	la·'a·ma·rai,	hat-	'a·ze·ne·cha.
poikani	sanojani	kuuntele	puheisiini	kallista	korvasi

21 יַלִּיזוּ אַל־יָזוּזוּ מֵעֵינֶיךָ שְׁמָרֵם בְּתוֹךְ לְבָבֶךָ׃

H408	H3868	H5869	H8104	H8432	H3824
'al-	jal·li·zu	me·'ei·nei·cha;	me·rem,	be·toch	le·va·ve·cha.
älä	päästä pois niitä	silmistäsi	säilytä ne	syvällä	sisimmässäsi

22 כִּי־חַיִּים הֵם לְמֹצְאֵיהֶם וּלְכָל־בְּשָׂרוֹ מַרְפֵּא׃

H3588	H2416	H1992	H4672	H3605	H1320	H4832
ki-	chaj·jim	hem	le·mo·tze·'ei·hem;	u·le·chol-	be·sa·ro	mar·pe.
sillä	elämä	ne ovat	jotka ne löytävät	ja koko	ruumiin	parantumiseksi

23 מִכָּל־מִשְׁמָר נְצֹר לִבֶּךָ כִּי־מִמֶּנּוּ תֹּצְאוֹת חַיִּים׃

H3605	H4929	H5341	H3820	H3588	H4480	H8444	H2416
mik·kol	mish·mor	ne·tzor	lib·be·cha;	ki-	mi·men·nu,	totz·'ot	chaj·jim.
kaikella	ahkeruudella	varjele	sisimpäsi	sillä	siellä	on lähde	elämän

24 הַרְחֵק מִמְּךָ פִּי עִקְּשׁוּת וּלְזוּת שְׂפָתַיִם הָסֵר׃

H5493	H4480	H6143	H6310	H3891	H8193	H7368
ha·ser	mi·me·cha	'ik·ke·shut	peh;	u·le·zut	fa·ta·jim,	har·chek
poista	itsestäsi	petollisuus	suusi	ja vääryys	huulten	karkoita kauas

מִמֶּךָּ׃

H4480
mi·me·ka.
itsestäsi

25 עֵינֶיךָ יַבִּיטוּ לְנֹכַח יִישָׁרוּ וְעַפְעַפֶּיךָ נֶגְדֶּךָ׃

H5869	H5227	H5027	H6079	H3474	H5048
'ei·nei·cha	le·no·chach	jab·bi·tu;	ve·'af·'ap·pei·cha,	jaj·shi·ru	neg·de·cha.
silmäsi	eteesi	katsokoon	ja silmäluomesi	olkoon suunnattu	eteenpäin

26 פַּלֵּס מַעְגַּל רַגְלֶךָ וְכָל־ דְּרָכֶיךָ יִכֹּנוּ׃

H6424	H4570	H7272	H3605	H1870	H3559
pal·les	ma'·gal	rag·le·cha;	ve·chol	de·ra·chei·cha	jik·ko·nu.
tee tasaiseksi	polut	jaloillesi	ja kaikilla	teilläsi	ole vakaa

27 אַל־ תֵּט יָמִין וּשְׂמֹאול הָסֵר רַגְלְךָ מֵרָע׃

H408	H5186	H3225	H8040	H5493	H7272	H7451
'al-	tet-	ja·min	u·se·mol;	ha·ser	rag·le·cha	me·ra'.
älä	käänny	oikealle	ja vasemmalle	käännä pois	jalkasi	pahasta

Sananlaskut 5 ***(Proverbs 5)***

1 בְּנִי לְחָכְמָתִי הַקְשִׁיבָה לִתְבוּנָתִי הַט־ אָזְנֶךָ׃

H1121	H2451	H7181	H8394	H5186	H241
be·ni	le·cha·che·ma·ti	hak·shi·vah;	lit·vu·na·ti,	hat-	'a·ze·ne·cha.
poikani	kuuntele	viisauttani	ymmärrykseni puoleen	kallista	korvasi

2 לִשְׁמֹר מְזִמּוֹת וְדַעַת שְׂפָתֶיךָ׃ יִנְצֹרוּ׃

H8104	H4209	H1847	H8193	H5341
li·she·mor	me·zim·mot;	ve·da·'at,	se·fa·tei·cha	jin·tzo·ru.
pitääksesi	harkinnan	ja tiedon	huulillasi	säilyttäisit

3 כִּי נֹפֶת תִּטֹּפְנָה שִׂפְתֵי זָרָה וְחָלָק מִשֶּׁמֶן

H3588	H5317	H5197	H8193	H2114	H2509	H8081
ki	no·fet	tit·to·fe·nah	sif·tei	za·rah;	ve·cha·lak	mish·she·men
sillä	hunajaa	pisaroivat	huulet	vieraan naisen ja pehmeämmät ovat kuin öljy		

חִכָּהּ׃

H2441
chik·kah.
hänen suunsa suudelmat

4 וְאַחֲרִיתָהּ מָרָה כַלַּעֲנָה חַדָּה כְּחֶרֶב פִּיּוֹת׃

H319	H4751	H3939	H2299	H2719	H6310
ve·'a·cha·ri·tah	ma·rah	chal·la·'a·nah;	chad·dah,	ke·che·rev	pi·jot.
mutta lopulta hän on	karvas	kuin koiruoho	terävä	kuin miekka	kaksiteräinen

5 רַגְלֶיהָ יֹרְדוֹת מָוֶת שְׁאוֹל צְעָדֶיהָ׃ יִתְמֹכוּ׃

H7272	H3381	H4194	H7585	H6806	H8551
rag·lei·ha	jo·re·dot	ma·vet;	she·ol,	tze·'a·dei·ha	jit·mo·chu.
hänen askeleensa kulkevat alas kuolemaan sheoliin / tuonelaan hänen askeleensa johtavat					

6 חַיִּים אֹרַח פֶּן־ תְּפַלֵּס נָעוּ מַעְגְּלֹתֶיהָ לֹא תֵדָע׃ פ

H734	H2416	H6435	H6424	H5128	H4570	H3808	H3045	Peh
'o·rach	chaj·jim	pen-	te·fal·les;	na·'u	ma'·ge·lo·tei·ha,	lo	te·da'.	
tietä	elämän	ei	hän mieti	horjuvat hänen askeleensa		eikä	hän sitä tiedä	

7 וְעַתָּה בָנִים שִׁמְעוּ־ לִי וְאַל־ תָּסוּרוּ מֵאִמְרֵי־ פִי׃

H6258	H1121	H8085	H0	H408	H5493	H561	H6310
ve·'at·tah	va·nim	shim·'u-	li;	ve·'al-	ta·su·ru,	me·'im·rei-	fi.
ja nyt	lapseni	kuunnelkaa	minua	ja älkää	poiketko pois	sanoista	suuni

8 בֵּיתָהּ׃ פֶּתַח אֶל־ תִּקְרַב וְאַל־ דַּרְכֶּךָ מֵעָלֶיהָ הַרְחֵק

H7368	H5921	H1870	H408	H7126	H413	H6607	H1004
har·chek	me·'a·lei·ha	dar·ke·cha;	ve·'al-	tik·rav,	'el-	pe·tach	bei·tah.
pidä kaukana	hänen luotaan	tiesi	ja älä	lähesty		ovea	hänen talonsa

9 פֶּן־ תִּתֵּן לַאֲחֵרִים הוֹדֶךָ וּשְׁנוֹתֶיךָ

H6435	H5414	H312	H1935	H8141
pen-	tit·ten	la·'a·che·rim	ho·de·cha;	u·she·no·tei·cha,
ettet	antaisi	muille	hyvyyttäsi / kauneuttasi / loistoasi	ja vuosiasi

לְאַכְזָרִי׃

H394	
le·'ach·za·ri.	
julmille	

10 פֶּן־ יִשְׂבְּעוּ זָרִים כֹּחֶךָ וַעֲצָבֶיךָ בְּבֵית נָכְרִי׃

H6435	H7646	H2114	H3581	H6089	H1004	H5237
pen-	jis·be·'u	za·rim	ko·che·cha;	va·'a·tza·vei·cha,	be·veit	na·che·ri.
etteivät	täyttäisi	muukalaisia	omaisuutesi / voimasi	ja työsi	taloa	vieraan

11 וּשְׁאֵרֶךָ׃ בְּשָׂרְךָ בִּכְלוֹת בְּאַחֲרִיתֶךָ וְנָהַמְתָּ

H5098	H319	H3615	H1320	H7607
ve·na·ham·ta	ve·'a·cha·ri·te·cha;	bich·lot	be·sa·re·cha,	u·she·'e·re·cha.
ja huokaisit	ja lopulta	uupuisi	ruumiisi	ja lihasi

12 לִבִּי׃ נָאַץ תּוֹכַחַת מוּסָר שָׂנֵאתִי אֵיךְ וְאָמַרְתָּ

H559	H349	H8130	H4148	H8433	H5006	H3820
ve·'a·mar·ta,	'eich	sa·ne·ti	mu·sar;	ve·to·cha·chat,	na·'atz	lib·bi.
ja sanot	miksi	vihasin	nuhdetta	ja opetusta	halveksin	sisimmässäni

13 הִטִּיתִי לֹא־ וְלִמְלַמְּדַי מוֹרָי בְּקוֹל שָׁמַעְתִּי וְלֹא־

H3808	H8085	H6963	H3384	H3925	H3808	H5186
ve·lo·sha-	ma'·ti	be·kol	mo·rai;	ve·lim·lam·me·dai,	lo-	hit·ti·ti
ja en	kuunnellut	ääntä	opettajieni	ja kallistanut	en	neuvonantajille

אָזְנִי׃

H241	
'a·ze·ni.	
korviani	

14 וְעֵדָה׃ קָהָל בְּתוֹךְ רָע בְּכָל־ הָיִיתִי כִּמְעַט

H4592	H1961	H3605	H7451	H8432	H6951	H5712
kim·'at	ha·ji·ti	ve·chol-	ra';	be·toch	ka·hal	ve·'e·dah.
melkein	minä olin	kaikessa	pahassa	keskellä	kokousta	ja väkijoukkoa

15 בְּאֵרֶךָ׃ מִתּוֹךְ וְנוֹזְלִים מִבּוֹרֶךָ מַיִם שְׁתֵה־

H8354	H4325	H953	H5140	H8432	H875
she·teh-	ma·jim	mib·bo·re·cha;	ve·no·ze·lim,	mit·toch	be·'e·re·cha.
juo	vettä	säiliöstäsi	ja joka virtaa	keskeltä	kaivoasi

16 מָיִם׃ פַּלְגֵי־ בָרְחֹבוֹת חוּצָה מַעְיְנֹתֶיךָ יָפוּצוּ

H6327	H4599	H2351	H7339	H6388	H4325
ja·fu·tzu	ma'·je·no·tei·cha	chu·tzah;	ba·re·cho·vot,	pal·gei-	ma·jim.
virtaisiko	lähteesi	kaduille	aukioilla	purot	vetesi

17 אִתָּךְ׃ לְזָרִים וְאֵין לְבַדֶּךָ לְךָ יִהְיוּ־

H1961	H0	H905	H369	H2114	H854
jih·ju-	le·cha	le·vad·de·cha;	ve·'ein	le·za·rim	'it·tach.
olkoon	ne	yksin sinun	ja ei	vieraan	kanssa yhdessä

18 נְעוּרֶיךָ׃ מֵאֵשֶׁת וּשְׂמַח בָּרוּךְ מְקוֹרֶךָ יְהִי־

H1961	H4726	H1288	H8055	H802	H5271
je·hi-	me·kor·cha	va·ruch;	u·se·mach,	me·'e·shet	ne·'u·re·cha.
olkoon	lähteesi	siunattu	ja iloitse	vaimosta	nuoruutesi

19 בְכָל־ יְרָוֶךָ דַּדֶּיהָ חֵן וְיַעֲלַת־ אֲהָבִים אַיָּלַת

H365	H158	H3280	H2580	H1717	H7301	H3605
'ai·je·let	'a·ha·vim,	ve·ja·'a·lat-	chen	dad·dei·ha	je·rav·vu·cha	ve·chol-
peura	rakastava	ja kauris	viehättävä	hänen rintansa	tyydyttäköön sinut	kaiken

תָּמִיד׃ תִּשְׁגֶּה בְּאַהֲבָתָהּ עֵת

H6256	H160	H7686	H8548
'et;	be·'a·ha·va·tah,	tish·geh	ta·mid.
aikaa	hänen rakkaudestaan	ole hurmioitunut	ainiaan

20 נָכְרִיָּה׃ חֵק וּתְחַבֵּק בְּזָרָה בְּנִי תִשְׁגֶּה וְלָמָּה

H4100	H7686	H1121	H2114	H2263	H2436	H5237
ve·lam·mah	tish·geh	ve·ni	ve·za·rah;	u·te·chab·bek,	chek	na·che·ri·jah.
miksi	hurmaantuisit	poikani	vieraaseen	ja hyväilisit	rintoja	vieraan

21 כִּי נֹכַח עֵינֵי יְהוָה דַּרְכֵּי־ אִישׁ וְכָל־

H3588	H5227	H5869	H3069	H1870	H376	H3605
ki	no·chach	'ei·nei	JAH·WEH	dar·chei-	'ish;	ve·chol
sillä	ovat	silmien edessä	JAHWEH HERRAN	tiet	miehen	ja kaikki

מְפַלֵּס: מַעְגְּלֹתָיו

H4570	H6424
ma'·ge·lo·tav	me·fal·les.
hänen askeleensa	Hän punnitsee

22 חַטֹּאתֹו וּבְחַבְלֵי הָרָשָׁע אֶת־ יִלְכְּדֻנוּ עֲוֹנוֹתָיו

H2403	H8551	H7563	H853	H3920	H5771
chat·ta·to,	u·ve·chav·lei	ha·ra·sha';	'et-	jil·ke·du·no	a·vo·no·tav,
syntiensä	ja tarttuu kiinni hän	vääryydentekijän	ET	vangitsee	vääryys

יִתָּמֵךְ׃

H2256
jit·ta·mech.
siteisiin

23 הוּא יָמוּת בְּאֵין מוּסָר וּבְרֹב אִוַּלְתּוֹ יִשְׁגֶּה׃ פ

H1931	H4191	H369	H4148	H7230	H200	H7686	Peh
hu,	ja·mut	be·'ein	mu·sar;	u·ve·ro	iv·val·to	jish·geh.	
hän	kuolee	ilman	nuhdetta	ja runsaassa	hulluudessaan	hän eksyy harhaan	

Sananlaskut 6 ***(Proverbs 6)***

1 בְּנִי אִם־ עָרַבְתָּ לְרֵעֶךָ תָּקַעְתָּ כַּפֶּיךָ׃ לָזָר

H1121	H518	H6148	H7453	H8628	H2114	H3709
be·ni	'im-	'a·rav·ta	le·re·'e·cha;	ta·ka'·ta	laz·zar	kap·pei·cha.
poikani	jos	olet taannut	ystävääsi	lyönyt	vieraalle	kättäsi

2 פִיךָ׃ בְּאִמְרֵי־ נֹלַכְדְתָּ פִיךָ בְּאִמְרֵי־ נוֹקַשְׁתָּ

H3369	H561	H6310	H3920	H561	H6310
no·kash·ta	ve·'im·rei-	fi·cha;	nil·kad·ta,	be·'im·rei-	fi·cha.
kietoutunut	sanoilla	suusi	joutunut kiinni	sanoista	suusi

3 רֵעֶךָ בְכַף־ בָּאתָ כִּי וְהִנָּצֵל בְּנִי אֵפוֹא זֹאת עֲשֵׂה

H6213	H2063	H645	H1121	H5337	H3588	H935	H3709	H7453
'a·seh	zot	e·fo	be·ni	ve·hin·na·tzel,	ki	va·ta	ve·chaf-	re·'e·cha;
tee	tämä	siis	poikani	ja vapauta itsesi	sillä	olet joutunut	käsiin	ystäväsi

רֵעֶיךָ׃ וּרְהַב הִתְרַפֵּס לֵךְ

H1980	H7511	H7292	H7453
lech	hit·rap·pes,	u·re·hav	re·'ei·cha.
mene	nöyrry	ja vakuuta	ystäväsi

4 לְעַפְעַפֶּיךָ׃ תִּתְּנוּמָה לְעֵינֶיךָ שֵׁנָה תִּתֵּן אַל־

H408	H5414	H8142	H5869	H8572	H6079
'al-	tit·ten	she·nah	le·'ei·nei·cha;	u·te·nu·mah,	le·'af·'ap·pei·cha.
älä	anna	unta	silmillesi	ja lepoa	silmäluomillesi

5 הִנָּצֵל כִּצְבִי מִיָּד כִּצִּפּוֹר מִיָּד׃ יָקוּשׁ׃ פ

H5337	H6643	H3027	H6833	H3027	H3353	Peh
hin·na·tzel	kitz·vi	mi·jad;	u·che·tzip·por,	mi·jad	ja·kush.	
pelasta itsesi	kuin gaselli	käsistä	ja kuin lintu	kädestä	linnustajan	

6 לֵךְ־ אֶל־ נְמָלָה עָצֵל רְאֵה דְרָכֶיהָ וַחֲכָם׃

H1980	H413	H5244	H6102	H7200	H1870	H2449
lech-	'el-	ne·ma·lah	'a·tzel;	re·'eh	de·ra·chei·ha	va·cha·cham.
mene	luo	muurahaisen	laiska	katso	sen teitä	ja viisastu

7 אֲשֶׁר אֵין־ לָהּ קָצִין שֹׁטֵר וּמֹשֵׁל׃

H834	H369	H0	H7101	H7860	H4910
'a·sher	'ein-	lah	ka·tzin,	sho·ter	u·mo·shel.
vaikka	ei	sillä	ole hallitsijaa	valvojaa	ja käskijää

8 תָּכִין בַּקַּיִץ בַּחֲמָה לַחְמָהּ אָגְרָה בַקָּצִיר מַאֲכָלָהּ׃

H3559	H7019	H3899	H103	H7105	H3978
ta·chin	bak·ka·jitz	lach·mah;	'a·ge·rah	vak·ka·tzir,	ma·'a·cha·lah.
hankkii se	kesällä	ravintonsa	kerää	sadonkorjuun aikaan	ruokansa

9 עַד־מָתַי תִּשְׁכָּב עָצֵל מָתַי תָּקוּם מִשְׁנָתֶךָ׃

H5704	H4970	H6102	H7901	H4970	H6965	H8142
'ad-	ma·tai	'a·tzel	tish·kav;	ma·tai,	ta·kum	mish·she·na·te·cha.
kuinka	kauan	laiska	makaat	milloin	nouset	unestasi

10 מְעַט שֵׁנוֹת מְעַט תְּנוּמוֹת מְעַט חִבֻּק יָדַיִם׃

H4592	H8142	H4592	H8572	H4592	H2264	H3027
me·'at	not	me·'at	te·nu·mot;	me·'at	chib·buk	ja·da·jim
vähän vielä	nuku	vähän vielä	unta	vähän vielä	yhteenliittäen	kätesi

לִשְׁכָּב׃

H7901
lish·kav.
makaa

11 וּבָא־כִמְהַלֵּךְ רֵאשֶׁךָ וּמַחְסֹרְךָ כְּאִישׁ מָגֵן׃ פ

H935	H1980	H7389	H4270	H376	H4043	Peh
u·va-	chim·hal·lech	re·she·cha;	u·mach·so·re·cha,	ke·'ish	ma·gen.	
niin tulee päällesi	vauhdilla	köyhyys	ja puute	kuin mies	aseistettu	

12 אָדָם בְּלִיַּעַל אִישׁ אָוֶן הוֹלֵךְ עִקְּשׁוּת פֶּה׃

H120	H1100	H376	H205	H1980	H6143	H6310
'a·dam	be·li·ja·'al	'ish	'a·ven;	ho·lech,	'ik·ke·shut	peh.
ihminen	belialin	mies	paha	kulkee	kierolla	suulla

13 קֹרֵץ בְּעֵינָיו מֹלֵל בְּרַגְלָו מֹרֶה בְּאֶצְבְּעֹתָיו׃

H7169	H5869	H4448	H7272	H3384	H676
ko·retz	be·'ei·nav	mo·lel	be·rag·lav;	mo·reh,	be·'etz·be·'o·tav.
iskee	silmiään	antaa merkkiä	jaloillaan	osoittelee	sormillaan

14 תַּהְפֻּכוֹת בְּלִבּוֹ חֹרֵשׁ רָע בְּכָל־עֵת מְדָנִים׃

H8419	H3820	H2790	H7451	H3605	H6256	me·da·nim
tah·pu·chot	be'·lib·bo,	cho·resh	ra'	be·chol	'et;	
petos on	hänen sisimmässään	suunnittelee	pahaa	kaiken	aikaa	

כ) ch (מִדְיָנִים) q) יְשַׁלֵּחַ׃

H4066
mid·ja·nim
riitaa

H7971
je·shal·le·ach.
kylvää

15 כֵּן עַל־ פִּתְאֹם יָבוֹא אֵידוֹ שִׁבֶּר פֶּתַע וְאֵין

H5921
'al-
sen

H3651
ken,
tähden

H6597
pit·'om
yhtäkkiä

H935
ja·vo
tulee

H343
ei·do;
hänen tuhonsa

H6621
pe·ta'
hetkessä

H7665
jish·sha·ver,
hänet muserretaan

H369
ve·'ein
ja ei

מַרְפֵּא׃ פ

H4832
mar·pe.
ole selviytymiskeinoa

Peh

16 שֶׁשׁ־ הֵנָּה שָׁנָא יְהוָה וְשִׁבַע (כ) ch תוֹעֵבוֹת

H8337
shesh-
kuutta

H2007
hen·nah
näitä

H8130
sa·ne
vihaa

H3068
JAH·WEH;
JAHWEH HERRA

H7651
ve·she·va',
ja seitsemää

to·'a·vot

נַפְשׁוֹ׃ (ק) q תוֹעֲבַת

H8441
to·'a·vat
kauhistuu

H5315
naf·sho.
Hänen sielunsa

17 נָקִי׃ דַּם־ שׂפְכוֹת וַיָּדַיִם שֶׁקֶר לְשׁוֹן רָמוֹת עֵינַיִם

H5869
'ei·na·jim
silmiä

H7311
ra·mot
ylpeitä

H3956
le·shon
kieltä

H8267
sha·ker;
valheellista

H3027
ve·ja·da·jim,
ja käsiä

H8210
sho·fe·chot
jotka vuodattavat

H1818
dom-
verta

H5355
na·ki.
viatonta

18 לֵב חֹרֵשׁ מַחְשְׁבוֹת אָוֶן רַגְלַיִם מְמַהֲרוֹת לָרוּץ

H3820
lev,
sydäntä

H2790
cho·resh
joka juonii

H4284
mach·she·vot
suunnitelmia

H205
'a·ven;
pahoja

H7272
rag·la·jim
jalkoja

H4116
me·ma·ha·rot,
jotka kiiruhtavat

H7323
la·rutz
juoksemaan

לָרָעָה׃

H7451
la·ra·'ah.
pahuuteen

19 יָפִיחַ כְּזָבִים עֵד שָׁקֶר וּמְשַׁלֵּחַ מְדָנִים בֵּין אַחִים׃

H6315	H3577	H5707	H8267	H7971	H4090	H996	H251
ja·fi·ach	ke·za·vim	'ed	sha·ker;	u·me·shal·le·ach	me·da·nim,	bein	'a·chim.
joka puhuu	valheita	todistaja	valheen	joka saattaa	riidan	välille	veljien

פ

Peh

20 אִמֶּךָ׃ תּוֹרַת תִּטֹּשׁ וְאַל־ אָבִיךָ מִצְוַת בְּנִי נְצֹר

H5341	H1121	H4687	H1	H408	H5203	H8451	H517
ne·tzor	be·ni	mitz·vat	'a·vi·cha;	ve·'al-	tit·tosh,	to·rat	'im·me·cha.
säilytä	poikani	käskyt	isäsi	ja älä	hylkää	opetusta	äitisi

21 גַּרְגְּרֹתֶיךָ׃ עַל־ עָנְדֵם תָּמִיד לִבֶּךָ עַל־ קָשְׁרֵם

H7194	H5921	H3820	H8548	H6029	H5921	H1621
ka·she·rem	'al-	lib·be·cha	ta·mid;	'a·ne·dem,	'al-	gar·ge·ro·te·cha.
sido ne		sisimpääsi	ainiaan	solmi ne		kaulallesi

22 עָלֶיךָ תִּשְׁמֹר בְּשָׁכְבְּךָ אֹתָךְ תַּנְחֶה בְּהִתְהַלֶּכְךָ

H1980	H5148	H853	H7901	H8104	H5921
be·hit·hal·lech·cha	tan·cheh	'o·tach,	be·sha·che·be·cha	tish·mor	'a·lei·cha;
kulkiessasi	ne johdattavat	sinua	levätessäsi	ne varjelevat	sinua

תְּשִׂיחֶךָ׃ הִיא וַהֲקִיצוֹתָ

H6974	H1931	H7878
va·ha·ki·tzo·ta,	hi	te·si·che·cha.
kun heräät	ne	puhuttelevat sinua

23 כִּי נֵר מִצְוָה וְתוֹרָה אוֹר וְדֶרֶךְ חַיִּים תּוֹכְחוֹת

H3588	H5216	H4687	H8451	H216	H1870	H2416	H8433
ki	ner	mitz·vah	ve·to·rah	or;	ve·de·rech	chaj·jim,	toch·chot
sillä	lamppu on	käsky	ja laki / opetus on	valkeus	ja tie	elämän	nuhteet

מוּסָר׃

H4148
mu·sar.
kasvatuksen

24 לִשְׁמָרְךָ מֵאֵשֶׁת רָע מֵחֶלְקַת לָשׁוֹן נָכְרִיָּה׃

H8104	H802	H7451	H2513	H3956	H5237
lish·ma·re·cha	me·'e·shet	ra';	me·chel·kat,	la·shon	na·che·ri·jah.
ne varjelevat	naiselta	pahalta	imartelevalta	kieleltä	vieraan naisen

25 יָפְיָהּ תַּחְמֻד אַל־ תִּקָּחֵךְ וְאַל־ בִּלְבָבֶךָ

H408	H2530	H3308	H3824	H408	H3947
'al-	tach·mod	ja·fe·jah	bil·va·ve·cha;	ve·'al-	tik·ka·cha·cha,
älä	himoitse	hänen kauneuttaan	sydämessäsi	ja älä	anna vietellä

בְּעַפְעַפֶּיהָ׃

H6079
be·'af·'ap·pei·ha.
hänen silmäripsensä

26 כִּי וְאֵשֶׁת לֶחֶם כִּכַּר עַד־ זוֹנָה אִשָּׁה בְעַד־

H3588	H1157	H802	H2181	H5704	H3603	H3899	H802
ki	ve·'ad-	'ish·shah	zo·nah,	'ad-	kik·kar	la·chem	ve·'e·shet
sillä	pois	nainen	portto	vie asti	leivänmuruun	leivän	ja naimisissa oleva

פ תָּצוּד׃ יְקָרָה נֶפֶשׁ אִישׁ

H376	H5315	H3368	H6679	Peh
'ish;	ne·fesh	je·ka·rah	ta·tzud.	
nainen	sielua	kallista	metsästää	

27 הֲיַחְתֶּה אִישׁ אֵשׁ בְּחֵיקוֹ וּבְגָדָיו לֹא תִשָּׂרַפְנָה׃

H2846	H376	H784	H2436	H899	H3808	H8313
ha·jach·teh	'ish	'esh	be·chei·ko;	u·ve·ga·dav,	lo	tis·sa·raf·nah.
voiko poimia	mies	tulta	syliinsä	ja hänen vaatteensa	eivät	pala

28 אִם־ יְהַלֵּךְ אִישׁ עַל־ הַגֶּחָלִים וְרַגְלָיו לֹא תִכָּוֶינָה׃

H518	H1980	H376	H5921	H1513	H7272	H3808	H3554
'im-	je·hal·lech	'ish	'al-	hag·ge·cha·lim;	ve·rag·lav,	lo	tik·ka·vei·nah.
jos	kävelee	mies	päällä	palavien hiilien	ja hänen jalkansa	eivätkö	kärvenny

29 כֵּן הַבָּא אֶל־ אֵשֶׁת רֵעֵהוּ לֹא יִנָּקֶה׃

H3651	H935	H413	H802	H7453	H3808	H5352
ken,	hab·ba	'el-	'e·shet	re·'e·hu;	lo	jin·na·keh,
niin tapahtuu sille	joka menee	luo	vaimon	toisen	ei	ole vapaa rangaistuksesta

בָּהּ׃ הַנֹּגֵעַ כָּל־

H3605	H5060	H0
kol-	han·no·ge·a'	bah.
joka	yhtyy	häneen

30 לֹא־ יָבוּז֡וּ כִּֽי־ יִגְנֹ֣ב לְמַלֵּ֣א נַפְשׁ֗וֹ כִּֽי־ יִרְעָֽב׃

H3808	H936	H1590	H3588	H1589	H4390	H5315	H3588
lo-	ja·vu·zu	lag·gan·no	ki	jig·nov;	le·mal·le	naf·sho,	ki
eikö	halveksita	varasta	vaikka	hän varastaa	tyydyttääksensä	sielunsa	kun

H7456
jir·'av.
hän on nälkäinen

31 וְנִמְצָא֙ יְשַׁלֵּ֔ם שִׁבְעָתַ֖יִם כָּל־ אֶת־

H4672	H7999	H7659	H853	H3605
ve·nim·tza	je·shal·lem	shiv·'a·ta·jim;	'et-	kol-
mutta löydettäessä hänet	hänen on korvattava	seitsemänkertaisesti	ET	kaikesta

הֹ֑ון יִתֵּ֣ן בֵּיתֹ֔ו׃

H1952	H1004	H5414
hon	bei·to	jit·ten.
varallisuudesta	talonsa	annettava

32 נֹאֵ֣ף אִשָּׁ֔ה חֲסַר־ לֵ֖ב הֽוּא׃ מַשְׁחִ֥ית נַפְשׁ֖וֹ יַעֲשֶֽׂנָּה׃

H5003	H802	H2638	H3820	H7843	H5315	H1931
no·'ef	'ish·shah	cha·sar-	lev;	mash·chit	naf·sho,	hu
joka tekee aviorikoksen	vaimon kanssa	siltä puuttuu	sydän	tuhoaa	sielunsa	hän

H6213
ja·'a·sen·nah.
joka tekee niin

33 נֶגַע־ וְקָלוֹן֙ יִמְצָ֔א וְחֶרְפָּתֹ֖ו לֹא תִמָּֽחֶה׃

H5061	H7036	H4672	H2781	H3808	H4229
ne·ga'-	ve·ka·lon	jim·tza;	ve·cher·pa·to,	lo	tim·ma·cheh.
murheen	ja häpeän	hän saa	ja hänen häpeäänsä	ei	pyyhitä pois

34 כִּי־ קִנְאָ֥ה חֲמַת־ גֶּ֖בֶר וְלֹא־ יַחְמֹ֑ול בְּיֹ֥ום נָקָֽם׃

H3588	H7068	H2534	H1397	H3808	H2550	H3117	H5359
ki-	kin·'ah	cha·mat-	ga·ver;	ve·lo-	jach·mol,	be·jom	na·kam.
sillä	mustasukkaisuus	on raivo	miehen	ja ei	hän tunne sääliä	päivänä	koston

35 לֹא־ יִשָּׂא פְנֵי כָל־ כֹּפֶר וְלֹא־ יֹאבֶה כִּי תַרְבֶּה־

H3808	H5375	H6440	H3605	H3724	H3808	H14	H3588	H7235
lo-	jis·sa	pe·nei	chol	ko·fer;	ve·lo-	jo·veh,	ki	tar·beh-
ei	hän ota	huomioon	mitään	lunnaita	ja ei	hän suostu	vaikka	moninkertaistat

פ שְׁחַד׃

H7810	Peh
sho·chad.	
lahjukset	

Sananlaskut 7 *(Proverbs 7)*

1 בְּנִי שְׁמֹר אֲמָרָי וּמִצְוֹתַי תִּצְפֹּן אִתָּךְ׃

H1121	H8104	H561	H4687	H6845	H854
be·ni	she·mor	'a·ma·rai;	u·mitz·vo·tai,	titz·pon	'it·tach.
poikani	pidä	minun sanani	ja käskyni	säilytä	mukanasi

2 שְׁמֹר מִצְוֹתַי וְחְיֵה וְתוֹרָתִי כְּאִישׁוֹן עֵינֶיךָ׃

H8104	H4687	H2421	H8451	H380	H5869
she·mor	mitz·vo·tai	vech·jeh;	ve·to·ra·ti,	ke·'i·shon	'ei·nei·cha.
pidä	käskyni	niin elät	ja lakini / opetukseni	kuin silmäterää	silmäsi

3 קָשְׁרֵם עַל־ אֶצְבְּעֹתֶיךָ כְּתָבֵם עַל־ לוּחַ לִבֶּךָ׃

H7194	H5921	H676	H3789	H5921	H3871	H3820
ka·she·rem	'al-	'etz·be·'o·tei·cha;	ka·te·vem,	'al-	lu·ach	lib·be·cha.
sido ne		sormiisi	kirjoita ne		tauluihin	sydämesi

4 אֱמֹר לַחְכְמָה אְחֹתִי אָתְּ וּמֹדָע לַבִּינָה תִּקְרָא׃

H559	H2451	H269	H859	H4129	H998	H7121
'e·mor	la·cha·che·mah	'a·cho·ti	'at;	u·mo·da',	lab·bi·nah	tik·ra.
sano	viisaudelle	sisareni	sinä	ja sukulaiseksesi	ymmärrystä	kutsu

5 לִשְׁמָרְךָ מִנָּכְרִיָּה זָרָה מֵאִשָּׁה אֲמָרֶיהָ הֶחֱלִיקָה׃

H8104	H802	H2114	H5237	H561	H2505
lish·ma·re·cha	me·'ish·shah	za·rah;	min·na·che·ri·jah,	'a·ma·rei·ha	he·che·li·kah.
että ne varjelisivat sinut	vaimolta	toisen	muukalaisen	sanoilta	imartelevilta

6 כִּי בְּחַלּוֹן בֵּיתִי בְּעַד אֶשְׁנַבִּי הִשְׁקָפְתִּי׃

H3588	H2474	H1004	H1157	H822	H8259
ki	be·chal·lon	bei·ti;	be·'ad	'esh·nab·bi	nish·ka·fe·ti.
kun	ikkunastani	talostani	takaa	ristikon	katselin

7 וָאֶרְאֶה בַפְּתָאִים בִּבְנֵי אֲבִינָה נַעַר חֲסַר־ לֵב׃

H7200	H6612	H995	H1121	H5288	H2638
va·'e·re	vap·pe·ta·jim,	'a·vi·nah	vab·ba·nim,	na·'ar	cha·sar-
näin	yksinkertaisten joukossa	erotin	ryhmässä poikien	nuorukaisen	älyä vailla

H3820
lev.
mieleltään

8 עֹבֵר בַּשּׁוּק אֵצֶל פִּנָּה וְדֶרֶךְ בֵּיתָהּ יִצְעָד׃

H5674	H7784	H681	H6438	H1870	H1004	H6805
'o·ver	bash·shuk	'e·tzel	pin·nah;	ve·de·rech	bei·tah	jitz·'ad.
hän kulki ohi katua		lähellä	kulmausta ja tietä		taloon	asteli

9 בְּנֶשֶׁף־ בְּעֶרֶב יוֹם בְּאִישׁוֹן לַיְלָה וַאֲפֵלָה׃

H5399	H6153	H3117	H380	H3915	H653
be·ne·shef-	be·'e·rev	jom;	be·'i·shon	laj·lah,	va·'a·fe·lah.
iltahämärässä	hämärtäessä päivä		keskellä syvintä yön		kätköä

10 וְהִנֵּה אִשָּׁה לִקְרָאתוֹ שִׁית זוֹנָה וּנְצֻרַת לֵב׃

H2009	H802	H7125	H7897	H2181	H5341	H3820
ve·hin·neh	'ish·shah	lik·ra·to;	shit	zo·nah,	u·ne·tzu·rat	lev.
ja katso	nainen	tulee vastaan häntä	puvussa	porton	ja petollinen	sydämeltään

11 הֹמִיָּה הִיא וְסֹרֶרֶת בְּבֵיתָהּ לֹא־ יִשְׁכְּנוּ רַגְלֶיהָ׃

H1993	H1931	H5637	H1004	H3808	H7931	H7272
ho·mi·jah	hi	ve·so·ra·ret;	be·vei·tah,	lo-	jish·ke·nu	rag·lei·ha.
huutaen ääneen	hänelle	ja itsepäinen	talossaan	eivät	pysy	hänen jalkansa

12 פַּעַם בַּחוּץ פַּעַם בְּרֻחֹבוֹת וְאֵצֶל פִּנָּה כָּל־ תֶּאֱרֹב׃

H6471	H2351	H6471	H7339	H681	H3605	H6438	H693
pa·'am	ba·chutz,	pa·'am	ba·re·cho·vot;	ve·'e·tzel	kol-	pin·nah	te·'e·ro.
nyt	ulkona	nyt	kaduilla	ja vierellä	kaikkien	kulmausten	hän väijyy

13 וַתֹּאמַר פָּנֶיהָ הֵעֵזָה לוֹ וְנָשְׁקָה־ בּוֹ וְהֶחֱזִיקָה לוֹ׃

H2388	H0	H5401	H0	H5810	H6440	H559	H0
ve·he·che·zi·kah	bo	ve·na·she·kah-	lo;	he·'e·zah	fa·nei·ha,	vat·to·mar	lo.
ja ottaa kiinni	hän	ja suutelee	häntä	kovettaa	kasvonsa	ja sanoo	hänelle

14 זִבְחֵי שְׁלָמִים עָלַי הַיּוֹם שִׁלַּמְתִּי נְדָרָי׃

H2077	H8002	H5921	H3117	H7999	H5088
ziv·chei	she·la·mim	'a·lai;	haj·jom,	shil·lam·ti	ne·da·rai.
uhri	rauhan	on mukanani	tänä päivänä	olen täyttänyt	lupaukseni

15 כֵּן עַל־ יָצָאתִי לִקְרָאתֶךָ פָּנֶיךָ לְשַׁחֵר וָאֶמְצָאֵךְ׃

H5921	H3651	H3318	H7125	H7836	H6440	H4672
'al-	ken	ja·tza·ti	lik·ra·te·cha;	le·sha·cher	pa·nei·cha,	va·'em·tza·'e·ka.
sen	tähden	lähdin ulos	kohdatakseni sinut	etsin ahkerasti	kasvojasi	ja löysin sinut

16 מִצְרָיִם׃ אֵטוּן חֲטֻבוֹת עַרְשִׂי רָבַדְתִּי מַרְבַדִּים

H4765	H7234	H6210	H2405	H330	H4714
mar·vad·dim	ra·vad·ti	'ar·si;	cha·tu·vot,	'e·tun	Mitz·ra·im.
peitteitä	olen levittänyt	vuoteelleni	koristeellista	pellavaa	Egyptin

17 נָפְתִּי מִשְׁכָּבִי מֹר אֲהָלִים וְקִנָּמוֹן׃

H5130	H4904	H4753	H174	H7076
naf·ti	mish·ka·vi;	mor	'a·ha·lim,	ve·kin·na·mon.
olen sirotellut	sängylleni	mirhaa	aloea	ja kanelia

18 נִרְוֶה לְכָה דֹדִים עַד־הַבֹּקֶר נִתְעַלְּסָה בָּאֲהָבִים׃

H1980	H7301	H1730	H5704	H1242	H5965	H159
le·chah	nir·veh	do·dim	'ad-	hab·bo·ker;	nit·'al·le·sah,	bo·'o·ha·vim.
tule	nauttikaamme	rakkaudesta	saakka	aamuun	riemuitkaamme	rakkaudessa

19 כִּי אֵין הָאִישׁ בְּבֵיתוֹ הָלַךְ בְּדֶרֶךְ מֵרָחוֹק׃

H3588	H369	H376	H1004	H1980	H1870	H7350
ki	'ein	ha·'ish	be·vei·to;	ha·lach,	be·de·rech	me·ra·chok.
sillä	ei	aviomieheni	ole kotona	hän lähti	matkalle	kauas

20 בֵּיתוֹ׃ יָבֹא הַכֶּסֶא לְיוֹם בְּיָדוֹ לָקַח הַכֶּסֶף צְרוֹר־

H6872	H3701	H3947	H3027	H3117	H3677	H935	H1004
tze·ror-	hak·ke·sef	la·kach	be·ja·do;	le·jom	hak·ke·se,	ja·vo	vei·to.
kukkaron	rahojen	hän otti	käteensä	päivänä	täydenkuun	hän tulee	kotiin

21 תִּדִּיחֶנּוּ׃ שִׂפְתֶיהָ בְּחֶלֶק לִקְחָהּ בְּרֹב הֲטַתּוּ

H5186	H7230	H3948	H2506	H8193	H5080
hit·tat·tu	be·ro	lik·chah;	be·che·lek	fa·tei·ha,	tad·di·chen·nu.
taivuttaen	paljolla	houkuttelulla	viettelevällä	puheella	harhaanjohti hänet

22 יָבֹא טָבַח אֶל־כְּשׁוֹר פִּתְאֹם אַחֲרֶיהָ הוֹלֵךְ

H1980	H310	H6597	H7794	H413	H2874	H935
ho·lech	'a·cha·rei·ha,	pit·'om	ke·shor	'el-	ta·vach	ja·vo;
hän lähti	hänen jälkeensä	heti	kuin härkä		teurastettavaksi	joka menee

אֱוִיל׃ מוּסַר אֶל־וְכֶעֱכָס

H5914	H413	H4148	H191
u·che·'e·ches,	'el-	mu·sar	'e·vil.
jalkaraudoilla		kuritettava	hullu

23 עַד יִפְלַח חֵץ כְּבֵדוֹ כְּמַהֵר צִפּוֹר פָּח אֶל־

H5704	H6398	H2671	H3516	H4116	H6833	H413	H6341
'ad	je·fal·lach	chetz	ke·ve·do,	ke·ma·her	tzip·por	'el-	pach;
kunnes	lävistää	nuoli	hänen maksansa	niinkuin kiiruhtaa	lintunen		ansaan

וְלֹא־ יָדַע כִּי־ בְנַפְשׁוֹ הִוא׃ פ

H3808	H3045	H3588	H5315	H1931	Peh
ve·lo-	ja·da',	ki-	ve·naf·sho	hu.	
eikä	hän tiedä	että	hänen sielunsa	se on	

24 וְעַתָּה בָנִים שִׁמְעוּ־ לִי הַקְשִׁיבוּ לְאִמְרֵי־ פִי׃

H6258	H1121	H8085	H0	H7181	H561	H6310
ve·'at·tah	va·nim	shim·'u-	li;	ve·hak·shi·vu,	le·'im·rei-	fi.
ja nyt	lapseni	kuunnelkaa	minua	huomioikaa	sanat	minun suuni

25 אַל־ יִשְׂטֶ לִבְּךָ דְּרָכֶיהָ אֶל־ תֵּתַע אַל־

H408	H7847	H413	H1870	H3820	H408	H8582
'al-	je·set	'el-	de·ra·chei·ha	lib·be·cha;	'al-	te·ta'
älä	anna kääntyä		hänen teilleen	sydämesi	älä	eksy

בִּנְתִיבוֹתֶיהָ׃

H5410
bin·ti·vo·tei·ha.
hänen poluilleen

26 כִּי־ רַבִּים חֲלָלִים הִפִּילָה וְעֲצֻמִים כָּל־ הֲרֻגֶיהָ׃

H3588	H7227	H2491	H5307	H6099	H3605	H2026
ki-	rab·bim	cha·la·lim	hip·pi·lah;	va·'a·tzu·mim,	kol-	ha·ru·gei·ha.
sillä	monet	hän on lävistäen	kaatanut	ja mahtavia	niin monia	tappanut

27 שְׁאוֹל דַּרְכֵי בֵיתָהּ יֹרְדוֹת אֶל־ חַדְרֵי־ מָוֶת׃

H1870	H7585	H1004	H3381	H413	H2315	H4194
dar·chei	she·'ol	bei·tah;	jo·re·dot,	'el-	chad·rei-	ma·vet.
tiet	sheoliin / manalaan	hänen huoneestaan	vievät alas		kammioihin	kuoleman

פ

Peh

Sananlaskut 8 ***(Proverbs 8)***

1 קוֹלָהּ׃ תִּתֵּן ׀וּתְבוּנָה תִּקְרָא חָכְמָה הֲלֹא־

H3808	H2451	H7121	H8394	H5414	H6963
ha·lo-	choch·mah	tik·ra;	u·te·vu·nah,	tit·ten	ko·lah.
eikö	Viisaus	kutsu	ja ymmärrys	anna	ääntään

2 נִצָּבָה׃ נְתִיבוֹת בֵּית דֶּרֶךְ עֲלֵי־ מְרוֹמִים בְּרֹאשׁ־

H7218	H4791	H5921	H1870	H1004	H5410	H5324
be·rosh-	me·ro·mim	'a·lei-	da·rech;	beit	ne·ti·vot	nitz·tza·vah.
huipuilla	korkeilla	vieressä	tien	ulkona	poluilla	Hän seisoo

3 תִּרְנָּה׃ פִּתְחֵים מִבֹּוא קָרֶת לְפִי־ שְׁעָרִים לְיַד־

H3027	H8179	H6310	H7176	H3996	H6607	H7442
le·jad-	she·'a·rim	le·fi-	ka·ret;	me·vo	fe·ta·chim	ta·ron·nah.
luona	porttien	sisäänkäynneillä	kaupungin	sisääntulo	ovilla	Hän huutaa

4 אָדָם׃ בְּנֵי אֶל־ ׀קוֹלִי אֶקְרָא אִישִׁים אֲלֵיכֶם

H413	H376	H7121	H6963	H413	H1121	H120
'a·lei·chem	'i·shim	'ek·ra;	ve·ko·li,	'el-	be·nei	'a·dam.
teitä	miehet	minä kutsun	äänelläni		lapsia	ihmisen

5 לֵב׃ הָבִינוּ ׀כְסִילִים עָרְמָה פְתָאִים הָבִינוּ

H995	H6612	H6195	H3684	H995	H3820
ha·vi·nu	fe·ta·jim	'a·re·mah;	u·che·si·lim,	ha·vi·nu	lev.
ymmärtäkää	yksinkertaiset	viisautta	ja tyhmät	ymmärtäkää	sydämessänne

6 מֵישָׁרִים׃ שִׁפְתַי וּמִפְתַּח אֲדַבֵּר נְגִידִים כִּי־ שִׁמְעוּ

H8085	H3588	H5057	H1696	H4669	H8193	H4339
me·'u	ki-	ne·gi·dim	'a·dab·ber;	u·mif·tach	fa·tai,	mei·sha·rim.
kuunnelkaa	sillä	Ruhtinaasta	minä puhun	ja avaan	huuleni	oikeudenmukaisuuteen

7 רֶשַׁע׃ שִׂפָתַי וְתוֹעֲבַת חִכִּי יֶהְגֶּה אֱמֶת כִּי־

H3588	H571	H1897	H2441	H8441	H8193	H7562
ki-	'e·met	jeh·geh	chik·ki;	ve·to·'a·vat	se·fa·tai	re·sha'.
sillä	totuutta	puhuu	suuni	ja kauhistus	on huulilleni	vääryys / pahuus

8 וְעִקֵּשׁ׃ נִפְתָּל בָּהֶם אֵין פִּי אִמְרֵי־ כָל־ בְּצֶדֶק

H6664	H3605	H561	H6310	H369	H0	H6617	H6141
be·tze·dek	kol-	'im·rei-	fi;	'ein	ba·hem,	nif·tal	ve·'ik·kesh.
oikein ovat	kaikki	puheet	suuni	eikä mitään	niissä	ole vilppiä	ja vääryyttä

9 כֻּלָּם נְכֹחִים לַמֵּבִין וְיִשָׁרִים לְמַצְאֵי דָעַת׃

H3605	H5228	H995	H3477	H4672	H1847
kul·lam	ne·cho·chim	lam·me·vin;	vi·sha·rim,	le·mo·tze·'ei	da·'at.
kaikki	ne ovat selkeät niille	jotka ymmärtävät	ja suorat niille	jotka ovat löytäneet	tietämyksen

10 קְחוּ־ מוּסָרִי וְאַל־ כֶּסֶף וְדַעַת מֵחָרוּץ נִבְחָר׃

H3947	H4148	H408	H3701	H1847	H2742	H977
ke·chu-	mu·sa·ri	ve·'al-	ka·sef;	ve·da·'at,	me·cha·rutz	niv·char.
ottakaa vastaan	varoitukseni	älkää	hopeaa	ja opetukseni	kuin kultaa	valittua

11 כִּי־ טוֹבָה חָכְמָה מִפְּנִינִים וְכָל־ חֲפָצִים לֹא יִשְׁווּ־ בָהּ׃

H3588	H2896	H2451	H6443	H3605	H2656	H3808	H7737
ki-	to·vah	choch·mah	mip·pe·ni·nim;	ve·chol	cha·fa·tzim,	lo	jish·vu-
sillä	parempi on	viisaus	kuin jalokivet	ja kaikki	kalleudet	eivät	ole vertaisia

H0
vah.
Hänen

12 אֲנִי־ חָכְמָה שָׁכַנְתִּי עָרְמָה וְדַעַת מְזִמּוֹת אֶמְצָא׃

H589	H2451	H7931	H6195	H1847	H4209	H4672
'ani-	choch·mah	sha·chan·ti	'a·re·mah;	ve·da·'at	me·zim·mot	'em·tza.
Minä	Viisaus	asun kanssa	ymmärryksen	ja tietämyksen	harkitseva	minut löytää

13 יִרְאַת יְהוָה שְׂנֹאת רָע גֵּאָה וְגָאוֹן וְדֶרֶךְ רָע וְפִי תַהְפֻּכוֹת שָׂנֵאתִי׃

H3374	H3068	H8130	H7451	H1344	H1347	H1870	H7451	H6310	H8419	H8130
jir·'at	JAH·WEH	se·not	ra'	ge·'ah	ve·ga·'on	ve·de·rech	ra'	u·fi	tah·pu·chot	sa·ne·ti.
pelko	JAHWEH HERRAN	on vihaamista	pahan	ylpeyttä	ja pöyhkeyttä	tietä	pahuuden	ja suuta	petollista	minä vihaan

14 לִי־ עֵצָה וְתוּשִׁיָּה אֲנִי בִינָה לִי גְבוּרָה׃

H0	H6098	H8454	H589	H998	H0	H1369
li-	'e·tzah	ve·tu·shi·jah;	'a·ni	vi·nah,	li	ge·vu·rah.
minun on neuvo		ja viisaus	Minä olen ymmärrys		minun on valta	

15 בִּי מְלָכִים יִמְלֹכוּ וְרוֹזְנִים יַחֹקְקוּ צֶדֶק׃

H0	H4428	H4427	H7336	H2710	H6664
bi	me·la·chim	jim·lo·chu;	ve·roz·nim,	je·cho·ke·ku	tze·dek.
Minussa	kuninkaat	hallitsevat	ja hallitsijat	kauttani säätävät	oikeutta

16 בִּי שָׂרִים יָשָׂרוּ וְנְדִיבִים כָּל־שֹׁפְטֵי צֶדֶק׃

H0	H8269	H8323	H5081	H3605	H8199	H776
bi	sa·rim	ja·so·ru;	u·ne·di·vim,	kol-	sho·fe·tei	tze·dek.
Minussa	päämiehet	hallitsevat	ja ruhtinaalliset	kaikki	tuomarit	maan

17 אֲנִי (אֹהֲבָיהָ) אֹהֲבַי (ק) אֵהָב וּמְשַׁחֲרַי

H589	'o·ha·vei·ha	ch	H157	q	H157	H7836
'a·ni			'o·ha·vai		'e·hav;	u·me·sha·cha·rai,
Minä			rakastan niitä		jotka rakastavat minua	ja jotka varhain etsivät

יִמְצָאֻנְנִי׃

H4672
jim·tza·'un·ni.
löytävät minut

18 אִתִּי וְכָבוֹד עֹשֶׁר־ הוֹן עָתֵק וּצְדָקָה׃

H6239	H3519	H854	H1952	H6276	H6666
'o·sher-	ve·cha·vod	'it·ti;	hon	'a·tek,	u·tze·da·kah.
rikkaus	ja kunnia	ovat minun luonani	varallisuus	kestävä	ja vanhurskaus

19 טוֹב פִּרְיִי מֵחָרוּץ וּמִפָּז וּתְבוּאָתִי

H2896	H6529	H2742	H6337	H8393
tov	pir·ji	me·cha·rutz	u·mip·paz;	u·te·vu·'a·ti,
parempia	minun hedelmäni ovat	kuin hieno kulta	ja puhtain kulta	ja minun tuloni

נִבְחָר׃ מִכֶּסֶף

H3701	H977
mik·ke·sef	niv·char.
kuin hopea	valittu

20 בְּתוֹךְ נְתִיבוֹת מִשְׁפָּט׃ אֲהַלֵּךְ צְדָקָה בְּאֹרַח־

H734	H6666	H1980	H8432	H5410	H4941
be·'o·rach-	tze·da·kah	'a·hal·lech;	be·toch,	ne·ti·vot	mish·pat.
tiellä	vanhurskauden	minä johdatan	keskellä	polkuja	oikeuden

21 לְהַנְחִיל אֹהֲבַי יֵשׁ וְאֹצְרֹתֵיהֶם
H5157 H157 H3426 H214
le·han·chil 'o·ha·vai jesh; ve·'o·tze·ro·tei·hem
antaakseni perintöosan niille jotka minua rakastavat pysyvän ja heidän aarrekammion

פ אֲמַלֵּא׃
H4390 Peh
'a·mal·le.
täyttääkseni

22 יְהוָה קָנָנִי רֵאשִׁית דַּרְכּוֹ קֶדֶם פְּעֻלָּיו מֵאָז׃
H3068 H7069 H7225 H1870 H6924 H4659 H227
JAH·WEH ka·na·ni re·shit dar·ko; ke·dem mif·'a·lav me·'az.
JAHWEH HERRA omisti minut alussa tiensä muinaisia tekojaan ennen

23 מֵעוֹלָם נִסַּכְתִּי מֵרֹאשׁ מִקַּדְמֵי־אָרֶץ׃
H5769 H5258 H7218 H6924 H776
me·'o·lom nis·sach·ti me·rosh, mik·kad·mei- 'a·retz.
iankaikkisuudesta minut on asetettu pääksi ennen olemassaoloa maan

24 בְּאֵין־תְּהֹמוֹת חוֹלָלְתִּי בְּאֵין מַעְיָנוֹת נִכְבַּדֵּי־
H369 H8415 H2342 H369 H4599 H3513
be·'ein- te·ho·mot cho·lal·ti; be·'ein ma'·ja·not, nich·bad·dei-
ei vielä syvyyksiä ollut minut tuotiin esiin kun ei vielä lähteitä ollut runsaan

מָיִם׃
H4325
ma·jim.
veden

25 הֳרִים בְּטֶרֶם הָטְבָּעוּ לִפְנֵי גְבָעוֹת חוֹלָלְתִּי׃
H2962 H2022 H2883 H6440 H1389 H2342
be·te·rem ha·rim ha·te·ba·'u; lif·nei ge·va·'ot cho·lal·ti.
ennen kuin vuoret asettuivat ennen kuin kukkulat tuotiin esiin

26 עֲדֵי־לֹא עָשָׂה אֶרֶץ וְחוּצוֹת וְרֹאשׁ עֲפָרוֹת
H5704 H3808 H6213 H776 H2351 H7218 H6083
'ad- lo 'a·sah 'e·retz ve·chu·tzot; ve·rosh, a·fe·rot
kun ei Hän ollut tehnyt maata ja mitä sen päällä on ja korkeimpia osia

תֵּבֵל׃

H8398
te·vel.
maailman

27 בַּהֲכִינוֹ שָׁמַיִם שָׁם אָנִי בְּחוּקוֹ חוּג עַל־פְּנֵי

H3559	H8064	H8033	H589	H2710	H2329	H5921	H6440
ba·ha·chi·no	ma·jim	sham	'a·ni;	be·chu·kov	chug,	'al-	pe·nei
kun Hän valmisti	taivaat	siellä	minä olin	kun Hän piirsi	rajan	päälle	pinnan

תְהוֹם׃

H8415
te·hom.
syvyyden

28 בְּאַמְצוֹ שְׁחָקִים מִמַּעַל בַּעֲזוֹז עִינוֹת תְּהוֹם׃

H553	H7834	H4605	H5810	H5869	H8415
be·'am·me·tzo	she·cha·kim	mi·ma·'al;	ba·'a·zoz,	i·not	te·hom
kun Hän vahvisti	pilvet	yläpuolelle	teki vahvaksi	lähteet	syvyyden

29 בְּחוּקוֹ פִּיו יַעֲבֹרוּ לֹא וּמַיִם חֹק לַיָּם בְּשׂוּמוֹ

H7760	H3220	H2706	H4325	H3808	H5674	H6310	H2710
be·su·mo	lai·jam	chuk·ko,	u·ma·jim	lo	ja·'av·ru-	fiv;	be·chu·ko,
kun Hän määräsi	merelle	rajat	ja vedelle	etteivät	ne ylittäisi	rantoja	ja asetti

אָרֶץ׃ מֹוסְדֵי

H4144	H776
mos·dei	'a·retz.
perustukset	maan

30 אָז אָמוֹן אֶצְלוֹ וָאֶהְיֶה שַׁעֲשֻׁעִים וָאֶהְיֶה

H1961	H681	H525	H1961	H8191
va·'eh·jeh	etz·lo,	a·mon	va·'eh·jeh	'a·shu·'im
silloin olin	Hänen vierellään	rakennusmestarina / arkkitehtinä	ja olin	iloinen

יוֹם יוֹם מְשַׂחֶקֶת לְפָנָיו בְּכָל־עֵת׃

H3117	H3117	H7832	H6440	H3605	H6256
jom	jom;	me·sa·che·ket	le·fa·nav	be·chol	'et.
päivästä	päivään	ja iloitsin	Hänen kasvojen edessä	kaiken	aikaa

31 פ אָדָם׃ בְּנֵי אֶת־ וְשַׁעֲשֻׁעַי אַרְצוֹ בְּתֵבֵל מְשַׂחֶקֶת

H7832	H8398	H776	H8191	H853	H1121	H120	Peh
me·sa·che·ket	be·te·vel	ar·tzo;	ve·sha·'a·shu·'ai,	'et-	be·nei	'a·dam.	
iloitsin	maan	pinnalla	ja ilonani olivat	ET	lapset	ihmisten	

32 יִשְׁמֹרוּ׃ דְּרָכַי וְאַשְׁרֵי לִי שִׁמְעוּ־ בָנִים וְעַתָּה

H6258	H1121	H8085	H0	H835	H1870	H8104
ve·'at·tah	va·nim	shim·'u-	li;	ve·'ash·rei,	de·ra·chai	jish·mo·ru.
nyt	lapset	kuunnelkaa	minua	sillä siunattuja ovat ne jotka	tieni	pitävät

33 תִּפְרָעוּ׃ וְאַל־ וַחֲכָמוּ מוּסָר שִׁמְעוּ

H8085	H4148	H2449	H408	H6544
shim·'u	mu·sar	va·cha·cha·mu,	ve·'al-	tif·ra·'u.
kuunnelkaa	varoitusta	olkaa viisaat	ja älkää	päästäkö irti siitä

34 יָום יָום דַּלְתֹתַי עַל־ לִשְׁקֹד לִי שֹׁמֵעַ אָדָם אַשְׁרֵי

H835	H120	H8085	H0	H8245	H5921	H1817	H3117	H3117
'ash·rei	'a·dam	sho·me·a'	li	lish·kod	'al-	dal·to·tai	jom	jom;
siunattu se	ihminen	joka kuuntelee	minua	joka vahtii		ovillani	päivästä	päivään

מְזוּזֹת לִשְׁמֹר׃ פִּתְחִי׃

H8104	H4201	H6607
li·she·mor,	me·zu·zot	pe·ta·chai.
joka vartioi	sisäänkäynnillä	porttieni

35 כִּי מֹצְאִי מָצָא (ק) חַיִּים (q) וַיָּפֶק רָצוֹן (כ) מֵיהוָה׃

H3588	H4672	mo·tze·'ei	ch	H4672	q	H2416	H6329	H7522
ki	mo·tze·'i			ma·tza		chaj·jim;	vai·ja·fek	ra·tzon,
sillä	joka löytää minut			löytää		elämän	ja saa	mielisuosion

H3068
JAH·WEH.
JAHWEH HERRAN

36 וְחֹטְאִי חֹמְסָ נַפְשׁוֹ כָּל־ מְשַׂנְאַי אֲהֵבוּ

H2398	H2554	H5315	H3605	H8130	H157
ve·cho·te·'i	cho·mes	naf·sho;	kol-	me·san·'ai,	'a·ha·vu
mutta joka tekee syntiä	tekee väkivaltaa	sielulleen	kaikki	jotka vihaavat minua	rakastavat

פ מָוֶת׃

H4194 Peh

ma·vet.

kuolemaa

Sananlaskut 9 ***(Proverbs 9)***

1 חָכְמוֹת בָּנְתָה בֵיתָהּ חָצְבָה עַמּוּדֶיהָ שִׁבְעָה׃

H2454	H1129	H1004	H2672	H5982	H7651
cha·che·mot	ba·ne·tah	vei·tah;	cha·tze·vah	'am·mu·dei·ha	shiv·'ah.
viisaus	on rakentanut talonsa		hakannut siihen pylvästä		seitsemän

2 טָבְחָה טִבְחָהּ מָסְכָּה יֵינָהּ אַף־עָרְכָה שֻׁלְחָנָהּ׃

H2873	H2874	H4537	H3196	H637	H6186	H7979
ta·ve·chah	tiv·chah	ma·se·chah	jei·nah;	'af,	'a·re·chah	shul·cha·nah.
teurastanut	teuraan	sekoittanut	viinin	myös	kattanut	pöydän

3 שָׁלְחָה נַעֲרֹתֶיהָ תִּקְרָא עַל־גַּפֵּי מְרֹמֵי קָרֶת׃

H7971	H5291	H7121	H5921	H1610	H4791	H7176
sha·le·chah	na·'a·ro·tei·ha	tik·ra;	'al-	gap·pei,	me·ro·mei	ka·ret.
lähettänyt	palvelijattarensa	huutaa	päällä	korkeimpien paikkojen		kaupungin

4 מִי־פֶתִי יָסֹר הֵנָּה חֲסַר־לֵב אָמְרָה לוֹ׃

H4310	H6612	H5493	H2008	H2638	H3820	H559	H0
mi-	fe·ti	ja·sur	hen·nah;	cha·sar-	lev,	'a·me·rah	lo.
kuka on yksinkertainen poiketkoon tänne				ilman	sydäntä oleville sanoo		Hän

5 לְכוּ לַחֲמוּ בְלַחְמִי וּשְׁתוּ בְיַיִן מָסָכְתִּי׃

H1980	H3898	H3899	H8354	H3196	H4537
le·chu	la·cha·mu	ve·la·cha·mi;	u·she·tu,	be·ja·jin	ma·sa·che·ti.
tule	syö	leipääni	ja juo	viiniä	sekoittamaani

6 עִזְבוּ פְתָאִים וְחִיוּ וְאִשְׁרוּ בְּדֶרֶךְ בִּינָה׃

H5800	H6612	H2421	H833	H1870	H998
'iz·vu	fe·ta·jim	vich·ju;	ve·'ish·ru,	be·de·rech	bi·nah.
hylkää	yksinkertaisuus elä		ja kulje	tiellä	ymmärryksen

7 יֹסֵר לֵץ לֹקֵחַ לוֹ קָלוֹן וּמוֹכִיחַ לְרָשָׁע מוּמוֹ׃

H3256	H3887	H3947	H0	H7036	H3198	H7563	H3971
jo·ser	letz,	lo·ke·ach	lo	ka·lon;	u·mo·chi·ach	le·ra·sha'	mu·mo.
joka kurittaa pilkkaajaa vastaanottaa itselleen häpeän					ja joka nuhtelee pahantekijää		häpeätahran

8 אַל־תּוֹכַח לֵץ פֶּן־יִשְׂנָאֶךָּ הוֹכַח לְחָכָם

H408	H3198	H3887	H6435	H8130	H3198	H2450
'al-	to·chach	letz	pen-	jis·na·'e·ka;	ho·chach	le·cha·cham,
älä	nuhtele	pilkkaajaa ettei		hän vihaisi sinua	nuhtele	viisasta

וְיֶאֱהָבֶךָ׃

H157
ve·je·'e·ha·ve·ka.
ja hän rakastaa sinua

9 וְיֹוסֶף לְצַדִּיק הוֹדַע עוֹד וְיֶחְכַּם־ לְחָכָם תֵּן

H5414 H2450 H2449 H5750 H3045 H6662 H3254
ten le·cha·chom ve·jech·kam- od; ho·da' le·tzad·dik, ve·jo·sef
anna viisaalle ja hän viisastuu yhä opeta vanhurskasta ja hän lisääntyy

לֶקַח׃ פ

H3948 Peh
le·kach.
oppineisuudessa

10 קְדֹשִׁים וְדַעַת יְהוָה יִרְאַת חָכְמָה תְּחִלַּת

H8462 H2451 H3374 H3069 H1847 H6918
te·chil·lat choch·mah jir·'at JAH·WEH; ve·da·'at ke·do·shim
alku viisauden on pelko JAHWEH HERRAN ja tunteminen pyhän

בִּינָה׃

H998
bi·nah.
on ymmärrys

11 חַיִּים׃ שְׁנוֹת לְךָ וְיוֹסִיפוּ יָמֶיךָ יִרְבּוּ בִי כִּי־

H3588 H0 H7235 H3117 H3254 H0 H8141 H2416
ki- vi jir·bu ja·mei·cha; ve·jo·si·fu le·cha, she·not chaj·jim.
sillä minussa lisääntyvät päiväsi ja tulee lisää sinulle vuosia elämääsi

12 תִּשָּׂא׃ לְבַדְּךָ וְלַצְתָּ חָכַמְתָּ חָכַמְתָּ לָךְ אִם־

H518 H2449 H2449 H0 H3887 H905 H5375
'im- cha·cham·ta cha·cham·ta lach; ve·latz·ta, le·vad·de·cha tis·sa.
jos olet viisas olet viisas itsellesi jos pilkkaat yksin kannat sen

13 מָה׃ יָדְעָה וּבַל־ פְּתַיּוּת הֹמִיָּה כְּסִילוּת אֵשֶׁת

H802 H3687 H1993 H6615 H1077 H3045 H4100
'e·shet ke·si·lut ho·mi·jah; pe·tai·jut, u·val- ja·de·'ah mah.
nainen tyhmä huutaa on yksinkertainen ja tuskin tietää mitään

14 קָרֶת׃ מְרֹמֵי כִסֵּא עַל־ בֵּיתָהּ לְפֶתַח וַיֵּשֶׁבָה

H3427	H6607	H1004	H5921	H3678	H4791	H7176
ve·ja·she·vah	le·fe·tach	bei·tah;	'al-	kis·se,	me·ro·mei	ka·ret.
hän istuu	ovella	talonsa		istuimella	korkeilla	paikoilla

15 אֹרְחוֹתָם׃ הַמְיַשְּׁרִים דֶּרֶךְ לְעִבְרֵי־ לִקְרֹא

H7121	H5674	H1870	H3474	H734
lik·ro	le·'oe·rei-	da·rech;	ham·jash·she·rim,	o·re·cho·tam.
hän kutsuu	ohikulkijoita	tiellä	jotka kulkevat suoraa	polkua

16 לוֹ׃ וְאָמְרָה לֵב וַחֲסַר־ הֵנָּה יָסֻר פֶּתִי מִי־

H4310	H6612	H5493	H2008	H2638	H3820	H559	H0
mi-	fe·ti	ja·sur	hen·nah;	va·cha·sar-	lev,	ve·'a·me·rah	lo.
kuka on	typerä	poiketkoon	tänne	ja ilman	sydäntä	oleville sanoo	hän

17 יִנְעָם׃ סְתָרִים וְלֶחֶם יִמְתָּקוּ גְנוּבִים מַיִם־

H4325	H1589	H4985	H3899	H5643	H5276
ma·jim-	ge·nu·vim	jim·ta·ku;	ve·le·chem	se·ta·rim	jin·'am.
vesi	varastettu	on makeaa	ja leipä	salattu	on suloista

18 שְׁאוֹל בְּעִמְקֵי שָׁם רְפָאִים כִּי־ יָדַע וְלֹא־

H3808	H3045	H3588	H7496	H8033	H6012	H7585
ve·lo-	ja·da'	ki-	re·fa·'im	sham;	be·'im·kei	she·'ol
mutta ei	hän tiedä	että	haamut kuolleiden	ovat siellä /	syvyyksissä	sheolin / manalan

פ קְרֻאֵיהָ׃

H7121	Peh
ke·ru·'ei·ha.	
hänen vieraansa	

Sananlaskut 10 ***(Proverbs 10)***

1 מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹה בֵּן פ חָכָם יְשַׂמַּח־אָב וּבֵן כְּסִיל

H4912	H8010	Peh	H1121	H2450	H8055	H1	H1121	H3684
mish·lei,	She·lo·moh		ben	cha·chom	je·sam·mach-	'av;	u·ven	ke·sil,
sananlaskut	Shalomon		pojasta	viisaasta	iloitsee	isä	mutta poika	tyhmä

אִמּוֹ׃ תּוּגַת

H8424	H517
tu·gat	im·mo.
on murhe	äidilleen

2 לֹא־יוֹעִילוּ אוֹצְרוֹת רֶשַׁע וּצְדָקָה תַּצִּיל מִמָּוֶת׃

H3808	H3276	H214	H7562	H6666	H5337	H4194
lo-	jo·'i·lu	otz·rot	re·sha';	u·tze·da·kah,	tatz·tzil	mi·ma·vet.
ei	hyödytä	aarteet	vääryyden	mutta vanhurskaus	vapauttaa	kuolemasta

3 לֹא־יַרְעִיב יְהוָה נֶפֶשׁ צַדִּיק וְהַוַּת

H3808	H7456	H3068	H5315	H6662	H1942
lo-	jar·'iv	JAH·WEH	ne·fesh	tzad·dik;	ve·hav·vat
ei	anna kärsiä nälkää	JAHWEH HERRA	sielun	vanhurskaan	mutta vääryydellä saadut

רְשָׁעִים יֶהְדֹּף׃

H7563	H1920
re·sha·'im	jeh·dof.
väärintekijän	Hän heittää pois

4 עֹשֶׂה רָאשׁ כַּף־רְמִיָּה וְיַד חָרוּצִים תַּעֲשִׁיר׃

H7326	H6213	H3709	H7423	H3027	H2742	H6238
rash,	'o·seh	chaf-	re·mi·jah;	ve·jad	cha·ru·tzim	ta·'a·shir.
köyhäksi	tekee	käsi	laiska	mutta käsi	ahkera	kasvattaa vaurautta

5 אֹגֵר בַּקַּיִץ בֵּן מַשְׂכִּיל נִרְדָּם בַּקָּצִיר בֵּן מֵבִישׁ׃

H103	H7019	H1121	H7919	H7290	H7105	H1121	H954
'o·ger	bak·ka·jitz	ben	mas·kil;	nir·dam	bak·ka·tzir,	ben	me·vish.
kerää	kesällä	poika	älykäs	nukkuu	sadonkorjuun aikana	poika	häpeällinen

6 בְּרָכוֹת לְרֹאשׁ צַדִּיק וּפִי רְשָׁעִים יְכַסֶּה

H1293	H7218	H6662	H6310	H7563	H3680
be·ra·chot	le·rosh	tzad·dik;	u·fi	re·sha·'im,	je·chas·seh
siunaus	pään päällä on vanhurskaan mutta suun vääryydentekijöiden peittää				

חָמָֽס׃

H2555
cha·mas.
vääryys / väkivalta

7 זֵֽכֶר צַדִּיק לִבְרָכָה וְשֵׁם רְשָׁעִים יִרְקָֽב׃

H2143	H6662	H1293	H8034	H7563	H7537
ze·cher	tzad·dik	liv·ra·chah;	ve·shem	re·sha·'im	jir·kav.
muisto	vanhurskaan	on siunauksen lähde	mutta nimi	jumalattoman	mätänee

8 חֲכַם־לֵב יִקַּח מִצְוֹת וְאֱוִיל שִׂפְתַיִם יִלָּֽבֶט׃

H2450	H3820	H3947	H4687	H191	H8193	H3832
cha·cham-	lev	jik·kach	mitz·vot;	ve·'e·vil	fa·ta·jim,	jil·la·vet.
viisas	sydän	ottaa vastaan	käskyt	mutta hullu	suustaan	ne heittää pois

9 הוֹלֵךְ בַּתֹּם יֵלֵךְ בֶּטַח וּמְעַקֵּשׁ דְּרָכָיו יִוָּדֵֽעַ׃

H1980	H8537	H1980	H983	H6140	H1870	H3045
ho·lech	bat·tom	je·lech	be·tach;	u·me·'ak·kesh	de·ra·chav,	jiv·va·de·a'.
joka vaeltaa	viattomuudessa	vaeltaa	turvallisesti	mutta joka vääristää	tiensä	tulee tunnetuksi

10 קֹרֵץ עַיִן יִתֵּן עֶצֶב וְאֱוִיל שִׂפְתַיִם יִלָּֽבֶט׃

H7169	H5869	H5414	H6094	H191	H8193	H3832
ko·retz	'a·jin	jit·ten	'atz·tza·vet;	ve·'e·vil	fa·ta·jim,	jil·la·vet.
joka iskee	silmää	aiheuttaa	murhetta	ja tyhmä	suustaan	kaatuu

11 מְקוֹר חַיִּים פִּי צַדִּיק וּפִי רְשָׁעִים יְכַסֶּה׃

H4726	H2416	H6310	H6662	H6310	H7563	H3680
me·kor	chaj·jim	pi	tzad·dik;	u·fi	re·sha·'im,	je·chas·seh
lähde	elämän	on suu	vanhurskaan	mutta suun	jumalattoman	peittää

חָמָֽס׃

H2555
cha·mas.
väkivalta / vääryys (1776 Biblia)

12 תְּכַסֶּה פְשָׁעִים כָּל־וְעַל מְדָנִים תְּעוֹרֵר שִׂנְאָה

H8135	H5782	H4090	H5921	H3605	H6588	H3680
ne·'ah	te·'o·rer	me·da·nim;	ve·'al	kol-	pe·sha·'im,	te·chas·seh
viha	herättää	riitoja	mutta	kaikki	synnit	pois pyyhkii

אַהֲבָה׃

H160
'a·ha·vah.
rakkaus

13 חֲסַר־ לֵב וְשֹׁבֶט חָכְמָה תִּמָּצֵא נָבוֹן בִּשְׂפָתָיִו

H2638	H1460	H7626	H2451	H4672	H995	H8193
cha·sar-	le·gev	ve·she·vet,	choch·mah	tim·ma·tze	na·von	be·sif·tei
		mutta kepillä	viisaus	löytyy	ymmärtäväisen	huulilta

לֵב׃

H3820
lev.
sydämettömälle

14 קִרְבָּה׃ מְחִתָּה אֱוִיל וּפִי־ דֵעַת יִצְפְּנוּ־ חֲכָמִים

H7138	H4288	H191	H6310	H1847	H6845	H2450
ke·ro·vah.	me·chit·tah	'e·vil	u·fi-	da·'at;	jitz·pe·nu-	cha·cha·mim
on lähellä	tuhoa	tyhmän	mutta suu	tietämystä	keräävät	viisaat

15 רֵישָׁם׃ דַּלִּים מְחִתַּת עֻזָּוֹ קִרְיַת עָשִׁיר הוֹן

H7389	H1800	H4288	H5797	H7151	H6223	H1952
rei·sham.	dal·lim	me·chit·tat	uz·zo;	kir·jat	'a·shir	hon
hänen köyhyytensä	köyhän	kauhu on	on vahva	hänen kaupunkinsa	rikkaan	varallisuus

16 לְחַטָּאת׃ רָשָׁע תְּבוּאַת לְחַיִּים צַדִּיק פְּעֻלַּת

H2403	H7563	H8393	H2416	H6662	H6468
le·chat·tat.	ra·sha'	te·vu·'at	le·chaj·jim;	tzad·dik	pe·'ul·lat
syntiä	jumalattoman	mutta tulot	tuottaa elämää	vanhurskaan	työ

17 תּוֹכַחַת וְעוֹזֵב מוּסָר שׁוֹמֵר לְחַיִּים אֹרַח

H8433	H5800	H4148	H8104	H2416	H734
to·cha·chat	ve·'o·zev	mu·sar;	sho·mer	le·chaj·jim	'o·rach
moitteet	joka hylkää	varoituksen	joka ottaa huomioon	elämän on se	polulla

מַתְעֶה׃

H8582
mat·'eh.
eksyy

18 הֲוּא דִבָּה וּמוֹצִא שֶׁקֶר שִׂפְתֵי שִׂנְאָה מְכַסֶּה

H1931	H1681	H3318	H8267	H8193	H8135	H3680
hu	dib·bah,	u·mo·tzi	sha·ker;	sif·tei-	ne·'ah	me·chas·seh
hän on	pahaa puhetta	ja levittää	petollisilla	huulilla	vihansa	joka kätkee

כְּסִיל׃

H3684
che·sil.
tyhmä

19 שִׂפְתָיו וְחֹשֵׂךְ פֶּשַׁע יֶחְדַּל לֹא דְבָרִים בְּרֹב

H8193	H2820	H6588	H2308	H3808	H1697	H7230
se·fa·tav	ve·cho·sech	pa·sha';	jech·dal-	lo	de·va·rim	be·ro
huulensa	mutta joka hillitsee	synti	lopu	ei	sanojen	runsaudessa

מַשְׂכִּיל׃

H7919
mas·kil.
on älykäs

20 כֶּסֶף נִבְחָר לְשׁוֹן צַדִּיק לֵב רְשָׁעִים כִּמְעָט׃

H4592	H7563	H3820	H6662	H3956	H977	H3701
kim·'at.	re·sha·'im	lev	tzad·dik;	le·shon	niv·chor	ke·sef
vähäarvoinen	jumalattoman	sydän	vanhurskaan	on kieli	valituinta	hopeaa

21 לֵב בַּחֲסַר וֶאֱוִילִים רַבִּים יִרְעוּ צַדִּיק שִׂפְתֵי

H3820	H2638	H191	H7227	H7462	H6662	H8193
lev	ba·cha·sar-	ve·'e·vi·lim,	rab·bim;	jir·'u	tzad·dik	sif·tei
älyn	puutteessa	mutta tyhmät	monia	ruokkivat	vanhurskaan	huulet

יָמוּתוּ׃

H4191
ja·mu·tu.
kuolevat

22 עֶצֶב יוֹסִף וְלֹא תַעֲשִׁיר הִיא בִּרְכַּת יְהוָה

H6089	H3254	H3808	H6238	H1931	H3068	H1293
'e·tzev	jo·sif	ve·lo-	ta·'a·shir;	hi	JAH·WEH	bir·kat
surua	Hän lisää	eikä	tekee rikkaaksi	se	JAHWEH HERRAN	siunaus

עִמָּהּ׃

H5973
'im·mah.
mukaan siihen

23 כִּשְׂחֹוק לִכְסִיל עֲשׂוֹת זִמָּה וְחָכְמָה לְאִישׁ תְּבוּנָה׃

H7814	H3684	H6213	H2154	H2451	H376	H8394
kis·chok	lich·sil	a·sot	zim·mah;	ve·cha·che·mah,	le·'ish	te·vu·nah.
nauraa	tyhmä	tehdessään	ilkeyttä	mutta viisas	mies	on älykäs

24 מְגוֹרַת רָשָׁע הִיא תְּבוֹאֶנּוּ וְתַאֲוַת צַדִּיקִים יִתֵּן׃

H4034	H7563	H1931	H935	H8378	H6662
me·go·rat	ra·sho'	hi	te·vo·'en·nu;	ve·ta·'a·vat	tzad·di·kim
pelot	jumalattoman	ne	heitä kohtaa	mutta sydämen toiveet	vanhurskaalle

25 כַּעֲבוֹר סוּפָה וְאֵין רָשָׁע וְצַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם׃

H5674	H5492	H369	H7563	H6662	H3247
ka·'a·vor	su·fah	ve·'ein	ra·sha';	ve·tzad·dik,	je·sod
niinkuin menee ohi	myrskytuuli	niin ei enää ole	jumalatonta	mutta vanhurskaan	perustus

26 כַּחֹמֶץ לַשִּׁנַּיִם וְכָעָשָׁן לָעֵינָיִם כֵּן הָעָצֵל לְשֹׁלְחָיו׃

H2558	H8127	H6227	H5869	H3651	H6102	H7971
ka·cho·metz	lash·shin·na·jim,	ve·che·'a·shan	la·'ei·na·jim;	ken	he·'a·tzel,	le·sho·le·chav.
kuin etikka	hampaille	ja savu	silmille	niin on	laiska	lähettäjälleen

27 יִרְאַת יְהוָה תּוֹסִיף יָמִים וּשְׁנוֹת רְשָׁעִים תִּקְצֹרְנָה׃

H3374	H3068	H3254	H3117	H8141	H7563
jir·'at	JAH·WEH	to·sif	ja·mim;	u·she·not	re·sha·'im
pelko	JAHWEH HERRAN	tuo lisää	päiviä	mutta vuodet	vääryydentekijöiden

H7114
tik·tzo·re·nah.
vähenevät

28 תּוֹחֶלֶת צַדִּיקִים שִׂמְחָה וְתִקְוַת רְשָׁעִים תֹּאבֵד׃

H8431	H6662	H8057	H8615	H7563	H6
to·che·let	tzad·di·kim	sim·chah;	ve·tik·vat	re·sha·'im	to·ved.
odotus	vanhurskaiden	on ilo	mutta toivo	pahantekijöiden	katoaa

29 מָעוֹז לַתֹּם דֶּרֶךְ יְהוָה וּמְחִתָּה לְפֹעֲלֵי אָוֶן׃

H4581	H8537	H1870	H3068	H4288	H6466	H205
ma·'oz	lat·tom	de·rech	JAH·WEH;	u·me·chit·tah,	le·fo·'a·lei	'a·ven.
turvapaikka	oikeamielisten	on tie	JAHWEH HERRAN	mutta tuho	tekijöille	pahuuden

30 צַדִּיק לְעוֹלָם בַּל־יִמּוֹט וּרְשָׁעִים לֹא יִשְׁכְּנוּ־

H6662	H5769	H1077	H4131	H7563	H3808	H7931
tzad·dik	le·'o·lam	bal-	jim·mot;	u·re·sha·'im,	lo	jish·ke·nu-
vanhurskas	iankaikkisesti	ei	järky	mutta vääryydentekijät	eivät	saa asua

אָרֶץ׃

H776
'a·retz.
maan päällä

31 פִּי־צַדִּיק יָנוּב חָכְמָה וּלְשׁוֹן תַּהְפֻּכוֹת תִּכָּרֵת׃

H6310	H6662	H5107	H2451	H3956	H8419	H3772
pi-	tzad·dik	ja·nuv	choch·mah	u·le·shon	tah·pu·chot,	tik·ka·ret.
suu	vanhurskaan	tuottaa hedelmää	viisauden	mutta kieli	ilkeämielinen	hävitetään

32 שִׂפְתֵי צַדִּיק יֵדְעוּן רָצוֹן וּפִי רְשָׁעִים תַּהְפֻּכוֹת׃

H8193	H6662	H3045	H7522	H6310	H7563
sif·tei	tzad·dik	je·de·'un	ra·tzon;	u·fi	re·sha·'im,
huulet	vanhurskaan	tietävät	mikä on sopivaa	mutta suu	vääryydentekijän

תַּהְפֻּכוֹת׃

H8419
tah·pu·chot.
on petollinen

Sananlaskut 11 ***(Proverbs 11)***

1 מֹאזְנֵי מִרְמָה תּוֹעֲבַת יְהוָה וְאֶבֶן שְׁלֵמָה
H3976 moz·nei vaaka
H4820 mir·mah väärä on
H8441 to·'a·vat kauhistus
H3068 JAH·WEH; JAHWEH HERRALLE
H68 ve·'e·ven mutta paino
H8003 she·le·mah täysi

רְצוֹנוֹ׃
H7522 re·tzo·no. on Hänen ilonsa

2 בָּא־זָדוֹן וַיָּבֹא קָלָלוֹן וְאֶת־צְנוּעִים חָכְמָה׃
H935 ba- ylpeys
H2087 za·don tulee
H935 vai·ja·vo ja mukana tulee
H7036 ka·lon; häpeä
H854 ve·'et ET
H6800 tze·nu·'im mutta nöyrillä
H2451 choch·mah on viisaus

3 תֻּמַּת יְשָׁרִים תַּנְחֵם וְסֶלֶף בּוֹגְדִים (ch) (כ) וְשַׁדָּם
H8538 tum·mat rehellisyys
H3477 je·sha·rim oikeamielisiä
H5148 tan·chem; ohjaa
H5558 ve·se·lef mutta petollisten
H898 bog·dim vääryys
ve·shad·dam

(q) (ק) יְשָׁדֵם׃
H7703 je·shad·dem. tuhoaa heidät

4 לֹא־יוֹעִיל הוֹן בְּיוֹם עֶבְרָה וּצְדָקָה תַּצִּיל מִמָּוֶת׃
H3808 lo- ei
H3276 jo·'il hyödytä
H1952 hon rikkaus
H3117 be·jom päivänä
H5678 'ev·rah; vihan
H6666 u·tze·da·kah, mutta vanhurskaus
H5337 tatz·tzil vapauttaa
H4194 mi·ma·vet. kuolemasta

5 צִדְקַת תְּמִים תְּיַשֵּׁר דַּרְכּוֹ וּבְרִשְׁעָתוֹ יִפֹּל רָשָׁע׃
H6666 tzid·kat vanhurskaus
H8549 ta·mim täydellinen
H3474 te·jash·sher ohjaa suoraan
H1870 dar·ko; tietä
H7564 u·ve·rish·'a·to, mutta pahuus
H5307 jip·pol kaataa
H7563 ra·sha'. vääryydentekijän

6 צִדְקַת יְשָׁרִים תַּצִּילֵם וּבְהַוַּת בֹּגְדִים יִלָּכֵדוּ׃
H6666 tzid·kat vanhurskaus
H3477 je·sha·rim oikeamieliset
H5337 tatz·tzi·lem; pelastaa
H1942 u·ve·hav·vat, mutta tuho
H898 bo·ge·dim petollisesti toimivan
H3920 jil·la·che·du. vangitsee

7 אוֹנִים וְתוֹחֶלֶת תִּקְוָה תֹּאבַד רָשָׁע אָדָם בְּמוֹת
H4194 be·mot kuolemassa
H120 'a·dam ihmisen
H7563 ra·sho' pahan
H6 to·vad katoaa
H8615 tik·vah; toivo
H8431 ve·to·che·let ja odotus
H205 o·nim väärintekijän

אָבֵדָה׃
H6 'a·va·dah. katoaa

8 צַדִּיק מִצָּרָה נֶחֱלָץ וַיָּבֹא רָשָׁע תַּחְתָּיו׃
H6662 tzad·dik vanhurskas
H6869 mitz·tza·rah hädästä
H2502 ne·che·latz; pelastuu
H935 vai·ja·vo ja tulee
H7563 ra·sha' vääryydentekijä
H8478 tach·tav. hänen tilalleen

9 יְחָלְצוּ׳ צַדִּיקִים וּבְדַעַת רֵעֵהוּ יַשְׁחִת חָנֵף בְּפֶה
H6310 be·peh, suullaan
H2611 cha·nef tekopyhä
H7843 jash·chit tuhoaa
H7453 re·'e·hu; läheisensä
H1847 u·ve·da·'at, mutta ymmärrys
H6662 tzad·di·kim vanhurskaat
H2502 je·cha·le·tzu. pelastaa

10 בְּטוּב צַדִּיקִים תַּעֲלֹץ קִרְיָה וּבַאֲבֹד רְשָׁעִים
H2898 be·tuv menestyksestä
H6662 tzad·di·kim vanhurskaiden
H5970 ta·'a·lotz riemuitsee
H7151 kir·jah; kaupunki
H6 u·va·'a·vod ja häviämisestä
H7563 re·sha·'im vääryydentekijöiden

רִנָּה׃
H7440 rin·nah. huutaa ilosta

11 בִּבְרַכַת יְשָׁרִים תָּרוּם קָרֶת וּבְפִי רְשָׁעִים
H1293 be·vir·kat siunauksesta
H3477 je·sha·rim oikeamielisten
H7311 ta·rum kohoaa
H7176 ka·ret; kaupunki
H6310 u·ve·fi mutta suu
H7563 re·sha·'im, vääryydentekijöiden

תִּהָרֵס׃
H2040 te·ha·res. sen hajottaa

12 בֶּז־ לְרֵעֵהוּ חֲסַר־ לֵב וְאִישׁ תְּבוּנוֹת יַחֲרִישׁ׃

H936	H7453	H2638	H3820	H376	H8394	H2790
boz-	le·re·'e·hu	cha·sar-	lev;	ve·'ish	te·vu·not	ja·cha·rish.
halveksii	läheistään	ymmärtämätön	sydämeltään	mutta mies	ymmärtäväinen	pysyy hiljaa

13 הוֹלֵךְ רָכִיל מְגַלֶּה־ סוֹד וְנֶאֱמַן־ רוּחַ מְכַסֶּה׃

H1980	H7400	H1540	H5475	H539	H7307	H3680
ho·lech	ra·chil	me·gal·leh-	sod;	ve·ne·'e·man-	ru·ach,	me·chas·seh
joka kulkee	panettelijana	paljastaa	salaisuudet	mutta uskollinen	henki	pitää salassa

דָּבָר׃

H1697
da·var.
asian

14 בְּאֵין יוֹעֵץ׃ בְּרֹב תְּשׁוּעָה עָם יִפֹּל־ תַּחְבֻּלוֹת

H369	H8458	H5307	H5971	H8668	H7230	H3289
be·'ein	tach·bu·lot	jip·pol-	'am;	u·te·shu·'ah,	be·ro	jo·'etz.
missä ei mitään	neuvoa ole	sortuu	kansa	mutta pelastaa sen	runsaus	neuvonantajien

15 רַע־ יֵרוֹעַ כִּי־ עָרַב זָר וְשֹׂנֵא בוֹטֵחַ׃ תֹּקְעִים

H7451	H7489	H3588	H6148	H2114	H8130	H8628	H982
ra'-	je·ro·a'	ki-	'a·rav	zar;	ve·so·ne	to·ke·'im	bo·te·ach.
pahoin	käy sen	joka	takaa	vierasta	mutta joka vihaa	lyöntiä käden	on luotettava

16 אֵשֶׁת־ חֵן עֹשֶׁר׃ יִתְמְכוּ־ עָרִיצִים כָּבוֹד תִּתְמָךְ

H802	H2580	H8551	H3519	H6184	H8551	H6239
'e·shet-	chen	tit·moch	ka·vod;	ve·'a·ri·tzim,	jit·me·chu-	'o·sher.
nainen	armollinen	säilyttää	kunnian	ja voimakkaat	säilyttävät	rikkaudet

17 גֹּמֵל אַכְזָרִי׃ שְׁאֵרוֹ וְעֹכֵר חֶסֶד אִישׁ נַפְשׁוֹ

H1580	H5315	H376	H2617	H5916	H7607	H394
go·mel	naf·sho	'ish	cha·sed;	ve·'o·cher	e·ro,	'ach·za·ri.
jakaa runsaasti	sielu	miehen	kunniallisen	mutta ahdistaa	läheistään	julmat

18 רָשָׁע עֹשֶׂה פְּעֻלַּת־ שֶׁקֶר וְזֹרֵעַ צְדָקָה שָׂכָר

H7563	H6213	H6468	H8267	H2232	H6666	H7938
ra·sha',	'o·seh	fe·'ul·lat-	sha·ker;	ve·zo·re·a'	tze·da·kah,	se·cher
paha	tekee	työtä	vääryyden	mutta joka kylvää	vanhurskautta	sen palkka on

אֱמֶת׃

H571
'e·met.
totuus

19 כֵּן־ צְדָקָה לְחַיִּים וּמְרַדֵּף רָעָה לְמוֹתוֹ׃

H3651	H6666	H2416	H7291	H7451	H4194
ken-	tze·da·kah	le·chaj·jim;	u·me·rad·def	ra·'ah	le·mo·to.
siksi	vanhurskaus	tekee eläväksi	mutta joka seuraa	pahaa	saa kuoleman

20 תּוֹעֲבַת יְהוָה עִקְּשֵׁי־ לֵב

H8441	H3068	H6141	H3820
to·'a·vat	JAH·WEH	'ik·ke·shei-	lev;
kauhistus / iljettävyys on	JAHWEH HERRALLE	kieroutunut / luonnoton	sydän

וּרְצוֹנוֹ דָּרֶךְ׃ תְּמִימֵי

H7522	H8549	H1870
u·re·tzo·no,	te·mi·mei	da·rech.
mutta Hänen tahtonsa	nuhteettomat	tiellä

21 יָד לְיָד לֹא־ יִנָּקֶה רָע וְזֶרַע צַדִּיקִים נִמְלָט׃

H3027	H3027	H3808	H5352	H7451	H2233	H6662	H4422
jad	le·jod	lo-	jin·na·keh	ra';	ve·ze·ra'	tzad·di·kim	nim·lat.
käsi	käteen	ei	jää rankaisematta	paha	mutta siemen	vanhurskaiden	pelastuu

22 נֶזֶם זָהָב בְּאַף חֲזִיר אִשָּׁה יָפָה וְסָרַת טָעַם׃

H5141	H2091	H639	H2386	H802	H3303	H5493	H2940
ne·zem	za·ho	be·'af	cha·zir;	'ish·shah	ja·fah,	ve·sa·rat	ta·'am.
nenärengas	kultainen	kärsässä	sian	on nainen	kaunis	vailla	älyä

23 תַּאֲוַת צַדִּיקִים אַךְ־ טוֹב רְשָׁעִים תִּקְוַת עֶבְרָה׃

H8378	H6662	H389	H2896	H8615	H7563
ta·'a·vat	tzad·di·kim	'ach-	tov;	tik·vat	re·sha·'im
sydämen kaipuu	vanhurskaiden	on ainoastaan	hyvä	odotus	vääryydentekijäin

24 מְפַזֵּר יֵשׁ וְנוֹסָף עוֹד וְחוֹשֵׂךְ מִישָׁר׃

H3426	H6340	H3254	H5750	H2820	H3476
jesh	me·faz·zer	ve·no·saf	od;	ve·cho·sech	mi·jo·sher,
on	jotka jakavat anteliaasti	mutta saavat lisää	yhä	ja jotka säästävät	yli soveliaisuuden

לְמַחְסוֹר׃ אַךְ־

H389	H4270
'ach-	le·mach·sor.
kuitenkin	köyhtyvät

25 יוֹרֶא׃ הִוא גַּם־ וּמַרְוֶה תְּדֻשָּׁן בְּרָכָה נֶפֶשׁ־

H5315	H1293	H1878	H7301	H1571	H1931	H3384
ne·fesh-	be·ra·chah	te·dush·shan;	u·mar·veh,	gam-	hu	jo·re.
sielu	siunauksessa	vaurastuu	ja joka kastelee runsaasti	myös	itse	saa kastelun

26 מַשְׁבִּיר׃ לְרָאשׁ וּבְרָכָה לְאֹם יִקְּבֻהוּ בָּר מָנַע

H4513	H1250	H5344	H3816	H1293	H7218	H7666
mo·ne·a'	bar	jik·ke·vu·hu	le·'om;	u·ve·ra·chah,	le·rosh	mash·bir.
joka pidättää	viljan	sitä herjaa	kansa	mutta on siunaus sen	pään päällä	joka myy viljaa

27 תְּבוּאָנוּ׃ רָעָה וְדֹרֵשׁ רָצוֹן יְבַקֵּשׁ טוֹב שֹׁחֵר

H7836	H2896	H1245	H7522	H1875	H7451	H935
sho·cher	tov	je·vak·kesh	ra·tzon;	ve·do·resh	ra·'ah	te·vo·'en·nu.
joka etsii	hyvää	hankkii	suosiota	mutta joka etsii	pahaa	se häntä kohtaa

28 יִפָּרֵחוּ׃ צַדִּיקִים וְכָעֲלֶה יִפֹּל הִוא בְּעָשְׁרוֹ בוֹטֵחַ

H982	H6239	H1931	H5307	H5929	H6662	H6524
bo·te·ach	be·'a·she·ro	hu	jip·pol;	ve·che·'a·leh,	tzad·di·kim	jif·ra·chu.
joka luottaa	rikkauteen	hän	kaatuu	mutta kuin lehvistö	vanhurskaat	kukoistavat

29 לֵב׃ לַחֲכַם־ אֱוִיל וְעֶבֶד רוּחַ יִנְחַל־ בֵּיתוֹ עוֹכֵר

H5916	H1004	H5157	H7307	H5650	H191	H2450	H3820
o·cher	bei·to	jin·chal-	ru·ach;	ve·'e·ved	'e·vil,	la·cha·cham-	lev.
joka ahdistaa	taloa omaansa	perii	tuulta	ja palvelija	tyhmä	on viisaan	sydämen

30 חָכָם׃ נְפָשׁוֹת וְלֹקֵחַ חַיִּים עֵץ צַדִּיק פְּרִי־

H6529	H6662	H6086	H2416	H3947	H5315	H2450
pe·ri-	tzad·dik	'etz	chaj·jim;	ve·lo·ke·ach	ne·fa·sot	cha·cham.
hedelmä	vanhurskaan	on puu	elämän	ja voittaa	sieluja	viisas

31 הֵן צַדִּיק בָּאָרֶץ יְשֻׁלָּם אַף כִּי־ רָשָׁע

H2005	H6662	H776	H7999	H637	H3588	H7563
hen	tzad·dik	ba·'a·retz	je·shul·lam;	'af,	ki-	ra·sha'
katso	vanhurskas	päällä maan	saa palkkansa	paljoa enemmän	sitten	vääryydentekijä

וְחוֹטֵא׃

H2398

ve·cho·te.

ja synnintekijä

Sananlaskut 12 ***(Proverbs 12)***

1 אֹהֵב מוּסָר אֹהֵב דַּעַת וְשֹׂנֵא תוֹכַחַת בָּעַר׃

H157	H4148	H157	H1847	H8130	H8433	H1197
'o·hev	mu·sor	'o·hev	da·'at;	ve·so·ne	to·cha·chat	ba·'ar.
joka rakastaa	opetusta	rakastaa	tietämystä ja joka vihaa		nuhdetta	on älyä vailla

2 טוֹב יָפִיק רָצוֹן מֵיְהוָה וְאִישׁ מְזִמּוֹת יַרְשִׁיעַ׃

H2896	H6329	H7522	H3069	H376	H4209	H7561
tov,	ja·fik	ra·tzon	JAH·WEH;	ve·'ish	me·zim·mot	jar·shi·a'.
hyvä	saa	mielisuosion	JAHWEH HERRAN	mutta ihmisen	pahoja juonivan	Hän tuomitsee

3 לֹא־יִכּוֹן אָדָם בְּרֶשַׁע וְשֹׁרֶשׁ צַדִּיקִים בַּל־יִמּוֹט׃

H3808	H3559	H120	H7562	H8328	H6662	H1077	H4131
lo-	jik·kon	'a·dam	be·re·sha';	ve·sho·resh	tzad·di·kim,	bal-	jim·mot.
ei	vahvistu	ihminen	vääryydellä	mutta juuri	vanhurskaiden	ei	horju

4 בְּעַצְמוֹתָיו וּכְרָקָב בַּעְלָהּ עֲטֶרֶת חַיִל אֵשֶׁת־

H802	H2428	H5850	H1167	H7538	H6106
'e·shet-	cha·jil	'a·te·ret	ba'·lah;	u·che·ra·kav	be·'atz·mo·tav
vaimo	hyveellinen	on seppele	aviomiehensä	mutta kuin mätä	luissa

מְבִישָׁה׃

H954
me·vi·shah.
häpeää tuottava

5 רְשָׁעִים תַּחְבֻּלוֹת מִשְׁפָּט צַדִּיקִים מַחְשְׁבוֹת מִרְמָה׃

H4284	H6662	H4941	H8458	H7563
mach·she·vot	tzad·di·kim	mish·pat;	tach·bu·lot	re·sha·'im
aikomukset	vanhurskaiden	ovat oikeita	neuvot	vääryydentekijöiden

מִרְמָה׃

H4820
mir·mah.
ovat petosta

6 דִּבְרֵי רְשָׁעִים אֹרֶב־דָּם וּפִי יְשָׁרִים יַצִּילֵם׃

H1697	H7563	H693	H1818	H6310	H3477	H5337
div·rei	re·sha·'im	'e·rov-	dam;	u·fi	je·sha·rim,	jatz·tzi·lem.
sanat	vääryydentekijän	väijyvät	verta	mutta suu	oikeamielisen	pelastaa

7 הָפוֹךְ רְשָׁעִים וְאֵינָם וּבֵית צַדִּיקִים יַעֲמֹד׃

H2015	H7563	H369	H1004	H6662	H5975
ha·foch	re·sha·'im	ve·'ei·nam;	u·veit	tzad·di·kim	ja·'a·mod.
kukistuvat	vääryydentekijät	eikä heitä ole	mutta huone	vanhurskaan	pysyy pystyssä

8 יְהֻלַּל־אִישׁ שִׂכְלוֹ לְפִי־ וְנַעֲוֵה־לֵב יִהְיֶה׃

H6310	H7922	H1984	H376	H5753	H3820	H1961
le·fi·si-	che·lov	je·hul·lal-	'ish;	ve·na·'a·veh-	lev,	jih·jeh
suusta	ymmärtävästä	saa kiitosta	mies	mutta turmeltunut	sydämeltään	on

לָבוּז׃

H937
la·vuz.
halveksittu

9 טוֹב נִקְלֶה וְעֶבֶד לוֹ מִמִּתְכַּבֵּד וַחֲסַר־לָחֶם׃

H2896	H7034	H5650	H0	H3513	H2638	H3899
tov	nik·leh	ve·'e·ved	lo;	mi·me·tak·kab·bed,	va·cha·sar-	la·chem.
parempi on	olla halpa-arvoinen	palvelija	eikä	kuin rikasta teeskentelevä	puutteessa	leivän

10 יוֹדֵעַ צַדִּיק נֶפֶשׁ בְּהֶמְתּוֹ וְרַחֲמֵי רְשָׁעִים אַכְזָרִי׃

H3045	H6662	H5315	H929	H7356	H7563	H394
jo·de·a'	tzad·dik	ne·fesh	be·hem·to;	ve·ra·cha·mei	re·sha·'im,	'ach·za·ri.
tuntee	vanhurskas	eläimet	karjansa	mutta myötätunto	vääryydentekijän	on julmaa

11 עֹבֵד אַדְמָתוֹ יִשְׂבַּע־לָחֶם וּמְרַדֵּף רֵיקִים חֲסַר־לֵב׃

H5647	H127	H7646	H3899	H7291	H7386	H2638
'o·ved	ad·ma·to	jis·ba'-	la·chem;	u·me·rad·def	rei·kim	cha·sar-
viljelevä	maata	saa kylläkseen	leipää	mutta tavoittelevalta	turhuutta	puuttuu

לֵב׃

H3820
lev.
ymmärrys

12 חֲמַד רָשָׁע מְצוֹד רָעִים וְשֹׁרֶשׁ צַדִּיקִים יִתֵּן׃

H2530	H7563	H4685	H7451	H8328	H6662	H5414
cha·mad	ra·sho'	me·tzod	ra·'im;	ve·sho·resh	tzad·di·kim	jit·ten.
haluavat	vääryydentekijät	saalista	pahojen	mutta juuri perustan	vanhurskaan	antaa

13 צַדִּיק: מִצָּרָה וַיֵּצֵא רָע מוֹקֵשׁ שְׂפָתַיִם בְּפֶשַׁע

H6588	H8193	H4170	H7451	H3318	H6869	H6662
be·fe·sha'	fa·ta·jim	mo·kesh	ra';	vai·je·tze	mitz·tza·rah	tzad·dik.
synti	huulten	on ansa	paha	mutta pääsee ulos	hädästä	vanhurskas

14 יָשׁוּב (אָדָם יְדֵי־ וּגְמוּל טוֹב יִשְׁבַּע־ אִישׁ פִּי־ מִפְּרִי

H6529	H6310	H376	H7646	H2896	H1576	H3027	H120	ja·shuv
mip·pe·ri	fi-	'ish	jis·ba'-	tov;	u·ge·mul	je·dei-	'a·dam,	
hedelmistä	suunsa	ihminen	saa tyydytyksen	hyvän	ja palkka	käsien	ihmisen	

כ) ch (יָשִׁיב ק) q) לוֹ:

H7725	H0
ja·shiv	lo.
palaa takaisin	hänelle

15 חָכָם: לְעֵצָה וְשֹׁמֵעַ בְּעֵינָיו יָשָׁר אֱוִיל דֶּרֶךְ

H1870	H191	H3477	H5869	H8085	H6098	H2450
de·rech	'e·vil	ja·shar	be·'ei·nav;	ve·sho·me·a'	le·'e·tzah	cha·cham.
tie	tyhmän	on oikea	hänen silmissään	mutta joka kuuntelee	neuvon	on viisas

16 עָרוּם: קָלָון וְכֻסֶּה כַּעְסוֹ יוֹדֵעַ בַּיּוֹם אֱוִיל

H191	H3117	H3045	H3708	H3680	H7036	H6175
'e·vil,	bai·jom	jiv·va·da'	ka'·so;	ve·cho·seh	ka·lon	'a·rum.
tyhmän	päivässä	on tiedossa	viha	ja kätkee	häpeänsä	viekas

17 שְׁקָרִים וְעֵד צַדִּיק יַגִּיד אֱמוּנָה יָפִיחַ

H6315	H530	H5046	H6664	H5707	H8267
ja·fi·ach	'e·mu·nah	jag·gid	tze·dek;	ve·'ed	she·ka·rim
tuo esiin	totuuden	tehden tunnetuksi	vanhurskas	mutta todistaja	valheellinen

מִרְמָה:

H4820
mir·mah.
petosta

18 יֵשׁ בּוֹטֶה חֲכָמִים וּלְשׁוֹן חָרֶב כְּמַדְקְרוֹת

H3426	H981	H4094	H2719	H3956	H2450
jesh	bo·teh	ke·mad·ke·rot	cha·rev;	u·le·shon	cha·cha·mim
on	puheet ajattelemattoman	kuin pistot	miekan	vaan kieli	viisaan

מַרְפֵּא:

H4832
mar·pe.
on parantava

19 לְשׁ֫וֹן אַרְגִּ֥יעָה וְעַד־ לָ֫עַד תִּכּ֥וֹן אֱמֶת שְׂפַת־

H8193	H571	H3559	H5703	H5704	H7281	H3956
se·fat-	'e·met	tik·kon	la·'ad;	ve·'ad-	'ar·gi·'ah,	le·shon
suu	totuuden	pysyy vahvana iankaikkisesti		mutta vain	hetken	kieli

שָׁ֫קֶר׃

H8267
sha·ker.
valheellinen

20 שִׂמְחָ֫ה׃ שָׁלוֹם וּלְיוֹעֲצֵי רָ֫ע חֹרְשֵׁי בְּלֶב־ מִרְמָה

H4820	H3820	H2790	H7451	H3289	H7965	H8057
mir·mah	be·lev-	cho·re·shei	ra';	u·le·jo·'a·tzei	sha·lom	sim·chah.
petosta	sydämessään	suunnittelee	paha	mutta neuvojilla	rauhaan	on ilo

21 רָ֫ע׃ מָלְאוּ וְרֹשָׁעִ֥ים אָ֫וֶן כָּל־ לַצַּדִּ֥יק יְאֻנָּ֫ה לֹא־

H3808	H579	H6662	H3605	H205	H7563	H4390	H7451
lo-	je·'un·neh	latz·tzad·dik	kol-	'a·ven;	u·re·sha·'im,	mal·'u	ra'.
ei	kohtaa	vanhurskasta	mikään	turmio	mutta vääryydentekijät	ovat täynnä	pahuutta

22 אֱמוּנָ֫ה וְעֹשֵׂי שָׁ֫קֶר שִׂפְתֵי־ יְהוָ֫ה תּוֹעֲבַ֥ת

H8441	H3068	H8193	H8267	H6213	H530
to·'a·vat	JAH·WEH	sif·tei-	sha·ker;	ve·'o·sei	'e·mu·nah
kauhistus ovat	JAHWEH HERRALLE	huulet	valheelliset	mutta jotka tekevät	totuuden

רְצוֹנָ֫ו׃

H7522
re·tzo·no.
ovat Hänen mielihyvä

23 אִוֶּ֫לֶת׃ יִקְרָא כְּסִילִ֥ים וְלֶב דָּ֫עַת כֹּ֥סֶה עָרוּם אָדָם

H120	H6175	H3680	H1847	H3820	H3684	H7121	H200
'a·dam	'a·rum	ko·seh	da·'at;	ve·lev	ke·si·lim,	jik·ra	'iv·ve·let.
mies	viekas	kätkee	tietonsa	ja sydän	tyhmien	huutaa julki	hulluutensa

24 לָמַ֫ס׃ תִּהְיֶ֥ה וְרִמִּיָּ֫ה תִּמְשֹׁ֥ול חָרוּצִ֫ים יַד־

H3027	H2742	H4910	H7423	H1961	H4522
jad-	cha·ru·tzim	tim·shol;	u·re·mi·jah,	tih·jeh	la·mas.
käsi	ahkeran	hallitsee	mutta laiska	joutuu	työveron alaiseksi

25 דְּאָגָה בְלֶב־ אִישׁ יַשְׁחֶנָּה וְדָבָר טוֹב יְשַׂמְּחֶנָּה׃

H1674	H3820	H376	H7812	H1697	H2896	H8055
de·'a·gah	ve·lev-	'ish	jash·chen·nah;	ve·da·var	tov	je·sam·me·chen·nah.
ahdistus / huoli	sydämen	miehen	painaa kumaraan	mutta sana	hyvä	tekee iloiseksi

26 תּוֹעֵה מֵרֵעֵהוּ צַדִּיק וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים תַּתְעֵם׃

H8446	H7453	H6662	H1870	H7563	H8582
ja·ter	me·re·'e·hu	tzad·dik;	ve·de·rech	re·sha·'im	tat·'em.
opastaa	ystäväänsä	vanhurskas	mutta tie	vääryydentekijän	vie harhaan

27 יָקָר אָדָם וְהוֹן־ צִיד֑וֹ רְמִיָּה לֹא־ יַחֲרֹךְ חָרוּץ׃

H3368	H120	H1952	H6718	H7423	H2760	H3808
ja·kar	'a·dam	ve·hon-	tzei·do;	re·mi·jah	ja·cha·roch	lo-
kallisarvoinen	miehen	mutta omaisuus	riistaa	laiska	saa pyydystettyä	ei

H2742
cha·rutz.
on ahkeruus

28 בְּאֹרַח־ צְדָקָה חַיִּים וְדֶרֶךְ נְתִיבָה אַל־ מָוֶת׃

H4194	H408	H5410	H1870	H2416	H6666	H734
ma·vet.	'al-	ne·ti·vah	ve·de·rech	chaj·jim;	tze·da·kah	be·'o·rach-
kuolemaa	ei ole	varrella	ja sen tien	on elämä	vanhurskauden	tiellä

Sananlaskut 13 ***(Proverbs 13)***

1 בֵּן חָכָם מוּסַר אָב וְלֵץ לֹא־שָׁמַע גְּעָרָה׃

H1121	H2450	H4148	H1	H3887	H3808	H8085	H1606
ben	cha·chom	mu·sar	'av;	ve·letz,	lo-	sha·ma'	ge·'a·rah.
poika	viisas	kuuntelee opetusta	isänsä	mutta pilkkaaja	ei	kuuntele	nuhteita

2 מִפְּרִי פִי־אִישׁ יֹאכַל טוֹב וְנֶפֶשׁ בֹּגְדִים חָמָס׃

H6529	H6310	H376	H398	H2896	H5315	H898	H2555
mip·pe·ri	fi-	'ish	jo·chal	tov;	ve·ne·fesh	bo·ge·dim	cha·mas.
hedelmää	suunsa	ihminen	syö	hyvää	mutta sielu	petollisten	väkivaltaa

3 נֹצֵר פִּיו שֹׁמֵר נַפְשׁוֹ פֹּשֵׂק שְׂפָתָיו לוֹ׃ מְחִתָּה־

H5341	H6310	H8104	H5315	H6589	H8193	H4288	H0
no·tzer	piv	sho·mer	naf·sho;	po·sek	fa·tav,	me·chit·tah-	lo.
joka vartioi	suutaan	vahtii	sieluaan	joka avaa levälleen	huulensa	saa tuhon	hän

4 וָאַיִן מִתְאַוֶּה עֹצֵל נַפְשׁוֹ וְנֶפֶשׁ חָרוּצִים תִּדְשָׁן׃

H183	H369	H5315	H6102	H5315	H2742	H1878
mit·'av·vah	va·'a·jin	naf·sho	'a·tzel;	ve·ne·fesh	cha·ru·tzim	te·dush·shan.
haluaa	saamatta mitään	sielu	laiskan	mutta sielu	ahkeran	saa yltäkylläisesti

5 יַבְדִּיל אִישׁ וְרָשָׁע צַדִּיק יִשְׂנָא שָׁקֶר דְּבַר־

H1697	H8267	H8130	H6662	H7563	H887
de·va·ro·she-	ker	jis·na	tzad·dik;	ve·ra·sha',	jav·'ish
sanaa	valheellista	vihaa	vanhurskas	mutta vääryydentekijälle	se on vastenmielistä

וְיַחְפִּיר׃

H2659
ve·jach·pir.
ja hän joutuu häpeään

6 צְדָקָה תִּצֹּר תָּם־דֶּרֶךְ רְשָׁעָה וְתַסֵּלֶף חַטָּאת׃

H6666	H5341	H8537	H1870	H7564	H5557	H2403
tze·da·kah	titz·tzor	tom-	da·rech;	ve·rish·'ah,	te·sal·lef	chat·tat.
oikeudenmukaisuus	suojelee	viatonta	tiellä	mutta pahuus	turmelee	syntisen

7 יֵשׁ מִתְעַשֵּׁר וְאֵין כֹּל מִתְרוֹשֵׁשׁ׃

H3426	H6238	H369	H3605	H7326
jesh	mit·'ash·sher	ve·'ein	kol;	mit·ro·shesh,

on olemassa jotka teeskentelevät rikasta vaikka ei heillä mitään ole toiset teeskentelevät köyhää

וְהָוֹן רָב׃

H1952	H7227
ve·hon	rav.
rikkaudessa	suuressa

8 כֹּפֶר נַפְשׁוֹ עָשְׁרוֹ אִישׁ וְרָוֹשׁ לֹא־שָׁמַע גְּעָרָה׃

H3724	H5315	H376	H6239	H7326	H3808	H8085	H1606
ko·fer	ne·fesh-	'ish	a·she·ro;	ve·rash,	lo-	sha·ma'	ge·'a·rah.
tyydytys	sielun	miehen	on rikkaudessa	mutta köyhä	ei	kuule	nuhteita

9 אוֹר־ צַדִּיקִים יִשְׂמָח וְנֵר רְשָׁעִים יִדְעָךְ׃

H216	H6662	H8055	H5216	H7563	H1846
'or-	tzad·di·kim	jis·mach;	ve·ner	re·sha·'im	jid·'ach.
Valkeus	vanhurskaiden	loistaa iloa	mutta kynttilä	vääryydentekijäin	sammuu

10 רַק־ בְּזָדוֹן יִתֵּן מַצָּה וְאֶת־ נוֹעָצִים חָכְמָה׃

H7535	H2087	H5414	H4683	H854	H3289	H2451
rak-	be·za·don	jit·ten	matz·tzah;	ve·'et	no·'a·tzim	choch·mah
vain pelkkää	ylpeys	tuottaa	riitaa	ET	mutta antaa neuvoja	viisas

11 הָוֹן מֵהֶבֶל מִמְעָט וְקֹבֵץ עַל־ יָד יִרְבֶּה׃

H1952	H1892	H4591	H6908	H5921	H3027	H7235
hon	me·he·vel	jim·'at;	ve·ko·vetz	'al-	jad	jar·beh.
rikkaus	turhamaisuudella	saatu vähenee	mutta koottu		työllä käsien	lisääntyy

12 תֹּוחֶלֶת מְמֻשָּׁכָה מַחֲלֵה־ לֵב וְעֵץ חַיִּים תַּאֲוָה בָּאָה׃

H8431	H4900	H2470	H3820	H6086	H2416	H8378
to·che·let	me·mush·sha·chah	ma·cha·lah-	lev;	ve·'etz	chaj·jim,	ta·'a·vah
odotus	joka pitkittyy	tekee sairaaksi	sydämen	mutta puu	elämän	on toive

H935	
va·'ah.	
täyttynyt	

13 בָּז דָּבָר יֵחָבֵל לְדָבָר וִירֵא לוֹ הוּא מִצְוָה׃

H936	H1697	H2254	H0	H3373	H4687	H1931
baz	le·da·vor	je·cha·vel	lo;	vi·re	mitz·vah,	hu
joka ylenkatsoo	sanan	tuhoutuu	hän	mutta joka kunnioittaa	käskyä	hän

יְשֻׁלָּם׃

H7999
je·shul·lam.
lähtee rauhassa

14 מָוֶת׃ מִמַּקְשֵׁי לָסוּר חַיִּים מְקוֹר חָכָם תּוֹרַת

H8451	H2450	H4726	H2416	H5493	H4170	H4194
to·rat	cha·chom	me·kor	chaj·jim;	la·sur,	mi·mo·ke·shei	ma·vet.
opetus	viisaan	on lähde	elämän	välttämään	ansoja	kuoleman

15 אֵיתָן׃ בֹּגְדִים וְדֶרֶךְ חֵן יִתֶּן־ טוֹב שֵׂכֶל־

H7922	H2896	H5414	H2580	H1870	H898	H386
se·chel-	tov	jit·ten-	chen;	ve·de·rech	bo·ge·dim	'ei·tan.
ymmärrys	hyvä	antaa	armon	mutta tie	pettäjien	on kova

16 אִוֶּלֶת׃ יִפְרֹשׂ כְּסִיל בְּדַעַת יַעֲשֶׂה עָרוּם כָּל־

H3605	H6175	H6213	H1847	H3684	H6566	H200
kol-	'a·rum	ja·'a·seh	ve·da·'at;	u·che·sil,	jif·ros	'iv·ve·let.
jokainen	järkevä	käyttää	ymmärrystä	mutta tyhmä	tuo julki	hulluutensa

17 מַלְאָךְ רָשָׁע יִפֹּל בְּרָעָה וְצִיר אֱמוּנִים מַרְפֵּא׃

H4397	H7563	H5307	H7451	H6735	H529	H4832
mal·'ach	ra·sho'	jip·pol	be·ra';	ve·tzir	'e·mu·nim	mar·pe.
sanansaattaja	pahuuden	kaatuu	pahuuteensa	mutta lähettiläs	totuuden	parantaa

18 רֵישׁ וְקָלוֹן פּוֹרֵעַ מוּסָר וְשׁוֹמֵר תּוֹכַחַת

H7389	H7036	H6544	H4148	H8104	H8433
reish	ve·ka·lon	po·re·a'	mu·sar;	ve·sho·mer	to·cha·chat
köyhyys	ja häpeä sille	joka hylkää	opetuksen	mutta joka ottaa vastaan	nuhteen

יְכֻבָּד׃

H3513
je·chub·bad.
saa kunnian

19 סָוּר כְּסִילִים וְתוֹעֲבַת לְנָפֶשׁ תְּעָרֵב נִהְיָה תַּאֲוָה

H8378	H1961	H6149	H5315	H8441	H3684	H5493
ta·'a·vah	nih·jah	te·'e·rav	le·na·fesh;	ve·to·'a·vat	ke·si·lim,	sur
toive	toteutunut	on suloinen	sielulle	mutta kauhistus	tyhmille	on luopua

מֵרָע׃

H7451
me·ra'.
pahasta

20 (כ) ch (הָלוֹךְ׃) (ק) q הוֹלֵךְ חֲכָמִים אֶת־ וַחֲכָם (כ) ch

ha·loch	H1980	H853	H2450	va·cha·cham
	ho·lech	'et-	cha·cha·mim	
	vaeltaminen	ET	kanssa viisaiden	

(ק) q יֶחְכָּם וְרֹעֶה יִרְוֹעַ: כְּסִילִים

H2449	H7462	H3684	H7321
jech·kam;	ve·ro·'eh	che·si·lim	je·ro·a'.
tekee viisaaksi	mutta seuralainen	tyhmien	tuhoutuu

21 טוֹב: יְשַׁלֶּם־ צַדִּיקִים וְאֶת־ רָעָה תִּרְדֹּף חַטָּאִים

H2400	H7291	H7451	H853	H6662	H7999	H2896
chat·ta·'im	te·rad·def	ra·'ah;	ve·'et	tzad·di·kim,	je·shal·lem-	tov.
syntisiä	ajaa takaa	pahuus	ET	mutta vanhurskaat	palkitaan	hyvyydellä

22 חֵיל לַצַּדִּיק וְצָפוּן בָּנִים בְּנֵי־ יַנְחִיל טוֹב חוֹטֵא:

H2896	H5157	H1121	H1121	H6845	H6662	H2428
tov,	jan·chil	be·nei-	va·nim;	ve·tza·fun	latz·tzad·dik,	cheil
hyvä	jättää perinnon	lastensa	lapsillekin	mutta on varattu	vanhurskaille	omaisuus

H2398
cho·te.
syntisten

23 בְּלֹא נִסְפֶּה וְיֵשׁ רָאשִׁים נִיר אֹכֶל רָב־

H7230	H400	H5215	H7326	H3426	H5595	H3808
rov-	'o·chel	nir	ra·shim;	ve·jesh	nis·peh,	be·lo
runsas	sato	on maassa viljellyssä	köyhän	myös on	joka tuhoutuu	puutteessa

מִשְׁפָּט:

H4941
mish·pat.
oikeudenmukaisuuden

24 חוֹשֵׂךְ שִׁבְטוֹ שׂוֹנֵא בְנוֹ וְאֹהֲבוֹ מוּסָר: שִׁחֲרוֹ

H2820	H7626	H8130	H1121	H157	H7836	H4148
cho·sech	ve·tov	so·ne	ve·no;	ve·'o·ha·vo,	shi·cha·ro	mu·sar.
joka säästää	vitsaansa	vihaa	lastaan	mutta joka rakastaa	ajoissa häntä	hillitsee

25 רְשָׁעִים וּבֶטֶן נַפְשׁוֹ לְשֹׂבַע אֹכֵל צַדִּיק

H6662	H398	H7648	H5315	H990	H7563
tzad·dik,	'o·chel	le·soa'	naf·sho;	u·ve·ten	re·sha·'im
vanhurskas	syö	ravitakseen kylläiseksi	sielunsa	mutta vatsa	vääryydentekijän

פְּתֹחַר׃

H2637 Peh

tech·sar.

kärsii puutetta

Sananlaskut 14 ***(Proverbs 14)***

1 תֶּהֱרָסֶנּוּ׃ בְּיָדֶיהָ וְאִוֶּלֶת בֵּיתָהּ בָּנְתָה נָשִׁים חַכְמֹות

H2454	H802	H1129	H1004	H200	H3027	H2040
chach·mot	na·shim	ba·ne·tah	vei·tah;	ve·'iv·ve·let,	be·ja·dei·ha	te·her·sen·nu.
viisaus	vaimojen	rakentaa	huoneen	mutta tyhmä	käsillään	sen repii alas

2 הוֹלֵךְ בְּיָשְׁרוֹ יְרֵא יְהוָה וּנְלוֹז דְּרָכָיו

H1980	H3476	H3373	H3068	H3868	H1870
ho·lech	be·ja·she·ro	je·re	JAH·WEH;	u·ne·loz	de·ra·chav
joka kulkee	suoruudessa	kunnioittaa	JAHWEH HERRAA	mutta joka kääntyy pois	tieltä

בּוֹזֵהוּ׃

H959
bo·ze·hu.
halveksii Häntä

3 בְּפִי־אֱוִיל חֹטֶר גַּאֲוָה וְשִׂפְתֵי חֲכָמִים תִּשְׁמוֹרֵם׃

H6310	H191	H2415	H1346	H8193	H2450	H8104
be·fi-	'e·vil	cho·ter	ga·'a·vah;	ve·sif·tei	cha·cha·mim,	tish·mu·rem.
suussa	tyhmän	on valtikka	ylpeyden	mutta huulia	viisaat	varjelevat

4 בְּכֹחַ תְּבוּאֹות רָב בָּר אֵבוּס אֲלָפִים בְּאַיִן

H369	H504	H18	H1249	H7230	H8393	H3581
be·'ein	'a·la·fim	'e·vus	bar;	ve·rov-	te·vu·'ot,	be·cho·ach
ellei ole	karjaa	on karsina	puhdas ja runsas		sato	saadaan voimalla

שְׁוֹר׃

H7794
shor.
härän

5 עֵד אֱמוּנִים לֹא יְכַזֵּב וְיָפִיחַ כְּזָבִים עֵד שָׁקֶר׃

H5707	H529	H3808	H3576	H6315	H3577	H5707	H8267
'ed	'e·mu·nim	lo	je·chaz·zev;	ve·ja·fi·ach	ke·za·vim,	'ed	sha·ker.
todistaja	totuuden	ei	valehtele	mutta syytää	valheita	todistaja	valheellinen

6 לֵץ בִּקֵּשׁ־חָכְמָה וְאַיִן וְדַעַת לְנֹכֵחַ׃ נָקָל

H1245	H3887	H2451	H369	H1847	H995	H7043
bik·kesh-	letz	choch·mah	va·'a·jin;	ve·da·'at	le·na·von	na·kal.
etsii	pilkkaaja	viisautta	ja ei löydä	mutta saa tietämyksen	ymmärtäväinen	nopeasti

7 לֵ֚ךְ מִנֶּ֣גֶד לְאִ֣ישׁ כְּסִ֔יל וּבַל־יָדַ֖עְתָּ שִׂפְתֵ֥י

H1980	H5048	H376	H3684	H1077	H3045	H8193
lech	min·ne·ged	le·'ish	ke·sil;	u·val-	ja·da'·ta,	sif·tei-
mene pois	edestä	ihmisen	tyhmän	sillä et	tule tuntemaan	hänen huuliltaan

דָֽעַת׃

H1847	
da·'at.	
tietämystä	

8 חָכְמַ֣ת עָרוּם֮ הָבִ֣ין דַּרְכּ֒וֹ וְאִוֶּ֣לֶת כְּסִילִ֔ים

H2451	H6175	H995	H1870	H200	H3684
cha·che·mat	'a·rum	ha·vin	dar·ko;	ve·'iv·ve·let	ke·si·lim
viisaus	ymmärtäväisen	opastaa häntä	tiellä	ja hulluus	tyhmien

מִרְמָֽה׃

H4820	
mir·mah.	
on petosta	

9 יְלִיץ אֱוִילִים֙ אָשָׁ֔ם וּבֵ֖ין יְשָׁרִ֑ים רָצֽוֹן׃

H191	H3887	H817	H996	H3477	H7522
'e·vi·lim	ja·litz	'a·sham;	u·vein	je·sha·rim	ra·tzon.
tyhmät	pilkkaavat syyllisyyttä		mutta keskuudessa	oikeudenmukaisten	on hyväntahtoisuus

10 לֵ֚ב יוֹדֵ֣עַ מָרַ֔ת נַפְשׁ֖וֹ וּבְשִׂמְחָתֹ֑ו לֹא־יִתְעָרַ֥ב זָֽר׃

H3820	H3045	H4751	H5315	H8057	H3808	H6148	H2114
lev,	jo·de·a'	mar·rat	naf·sho;	u·ve·sim·cha·to,	lo-	jit·'a·rav	zar.
sydän	tuntee	katkeruuden	sielun	ja sen iloon	ei	voi ottaa osaa	vieras

11 בֵּ֣ית רְשָׁעִ֗ים יִשָּׁמֵ֤ד וְאֹהֶל֙ יְשָׁרִ֔ים יַפְרִֽיחַ׃

H1004	H7563	H8045	H168	H3477	H6524
beit	re·sha·'im	jish·sha·med;	ve·'o·hel	je·sha·rim	jaf·ri·ach.
huone	vääryydentekijän	hävitetään	mutta maja	oikeudenmukaisten	kukoistaa

12 יֵ֣שׁ דֶּ֭רֶךְ יָשָׁ֣ר לִפְנֵי־אִ֑ישׁ וְאַחֲרִיתָ֥הּ דַּרְכֵי־מָֽוֶת׃

H3426	H1870	H3477	H6440	H376	H319	H1870	H4194
jesh	de·rech	ja·shor	lif·nei-	'ish;	ve·'a·cha·ri·tah,	dar·chei-	ma·vet.
on olemassa	tie	suora	mielestä	ihmisen	joka lopulta on	tie	kuoleman

13 גַּם־ יִכְאַב־ בִּשְׂחֹוק שִׂמְחָה וְאַחֲרִיתָהּ לֵב
H1571 gam- myös
H7814 bis·chok nauraessa
H3510 jich·'av- voi olla murheellinen
H3820 lev; sydän
H319 ve·'a·cha·ri·tah ja lopuksi
H8057 sim·chah ilon

תוּגָה׃
H8424 tu·gah. on suru

14 מִדְּרָכָיו יִשְׂבַּע סָוג לֵב וּמֵעָלָיו אִישׁ טוֹב׃
H1870 mid·de·ra·chav omista teistään
H7646 jis·ba' saa kylläkseen
H5472 sug luopion
H3820 lev; sydän
H5921 u·me·'a·lav, mutta teoistaan
H376 'ish ihminen
H2896 tov. hyvä

15 פֶּתִי יַאֲמִין לְכָל־ דָּבָר וְעָרוּם יָבִין לַאֲשֻׁרוֹ׃
H6612 pe·ti yksinkertainen
H539 ja·'a·min uskoo
H3605 le·chol jokaisen
H1697 da·var; sanan
H6175 ve·'a·rum, mutta ymmärtäinen
H995 ja·vin harkitsee
H838 la·'a·shu·ro. askeleensa

16 חָכָם יָרֵא וְסָר מֵרָע וּבוֹטֵחַ׃ מִתְעַבֵּר וּכְסִיל מִתְעַבֵּר
H2450 cha·cham viisas
H3373 ja·re pelkää
H5493 ve·sar ja kääntyy pois
H7451 me·ra'; pahasta
H3684 u·che·sil, mutta tyhmä
H5674 mit·'ab·ber kulkee
H982 u·vo·te·ach. ja on huoleton

17 קְצַר־ אַפַּיִם יַעֲשֶׂה אִוֶּלֶת וְאִישׁ מְזִמּוֹת יִשָּׂנֵא׃
H7116 ke·tzar- pika
H639 'ap·pa·jim vihainen
H6213 ja·'a·seh tekee
H200 'iv·ve·let; tyhmyyksiä
H376 ve·'ish ja miestä
H4209 me·zim·mot, juonittelevaa
H8130 jis·sa·ne. vihataan

18 נָחֲלוּ פְתָאיִם אִוֶּלֶת וַעֲרוּמִּים יַכְתִּרוּ דָעַת׃
H5157 na·cha·lu yksinkertainen
H6612 fe·ta·jim perii
H200 'iv·ve·let; hulluutta
H6175 va·'a·ru·mim, mutta ymmärtäväisiä
H3803 jach·ti·ru ympäröi
H1847 da·'at. harkinta

19 שַׁחוּ רָעִים לִפְנֵי טוֹבִים וּרְשָׁעִים עַל־ שַׁעֲרֵי צַדִּיק׃
H7817 sha·chu tulevat kumartumaan
H7451 ra·'im pahat
H6440 lif·nei edessä
H2896 to·vim; hyvien
H7563 u·re·sha·'im, ja vääryydentekijät
H5921 'al- porteilla
H8179 sha·'a·rei

צַדִּיק׃
H6662 tzad·dik. oikeuden

20 גַּם־ לְרֵעֵהוּ יִשָּׂנֵא רָשׁ וְאֹהֲבֵי עָשִׁיר רַבִּים׃

H1571	H7453	H8130	H7326	H157	H6223	H7227
gam-	le·re·'e·hu	jis·sa·ne	rash;	ve·'o·ha·vei	'a·shir	rab·bim.
myös	ystävä	vihaa	köyhää	mutta rakastavat	rikasta	monet

21 בָּז־ לְרֵעֵהוּ חוֹטֵא וּמְחוֹנֵן (כ עֲנִיִּים) ch

H936	H7453	H2398	H2603	
boz-	le·re·'e·hu	cho·te;	u·me·cho·nen	'a·na·jim
joka halveksii	lähimmäistään	tekee syntiä	mutta joka on armollinen	

אַשְׁרָיו׃ (ק עֲנָוִים) q

H6041	H835
'a·na·vim	'ash·rav.
köyhille	on siunattu

22 הֲלוֹא־ יִתְעוּ חֹרְשֵׁי רָע חֹרְשֵׁי וְחֶסֶד וֶאֱמֶת׃

H3808	H8582	H2790	H7451	H2617	H571	H2790
halo-	jit·'u	cho·re·shei	ra';	ve·che·sed	ve·'e·met,	cho·re·shei
eivätkö ne	erehdy	jotka suunnittelevat	pahaa	mutta armo	ja totuus niille	jotka suunnittelevat

טוֹב׃

H2896
tov.
hyvää

23 אַךְ־ שְׂפָתַיִם וּדְבַר־ מוֹתָר יִהְיֶה עֶצֶב בְּכָל־

H3605	H6089	H1961	H4195	H1697	H8193	H389
be·chol	'e·tzev	jih·jeh	mo·tar;	u·de·var-	se·fa·ta·jim,	'ach-
kaikesta	työstä	on	hyötyä	mutta sanoista	huulten	vain

לְמַחְסוֹר׃

H4270
le·mach·sor.
köyhyyttä

24 אִוֶּלֶת׃ כְּסִילִים אִוֶּלֶת עֲשֻׁרָם חֲכָמִים עֲטֶרֶת

H5850	H2450	H6239	H200	H3684	H200
'a·te·ret	cha·cha·mim	'a·she·ram;	'iv·ve·let	ke·si·lim	'iv·ve·let.
seppele	viisaiden	on heidän rikkautensa	hulluudet	tyhmien	hulluutta

25 מִרְמָה׃ כְּזָבִים וְיָפִחַ אֱמֶת עֵד נְפָשׁוֹת מַצִּיל

H5337	H5315	H5707	H571	H6315	H3577	H4820
matz·tzil	ne·fa·shot	'ed	'e·met;	ve·ja·fi·ach	ke·za·vim	mir·mah.
pelastaa	sielun	todistaja	totuuden	mutta syytää	valheita	petollinen

26 יְהוָה בְּיִרְאַת עֹז מִבְטַח־ וּלְבָנָיו יִהְיֶה מַחְסֶה:

H3374	H3069	H4009	H5797	H1121	H1961	H4268
be·jir·'at	JAH·WEH	miv·tach-	'oz;	u·le·va·nav,	jih·jeh	mach·seh.
pelossa	JAHWEH HERRAN	on turva	vahva	ja lapsillekin	on	turvapaikka

27 יְהוָה יִרְאַת מְקוֹר חַיִּים לָסוּר מִמֹּקְשֵׁי מָוֶת:

H3374	H3068	H4726	H2416	H5493	H4170	H4194
jir·'at	JAH·WEH	me·kor	chaj·jim;	la·sur,	mi·mo·ke·shei	ma·vet.
pelko	JAHWEH HERRAN	on lähde	elämän	välttämiseksi	ansoja	kuoleman

28 רָזוֹן: מְחִתַּת לְאֹם וּבְאֶפֶס מֶלֶךְ הַדְרַת־ עָם בְּרָב־

H7230	H5971	H1927	H4428	H657	H3816	H4288	H7333
be·rov-	'am	had·rat-	me·lech;	u·ve·'e·fes	le·'om,	me·chit·tat	ra·zon.
paljoudessa	kansan	on kunnia	kuninkaan	mutta vähyys	kansan	on tuho	ruhtinaan

29 אֱוִלֶת: מֵרִים רוּחַ וּקְצַר־ תְּבוּנָה רַב־ אַפַּיִם אֶרֶךְ

H750	H639	H7227	H8394	H7116	H7307	H7311	H200
'e·rech	'ap·pa·jim	rav-	te·vu·nah;	u·ke·tzar-	ru·ach,	me·rim	'iv·ve·let.
hitaalla	vihaan	suuri on	ymmärrys	mutta kärsimätön	henki	korottaa	tyhmyyttä

30 חַיֵּי עֲצָמוֹת וּרְקַב מַרְפֵּא לֵב בָּשָׂרִים

H2416	H1320	H3820	H4832	H7538	H6106
chaj·jei	ve·sa·rim	lev	mar·pe;	u·re·kav	a·tza·mot
eläväksi tekee	ruumiin	sydän	terve	mutta mätä	on luissa

קִנְאָה:

H7068
kin·'ah.
kateus / mustasukkaisuus

31 דָּל עֹשֶׁק־ עֹשֵׂהוּ חֶרֶף

H6231	H1800	H2778	H6213
'o·shek-	dal	che·ref	'O·se·hu;
joka sortaa	vaivaista / heikkoa / kurjaa / kärsivää	pilkkaa	hänen Luojaansa

וּמְכַבְּדוֹ חֹנֵן אֶבְיוֹן:

H3513	H2603	H34
u·me·chab·be·do,	cho·nen	ev·jon.
mutta kunnioittaa	Häntä joka on armollinen	köyhälle

32 בְּרַעְתּוֹ יִדָּחֶה רָשָׁע וְחוֹסֶה בְמוֹתוֹ צַדִּיק׃

H7451	H1760	H7563	H2620	H4194	H6662
be·ra·'a·to	jid·da·cheh	ra·sha';	ve·cho·seh	ve·mo·to	tzad·dik.
pahuuteensa	sortuu	vääryydentekijä	mutta on turva	kuollessaan	vanhurskaalla

33 בְּלֵב נָבוֹן תָּנוּחַ חָכְמָה וּבְקֶרֶב כְּסִילִים

H3820	H995	H5117	H2451	H7130	H3684
be·lev	na·von	ta·nu·ach	choch·mah	u·ve·ke·rev	ke·si·lim,
sydämessä	ymmärtävän	lepää	viisaus	ja keskuudessa	tyhmien

תִּוָּדֵעַ׃

H3045
tiv·va·de·a'.
se tulee tunnetuksi

34 חַטָּאת׃ לְאֻמִּים וְחֶסֶד גּוֹי תְּרוֹמֵם־ צְדָקָה

H6666	H7311	H1471	H2617	H3816	H2403
tze·da·kah	te·ro·mem-	goj;	ve·che·sed	le·'um·mim	chat·tat.
vanhurskaus	korottaa	kansan	mutta häpeä	kansakuntien	on synti

35 מֵבִישׁ׃ תִּהְיֶה וְעֶבְרָתוֹ מַשְׂכִּיל לְעֶבֶד מֶלֶךְ רְצוֹן־

H7522	H4428	H5650	H7919	H5678	H1961	H954
re·tzon-	me·lech	le·'e·ved	mas·kil;	ve·'ev·ra·to,	tih·jeh	me·vish.
suosio	kuninkaan	on palvelijalle	viisaalle	mutta hänen vihansa	saa	häpeällinen

Sananlaskut 15 ***(Proverbs 15)***

1 אֶ֣רֶךְ מַעֲנֶ֣ה־ יָשִׁ֗יב חֵמָ֑ה וּדְבַר־ עֹ֖צֶב יַעֲלֶ֥ה אָֽף׃

H4617	H7390	H7725	H2534	H1697	H6089	H5927	H639
ma·'a·neh-	rach	ja·shiv	che·mah;	u·de·var-	'e·tzev,	ja·'a·leh-	'af.
vastaus	lempeä	kääntää pois	kiukun	ja sana	loukkaava	nostaa	vihan

2 לְשׁ֣וֹן חֲכָמִ֗ים תֵּיטִ֤יב דָּ֙עַת֙ וּפִ֣י כְסִילִ֔ים יַבִּ֖יעַ אִוֶּֽלֶת׃

H3956	H2450	H3190	H1847	H6310	H3684	H5042
le·shon	cha·cha·mim	tei·tiv	da·'at;	u·fi	che·si·lim,	jab·bi·a'
kieli	viisaiden	tekee miellyttäväksi	opetuksen	mutta suu	tyhmien	pulppuaa

H200
'iv·ve·let.
hulluutta

3 בְּכָל־ מָקוֹם עֵינֵי יְהוָה צֹפּוֹת רָעִים וְטוֹבִים׃

H3605	H4725	H5869	H3068	H6822	H7451	H2896
be·chol	ma·kom	'ei·nei	JAH·WEH;	tzo·fot,	ra·'im	v·to·vim
kaikissa	paikoissa	ovat silmät	JAHWEH HERRAN	tarkkaillen	pahaa	ja hyvää

4 מַרְפֵּא לָשׁוֹן עֵץ חַיִּים וְסֶלֶף בָּהּ שֶׁבֶר בְּרוּחַ׃

H4832	H3956	H6086	H2416	H5558	H0	H7667	H7307
mar·pe	la·shon	'etz	chaj·jim;	ve·se·lef	bah,	she·ver	be·ru·ach.
terve	kieli	on puu	elämän	mutta vääryys	sen	murtaa	hengen

5 אֱוִיל יִנְאַץ מוּסַר אָבִיו וְשֹׁמֵר תּוֹכַחַת יַעְרִם׃

H191	H5006	H4148	H1	H8104	H8433	H6191
'e·vil,	jin·'atz	mu·sar	'a·viv;	ve·sho·mer	to·cha·chat	ja'·rim.
tyhmä	halveksii	opetusta	isänsä	mutta joka pitää	nuhteen	on älykäs

6 בֵּית צַדִּיק חֹסֶן רָב וּבִתְבוּאַת רָשָׁע נָעְכָּרֶת׃

H1004	H6662	H2633	H7227	H8393	H7563
beit	tzad·dik	cho·sen	rav;	u·vit·vu·'at	ra·sha'
huoneessa	vanhurskaan	on rikkaudet	runsaat	mutta tulot	vääryydentekijän

H5916
ne'·ka·ret.
ovat sekasortoiset

7 שִׂפְתֵי חֲכָמִים יְזָרוּ דָעַת וְלֵב כְּסִילִים לֹא־כֵן:

H8193	H2450	H2219	H1847	H3820	H3684	H3808	H3651
sif·tei	cha·cha·mim	je·za·ru	da·'at;	ve·lev	ke·si·lim	lo-	chen.
huulet	viisaiden	jakavat	neuvoja	mutta sydän	tyhmän	ei	ole sellainen

8 זֶבַח רְשָׁעִים תּוֹעֲבַת יְהוָה וּתְפִלַּת יְשָׁרִים רְצוֹנוֹ:

H2077	H7563	H8441	H3068	H8605	H3477
ze·vach	re·sha·'im	to·'a·vat	JAH·WEH;	u·te·fil·lat	je·sha·rim
uhri	vääryydentekijöiden	on kauhistus	JAHWEH HERRALLE	mutta rukous	oikeamielisten

H7522
re·tzo·no.
on Hänelle ilo

9 תּוֹעֲבַת יְהוָה דֶּרֶךְ רָשָׁע וּמְרַדֵּף צְדָקָה יְאֲהָב:

H8441	H3068	H1870	H7563	H7291	H6666
to·'a·vat	JAH·WEH	de·rech	ra·sha';	u·me·rad·def	tze·da·kah
kauhistus	JAHWEH HERRALLE	on tie	vääryydentekijöiden	mutta joka seuraa	vanhurskautta

H157
je·'e·hav.
sitä Hän rakastaa

10 מוּסָר רָע לְעֹזֵב אֹרַח שׂוֹנֵא תּוֹכַחַת יָמוּת:

H4148	H7451	H5800	H734	H8130	H8433	H4191
mu·sar	ra'	le·'o·zev	'o·rach;	so·ne	to·cha·chat	ja·mut.
rangaistus	paha sille	joka hylkää	tien	joka vihaa	nuhdetta	kuolee

11 שְׁאוֹל וַאֲבַדּוֹן נֶגֶד יְהוָה כִּי־אַף לִבּוֹת בְּנֵי־אָדָם:

H7585	H11	H5048	H3069	H637	H3588	H3826
she·'ol	va·'a·vad·don	ne·ged	JAH·WEH;	'af,	ki-	lib·bot
sheol / tuonela ja kadotus		on edessä	JAHWEH HERRAN	kuinka	paljon enemmän	sydämet

H1121	H120
be·nei-	'a·dam.
lasten	ihmisen

12 לֹא יֵלֵךְ׃ לֹא חֲכָמִים אֶל־ לוֹ הוֹכֵחַ לֵץ יָאֵהַב־ לֹא

H3808	H1980	H3808	H2450	H413	H0	H3198	H3887	H157	H3808
lo	je·lech.	lo	cha·cha·mim,	'el-	lo;	ho·che·ach	letz	je·'e·hav-	lo
ei	hän mene	ei	viisaiden	luo	häntä	että nuhdellaan	pilkkaaja	rakasta	ei

13 נְכֹחָה: רוּחַ לֵב וּבְעַצְּבַת־ פָּנִים יֵיטַב שָׂמֵחַ לֵב

H5218	H7307	H3820	H6094	H6440	H3190	H8056	H3820
ne·che·'ah.	ru·ach	lev	u·ve·'atz·tze·vat-	pa·nim;	jei·tiv	me·ach	lev
murtaa	hengen	sydämen	mutta suru	kasvot	tekee kauniiksi	iloinen	sydän

14 כְּסִילִים (q) ק וּפִי (ch) כ וּפְנֵי (u·fe·nei) דַּעַת יְבַקֶּשׁ־ נָבוֹן לֵב

H3684	H6310		H1847	H1245	H995	H3820
che·si·lim,	u·fi		da·'at;	je·vak·kesh-	na·von	lev
tyhmien	mutta suu		viisautta	janoaa	ymmärtäväisen	sydän

אִוֶּלֶת: יִרְעֶה

H7462	H200
jir·'eh	'iv·ve·let.
ruokitaan	hulluudella

15 תָּמִיד: מִשְׁתֵּה לֵב וְטוֹב־ רָעִים עָנִי יְמֵי כָּל־

H8548	H4960	H3820	H2896	H7451	H6041	H3117	H3605
ta·mid.	mish·teh	lev,	ve·tov-	ra·'im;	'a·ni	je·mei	kol-
jatkuva	on juhla	sydämellä	mutta iloisella	ovat pahoja	kärsivän	päivät	kaikki

16 וּמְהוּמָה רָב מֵאוֹצָר יְהוָה בְּיִרְאַת מְעַט טוֹב־

H4103	H7227	H214	H3068	H3374	H4592	H2896
u·me·hu·mah	rav,	me·'o·tzar	JAH·WEH;	be·jir·'at	me·'at	tov-
ja ahdistus	suuri	kuin aarre	JAHWEH HERRAN	pelossa	vähän	parempi

בוֹ:

H0
vo.
sen kanssa

17 אֲבוּס מִשֹּׁור שָׁם וְאַהֲבָה־ יָרָק אֲרֻחַת טוֹב

H75	H7794	H8033	H160	H3419	H737	H2896
'a·vus,	mish·shor	sham;	ve·'a·ha·vah-	ja·rok	'a·ru·chat	tov
lihotettu	härkä	kuin	rakkaudessa	vihanneksista	ruoka	parempi

בוֹ: וְשִׂנְאָה־

H0	H8135
vo.	ve·sin·'ah-
kanssa	vihan

18 אִישׁ חֲמָה יְגָרֶה מָדוֹן וְאֶרֶךְ אַפַּיִם יַשְׁקִיט׃ רִיב׃

H376	H2534	H1624	H4066	H750	H639	H8252	H7379
'ish	che·mah	je·ga·reh	ma·don;	ve·'e·rech	'ap·pa·jim,	jash·kit	riv.
mies	vihainen	lietsoo	riitaa	mutta hidas	vihaan	rauhoittaa	kiistan

19 דֶּרֶךְ עָצֵל כִּמְשֻׂכַת חָדֶק וְאֹרַח יְשָׁרִים סְלֻלָה׃

H1870	H6102	H4881	H2312	H734	H3477	H5549
de·rech	'a·tzel	kim·su·chat	cha·dek;	ve·'o·rach	je·sha·rim	se·lu·lah.
tie	laiskan	on kuin pensasaita	piikkinen	mutta polku	oikeudenmukaisen	on tasoitettu

20 בֵּן חָכָם יְשַׂמַּח־אָב וּכְסִיל אָדָם בּוֹזֶה אִמּוֹ׃

H1121	H2450	H8055	H1	H3684	H120	H959	H517
ben	cha·chom	je·sam·mach-	'av;	u·che·sil	'a·dam,	bo·zeh	im·mo.
poika	viisas	tekee iloiseksi	isänsä	mutta tyhmä	ihminen	halveksii	äitiänsä

21 תְּבוּנָה אִוֶּלֶת שִׂמְחָה לַחֲסַר־לֵב וְאִישׁ תְּבוּנָה יְיַשֶּׁר־לָכֶת׃

H200	H8057	H2638	H3820	H376	H8394	H3474
'iv·ve·let	sim·chah	la·cha·sar-	lev;	ve·'ish	te·vu·nah,	je·jash·sher-
hulluus	on ilo	älyä vailla olevalle	mielelle	mutta mies	ymmärtäväinen	kulkee suoraan

H1980
la·chet.
eteenpäin

22 הֲפֵר מַחְשָׁבוֹת בְּאֵין סוֹד וּבְרֹב יוֹעֲצִים תָּקוּם׃

H6565	H4284	H369	H5475	H7230	H3289	H6965
ha·fer	ma·cha·sha·vot	be·'ein	sod;	u·ve·ro	jo·'a·tzim	ta·kum.
turhia	ovat suunnitelmat	ilman	neuvoja	mutta runsaus	neuvonantajien	tekee ne vahvaksi

23 בְּעִתּוֹ וְדָבָר פִּיו בְּמַעֲנֵה־לָאִישׁ שִׂמְחָה׃ טוֹב׃ מַה־

H8057	H376	H4617	H6310	H1697	H6256
sim·chah	la·'ish	be·ma·'a·neh-	fiv;	ve·da·var	be·'it·to
ilo	miehen	on vastauksessa	hänen suunsa	ja sana	oikealla ajalla

H4100	H2896
mah-	tov.
kuinka onkaan	hyvä

24 סוּר לְמַעַן לְמַשְׂכִּיל לְמַעְלָה חַיִּים אֹרַח
H734 'o·rach tie
H2416 chaj·jim elämään
H4605 le·ma'·lah on ylöspäin
H7919 le·mas·kil; viisaalle
H4616 le·ma·'an sen tähden
H5493 sur, että hän välttäisi

מָטָּה: מִשְּׁאוֹל
H7585 mish·she·'ol tuonelan
H4295 mat·tah. alhaalla

25 בֵּית יְהוָה יִסַּח גֵּאִים וַיַּצֵּב אַלְמָנָה: גְּבוּל
H1004 beit talot
H1343 ge·'im ylpeiden
H5255 jis·sach repii alas
H3068 JAH·WEH; JAHWEH HERRA
H5324 ve·jatz·tzev, ja vahvistaa
H1366 ge·vul rajan
H490 'al·ma·nah. lesken

26 אִמְרֵי־ טְהוֹרִים יְהוָה תּוֹעֲבַת מַחְשְׁבוֹת רָע
H8441 to·'a·vat kauhistus on
H3068 JAH·WEH JAHWEHLLE
H4284 mach·she·vot tarkoitukset
H7451 ra'; pahan
H2889 u·te·ho·rim, mutta puhtaat
H561 'im·rei- sanat

נְעִם:
H5278 no·'am. Häntä miellyttävät

27 עֹכֵר בֵּיתוֹ בּוֹצֵעַ בָּצַע וְשׂוֹנֵא מַתָּנֹת יִחְיֶה:
H5916 'o·cher ahdistaa
H1004 bei·to taloansa
H1214 bo·tze·a' joka ahnehtii
H1215 ba·tza'; voittoa
H8130 ve·so·ne mutta joka vihaa
H4979 mat·ta·not lahjuksia
H2421 jich·jeh. saa elää

28 לֵב צַדִּיק יֶהְגֶּה פִּי לַעֲנוֹת רְשָׁעִים יַבִּיעַ רָעוֹת:
H3820 lev sydän
H6662 tzad·dik vanhurskaan
H1897 jeh·geh miettii
H6030 la·'a·not; vastausta
H6310 u·fi mutta suu
H7563 re·sha·'im, vääryydentekijän
H5042 jab·bi·a' pursuaa
H7451 ra·'ot. pahaa

29 רָחוֹק יְהוָה וּתְפִלַּת צַדִּיקִים יִשְׁמָע:
H7350 ra·chok kaukana on
H3068 JAH·WEH JAHWEH HERRA
H7563 me·re·sha·'im; vääryydentekijöistä
H8605 u·te·fil·lat mutta rukoukset
H6662 tzad·di·kim vanhurskaiden
H8085 jish·ma'. Hän kuulee

30 מְאוֹר־ עֵינַיִם יְשַׂמַּח־ לֵב שְׁמוּעָה טוֹבָה תְּדַשֶּׁן־ עָצֶם׃

H3974	H5869	H8055	H3820	H8052	H2896	H1878
me·'or-	'ei·na·jim	je·sam·mach-	lev;	she·mu·'ah	to·vah,	te·dash·shen-
loiste	silmien	ilahduttaa	sydämen	uutinen	hyvä	voitelee

H6106
'a·tzem.
luut

31 אֹזֶן שֹׁמַעַת תּוֹכַחַת חַיִּים בְּקֶרֶב חֲכָמִים תָּלִין׃

H241	H8085	H8433	H2416	H7130	H2450	H3885
'o·zen,	sho·ma·'at	to·cha·chat	chaj·jim;	be·ke·rev	cha·cha·mim	ta·lin.
korva	joka kuuntelee	ojennuksen	elämän	keskuudessa	viisaiden	pysyy

32 פּוֹרֵעַ מוּסָר מוֹאֵס נַפְשׁוֹ וְשׁוֹמֵעַ תּוֹכַחַת קָנֶה לֵב׃

H6544	H4148	H3988	H5315	H8085	H8433	H7069
po·re·a'	mu·sor	mo·'es	naf·sho;	ve·sho·me·a'	to·cha·chat,	ko·neh
joka kieltäytyy	opetuksesta	halveksii	sieluaan	mutta joka kuuntelee	nuhteet	saa

H3820
lev.
ymmärrystä

33 יִרְאַת יְהוָה מוּסַר חָכְמָה וְלִפְנֵי כָבוֹד עֲנָוָה׃

H3374	H3068	H4148	H2451	H6440	H3519	H6038
jir·'at	JAH·WEH	mu·sar	choch·mah	ve·lif·nei	cha·vod	'a·na·vah.
pelko	JAHWEH HERRAN	on opetus	viisauden	ja edellä	kunnian	on nöyryys

Sananlaskut 16 ***(Proverbs 16)***

1 לְאָדָם מַעַרְכֵי־ לֵב וּמֵיהוָה מַעֲנֵה לָשׁוֹן׃

H120	H4633	H3820	H3068	H4617	H3956
le·'a·dam	ma·'ar·chei-	lev;	JAH·WEH	ma·'a·neh	la·shon.
ihmisellä	suunnitelmat	sydämessä	JAHWEH HERRALTA	vastaus	kielen

2 כָּל־ דַּרְכֵי־ אִישׁ זַךְ בְּעֵינָיו וְתֹכֵן רוּחוֹת

H3605	H1870	H376	H2134	H5869	H8505	H7307
kol-	dar·chei-	'ish	zach	be·'ei·nav;	ve·to·chen	ru·chot
kaikki	tiet	miehen	ovat puhtaat	omissa silmissä	mutta punnitsee	henget

יְהוָה׃

H3069
JAH·WEH.
JAHWEH HERRA

3 גֹּל אֶל־ יְהוָה מַעֲשֶׂיךָ וְיִכֹּנוּ מַחְשְׁבֹתֶיךָ׃

H1556	H413	H3068	H4639	H3559	H4284
gol	'el-	JAH·WEH	ma·'a·sei·cha;	ve·jik·ko·nu,	mach·she·vo·tei·cha.
luovuta		JAHWEH HERRALLE	tekosi	niin vahvistuvat	ajatuksesi

4 כֹּל יְהוָה פָּעַל לַמַּעֲנֵהוּ וְגַם־ רָשָׁע לְיוֹם

H3605	H6466	H3068	H4617	H1571	H7563	H3117
kol	pa·'al	JAH·WEH	lam·ma·'a·ne·hu;	ve·gam-	ra·sha',	le·jom
kaiken	on tehnyt	JAHWEH HERRA	tarkoituksella	ja myös	vääryydentekijän	päivälle

רָעָה׃

H7451
ra·'ah.
pahalle

5 תּוֹעֲבַת יְהוָה כָּל־ לֵב גְּבַהּ־ יָד יָד לֹא לְיָד

H8441	H3068	H3605	H1362	H3820	H3027	H3027	H3808
to·'a·vat	JAH·WEH	kol-	ge·vah-	lev;	jad	le·jad,	lo
kauhistus on	JAHWEH HERRALLE	kaikki	ylpeät	sydämeltään	käsi	käteen	eivät

יִנָּקֶה׃

H5352
jin·na·keh.
he jää rankaisematta

6 בְּחֶסֶד וֶאֱמֶת יְכֻפַּר עָוֹן וּבְיִרְאַת יְהוָה סוּר

H2617	H571	H3722	H5771	H3374	H3068	H5493
be·che·sed	ve·'e·met	je·chup·par	'a·von;	u·ve·jir·'at	JAH·WEH	sur
armolla	ja totuudella	puhdistetaan	vääryys	ja pelko	JAHWEH HERRAN	kääntää pois

מֵרָע׃

H7451	
me·ra'.	
pahasta	

7 בִּרְצוֹת יְהוָה דַּרְכֵי־אִישׁ גַּם־אֹיְבָיו יַשְׁלִם אִתּוֹ׃

H7521	H3068	H1870	H376	H1571	H341	H7999
bir·tzot	JAH·WEH	dar·chei-	'ish;	gam-	'oi·vav,	jash·lim
kun miellyttävät	JAHWEH HERRAA	tiet	miehen	myös	viholliset	ovat sovinnossa

H854	
it·to.	
hänen kanssaan	

8 בְּלֹא תְבוּאוֹת מֵרֹב בִּצְדָקָה מְעַט טוֹב־

H2896	H4592	H6666	H7230	H8393	H3808
tov-	me·'at	bitz·da·kah;	me·ro	te·vu·'ot,	be·lo
parempi	vähän	oikeudenmukaisuudessa	kuin runsaat	tulot	ilman

מִשְׁפָּט׃

H4941	
mish·pat.	
laillisuutta / laillista oikeutta	

9 לֵב אָדָם יְחַשֵּׁב דַּרְכּוֹ וַיהוָה יָכִין צַעֲדוֹ׃

H3820	H120	H2803	H1870	H3068	H3559	H6806
lev	'a·dom	je·chash·shev	dar·ko;	JAH·WEH	ja·chin	tza·'a·do.
sydän	ihmisen	suunnittelee	tietään	JAHWEH HERRA	vahvistaa	hänen askeleensa

10 קֶסֶם עַל־שִׂפְתֵי־מֶלֶךְ בְּמִשְׁפָּט לֹא יִמְעַל־

H7081	H5921	H8193	H4428	H4941	H3808	H4603
ke·sem	'al-	sif·tei-	me·lech;	be·mish·pat,	lo	jim·'al-
julistus rangaistuksen		on huulilla	Kuninkaan	tuomiossa	ei	ole petollinen

פִּיו׃

H6310
piv.
Hänen suunsa

11 אַבְנֵי־ כֶ֫ל־ מַ֥עֲשֵׂהוּ֭ לַיהוָ֑ה מִשְׁפָּ֥ט וּמֹאזְנַ֝י פֶּ֗לֶס

H68 H3605 H4639 H3068 H4941 H3976 H6425
'av·nei- kol- ma·'a·se·hu, JAH·WEH; mish·pot u·moz·nei pe·les
punnukset kaikki Hänen tekoansa JAHWEH HERRAN ovat määräykset ja vaa'at paino

כִּיס׃

H3599
chis.
kukkaron

12 יִכּ֑וֹן בִּ֭צְדָקָה כִּי־ רֶ֣שַׁע עֲשׂ֑וֹת מְ֝לָכִ֗ים תּוֹעֲבַ֥ת

H3559 H6666 H3588 H7562 H6213 H4428 H8441
jik·kon vitz·da·kah, ki re·sha'; a·sot me·la·chim to·'a·vat
vahvistuu oikeudenmukaisuudella sillä vääryyttä tehdä kuninkaille kauhistus on

כִּסֵּא׃

H3678
kis·se.
valtaistuin

13 יֶאֱהָ֑ב יְשָׁרִ֥ים וְדֹבֵ֝ר צֶ֗דֶק שִׂפְתֵי־ מְלָכִ֥ים רְצ֑וֹן

H157 H3477 H1696 H6664 H8193 H4428 H7522
je·'e·hav. je·sha·rim ve·do·ver tze·dek; sif·tei- me·la·chim re·tzon
he rakastavat rehellistä ja puhetta oikeamieliset huulet kuninkaita miellyttävät

14 יְכַפְּרֶ֫נָּה׃ חָכָ֥ם וְאִ֭ישׁ מָ֣וֶת מַלְאֲכֵי־ מֶ֑לֶךְ חֲמַת־

H3722 H2450 H376 H4194 H4397 H4428 H2534
je·chap·pe·ren·nah. cha·cham ve·'ish ma·vet; mal·'a·chei- me·lech cha·mat-
saa leppymään hänet viisas mutta mies kuoleman on sanansaattaja kuninkaan raivo

15 מַלְקוֹשׁ׃ כְּ֭עַב וּרְצוֹנ֑וֹ חַיִּ֥ים מֶ֝לֶךְ פְּנֵי־ בְּאוֹר־

H4456 H5645 H7522 H2416 H4428 H6440 H216
mal·koosh. ke·'av u·re·tzo·no, chaj·jim; me·lech pe·nei- be·'or-
jälkimmäisen sateen kuin pilvi ja hänen suosionsa on elämä kuninkaan kasvojen loisteessa

16 בִּינָ֣ה וּקְנ֗וֹת מֵחָרוּץ׃ טוֹב מַה־ חָכְמָה קְנ֥וֹת־

H7069	H2451	H4100	H2896	H2742	H7069	H998
ke·noh-	choch·mah	mah-	tov	me·cha·rutz;	u·ke·not	bi·nah,
hankkia	viisautta	kuinka	on parempaa	kuin kaivaa kultaa	ja hankkia	ymmärrystä

מִכָּ֖סֶף׃ נִבְחָ֑ר

H977	H3701
niv·char	mik·ka·sef.
kuin valituinta hopeaa	

17 דַּרְכּ֑וֹ׃ נֹצֵ֥ר נַפְשׁ֖וֹ שֹׁמֵ֣ר מֵרָ֑ע סוּר֙ יְשָׁרִ֣ים מְסִלַּ֔ת

H4546	H3477	H5493	H7451	H8104	H5315	H5341	H1870
me·sil·lat	je·sha·rim	sur	me·ra';	sho·mer	naf·sho,	no·tzer	dar·ko.
tiet	oikeamielisten	on välttää	pahaa	vartioida	sieluaan	tarkkaillen	tietään

18 רוּחַ׃ גֹּבַ֣הּ כִּשְׁלוֹן֮ וְלִפְנֵ֣י גָאוֹן֒ שֶׁ֣בֶר לִפְנֵי־

H6440	H7667	H1347	H6440	H3783	H1363	H7307
lif·nei-	she·ver	ga·'on;	ve·lif·nei	chish·sha·lon,	goah	ru·ach.
edellä	tuhon	on ylpeys	ja edellä	lankeemuksen	ylpeä	henki

19 מֵחַלֵּ֣ק (q) עֲנָוִ֣ים (ch) כְּ(ע) עֲנִיִּ֑ים אֶת־ רוּחַ֙ שְׁפַל־ טוֹב

H2896	H8217	H7307	H853	'a·ni·jim	H6041	H2505
tov	she·fal-	ru·ach	'et-		'a·na·vim;	me·chal·lek
parempi	nöyrä	henki	ET		kanssa nöyrien	kuin jakaa

גֵּאִ֖ים׃ אֶת־ שָׁלָ֥ל

H7998	H853	H1343
lal,	'et-	ge·'im.
saalista	ET	kanssa ylpeiden

20 בַּיהוָ֥ה וּבוֹטֵ֖חַ טוֹב֑ יִמְצָא־ דָ֣בָר עַל־ מַשְׂכִּ֔יל

H7919	H5921	H1697	H4672	H2896	H982	H3068
mas·kil	'al-	da·vor	jim·tza-	tov;	u·vo·te·ach	JAH·WEH
harkitsevainen		puheissaan	saa aikaan	hyvää	ja joka turvaa	JAHWEH HERRAAN

אַשְׁרָיו׃

H835
'ash·rav.
on siunattu

21 יֹסִ֣יף שְׂפָתַ֗יִם וּמֶ֫תֶק נָבוֹן֙ יִקְרָ֣א לֵ֔ב לַחֲכַם־

H2450	H3820	H7121	H995	H4986	H8193	H3254
la·cha·cham-	lev	jik·ka·re	na·von;	u·me·tek	fa·ta·jim,	jo·sif
viisasta	sydämeltään	kutsutaan	ymmärtäväiseksi	ja suloisuus	huulien	lisää

לֶקַח׃

H3948
le·kach.
oppimista

22 מְקוֹר חַיִּים שֵׂכֶל בְּעָלָיו וּמוּסַר אִוֶּלֶת׃ אֱוִילִים

H4726 me·kor lähde
H2416 chaj·jim elämän
H7922 se·chel on ymmärrys
H1167 be·'a·lav; omistajalleen
H4148 u·mu·sar mutta opetus
H191 'e·vi·lim tyhmien
H200 'iv·ve·let. on hulluutta

23 לֵב יַשְׂכִּיל חָכָם יוֹסִיף שְׂפָתָיו וְעַל־פִּיהוּ

H3820 lev sydän
H2450 cha·chom viisas
H7919 jas·kil on harkitseva
H6310 pi·hu; suustaan
H5921 ve·'a·is- ja vuoksi sen
H8193 fa·tav, hänen huulensa
H3254 jo·sif lisäävät

לֶקַח׃

H3948
le·kach.
opetuksen mielenkiintoa

24 דְּבַשׁ צוּף־ נֹעַם אִמְרֵי־ מָתוֹק לַנֶּפֶשׁ וּמַרְפֵּא

H6688 tzuf- kenno
H1706 de·vash hunajaa
H561 'im·rei- valuva ovat sanat
H5278 no·'am; ystävälliset
H4966 ma·tok makeat
H5315 lan·ne·fesh sielulle
H4832 u·mar·pe ja parantavaa

לָעֶצֶם׃

H6106
la·'a·tzem.
luille

25 יֵשׁ דֶּרֶךְ יָשָׁר לִפְנֵי־ אִישׁ וְאַחֲרִיתָהּ דַּרְכֵי־ מָוֶת׃

H3426 jesh on
H1870 de·rech tie
H3477 ja·shor suoralta
H6440 lif·nei- näyttävä edessä
H376 'ish; ihmisen
H319 ve·'a·cha·ri·tah, mutta joka lopulta
H1870 dar·chei- on tie
H4194 ma·vet. kuoleman

26 נֶפֶשׁ עָמֵל עֲמָלָה לוֹ עָמְלָה כִּי־ פִּיהוּ׃ עָלָיו אָכַף

H5315 ne·fesh sielu
H6001 'a·mel työntekijän
H5998 'a·me·lah tekee työtä
H0 lo; itselleen
H3588 ki- sillä
H404 'a·chaf pakottaa
H5921 'a·lav siihen
H6310 pi·hu. suunsa hänen

27 פִּ֣יו (ch) וְעַל־ (כ) שְׂפָתָ֣יו רָעָ֑ה כֹּ֣רֶה בְלִיַּ֗עַל אִ֫ישׁ

H8193 fa·to, hänen huulensa ovat
se·fa·tav
H5921 ve·'al- ja
H7451 ra·'ah; pahaa
H3738 ko·reh kaivaa esiin
H1100 be·li·ja·'al belialin
H376 'ish mies

צָרֻבֶ֥ת: כְּאֵ֖שׁ (q) (ק)

H6867 tza·ra·vet. polttava
H784 ke·'esh kuin tuli

28 מַפְרִ֣יד אִ֭ישׁ אַלּוּף: וְנִרְגָּ֣ן מָדוֹן יְשַׁלַּ֑ח תַּהְפֻּכ֥וֹת

H6504 maf·rid erottaa
H5372 ve·nir·gan, ja kuiskuttelija / takanapuhuja
H4066 ma·don; riitaa
H7971 je·shal·lach kylvää
H8419 tah·pu·chot petollinen
H376 'ish mies

H441 'al·luf. ystävät

29 אִ֭ישׁ חָמָ֣ס יְפַתֶּ֑ה רֵעֵ֗הוּ וְהוֹלִיכוֹ֙ בְּדֶ֣רֶךְ לֹא־ טוֹב:

H2896 tov. ole hyvä
H3808 lo- joka ei
H1870 be·de·rech tielle
H1980 ve·ho·li·cho, ja vie hänet
H7453 re·'e·hu; ystävänsä
H6601 je·fat·teh pettää
H2555 cha·mos väkivaltainen
H376 'ish mies

30 כִּלָּ֣ה שְׂפָתָ֭יו עֹצֶ֣ה עֵינָ֑יו לַחְשֹׁ֥ב תַּהְפֻּכ֖וֹת קֹרֵ֣ץ

H3615 kil·lah on valmis
H8193 fa·tav, huulillaan
H7169 ko·retz joka antaa merkkiä
H8419 tah·pu·chot; kavaluutta
H2803 lach·sho suunnittelee
H5869 'ei·nav silmää
H6095 'o·tzeh joka iskee

רָעָ֥ה:

H7451 ra·'ah. pahaan

31 עֲטֶ֣רֶת שֵׂיבָ֣ה תִפְאֶ֣רֶת בְּדֶ֣רֶךְ צְדָקָ֣ה תִמָּצֵֽא:

H4672 tim·ma·tze. ne saavutetaan
H6666 tze·da·kah, vanhurskauden
H1870 be·de·rech tiellä
H7872 sei·vah; ovat harmaat hiukset
H8419 tif·'e·ret kaunis
H5850 'a·te·ret seppele

32 טוֹב֮ אֶ֣רֶךְ אַפַּ֣יִם מִגִּבּ֣וֹר וּמֹשֵׁ֣ל בְּרוּחוֹ֒ מִלֹּכֵ֣ד

H3920 mil·lo·ched mieltä valloittaa
H7307 be·ru·cho, ja joka hallitsee
H4910 u·mo·shel
H1368 mig·gib·bor; kuin sankari
H639 'ap·pa·jim vihaan
H750 'e·rech parempi on hidas
H2896 tov

עִיר׃

H5892
'ir.
kaupungin

33 בַּחֵיק יוּטַל אֶת־ הַגּוֹרָל וּמֵיהוָה מִשְׁפָּטוֹ׃ כָּל־

H2436	H2904	H853	H1486	H3068	H3605	H4941
ba·cheik	ju·tal	'et-	hag·go·ral;	JAH·WEH	kol-	mish·pa·to.
syliin	heitetään	ET	arpa	JAHWEH HERRALTA	kaikki	ovat ratkaisut

Sananlaskut 17 ***(Proverbs 17)***

1 טוֹב פַּת חֲרֵבָה וְשַׁלְוָה־בָהּ מִבֵּית מָלֵא זִבְחֵי־
H2896 tov parempi
H6595 pat palanen leipää
H2720 cha·re·vah kuivaa
H7962 ve'·shal·vah- ja hiljaisuus
H0 vah; sen kanssa
H1004 mib·ba·jit, kuin talo
H4392 ma·le täynnä
H2077 ziv·chei- teuraslihaa
H7379 riv. riidassa

2 אַחִים וּבְתוֹךְ מֵבִישׁ בְּבֵן יִמְשֹׁל מַשְׂכִּיל עֶבֶד־
H5650 'e·ved- palvelija
H7919 mas·kil, ymmärtäväinen
H4910 jim·shol hallitsee
H1121 be'·ven poikaa
H954 me·vish; häpeällistä
H8432 u·ve·toch ja kesken
H251 'a·chim, veljesten
H2505 ja·cha·lok jakaa
H5159 na·cha·lah. perinnön

3 יְהוָה: לִבּוֹת וּבֹחֵן לַזָּהָב וְכוּר לַכֶּסֶף מַצְרֵף
H4715 matz·ref sulatusuuni
H3701 lak·ke·sef hopealle
H3564 ve'·chur uuni
H2091 laz·za·hav; kullalle
H974 u·vo·chen mutta tutkii
H3826 lib·bot sisimmät
H3068 JAH·WEH. JAHWEH HERRA

4 מֵרַע מַקְשִׁיב עַל־שְׂפַת־אָוֶן שֶׁקֶר מֵזִין עַל־
H7489 me·ra' pahantekijä
H7181 mak·shiv kuuntelee
H5921 'al-
H8193 se·fat- huulia
H205 'a·ven; vääryyden
H8267 she·ker valehtelija
H238 me·zin on kuuliainen
H5921 'al-
H3956 le·shon kielelle
H1942 hav·vot. himojen

5 לוֹעֵג לָרָשׁ חֵרֵף עֹשֵׂהוּ שָׂמֵחַ לְאֵיד לֹא
H3932 lo·'eg joka pilkkaa
H7326 la·rosh köyhää
H2778 che·ref herjaa
H6213 'O·se·hu; Luojaansa hänen
H8056 sa·me·ach joka iloitsee
H343 le·'eid, onnettomuudesta
H3808 lo ei

יִנָּקֶה׃

H5352
jin·na·keh.
jää rankaisematta

6 עֲטֶרֶת בְּנֵי זְקֵנִים בָּנִים וְתִפְאֶרֶת בָּנִים אָבוֹתָם׃

H5850 'a·te·ret kruunu
H2205 ze·ke·nim vanhusten
H1121 be'·nei on lapset
H1121 va·nim; lapsien
H8597 ve'·tif·'e·ret ja kunnia
H1121 ba·nim lasten
H1 a·vo·tam. on heidän isänsä

7 לְנָדִיב כִּי־אַף יֶתֶר שְׂפַת־לְנָבָל נָאוָה לֹא־

H3808 lo- ei
H5000 na·vah sovi
H5036 le·na·val tyhmälle
H8193 se·fat- puhe
H3499 je·ter; erinomainen
H637 'af, vielä
H3588 ki- vähemmän
H5081 le·na·div ruhtinaalliselle

שָׁקֶר׃ שְׂפַת־

H8193 se·fat- huulet
H8267 sha·ker. valheelliset

8 חֵן אֶבֶן־ הַשֹּׁחַד בְּעֵינָיו בְּעָלָיו כָּל־אֶל־

H68 'e·ven- kivi
H2580 chen kallisarvoinen
H7810 hash·sho·chad lahja
H5869 be'·'ei·nei on sen silmissä
H1167 ve'·'a·lav; joka saa sen
H413 'el-
H3605 kol- kaikkialle

יִשְׂכִּיל׃ יִפְנֶה אֲשֶׁר

H834 'a·sher jonne
H6437 jif·neh hän kääntyy
H7919 jas·kil. hän menestyy

9 מְכַסֶּה־ פֶשַׁע מְבַקֵּשׁ אַהֲבָה וְשֹׁנֶה בְּדָבָר

H3680 me·chas·seh- joka peittää
H6588 pe·sha' syntiä
H1245 me·vak·kesh etsii
H160 'a·ha·vah; rakkautta
H8138 ve'·sho·neh ja joka muuttelee
H1697 ve'·da·var, sanojaan

אַלּוּף׃ מַפְרִיד

H6504 maf·rid erottaa
H441 'al·luf. ystävät

10 תֵּחַת גְּעָרָה בְּמֵבִין מֵהַכּוֹת כְּסִיל מֵאָה׃

H5181	H1606	H995	H5221	H3684	H3967
te·chat	ge·'a·rah	ve'·me·vin;	me·hak·kot	ke·sil	me·'ah.
tunkeutuu	nuhde	ymmärtäväiseen	enemmän kuin lyöntiä	tyhmään	sata

11 יְשֻׁלַּח־ אַכְזָרִי וּמַלְאָךְ רָע יְבַקֶּשׁ־ מְרִי אַךְ־

H389	H4805	H1245	H7451	H4397	H394	H7971
'ach-	me·ri	je·vak·kesh-	ra';	u·mal·'ach	'ach·za·ri,	je·shul·lach-
todella	kapinaa	etsii	paha	ja sanansaattaja	julma	lähetetään

בּוֹ׃

H0
bo.
häntä vastaan

12 פָּגוֹשׁ דֹּב שַׁכּוּל שַׁכְּלוּת אִישׁ וְאַל־ כְּסִיל בְּאִוַּלְתּוֹ׃

H6298	H1677	H7909	H376	H408	H3684	H200
pa·goosh	do	shak·kul	be'·'ish;	ve'·'al-	ke·sil,	be'·'iv·val·to.
kohdatkoon	karhu	pennut menettänyt	miestä	eikä	tyhmä	hulluudessaan

13 תָּמוּשׁ (ch) תָּמִישׁ (כ) לֹא־ טוֹבָה תַּחַת רָעָה מֵשִׁיב

H7725	H7451	H8478	H2896	H3808	ta·mish	H4185
me·shiv	ra·'ah	ta·chat	to·vah;	lo-		ta·mush
joka palkitsee	pahalla	vastaan	hyvän	ei		poistu

מִבֵּיתוֹ׃ רָעָה (q) (ק)

H7451	H1004
ra·'ah,	mib·bei·to.
paha	sen talosta

14 הָרִיב הִתְגַּלַּע וְלִפְנֵי מָדוֹן רֵאשִׁית מַיִם פּוֹטֵר

H6362	H4325	H7225	H4066	H6440	H1566	H7379
po·ter	ma·jim	re·shit	ma·don;	ve'·lif·nei	hit·gal·la',	ha·riv
puhkeaa	kuin vesi	alku	riidan	ennenkuin	puhkeaa	riita

נְטוֹשׁ׃

H5203
ne·toosh.
heitä se pois

15 מַצְדִּיק רָשָׁע וּמַרְשִׁיעַ צַדִּיק תּוֹעֲבַת

H6663 matz·dik
H7563 ra·sho'
H7561 u·mar·shi·a'
H6662 tzad·dik;
H8441 to·'a·vat
joka vanhurskauttaa vääryydentekijän ja joka julistaa syylliseksi vanhurskaan kauhistus

יְהוָה שְׁנֵיהֶם: גַּם־

H3069 JAH·WEH
H1571 gam-
H8147 she·nei·hem.
JAHWEH HERRALLE ovat molemmat

16 חָכְמָה לִקְנוֹת כְּסֶיל בְּיַד־ מְחִיר זֶה לָמָּה־

H4100 lam·mah-
H2088 zeh
H4242 me·chir
H3027 be'·jad-
H3684 ke·sil;
H7069 lik·not
H2451 choch·mah
minkätähden tämä maksu on kädessä tyhmän hankkimiseksi viisautta

וְלֵב־ אָיִן:

H3820 ve'·lev-
H369 'a·jin.
ymmärrystä ei ole hänellä

17 יוֹלֵד: לְצָרָה וְאָח הָרֵעַ אֹהֵב עֵת בְּכָל־

H3605 be'·chol
H6256 'et
H157 'o·hev
H7453 ha·re·a';
H251 ve'·'ach
H6869 le·tza·rah,
H3205 jiv·va·led.
kaiken aikaa rakastaa ystävä ja veli ahdingossa syntyy

18 אָדָם חֲסַר־ לֵב תּוֹקֵעַ כָּף עֹרֵב עֲרֻבָּה

H120 'a·dam
H2638 cha·sar-
H3820 lev
H8628 to·ke·a'
H3709 kaf;
H6148 'o·rev
H6161 'a·rub·bah,
ihminen älyä vailla mieleltään lyö kättään ja menee takuuseen velan

רֵעֵהוּ: לִפְנֵי

H6440 lif·nei
H7453 re·'e·hu.
edestä ystävänsä

19 אֹהֵב פֶּשַׁע אֹהֵב מַצָּה מַגְבִּיהַּ פִּתְחוֹ מְבַקֵּשׁ־

H157 'o·hev
H6588 pe·sha'
H157 'o·hev
H4683 matz·tzah;
H1361 mag·bi·ah
H6607 pit·cho,
H1245 me·vak·kesh-
joka rakastaa syntiä rakastaa riitaa joka korottaa ovensa etsii

שָׁבֶר:

H7667 sha·ver.
tuhoa

20 יִפּוֹל בִּבְלִשׁוֹנוֹ וְנֶהְפָּךְ טוֹב יִמְצָא־ לֵב עִקֵּשׁ־
H6141 'ik·kesh- vääristynyt
H3820 lev sydän
H3808 lo ei
H4672 jim·tza- saavuta
H2896 tov; hyvää
H2015 ve'·neh·pach ja kiero
H3956 bil·sho·no, kieleltään
H5307 jip·pol lankeaa

בְּרָעָה׃
H7451 be'·ra·ah. pahuuteen

21 יֹלֵד לוֹ לְתוּגָה כְּסִיל וְלֹא־ שִׂמַּח אָבִי נָבָל׃
H3205 jo·led synnyttäjä
H3684 ke·sil tyhmän
H8424 le·tu·gah saa murheen
H0 lo; itselleen
H3808 ve'·lo- eikä
H8055 jis·mach, ole iloa
H1 'a·vi isällä
H5036 na·val. typerän

22 לֵב שָׂמֵחַ יֵיטִב גֵּהָה וְרוּחַ נְכֵאָה תִּיבָשׁ־ גָּרֶם׃
H3820 lev sydän
H8056 me·ach iloinen
H3190 jei·tiv on hyvä
H1456 ge·hah; lääke
H7307 ve'·ru·ach mutta henki
H5218 ne·che·'ah, murtunut
H3001 te·jab·besh- kuivattaa
H1634 ga·rem. luut

23 לְהַטּוֹת יִקַּח רָשָׁע מֵחֵיק שֹׁחַד אָרְחוֹת
H7810 sho·chad lahjuksen
H2436 me·cheik povestaan
H7563 ra·sha' paha
H3947 jik·kach; ottaa
H5186 le·hat·tot, työntääkseen syrjään
H734 a·re·chot tiet

מִשְׁפָּט׃
H4941 mish·pat. oikeuden

24 בִּקְצֵה־ כְסִיל וְעֵינֵי חָכְמָה מֵבִין פְּנֵי אֶת־
H853 'et- ET
H6440 pe·nei kasvoista
H995 me·vin erottaa
H2451 choch·mah viisaan
H5869 ve'·'ei·nei mutta silmät
H3684 che·sil, tyhmän
H7097 bik·tzeh- ovat äärissä

אָרֶץ׃
H776 'a·retz. maan

25 כַּ֣עַס לְאָבִ֑יו בֵּ֥ן כְּסִ֖יל וּמְמֶ֣ר לְיוֹלַדְתּ֗וֹ׃

H3708	H1	H1121	H3684	H4470	H3205
ka·'as	le·'a·viv	ben	ke·sil;	u·me·mer,	le·jo·lad·to.
suruksi on	isälleen	poika	tyhmä	ja katkeruudeksi	synnyttäjälleen

26 גַּ֣ם עָנוֹשׁ לַצַּדִּ֗יק לֹא־ טוֹב֙ לְהַכּ֣וֹת נְדִיבִ֔ים עַל־ יֹשֶׁר׃

H1571	H6064	H6662	H3808	H2896	H5221	H5081	H5921	H3476
gam	a·noosh	latz·tzad·dik	lo-	tov;	le·hak·kot	ne·di·vim	'al-	jo·sher.
myöskään	rangaista	vanhurskaita	ei ole	hyvä	lyödä	ruhtinaallisia	tähden	oikeudenmukaisuuden

27 חוֹשֵׂךְ֙ מִלָּרִ֔יב יוֹדֵ֥עַ דַּ֖עַת וְ֣(כְ)וַקַּר־ (יְ)קַר־ (ק)

H2820	H561	H3045	H1847	ve'·kar-	ch	H7119	q
cho·sech	'a·ma·rav	jo·de·a'	da·'at;			je·kar-	
joka hillitsee	sanansa	tuntee	ymmärryksen			ja itsensä hillitsevä	

תְּבוּנָ֥ה׃ אִ֖ישׁ

H376	H8394
'ish	te·vu·nah.
mies	on älykäs

28 גַּ֣ם אֱוִיל֮ מַחֲרִ֣ישׁ חָכָ֒ם יֶחְשַׁ֗ב אֹטֵ֤ם שְׂפָתָיו֙ נָבֽוֹן׃

H1571	H191	H2790	H2450	H2803	H331	H8193	H995
gam	'e·vil	ma·cha·rish	cha·cham	je·cha·shev;	'o·tem	se·fa·tav	na·von.
	hullukin	joka on hiljaa	viisaaksi	voi lukea	joka sulkee	huulensa	on järkevä

Sananlaskut 18 ***(Proverbs 18)***

1 לְתַאֲוָה יְבַקֵּשׁ נִפְרָד בְּכָל־תּוּשִׁיָּה יִתְגַּלָּע׃

H8378	H1245	H6504	H3605	H8454	H1566
le·ta·'a·vah	je·vak·kesh	nif·rad;	be'·chol	tu·shi·jah,	jit·gal·la'.
ahne	etsii	saa hajaannusta	kaikessa	viisauteen	sekaantuu

2 בְּהִתְגַּלּוֹת אֵם־כִּי בִּתְבוּנָה כְּסִיל יַחְפֹּץ לֹא־

H3808	H2654	H3684	H8394	H3588	H518	H1540
lo-	jach·potz	ke·sil	bit·vu·nah;	ki,	'im-	be'·hit·gal·lot
ei	nauti	tyhmä	ymmärryksestä	sillä	jos	paljastuu

לִבּוֹ׃

H3820
lib·bo.
hänen sisimpänsä

3 בָּא רָשָׁע בָּא גַם־בּוּז וְעִם־קָלוֹן חֶרְפָּה׃

H935	H7563	H935	H1571	H937	H5973	H7036	H2781
be'·vo-	ra·sho'	ba	gam-	buz;	ve'·'im-	ka·lon	cher·pah.
tulee sisään	pahuus	tulee	myös	halveksunta	ja kanssa	häpeän	pilkka

4 מַיִם עֲמֻקִּים מְקוֹר נֹבֵעַ נַחַל אֵיתָן פִּי־אִישׁ דִּבְרֵי חָכְמָה׃

H4325	H6013	H1697	H6310	H376	H5158	H5042	H4726
ma·jim	'a·muk·kim	div·rei	fi-	'ish;	na·chal	no·ve·a',	me·kor
vedet	syvät	ovat sanat	suun	miehen	puro	virtaava	lähde

חָכְמָה׃

H2451
choch·mah
viisauden

5 צַדִּיק לְהַטּוֹת טוֹב לֹא־רָשָׁע פְּנֵי־שְׁאֵת

H5375	H6440	H7563	H3808	H2896	H5186	H6662
se·'et	pe·nei-	ra·sha'	lo-	tov;	le·hat·tot	tzad·dik,
korottaa	kasvoja	pahan	ei ole	hyvä	kaataa	vanhurskasta

בַּמִּשְׁפָּט׃

H4941
bam·mish·pat.
tuomiossa

6 לְמַהֲלֻמוֹת ׀ פִּיו בְּרִיב יָבֹאוּ כְסִיל שִׂפְתָיִ
H8193 sif·tei huulet
H3684 che·sil tyhmän
H935 ja·vo·'u tuovat
H7379 ve'·riv; riidan
H6310 u·fiv, ja hänen suunsa
H4112 le·ma·ha·lu·mot iskuja

יִקְרָא׃
H7121 jik·ra. vaativat

7 נַפְשׁוֹ׃ מוֹקֵשׁ ׀ שְׂפָתָיו לָו מְחִתָּה כְסִיל פִּי־
H6310 pi- suu
H3684 che·sil tyhmän
H4288 me·chit·tah- on tuhonsa
H0 lo; hänen
H8193 u·se·fa·tav, ja hänen huulensa
H4170 mo·kesh ansa
H5315 naf·sho. hänen sielunsa

8 בָּטֶן׃ חַדְרֵי־ יָרְדוּ ׀ וְהֵם כְּמִתְלַהֲמִים נִרְגָּן דִּבְרֵי
H1697 div·rei sanat
H5372 nir·gon panettelijan
H3859 ke·mit·la·ha·mim; polttavat
H1992 ve'·hem, ja ne
H3381 ja·re·du tunkeutuvat
H2315 chad·rei- syvälle
H990 va·ten. sisimpään

9 מַשְׁחִית׃ לְבַעַל הוּא אָח בְּמַלְאַכְתּוֹ מִתְרַפֶּה גַּם
H1571 gam myös
H7503 mit·rap·peh vajoaa alas
H4399 vi'm·lach·to; hän työssään
H251 'ach veli
H1931 hu, hän on
H1167 le·ba·'al baalin
H7843 mash·chit. joka tuhoaa

10 צַדִּיק יָרוּץ בּוֹ־ יְהוָה שֵׁם עֹז מִגְדַּל־
H4026 mig·dal- torni
H5797 'oz vahva
H8034 shem on nimi
H3069 JAH·WEH; JAHWEH HERRAN
H0 bov- sinne
H7323 ja·rutz juoksee
H6662 tzad·dik vanhurskas

וְנִשְׂגָּב׃
H7682 ve'·nis·gav. korkealle turvaan

11 הוֹן ׀ נִשְׂגָּבָה וּכְחוֹמָה עֻזּוֹ קִרְיַת עָשִׁיר
H1952 hon varallisuus
H6223 'a·shir rikkaan
H7151 kir·jat on hänen kaupunkinsa
H5797 uz·zo; vahva
H2346 u·che·cho·mah ja suojamuuri
H7682 nis·ga·vah, korkea

בְּמַשְׂכִּיתוֹ׃

H4906
be'·mas·ki·to.
hänen mielikuvituksensa / epäjumalansa

12 עֲנָוָה׃ כָּבוֹד וְלִפְנֵי אִישׁ לֵב־ יִגְבַּהּ שֶׁבֶר לִפְנֵי־

H6440	H7667	H1361	H3820	H376	H6440	H3519	H6038
lif·nei-	she·ver	jig·bah	lev-	'ish;	ve'·lif·nei	cha·vod	'a·na·vah.
edellä	tuhon	on ylpeä	sydän	ihmisen	mutta edellä	kunnian	nöyryys

13 לוֹ הִיא־ אִוֶּלֶת וּשְׁמֹעַ בְּטֶרֶם דָּבָר מֵשִׁיב

H7725	H1697	H2962	H8085	H200	H1931	H0
me·shiv	da·vor	be'·te·rem	jish·ma';	'iv·ve·let	hi-	lo,
antaa	vastauksen	ennen kuin	kuulee	tyhmä	se on	hänelle

וּכְלִמָּה׃

H3639
u·che·lim·mah.
häpeäksi

14 מִי נְכֵאָה וְרוּחַ מַחֲלָהוּ יְכַלְכֵּל אִישׁ רוּחַ־

H7307	H376	H3557	H4245	H7307	H5218	H4310
ru·ach-	'ish	je·chal·kel	ma·cha·le·hu;	ve'·ru·ach	ne·che·'ah,	mi
henki	miehen	hoitaa	hänen sairauttaan	mutta henkeä	murrettua	kuka

יִשָּׂאֶנָּה׃

H5375
jis·sa·'en·nah.
kantaa

15 תְּבַקֵּשׁ־ חֲכָמִים וְאֹזֶן דַּעַת יִקְנֶה־ נָבוֹן לֵב

H3820	H995	H7069	H1847	H241	H2450	H1245
lev	na·von	jik·neh-	da·'at;	ve'·'o·zen	cha·cha·mim,	te·vak·kesh-
sydän	ymmärtävä	hankkii	viisautta	ja korvat	viisaan	etsivät

דָּעַת׃

H1847
da·'at.
ymmärrystä

16 מַתָּן אָדָם יַרְחִיב לוֹ וְלִפְנֵי גְדֹלִים יַנְחֻנוּ׃

H4976	H120	H7337	H0	H6440	H1419	H5148
mat·tan	'a·dom	jar·chiv	lo;	ve'·lif·nei	ge·do·lim	jan·chen·nu.
lahja	miehen	tekee tilaa	hänelle	ja eteen	mahtavien	hänet johdattaa

17 צַדִּיק הָרִאשׁוֹן בְּרִיבוֹ יָבֹא׳ (כ) (ק) וּבָא׳ רֵעֵהוּ

H6662	H7223	H7379	ja·vo-	ch	H935	q	H935
tzad·dik	ha·ri·shon	be'·ri·vo;			u·va-		re·e·hu
oikeassa on	ensimmäinen	riidassa			mutta tulee		sisään hän

וַחֲקָרוֹ׃

H2713
va·cha·ka·ro.
joka tutkii hänet

18 מִדְיָנִים תָּשְׁבִּית יַשְׁבִּיל הַגּוֹרָל וּבֵין עֲצוּמִים יַפְרִיד׃

H4079	H7673	H1486	H996	H6099	H6504
mid·ja·nim	jash·bit	hag·go·ral;	u·vein	'a·tzu·mim	jaf·rid.
riidat	lopettaa	arpa	ja välit	erottaa	mahtavien

19 אָח נִפְשָׁע מִקִּרְיַת׳ עֹז מְדוֹנִים (כ) (ק) וּמִדְיָנִים׳

H251	H6586	H7151	H5797	u·me·do·nim	ch	H4066	q
'ach,	nif·sha'	mik·kir·jat-	'oz;			u·mid·ja·nim,	
veli	petetty	on kuin kaupunki	vahva			ja heidän riitansa	

אַרְמוֹן׃ כִּבְרִיחַ

H1280	H759
kiv·ri·ach	ar·mon.
kuin kalterit	linnan

20 שְׂפָתָיו תְּבוּאַת בִּטְנוֹ תִּשְׂבַּע אִישׁ פִּי׳ מִפְּרִי

H6529	H6310	H376	H7646	H990	H8393	H8193
mip·pe·ri	fi-	'ish	tis·ba'	bit·no;	te·vu·'at	se·fa·tav
hedelmistä	suunsa	mies	saa kylläiseksi	vatsansa	ja sadosta	huultensa

יִשְׂבָּע׃

H7646
jis·ba'.
hän on tyytyväinen

21 מָ֭וֶת וְחַיִּ֣ים בְּיַד־ לָשׁ֑וֹן וְאֹהֲבֶ֥יהָ יֹאכַ֖ל פִּרְיָֽהּ׃

H4194	H2416	H3027	H3956	H157	H398	H6529
ma·vet	ve'·chaj·jim	be'·jad-	la·shon;	ve'·'o·ha·vei·ha,	jo·chal	pir·jah.
kuolema	ja elämä	ovat vallassa	kielen	ja jotka sitä rakastavat	syövät sen	hedelmää

22 מָצָ֣א מָ֭צָא אִשָּׁ֑ה וַיָּ֥פֶק טוֹ֝ב מֵיהוָֽה׃ רָצֽוֹן׃

H4672	H802	H4672	H2896	H6329	H7522	H3068
ma·tza	'ish·shah	ma·tza	tov;	vai·ja·fek	ra·tzon,	JAH·WEH.
joka löytää	vaimon	löytää	onnen	ja saa	mielisuosion	JAHWEH HERRAN

23 תַּחֲנוּנִ֣ים יְדַבֶּר־ רָ֑שׁ וַעֲשִׁ֥יר עַזּ֖וֹת׃ יַעֲנֶֽה׃

H8469	H1696	H7326	H6223	H6030	H5794
ta·cha·nu·nim	je·dab·ber-	rash;	ve'·'a·shir,	ja·'a·neh	az·zot.
anoen	puhuu	köyhä	mutta rikas	vastaa	tylysti

24 אִישׁ֣ רֵעִ֑ים לְהִתְרֹעֵ֥עַ וְיֵ֝שׁ דָּבֵ֗ק אֹהֵֽב׃

H376	H7453	H7489	H3426	H157	H1695
'ish	re·'im	le·hit·ro·'e·a';	ve'·jesh	'o·hev,	da·vek
miehelle	ystäviä	on surukseen	mutta on olemassa	ystäviä	jotka ovat rakkaampia

מֵאָ֥ח׃

H251
me·'ach.
kuin veli

Sananlaskut 19 ***(Proverbs 19)***

1 וְהוּא שְׁפָתָיו מֵעִקֵּשׁ בְּתֻמּוֹ הוֹלֵךְ רָשׁ טוֹב־
H1931 H8193 H6141 H8537 H1980 H7326 H2896
ve'·hu fa·tav, me·'ik·kesh be'·tum·mo; ho·lech rash tov-
ja vielä huuliltaan kuin kierona rehellisyydessä kulkea köyhänä parempi

כְּסִיל׃
H3684
che·sil.
tyhmänä

2 גַּם בְּרַגְלַיִם וְאָץ טוֹב לֹא־נֶפֶשׁ דַּעַת בְּלֹא־
H7272 H213 H2896 H3808 H5315 H1847 H3808 H1571
be'·rag·la·jim ve'·'atz tov; lo- ne·fesh da·'at be'·lo- gam
jaloillaan ja joka kiirehtii hyvä ei ole sielulla tietämystä ilman myös

חוֹטֵא׃
H2398
cho·te.
astuu harhaan

3 יְהוָה וְעַל־ דַּרְכּוֹ תְסַלֶּף אָדָם אִוֶּלֶת
H3068 H5921 H1870 H5557 H120 H200
JAH·WEH ve'·'al- dar·ko; te·sal·lef 'a·dom 'iv·ve·let
JAHWEH HERRALLE hänen tiensä ja vääristää ihmisen tyhmyys

יִזְעַף לִבּוֹ׃
H3820 H2196
lib·bo. jiz·'af
sisimmässään hän kiukuttelee

4 הוֹן יֹסִיף רֵעִים רַבִּים וְדָל מֵרֵעֵהוּ יִפָּרֵד׃
H6504 H7453 H1800 H7227 H7453 H3254 H1952
jip·pa·red. me·re·'·hu ve'·dal, rab·bim; re·'im jo·sif hon,
joutuu erilleen ystävistään mutta köyhä paljon ystäviä lisää rikkaus

5 עֵד שָׁקָרִים לֹא יִנָּקֶה וְיָפִיחַ כְּזָבִים לֹא
H3808 H3577 H6315 H5352 H3808 H8267 H5707
lo ke·za·vim, ve'·ja·fi·ach jin·na·keh; lo ka·rim 'ed
ei ja joka puhuu valhetta jää rankaisematta ei valheellinen todistaja

יִמָּלֵֽט׃

H4422
jim·ma·let.
pääse pakoon

6 לְאִ֣ישׁ הָרֵ֣עַ וְכָל־נָדִ֗יב פְּנֵי־יִחַלּ֥וּ רַבִּֽים׃

H376 H7453 H3605 H5081 H6440 H2470 H7227
le·'ish ha·re·a', ve'·chol na·div; fe·nei- je·chal·lu rab·bim
ylhäisten ja kaikki ovat ystäviä miehen imartelevat kasvojen edessä monet

מַתָּֽן׃

H4976
mat·tan.
anteliaan

7 כָּל־אַחֵי־רָ֥שׁ שְׂנֵאֻ֖הוּ אַ֣ף כִּֽי־מְרֵעֵ֑הוּ

H4828 H3588 H637 H8130 H7326 H251 H3605
me·re·'e·hu ki 'af se·ne·'u·hu, rash 'a·chei- kal
ystävänsä enemmän kuinka paljon vihaavat häntä köyhän veljet kaikki

רָחֲקוּ֙ מִמֶּ֣נּוּ מְרַדֵּ֔ף אֲמָרִ֖ים לוֹ־ (כ לֹא־) ch (

H3808 lo- H561 H7291 H4480 H7368
lov- 'a·ma·rim me·rad·def mi·men·nu; ra·cha·ku
ilman puhuakseen heille hän ajaa takaa hänestä pysyvät kaukana

ק הֵ֥מָּה׃)

H1992 q
hem·mah.
heitä

8 לִמְצֹא־תְבוּנָ֣ה שֹׁמֵ֣ר נַפְשׁ֗וֹ אֹהֵ֤ב לֵב־קִנְיָ֨ן־

H4672 H8394 H8104 H5315 H157 H3820 H7069
lim·tzo- te·vu·nah, sho·mer naf·sho; 'o·hev lev ko·neh-
löytää viisaudesta joka pitää kiinni sieluaan rakastaa ymmärrystä joka hankkii

טוֹב׃

H2896
tov.
onnen

9 עֵ֣ד שְׁקָרִ֣ים לֹא־יִנָּקֶ֑ה וְיָפִ֥יחַ כְּזָבִ֖ים יֹאבֵֽד׃ פ

H6 H3577 H6315 H5352 H3808 H8267 H5707 Peh
jo·ved. ke·za·vim ve'·ja·fi·ach jin·na·keh; lo ka·rim 'ed
tuhoutuu valheiden ja puhuja jää rankaisematta ei väärä todistaja

10 לְעֶבֶד כִּי־ אַף תַּעֲנוּג לִכְסִיל נָאוָה לֹא־

H3808 lo- ei
H5000 na·veh ole sopivaa
H3684 lich·sil tyhmälle
H8588 ta·'a·nug; ylellisyys
H637 'af, vielä
H3588 ki- vähemmän
H5650 le·'e·ved palvelijalle

מָשֹׁל בְּשָׂרִים׃

H4910 me·shol että hän hallitsee
H8269 be'·sa·rim. ruhtinaita

11 עֶבֶר וְתִפְאַרְתּוֹ אַפּוֹ הֶאֱרִיךְ אָדָם שֵׂכֶל

H5674 'a·vor antaa anteeksi
H8597 ve'·ti·peh·'ar·to, ja on hänelle kunniaksi
H639 ap·po; vihaan
H748 he·'e·rich tekee hitaaksi hänet
H120 'a·dom miehen
H7922 se·chel harkinta

פֶּשַׁע׃ עַל־

H6588 pa·sha'. rikos
H5921 'al-

12 עֶשֶׂב עַל־ וּכְטַל מֶלֶךְ זַעַף כַּכְּפִיר נַהַם

H6212 'e·sev ruohikolle
H5921 'al-
H2919 u·che·tal mutta kuin kaste
H4428 me·lech; kuninkaan
H2197 za·'af on viha
H3715 kak·ke·fir kuin nuoren leijonan
H5099 na·ham karjunta

רְצוֹנוֹ׃

H7522 re·tzo·no. hänen suosionsa

13 הַוּת בֵּן לְאָבִיו מִדְיְנֵי טֹרֵד וְדֶלֶף כְּסִיל

H1942 hav·vot onnettomuus on
H1 le·'a·viv isälleen
H1121 ben poika
H3684 ke·sil; hölmö
H1812 ve'·de·lef ja kuin vuoto
H2956 to·red, jatkuva
H4079 mid·je·nei riitaisa

אִשָּׁה׃

H802 'ish·shah. vaimo

14 אִשָּׁה׳ מִיהוָה אָבוֹת נַחֲלַת וָהוֹן בַּיִת

H802	H3068	H1	H5159	H1952	H1004
'ish·shah	JAH·WEH	a·vot;	na·cha·lat	va·hon	ba·jit
vaimo	JAHWEH HERRALTA	isien	ovat perintö	ja varallisuus	talo

מַשְׂכִּיל׃

H7919
mas·ka·let.
järkevä / viisas

15 תִּרְעָב׃ רְמִיָּה וְנֶפֶשׁ תִּרְדֵּמָה תַּפִּיל עֲצָלָה

H7456	H7423	H5315	H8639	H5307	H6103
tir·'av.	re·mi·jah	ve'·ne·fesh	tar·de·mah;	tap·pil	'atz·lah
kärsii nälkää	veltto	ja sielu	syvään uneen	vaivuttaa	laiskuus

16 (כ יוּמָת) דְּרָכָיו בּוֹזֵה נַפְשׁוֹ שֹׁמֵר מִצְוָה שֹׁמֵר

(ch	ju·mat)	H1870	H959	H5315	H8104	H4687	H8104
		de·ra·chav	bo·zeh	naf·sho;	sho·mer	mitz·vah	sho·mer
		Hänen tiensä	joka pitää halpana	sielunsa	pitää	käskyt	joka pitää

(ק יָמוּת׃)

H4191	q
ja·mut.	
kuolee	

17 מַלְוֵה יְהוָה חוֹנֵן דָּל גְּמֻלוֹ׳

H1576	H1800	H2603	H3068	H3867
u·ge·mu·lo,	dal;	cho·nen	JAH·WEH	mal·veh
ja hänen hyvän tekonsa	köyhälle	armollinen joka on	JAHWEH HERRALLE	lainaa

יְשַׁלֶּם־ לוֹ׃

H0	H7999
lo.	je·shal·lem-
	Hän maksaa takaisin hänelle

18 תִּשָּׂא אַל־ הֲמִיתוֹ וְאֶל־ תִּקְוָה יֵשׁ כִּי־ בִּנְךָ יַסָּר

H5375	H408	H4191	H413	H8615	H3426	H3588	H1121	H3256
tis·sa	'al-	ha·mi·to,	ve'·'el-	tik·vah;	jesh	ki-	bin·cha	jas·ser
halua ottavan		kuoleman	ethän	toivoa	on	kun	poikaasi	kasvata

נַפְשֶׁךָ׃

H5315
naf·she·cha.
hänen sieluaan

19 אִם־ כִּי עֹנֶשׁ נִשָּׂא (ק) חֲמָה גְּדֹל־ (כ) גֹּרַל־

אִם־	כִּי	עֹנֶשׁ	נִשָּׂא	(ק)	חֲמָה	גְּדֹל־	(כ)	גֹּרַל־
H518	H3588	H6066	H5375	q	H2534	H1419	ch	go·ral-
'im-	ki	'o·nesh;	no·se		che·mah	ge·dol-		
jos	sillä	rangaistuksen	saa kantaa		viha	suuri		

תַּצִּיל וְעוֹד תּוֹסִיף׃

תַּצִּיל	וְעוֹד	תּוֹסִיף׃
H5337	H5750	H3254
tatz·tzil,	ve'·'od	to·sif.
vapautat hänet	kuitenkin	hän uudelleen tekee sen

20 תֶּחְכַּם לְמַעַן מוּסָר וְקַבֵּל עֵצָה שְׁמַע

תֶּחְכַּם	לְמַעַן	מוּסָר	וְקַבֵּל	עֵצָה	שְׁמַע
H2449	H4616	H4148	H6901	H6098	H8085
tech·kam	le·ma·'an,	mu·sar;	ve'·kab·bel	'e·tzah	she·ma'
että olisit viisaampi	sen tähden	opetus	ja ota vastaan	neuvoa	kuuntele

בְּאַחֲרִיתֶךָ׃

בְּאַחֲרִיתֶךָ׃	
H319	
be'·'a·cha·ri·te·cha.	
tulevaisuudessa	

21 יְהוָה וַעֲצַת אִישׁ בְּלֶב־ מַחֲשָׁבוֹת רַבּוֹת

יְהוָה	וַעֲצַת	אִישׁ	בְּלֶב־	מַחֲשָׁבוֹת	רַבּוֹת
H3069	H6098	H376	H3820	H4284	H7227
JAH·WEH	va·'a·tzat	'ish;	be'·lev-	ma·cha·sha·vot	rab·bot
JAHWEH HERRAN	mutta neuvo	ihmisen	on sydämessä	ajatuksia	suuria

תָּקוּם׃ הִיא

הִיא	תָּקוּם׃
H1931	H6965
hi	ta·kum.
se	pysyy

22 מֵאִישׁ רָשׁ וְטוֹב־ חַסְדּוֹ אָדָם תַּאֲוַת

מֵאִישׁ	רָשׁ	וְטוֹב־	חַסְדּוֹ	אָדָם	תַּאֲוַת
H376	H7326	H2896	H2617	H120	H8378
me·'ish	rash	ve'·tov-	chas·do;	'a·dam	ta·'a·vat
kuin ihminen	on olla köyhä	ja parempi	on hänen laupeutensa	ihmisen	viehättävyys

כָּזָב׃

כָּזָב׃	
H3577	
ka·zav.	
valheen	

23 יִרְאַת יְהוָה לְחַיִּים וְשָׂבֵעַ יִפָּקֵד בַּל־יָלִין
H3374 jir·'at pelko
H3068 JAH·WEH JAHWEH HERRAN
H2416 le·chaj·jim; tekee eläväksi
H7649 ve'·sa·ve·a' saa tyytyväisenä
H3885 ja·lin, levätä
H1077 bal- eikä
H6485 jip·pa·ked käy

רָע׃
H7451 ra'. pahoin

24 לֹא פִיהוּ אֶל־גַּם־בַּצַּלָּחַת יָדוֹ עֵצֶל טָמֵן
H2934 ta·man upottaa
H6102 'a·tzel laiska
H3027 ja·do kätensä
H6747 batz·tzal·la·chat; astiaan
H1571 gam- mutta
H413 'el-
H6310 pi·hu, suuhunsa
H3808 lo ei

יְשִׁיבֶנָּה׃
H7725 je·shi·ven·nah. saa takaisin

25 לֵץ וּפֶתִי תַּכֶּה לְנָבוֹן וְהוֹכִיחַ יַעְרִם
H3887 letz pilkkaajaa
H5221 tak·keh lyö
H6612 u·fe·ti ja yksinkertainen
H6191 ja'·rim; varoo
H3198 ve'·ho·chi·ach nuhtele
H995 le·na·von, ymmärtäväistä

יָבִין דָּעַת׃
H995 ja·vin ja hän ymmärtää
H1847 da·'at. opetuksen

26 וּמַחְפִּיר׃ מֵבִישׁ כֵּן אֵם יַבְרִיחַ אָב מְשַׁדֵּד־
H7703 me·shad·ded- joka pahoinpitelee
H1 'av isäänsä
H1272 jav·ri·ach ja ajaa pois
H517 'em; äitinsä
H1121 ben, on poika
H954 me·vish häpeällinen
H2659 u·mach·pir. ja joutuu häpeään

27 מֵאִמְרֵי־לִשְׁגֹּות מוּסָר לִשְׁמֹעַ בְּנִי חֲדַל־
H2308 cha·dal- lopeta
H1121 be'·ni poikani
H8085 li·she·mo·a' kuuntelemasta
H4148 mu·sar; opetusta
H7686 lish·got, joka eksyttää sinut
H561 me·'im·rei- sanoista

דָעַת׃
H1847 da·'at. viisauden

28 עֵ֣ד בְּלִיַּ֑עַל יָלִ֣יץ מִשְׁפָּ֗ט וּפִ֤י רְשָׁעִים֙ יְבַלַּ֣ע
H5707 H1100 H3887 H4941 H6310 H7563 H1104
'ed be'·li·ja·'al ja·litz mish·pat; u·fi re·sha·'im, je·val·la'-
todistaja belialin / epäjumalan pilkkaa oikeutta ja suu pahantekijän nielee

אָֽוֶן׃
H205
'a·ven.
vääryyttä

29 נָכֹ֣ונוּ לַלֵּצִ֑ים שְׁפָטִ֥ים מַהֲלֻמֹ֖ות לְגֵ֣ו כְסִילִֽים׃
H3559 H3887 H8201 H4112 H1460 H3684
na·cho·nu lal·le·tzim she·fa·tim; u·ma·ha·lu·mot, le·gev ke·si·lim.
on valmiina pilkkaajille tuomion toimeenpano ja lyönnit selkään tyhmien

Sananlaskut 20 *(Proverbs 20)*

1 לֵ֫ץ הַיַּיִן הֹמֶה שֵׁכָר וְכָל־ שֹׁגֶה בּוֹ לֹא יֶחְכָּם׃

H3887	H3196	H1993	H7941	H3605	H7686	H0	H3808	H2449
letz	hai·jain	ho·meh	she·char;	ve'·chol	sho·geh	bo,	lo	jech·kam.
pilkkaaja	viini	mölyävä	väkevä juoma	kaikki jotka	hoipertelevat	niistä	eivät	ole viisaita

2 כַּכְּפִיר נָהַם אֵימַת מֶלֶךְ מִתְעַבְּרוֹ חוֹטֵא

H5099	H3715	H367	H4428	H5674	H2398
na·ham	kak·ke·fir	'ei·mat	me·lech;	mit·'ab·be·ro,	cho·te
karjunta	kuin nuoren leijonan	on pelottavuus	kuninkaan	joka rikkoo	lakia

נַפְשׁוֹ׃

H5315
naf·sho.
henkensä

3 כָּבוֹד שֶׁבֶת לָאִישׁ מָרִיב וְכָל־ אֱוִיל יִתְגַּלָּע׃

H3519	H376	H7674	H7379	H3605	H191	H1566
ka·vod	la·'ish	she·vet	me·riv;	ve'·chol	'e·vil,	jit·gal·la'.
kunniaksi	miehelle	on lopettaminen	riidan	mutta jokainen	hullu	sekaantuu siihen

4 (ק) (וְשָׁאַל) (כ) (יִשְׁאַל) יַחֲרֹשׁ לֹא־ עָצֵל מֵחֹרֶף

H2779	H6102	H3808	H2790	jish·'al	ch	H7592	q
me·cho·ref	'a·tzel	lo-	ja·cha·rosh;			ve'·sha·'al	
syksyllä	laiska	ei	kynnä			ja kerjää	

בַּקָּצִיר וְאָיִן׃

H7105	H369
bak·ka·tzir	va·'a·jin.
sanonkorjuun aikana	saamatta mitään

5 תְּבוּנָה וְאִישׁ אִישׁ בְּלֶב־ עֵצָה עֲמֻקִּים מַיִם

H4325	H6013	H6098	H3820	H376	H376	H8394
ma·jim	'a·muk·kim	'e·tzah	ve'·lev-	'ish;	ve'·'ish	te·vu·nah
vedet	syvät	on neuvot	sydämessä	ihmisen	mutta ihminen	viisas

יִדְלֶנָּה׃

H1802
jid·len·nah.
vetää ne ulos

6 רָב־ אָדָם יִקְרָא אִישׁ חַסְדּוֹ וְאִישׁ מִי אֱמוּנִים

H7230	H120	H7121	H376	H2617	H376	H529	H4310
rov-	'a·dam,	jik·ra	'ish	chas·do;	ve'·'ish	'e·mu·nim,	mi
suuri joukko	ihmisiä	huutaa	ihmisen	hyvyyttä	mutta miehen	uskollisen	kuka

יִמְצָא׃

H4672		
jim·tza.		
löytää		

7 בְּנָיו אַשְׁרֵי צַדִּיק בְּתֻמּוֹ מִתְהַלֵּךְ

H1980	H8537	H6662	H835	H1121
mit·hal·lech	be'·tum·mo	tzad·dik;	'ash·rei	va·nav
vaeltaa	nuhteettomuudessa	vanhurskas	siunattuja ovat	hänen lapsensa

אַחֲרָיו׃

H310	
'a·cha·rav.	
hänen jälkeensä	

8 כָּל־ בְּעֵינָיו מְזָרֶה דִּין כִּסֵּא־ עַל־ יוֹשֵׁב מֶלֶךְ

H4428	H3427	H5921	H3678	H1779	H2219	H5869	H3605
me·lech,	jo·shev	'al-	kis·se-	din;	me·za·reh	ve'·'ei·nav	kol-
Kuningas	istuu		valtaistuimelle	tuomion	ja heittää pois	silmistään	kaikki

רָע׃

H7451	
ra'.	
pahat	

9 מִי־ יֹאמַר זִכִּיתִי לִבִּי טָהַרְתִּי מֵחַטָּאתִי׃

H4310	H559	H2135	H3820	H2891	H2403
mi-	jo·mar	zik·ki·ti	lib·bi;	ta·har·ti,	me·chat·ta·ti.
kuka	sanoo	olen puhdistanut	sisimpäni	olen puhdas	synneistäni

10 גַּם־ יְהוָה תּוֹעֲבַת וְאֵיפָה אֵיפָה וָאֶבֶן אֶבֶן

H1571	H3068	H8441	H374	H374	H68	H68
gam-	JAH·WEH	to·'a·vat	ve'·'ei·fah;	'ei·fah	va·'e·ven	'e·ven
	JAHWEH HERRALLE	kauhistus ovat	ja mitta-astiat	mitat	ja painot	punnukset

שְׁנֵיהֶם׃

H8147	
she·nei·hem.	
kahtalaiset	

11 וְאִם־ זַךְ הוּא אִם־ נָעַר יִתְנַכֶּר־ בְּמַעֲלָלָיו גַּם

H1571 gam
H4611 be'·ma·'a·la·lav teoistaankin
H5234 jit·nak·ker- tunnistaa
H5288 na·'ar; nuorukaisen
H518 'im- onko
H2134 zach hän puhdas
H518 ve'·'im- ja onko

פֹּעֲלוֹ: יָשָׁר

H3477 ja·shar suorat
H6467 po·'o·lo. hänen tekonsa

12 גַּם־ עָשָׂה יְהוָה רֹאֶה וְעַיִן שֹׁמַעַת אֹזֶן

H1571 gam-
H6213 'a·sah on tehnyt
H3068 JAH·WEH JAHWEH HERRA
H7200 ro·'ah; näkevän
H5869 ve'·'a·jin ja silmän
H8085 ma·'at kuulevan
H241 'o·zen korvan

שְׁנֵיהֶם:

H8147 she·nei·hem. molemmat

13 שְׁבַע־ עֵינֶיךָ פְּקַח תִּוָּרֵשׁ פֶּן־ שֵׁנָה תְּאֻהַב אַל־

H7646 se·va'- niin saat kyllin
H5869 'ei·nei·cha silmäsi
H6491 pe·kach avaa
H3423 tiv·va·resh; köyhtyisi
H6435 pen- ettet
H8142 nah nukkumista
H157 te·'e·hav rakasta
H408 'al- älä

לָחֶם:

H3899 la·chem. leipää

14 רַע רַע יֹאמַר הַקּוֹנֶה וְאֹזֵל לוֹ אָז יִתְהַלָּל:

H1984 jit·hal·lal.
H227 'az silloin
H0 lo, hän
H235 ve'·'o·zel mutta mentyään pois
H7069 hak·ko·neh; ostaja
H559 jo·mar sanoo
H7451 ra' huonoa
H7451 ra' huonoa

15 שִׂפְתֵי־ יָקָר וּכְלִי פְנִינִים וְרַב־ זָהָב יֵשׁ

H8193 sif·tei- on
H3366 je·kar, kallisarvoinen
H3627 u·che·li mutta astia
H6443 pe·ni·nim; jalokiviä
H7230 ve'·rov- ja monenlaisia
H2091 za·ho kultaa
H3426 jesh on

דָּעַת:

H1847 da·'at. viisas

16 נָכְרִיָּה׃ (כ נָכְרִים) וּבְעַד זָר עָרַב כִּי־ בִגְדוֹ לְקַח־

H3947	H899	H3588	H6148	H2114	H1157	na·che·rim	ch	H5237
le·kach-	big·do	ki-	'a·rav	zar;	u·ve·'ad			na·che·ri·jah
ottakaa	vaatteet	koska	hän takasi	vierasta	ja puolesta			vieraan

חֲבֹלֶהוּ׃ (ק)

q	H2254
	chav·le·hu.
	ota pantti

17 חָצָץ׃ פִּיהוּ יִמָּלֵא־ וְאַחַר שֶׁקֶר לֶחֶם לְאִישׁ עָרֵב

H6149	H376	H3899	H8267	H310	H4390	H6310	H2687
'a·rev	la·'ish	le·chem	sha·ker;	ve'·'a·char,	jim·ma·le-	fi·hu	cha·tzatz.
on makea	ihmiselle	leipä	petoksen	mutta jälkeen	täyttyy	suu	soralla

18 עֲשֵׂה בְתַחְבֻּלוֹת תִּכּוֹן בְּעֵצָה מַחֲשָׁבוֹת

H4284	H6098	H3559	H8458	H6213
ma·cha·sha·vot	be'·'e·tzah	tik·kon;	u·ve·tach·bu·lot,	'a·seh
suunnitelmat	neuvolla	vahvistuvat	ja viisailla neuvoilla	käydään

מִלְחָמָה׃

H4421	
mil·cha·mah.	
sotaa	

19 לֹא שִׂפְתָיו וּלְפֹתֶה רָכִיל הוֹלֵךְ סוֹד גּוֹלֶה־

H1540	H5475	H1980	H7400	H6601	H8193	H3808
go·leh-	sod	ho·lech	ra·chil;	u·le·fo·teh	fa·tav,	lo
paljastaja	salaisuuksien	kulkee	juoruillen	ja imartelee	puheillaan	älä

תִתְעָרֶב׃

H6148	
tit·'a·rav.	
sekaannu häneen	

20 בְּאֶשְׁוֹן׃ (כ בְּאִישׁוֹן) נֵרוֹ יִדְעַךְ וְאִמּוֹ אָבִיו מְקַלֵּל

H7043	H1	H517	H1846	H5216	be'·'i·shon	ch	H380
me·kal·lel	'a·viv	ve'·'im·mo;	jid·'ach	ne·ro,			be'·'e·shun
joka kiroaa	isäänsä	tai äitiänsä	sen sammuu	loisto			silmien

חֹשֶׁךְ׃ (ק)

q	H2822
	cho·shech.
	synkkään pimeyteen

21 בְּרֵאשִׁיתָהּ (ק) מְבֹהָלֶת (כ) מְבֻחָלֶת נַחֲלָה

H5159	me·vu·che·let	ch	H973	q	H7223
na·cha·lah			me·vo·he·let		ba·ri·sho·nah;
perintö			ahneudella saatu		aluksi

תִּבֹּרָךְ׃ לֹא אַחֲרִיתָהּ

H319	H3808	H1288
ve'·'a·cha·ri·tah,	lo	te·vo·rach.
lopulta	ei ole	siunattu

22 וְיֵשַׁע לַיהוָה קַוֵּה רָע אֲשַׁלְּמָה־תֹּאמַר אַל־

H408	H559	H7999	H7451	H6960	H3068	H3467
'al-	to·mar	'a·shal·le·mah-	ra';	kav·veh	JAH·WEH	ve'·jo·sha'
älä	sano	minä kostan	pahan	odota	JAHWEH HERRAA	Hän pelastaa

לָךְ׃

H0
lach.
sinut

23 מִרְמָה וּמֹאזְנֵי וָאָבֶן אָבֶן יְהוָה תּוֹעֲבַת

H8441	H3068	H68	H68	H3976	H4820
to·'a·vat	JAH·WEH	'e·ven	va·'a·ven;	u·moz·nei	mir·mah
kauhistus on	JAHWEH HERRALLE	punnukset	ja painot	ja vaakakupit	väärät

טוֹב׃ לֹא־

H3808	H2896
lo-	tov.
eivät	ne ole hyväksi

24 מֵיהוָה גֶּבֶר מִצְעֲדֵי־ וְאָדָם מַה־יָּבִין דַּרְכּוֹ׃

H3068	H4703	H1397	H120	H4100	H995	H1870
JAH·WEH	mitz·'a·dei-	ga·ver;	ve'·'a·dam,	mah-	ja·vin	dar·ko.
JAHWEH HERRALTA	ovat askeleet	miehen	ja ihminen	kuka	ymmärtää	tiensä

25 נְדָרִים וְאַחַר קֹדֶשׁ יָלַע אָדָם מוֹקֵשׁ

H4170	H120	H3216	H6944	H310	H5088
mo·kesh	'a·dom	ja·la'	ko·desh;	ve'·'a·char	ne·da·rim
ansa on	ihmiselle	luvata harkitsemattomasti	pyhä asia	ja jälkeen vasta	lupaustaan

לְבַקֵּר׃

H1239
le·vak·ker.
harkita

26 מְזָרָה רְשָׁעִים מֶלֶךְ חָכָם וַיֵּשֶׁב עֲלֵיהֶם אוֹפָן׃

H2219	H7563	H4428	H2450	H7725	H5921	H212
me·za·reh	re·sha·'im	me·lech	cha·cham;	vai·ja·shev	'a·lei·hem	o·fan.
hajoittaa	vääryydentekijät	kuningas	viisas	ja antaa käydä	heidän ylitseen	pyörän

27 נֵר יְהוָה נִשְׁמַת אָדָם חֹפֵשׂ כָּל־חַדְרֵי־

H5216	H3068	H5397	H120	H2664	H3605	H2315
ner	JAH·WEH	nish·mat	'a·dam;	cho·fes,	kol-	chad·rei-
kynttilä	JAHWEH HERRAN	on henki	ihmisen	Hän tutkii	kaikki	kammiot

בָּטֶן׃

H990
va·ten.
sisimmän

28 חֶסֶד יִצְּרוּ־וָאֱמֶת מֶלֶךְ וְסָעַד בַּחֶסֶד כִּסְאוֹ׃

H2617	H571	H5341	H4428	H5582	H2617	H3678
che·sed	ve'·'e·met	jitz·tze·ru-	me·lech;	ve'·sa·'ad	ba·che·sed	kis·'o.
armo	ja totuus	varjelevat	kuningasta	ja hän ylläpitää	laupeudella	valtaistuimensa

29 תִּפְאֶרֶת בַּחוּרִים כֹּחָם זְקֵנִים וַהֲדַר

H8597	H970	H3581	H1926	H2205
tif·'e·ret	ba·chu·rim	ko·cham;	va·ha·dar	ze·ke·nim
kunnia	nuorten miesten	on heidän voimansa	ja kauneus	vanhusten

שֵׂיבָה׃

H7872
sei·vah.
on harmaat hiukset

30 וּמַכּוֹת בֶּרַע (ק) תַּמְרוּק (כ) תַּמְרִיק פֶּצַע חַבֻּרוֹת

H2250	H6482	tam·rik	ch	H4838	q	H7451	H4347
chab·bu·rot	pe·tza'			tam·ruk		be'·ra';	u·mak·kot,
mustelmat	haavojen			puhdistavat		pahuuden	ja kipu

בָּטֶן׃ חַדְרֵי־

H2315	H990
chad·rei-	va·ten.
kammiot	sisimmän

Sananlaskut 21 ***(Proverbs 21)***

1 כְּל־ עַל־ יְהוָה בְּיַד־ מֶלֶךְ לֵב־ מַיִם פַּלְגֵי־

H6388	H4325	H3820	H4428	H3027	H3068	H5921	H3605
pal·gei-	ma·jim	lev-	me·lech	be'·jad-	JAH·WEH;	'al-	kol-
kanavat	vesien	sydän	kuninkaan	on kädessä	JAHWEH HERRAN		kaikkialle

דֶּרֶךְ־ כָּל־ יַטֶּנּוּ: יַחְפֹּץ אֲשֶׁר

H834	H2654	H5186	H3605	H1870
'a·sher	jach·potz	jat·ten·nu.	kol-	de·rech-
jonne	Hän haluaa	Hän taivuttaa	kaikki	hänen tiensä

2 יִשָּׁר אִישׁ בְּעֵינָיו וְתֹכֵן לִבּוֹת: יְהוָה

H376	H3477	H5869	H8505	H3826	H3068
'ish	ja·shar	be'·'ei·nav;	ve'·to·chen	lib·bot	JAH·WEH.
ihminen	on oikeassa	omissa silmissään	mutta tutkii	sisimmät	JAHWEH HERRA

3 עֲשׂה צְדָקָה וּמִשְׁפָּט נִבְחָר לַיהוָה מִזָּבַח:

H6213	H6666	H4941	H977	H3068	H2077
'a·soh	tze·da·kah	u·mish·pat;	niv·char	JAH·WEH	miz·za·vach.
tehdä	vanhurskautta	ja oikeutta	on valituin	JAHWEH HERRALLE	uhri

4 רוּם־ עֵינַיִם וּרְחַב־ לֵב נִר רְשָׁעִים חַטָּאת:

H7311	H5869	H7342	H3820	H5215	H7563	H2403
rum-	'ei·na·jim	u·re·chav-	lev;	nir	re·sha·'im	chat·tat.
ylpeys	silmien	ja pilkallinen	sydän	kylvö	vääryydentekijöiden	ovat syntiä

5 אַךְ־ אָץ וְכָל־ לְמוֹתָר אַךְ־ חָרוּץ מַחְשְׁבוֹת

H389	H213	H3605	H4195	H389	H2742	H4284
'ach-	'atz,	ve'·chol	le·mo·tar;	'ach-	cha·rutz	mach·she·vot
varmasti	kiirehtivä	mutta jokainen	tuovat yltäkylläisyyttä		ahkeran	aikomukset

לְמַחְסוֹר:

H4270
le·mach·sor.
puutteen

6 פֹּעַל הֶבֶל שָׁקֶר בִּלְשׁוֹן אוֹצָרוֹת

H1892	H8267	H3956	H214	H6467
he·vel	sha·ker;	bil·shon	o·tza·rot	po·'al
on tuulahdus	petollisella	kielellä	aarteiden	hankkiminen

נִדָּף׃ מְבַקְשֵׁי־ מָוֶת׃

H5086 nid·daf, joka heittelee edestakaisin niitä | H1245 me·vak·shei- jotka etsivät | H4194 ma·vet. kuolemaa

7 שֹׁד־ רְשָׁעִים יְגוֹרֶם כִּי מֵאֲנוּ לַעֲשׂוֹת

H7701 shod- väkivaltaisuus | H7563 re·sha·'im vääryydentekijöiden | H1641 je·go·rem; vetää alas heitä | H3588 ki sillä | H3985 me·'a·nu, he kieltäytyvät | H6213 la·'a·sot toteuttamasta

מִשְׁפָּט׃

H4941 mish·pat. oikeutta

8 הֲפַכְפַּךְ דֶּרֶךְ אִישׁ וָזָר וְזַךְ

H2019 ha·fach·pach vääristynyt / kiero / mutkainen | H1870 de·rech on tie | H376 'ish ihmisen | H2054 va·zar; syyllisyyttä kantavan | H2134 ve'·zach, mutta puhtaan

פֹּעֲלוֹ׃ יָשָׁר

H3477 ja·shar suorat | H6467 po·'o·lo. ovat teot

9 טוֹב לָשֶׁבֶת עַל־ פִּנַּת־ גָּג מֵאֵשֶׁת מִדְיָנִים וּבֵית

H2896 tov, parempi | H3427 la·she·vet on asua | H5921 'al- | H6438 pin·nat- kulmalla | H1406 gag; katon | H802 me·'e·shet kuin vaimon | H4079 mid·ja·nim, riitaisan kanssa | H1004 u·veit ja talo

חָבֶר׃

H2267 cha·ver. jakaa yhdessä

10 נֶפֶשׁ רָשָׁע אִוְּתָה־ רָע לֹא־ יֵחֹן רֵעֵהוּ׃

H5315 ne·fesh sielu | H7563 ra·sho' vääryydentekijän | H183 'iv·ve·tah- himoitsee | H7451 ra'; pahaa | H3808 lo- eikä | H2603 ju·chan ole armollisuutta

בְּעֵינָיו׃

H5869 be'·'ei·nav hänen silmien edessä | H7453 re·'e·hu. toisilla

11 בַּעְנָשׁ־ לֵץ יֶחְכַּם־ פֶּתִי וּבְהַשְׂכִּיל לְחָכָם

H6064	H3887	H2449	H6612	H7919	H2450
ba'·nosh-	letz	jech·kam-	pe·ti;	u·ve·has·kil	le·cha·cham,
kun rangaistaan	pilkkaajaa	viisastuu	yksinkertainen	ja kun opastetaan	viisasta

דָּעַת: יִקַּח־

H3947	H1847
jik·kach-	da·'at.
hän saa	ymmärrystä

12 מַשְׂכִּיל צַדִּיק לְבֵית רָשָׁע מְסַלֵּף

H7919	H6662	H1004	H7563	H5557
mas·kil	tzad·dik	le·veit	ra·sha';	me·sal·lef
on harkitsevainen	vanhurskas	kohtaan taloa	vääryydentekijän	koska kukistuvat

רְשָׁעִים לָרָע:

H7563	H7451
re·sha·'im	la·ra'.
vääryydentekijät	pahuuteensa

13 אֹטֵם אָזְנוֹ מִזַּעֲקַת־ דָּל גַּם־ הוּא יִקְרָא וְלֹא

H331	H241	H2201	H1800	H1571	H1931	H7121	H3808
'o·tem	a·ze·no	miz·za·'a·kat-	dal;	gam-	hu	jik·ra,	ve'·lo
joka sulkee	korvansa	huudolta	kärsivän	myös	itse	huutaa	ja ei

יֵעָנֶה:

H6030
je·'a·neh.
saa vastausta

14 מַתָּן בַּסֵּתֶר יִכְפֶּה־ אַף וְשֹׁחַד בְּחֵק חֵמָה עַזָּה:

H4976	H5643	H3711	H639	H7810	H2436	H2534	H5794
mat·tan	bas·se·ter	jich·peh-	'af;	ve'·sho·chad	ba·chek,	che·mah	'az·zah.
palkkio	salassa	lepyttää	vihan	ja lahja	keskellä	kuuman	raivon

15 לְפֹעֲלֵי מִשְׁפָּט עֲשׂוֹת לַצַּדִּיק שִׂמְחָה וּמְחִתָּה

H8057	H6662	H6213	H4941	H4288	H6466
sim·chah	latz·tzad·dik	a·sot	mish·pat;	u·me·chit·tah,	le·fo·'a·lei
ilo on	vanhurskaille	tehdä	oikeutta	mutta kauhu niille	jotka tekevät

אָוֶן:

H205
'a·ven.
vääryyttä

16 רְפָאִים בִּקְהַל הַשְּׂכֵל מִדֶּרֶךְ תּוֹעֵה אָדָם

H120	H8582	H1870	H7919	H6951	H7496
'a·dam,	to·'eh	mid·de·rech	has·kel;	bik·hal	re·fa·'im
ihminen	joka eksyy	tieltä	ymmärryksen	joukossa	kuolleiden haamujen

יָנוּחַ׃

H5117
ja·nu·ach.
lepää

17 אֵיש מַחְסוֹר אֹהֵב שִׂמְחָה אֹהֵב יַיִן׃

H376	H4270	H157	H8057	H157	H3196
'ish	mach·sor	'o·hev	sim·chah;	'o·hev	ja·jin-
ihminen	on köyhä	joka rakastaa	juhlia / nautintoja	joka rakastaa	viiniä

וָשֶׁמֶן לֹא יַעֲשִׁיר׃

H8081	H3808	H6238
va·she·men,	lo	ja·'a·shir.
ja rasvaa / ihraa / öljyä	ei	rikastu

18 כֹּפֶר רָשָׁע לַצַּדִּיק וְתַחַת יְשָׁרִים בּוֹגֵד׃

H3724	H6662	H7563	H8478	H3477	H898
ko·fer	latz·tzad·dik	ra·sha';	ve'·ta·chat	je·sha·rim	bo·ged.
lunnaat	vanhurskaan	on vääryydentekijä	ja sijaan	oikeamielisten	petolliset

19 טוֹב שֶׁבֶת בְּאֶרֶץ־ מִדְבָּר מֵאֵשֶׁת מְדוֹנִים (כ)

H2896	H3427	H776	H4057	H802	me·do·nim	ch
tov,	she·vet	be'·'e·retz-	mid·bar;	me·'e·shet		
miellyttävämpi	on asua	alueella	erämaan	kuin vaimon		

וָכָעַס׃ (ק) מִדְיָנִים

H4066	q	H3708
mid·ja·nim		va·cha·'as.
riitaisan		ja vihaisen

20 אָדָם וּכְסִיל חָכָם בִּנְוֵה וָשֶׁמֶן נֶחְמָד אוֹצָר

H214	H2530	H8081	H5116	H2450	H3684	H120
o·tzar	nech·mad	va·she·men	bin·veh	cha·cham;	u·che·sil	'a·dam
aarteita	kallisarvoisia	ja öljyä	on asunnossa	viisaan	mutta tyhmä	ihminen

יְבַלְּעֶנּוּ׃

H1104
je·val·le·'en·nu.
nielee ne alas

21 רֹדֵף צְדָקָה וָחֶסֶד יִמְצָא חַיִּים צְדָקָה
H7291 ro·def joka tavoittelee
H6666 tze·da·kah vanhurskautta
H2617 va·cha·sed; ja armoa
H4672 jim·tza löytää
H2416 chaj·jim, elämän
H6666 tze·da·kah vanhurskauden

וְכָבוֹד׃
H3519 ve'·cha·vod. ja kunnian

22 עִיר גִּבֹּרִים עָלָה חָכָם וַיֹּרֶד עֹז מִבְטֶחָה׃
H5892 'ir kaupunkiin
H1368 gib·bo·rim soturien
H5927 'a·lah nousee
H2450 cha·cham; viisas
H3381 vai·jo·red, ja kaataa alas
H5797 'oz sen vahvan
H4009 miv·te·chah. turvan

23 שֹׁמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ שֹׁמֵר מִצָּרוֹת נַפְשׁוֹ׃
H8104 sho·mer joka vahtii
H6310 piv suutaan
H3956 u·le·sho·no; ja kieltään /
H8104 sho·mer varjelee
H6869 mitz·tza·rot ahdistukselta
H5315 naf·sho. sielunsa

24 זֵד לֵץ יָהִיר שְׁמוֹ עוֹשֶׂה בְּעֶבְרַת זָדוֹן׃
H2086 zed röyhkeä
H3093 ja·hir ja ylpeä
H3887 letz pilkkaajan
H8034 she·mo; nimen
H6213 o·seh, saa
H5678 be'·'ev·rat ylimielisessä
H2087 za·don. röyhkeydessä

25 תַּאֲוַת עָצֵל תְּמִיתֶנּוּ כִּי־ יָדָיו מֵאֲנוּ לַעֲשׂוֹת׃
H8378 ta·'a·vat himo
H6102 'a·tzel laiskan
H4191 te·mi·ten·nu; tappaa
H3588 ki- sillä
H3985 me·'a·nu kieltäytyvät
H3027 ja·dav hänen kätensä
H6213 la·'a·sot. tekemästä työtä

26 כָּל־ הַיּוֹם הִתְאַוֶּה תַּאֲוָה וְצַדִּיק יִתֵּן וְלֹא יַחְשֹׂךְ׃
H3605 kol- kaiken
H3117 hai·jom päivää
H183 hit·'av·vah hän himoitsee
H8378 ta·'a·vah; ahnaasti
H6662 ve'·tzad·dik mutta vanhurskas
H5414 jit·ten, antaa
H3808 ve'·lo eikä
H2820 jach·soch. säästele

27 בְּזִמָּה כִּי־ אַף תּוֹעֵבָה רְשָׁעִים זָבַח
H2154 ve'·zim·mah H3588 ki- H637 'af, H8441 to·'e·vah; H7563 re·sha·'im H2077 ze·vach
uhri vääryydentekijän on kauhistus kuinka paljon enemmän kun viekkaudessa

יְבִיאֻנוּ׃
H935
je·vi·'en·nu.
se tuodaan

28 יְדַבֵּר׃ לָנֶצַח שׁוֹמֵעַ וְאִישׁ יֹאבֵד כִּזְבִים עֵד־
H1696 je·dab·ber. H5331 la·ne·tzach H8085 sho·me·a', H376 ve'·'ish H6 jo·ved; H3577 ke·za·vim H5707 'ed-
saa puhua aina mutta mies totteleva tuhoutuu valehteleva todistaja

29 (כ יָכִין) הוּא
H1931 hu (ja·chin) (ch)
Hän

וְיָשָׁר בְּפָנָיו רָשָׁע אִישׁ הֵעֵז
H3477 ve'·ja·shar, H6440 be'·fa·nav; H7563 ra·sha' H376 'ish H5810 he·'ez
mutta oikeamieliselle kasvonsa paha mies kovettaa

(ק יָבִין) (כ דְּרָכָיו) (ק דַּרְכּוֹ׃)
H3559 ja·vin (q) de·ra·chav (ch) H1870 dar·ko. (q)
tekee vahvaksi tien

30 לְנֶגֶד עֵצָה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין חָכְמָה אֵין
H5048 le·ne·ged H6098 'e·tzah, H369 ve'·'ein H8394 te·vu·nah; H369 ve'·'ein H2451 choch·mah H369 'ein
edessä neuvoa ei mitään ymmärrystä ei mitään viisautta ei ole mitään

יְהוָה׃ פ
H3069 Peh
JAH·WEH.
JAHWEH HERRAN

31 הַתְּשׁוּעָה׃ לַיהוָה מִלְחָמָה לְיוֹם מוּכָן סוּס
H8668 hat·te·shu·'ah. H3068 JAH·WEH H4421 mil·cha·mah; H3117 le·jom H3559 mu·chon H5483 sus,
on voitto JAHWEH HERRAN taistelun päivään on valmisteltu hevonen

Sananlaskut 22 ***(Proverbs 22)***

1 נִבְחָר שֵׁם מֵעֹשֶׁר רָב מִכֶּסֶף וּמִזָּהָב חֵן טוֹב׃

H977	H8034	H6239	H7227	H3701	H2091	H2580	H2896
niv·char	sham	me·'o·sher	rav;	mik·ke·sef	u·miz·za·hav,	chen	tov.
nimi	valittu	on rikkautta	suurempi	hopeaa	ja kultaa	armo	parempi

2 עֹשֵׁר וָרָשׁ נִפְגָּשׁוּ יְהוָה כֻּלָּם׃

H6223	H7326	H6298	H6213	H3605	H3068
'a·shir	va·rash	nif·ga·shu;	'o·seh	chul·lam	JAH·WEH.
rikas	ja köyhä	kohtaavat	luonut on	kaiken	JAHWEH HERRA

3 עָרוּם רָאָה רָעָה וְנִסְתָּר (ch) וְיִסְתֵּר (q) פְּתָיִים

H6175	H7200	H7451	ve'·jis·sa·ter	ch	H5641	q	H6612
'a·rum	ra·'ah	ra·'ah			ve'·nis·tar;		u·fe·ta·jim,
viisas	näkee	pahan			ja piiloutuu		mutta yksinkertaiset

עָבְרוּ וְנֶעְנָשׁוּ׃

H5674	H6064
'a·ve·ru	ve'·ne·'e·na·shu.
kulkevat eteenpäin ja heitä rangaistaan	

4 עֵקֶב עֲנָוָה יִרְאַת יְהוָה עֹשֶׁר וְכָבוֹד וְחַיִּים׃

H6118	H6038	H3374	H3068	H6239	H3519	H2416
'e·kev	'a·na·vah	jir·'at	JAH·WEH;	'o·sher	ve'·cha·vod	ve'·chaj·jim.
seuraus	nöyryydestä	on pelko	JAHWEH HERRAN	rikkaus	kunnia	ja elämä

5 צִנִּים פַּחִים בְּדֶרֶךְ עִקֵּשׁ שׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ יִרְחָק מֵהֶם׃

H6791	H6341	H1870	H6141	H8104	H5315	H7368	H1992
tzin·nim	pa·chim	be'·de·rech	'ik·kesh;	sho·mer	naf·sho,	jir·chak	me·hem.
piikikkäitä	ansoja	on tiellä	kieron	joka vartioi	sieluaan	on kaukana	niistä

6 חֲנֹךְ לַנַּעַר עַל־פִּי דַרְכּוֹ גַּם כִּי־יַזְקִין לֹא־

H2596	H5288	H5921	H6310	H1870	H1571	H3588	H2204	H3808
cha·noch	lan·na·'ar	'al-	pi	dar·ko;	gam	ki-	jaz·kin,	lo-
kouluta	lapsesi		puheellasi	tielle	niin	että	hän vanhanakaan	ei

יָסוּר מִמֶּנָּה׃

H5493	H4480
ja·sur	mi·men·nah.
poikkea	pois siltä

7 מַלְוֶה׃ לְאִישׁ לֹוֶה וְעֶבֶד יִמְשֹׁול בְּרָשִׁים עָשִׁיר

H6223	H7326	H4910	H5650	H3867	H376	H3867
'a·shir	be'·ra·shim	jim·shol;	ve'·'e·ved	lo·veh,	le·'ish	mal·veh.
rikas	köyhiä	hallitsee	ja orja on	lainaaja	jokainen	lainanantajan

8 וְשֶׁבֶט (ק) אָוֶן יִקְצָר־ (כ) יִקְצוֹר־ עֲוָלָה זוֹרֵעַ

H2232	H5766	jik·tzor-	ch	H7114	H5771	q	H7626
zo·re·a'	'av·lah			jik·tzor-	'a·ven;		ve'·she·vet
joka kylvää	vääryytta			niittää	ahdistusta		ja valtikka

יִכְלֶה׃ עֶבְרָתוֹ

H5678	H3615
ev·ra·to	jich·leh.
hänen ylpeytensä	saa loppunsa

9 טוֹב־ עַיִן הוּא יְבֹרָךְ כִּי־ נָתַן מִלַּחְמוֹ לַדָּל׃

H2896	H5869	H1931	H1288	H3588	H5414	H3899	H1800
tov-	'a·jin	hu	je·vo·rach;	ki-	na·tan	mil·lach·mo	lad·dal.
hyvää tahtovat	silmät	ne	siunataan	sillä	hän antaa	leipäänsä	köyhälle

10 גָּרֵשׁ לֵץ וְיֵצֵא מָדוֹן וְשִׁבֹּת דִּין וְקָלוֹן׃

H1644	H3887	H3318	H4066	H7673	H1779	H7036
ga·resh	letz	ve'·je·tze	ma·don;	ve'·jish·bot,	din	ve'·ka·lon.
aja pois	pilkkaaja	niin poistuu	riita	ja loppuu	väittely	ja häväistys

11 אֹהֵב טְהוֹר־ (כ) לֵב טְהָר־ (ק) חֵן שִׂפְתָיו

H157	te·hor-	ch	H2889	H2890	q	H2580	H8193
'o·hev			te·hor-	lev;		chen	fa·tav,
joka rakastaa			puhtautta	sydämen		armo on	hänen huulillaan

רֵעֵהוּ מֶלֶךְ׃

H7453	H4428
re·'e·hu	me·lech.
hänen ystävänsä on	kuningas

12 דִּבְרֵי וַיְסַלֵּף דַּעַת נָצְרוּ יְהוָה עֵינֵי

H5869	H3068	H5341	H1847	H5557	H1697
'ei·nei	JAH·WEH	na·tze·ru	da·'at;	vaj·sal·lef,	div·rei
silmät	JAHWEH HERRAN varjelevat		viisautta / ymmärrystä	ja Hän kumoaa	sanat

בֹּגֵד׃

H898
vo·ged.
petollisten

13 אֲרָצֶיךָ׃ רְחֹבוֹת בְּתוֹךְ בַּחוּץ אֲרִי עָצֵל אָמַר

H559	H6102	H738	H2351	H8432	H7339	H7523
'a·mar	'a·tzel	'a·ri	va·chutz;	be'·toch	re·cho·vot,	'e·ra·tze·ach.
sanoo	laiska	leijona	on ulkona	keskellä	katuja	minut tapetaan

14 יִפּוֹל־ יְהוָה זְעוּם זָרוֹת פִּי עֲמֻקָּה שׁוּחָה

H7745	H6013	H6310	H2114	H2194	H3068	jip·pol-
shu·chah	'a·muk·kah	pi	za·rot;	ze·'um	JAH·WEH	
kuoppa	syvä on	suu	vieraiden naisten	viha	JAHWEH HERRAN	

(כ) יִפָּל־ (ק) שָׁם׃

ch	H5307	H5307	q
	jip·pol-	sham.	
	kaataa	siihen	

15 יַרְחִיקֻנָּה מוּסָר שֶׁבֶט נַעַר בְּלֶב־ קְשׁוּרָה אִוֶּלֶת

H200	H7194	H3820	H5288	H7626	H4148	H7368
'iv·ve·let	ke·shu·rah	ve'·lev-	na·'ar;	she·vet	mu·sar,	jar·chi·ken·nah
tyhmyys	on sidottu	sydämeen	nuorukaisen	vitsa	kurituksen	ajaa kauas sen

מִמֶּנּוּ׃

H4480
mi·men·nu.
pois hänestä

16 אַךְ־ לְעָשִׁיר נֹתֵן לוֹ לְהַרְבּוֹת דַּל עֹשֵׁק

H6231	H1800	H7235	H0	H5414	H6223	H389
'o·shek	dal	le·har·bot	lo;	no·ten	le·'a·shir,	'ach-
joka sortaa	köyhää	lisätäkseen	omaansa	joka antaa	rikkaalle	todella

לְמַחְסוֹר׃

H4270
le·mach·sor.
köyhtyy

17 הַ֚ט אָזְנְךָ֣ וְשְׁמַ֣ע דִּבְרֵ֣י חֲכָמִ֑ים וְלִבְּךָ֥ תָשִׁ֝֗ית
לְדַעְתִּֽי׃

H5186	H241	H8085	H1697	H2450	H3820	H7896
hat	'a·ze·ne·cha,	u·she·ma'	div·rei	cha·cha·mim;	ve'·lib·be·cha,	ta·shit
kallista	korvasi	ja kuuntele	sanoja	viisaiden	ja sisimpääsi	aseta

H1847
le·da'·ti.
opetukseni

18 כִּי־ נָעִים֙ כִּי־ תִשְׁמְרֵ֣ם בְּבִטְנֶ֔ךָ יִכֹּנ֥וּ יַחְדָּ֖ו
שְׂפָתֶֽיךָ׃ עַל־

H3588	H5273	H3588	H8104	H990	H3559	H3162
ki-	na·'im	ki-	tish·me·rem	be'·vit·ne·cha;	jik·ko·nu	jach·dav,
sillä	se on suloista	kun	pidät ne	sisimmässäsi	ne ovat vahvana	yhdessä

H5921	H8193
'al-	se·fa·tei·cha.
päällä	huuliesi

19 אַף־ הַיּ֗וֹם הוֹדַעְתִּ֤יךָ מִבְטָחֶ֙ךָ֙ בַּיהוָ֔ה לִהְיֹ֥ות
אָתָֽה׃

H637	H3117	H3045	H4009	H3068	H1961
'af-	haj·jom	ho·da'·ti·cha	miv·ta·che·cha;	JAH·WEH	lih·jot
myös	sen tänään	ja olen opettanut	luottamuksesi	JAHWEH HERRASSA	että olisi

H859
'at·tah.
sinulle

20 (ק) שָׁלִישִׁ֣ים (כ) שִׁלְשׁ֣וֹם לְךָ֔ כָּתַבְתִּי֙ הֲלֹ֣א
וְדַ֔עַת׃ בְּמֹועֲצֹ֖ת

H3808	H3789	H0	shil·shom	ch	H8032	q
ha·lo	cha·tav·ti	le·cha			sha·li·shim;	
enkö	kirjoittanut	sinulle			eilen ja toissapäivänä	

H4156	H1847
be'·mo·'e·tzot	va·da·'at.
neuvoen	ja opettaen

21 לְהָשִׁיב אֱמֶת אִמְרֵי קֹשְׁט לְהוֹדִיעֲךָ׃ אֲמָרִים

H3045 le·ho·di·'a·cha, että tuntisit
H7189 ko·shet vahvan
H561 'im·rei sanojen
H571 'e·met; totuuden
H7725 le·ha·shiv että voisit vastata niille
H561 'a·ma·rim puheella

פ Peh לְשֹׁלְחֶיךָ׃ אֱמֶת

H571 'e·met, totuuden
H7971 le·sho·le·chei·cha. jotka lähettivät sinut

22 עָנִי תְּדַכֶּא וְאַל־ הוּא דַל־ כִּי דָל תִּגְזָל־ אַל־

H408 'al- älä
H1497 tig·zol- ryöstä
H1800 dal köyhää
H3588 ki koska
H1800 dal- köyhä
H1931 hu; hän on
H408 ve'·'al- ja älä
H1792 te·dak·ke sorra
H6041 'a·ni kurjaa

בַּשָּׁעַר׃

H8179 vash·sha·'ar. portissa

23 קִבְעֵיהֶם אֶת־ וְקָבַע רִיבָם יָרִיב יְהוָה כִּי־

H3588 ki- sillä
H3069 JAH·WEH JAHWEH HERRA
H7378 ja·riv ajaa hänen
H7379 ri·vam; asiaansa
H6906 ve'·ka·va' ja riistää
H853 'et- ET
H6906 koe·'ei·hem hänen riistäjiltään

נָפֶשׁ׃

H5315 na·fesh. sielun

24 לֹא חֲמוֹת אִישׁ וְאֶת־ אָף בַּעַל אֶת־ תִּתְרַע אַל־

H408 'al- älä
H7462 tit·ra' ole ystävä
H853 'et- ET
H1167 ba·'al herran
H639 'af; vihaisen
H854 ve'·'et ET
H376 'ish ja miehen
H2534 che·mot kiukkuisen
H3808 lo älä

תָּבוֹא׃

H935 ta·vo. kanssa mene

25 מוֹקֵשׁ וְלָקַחְתָּ (ק אֹרְחֹתָיו) (כ אָרְחָתוֹ) תֶּאֱלַף פֶּן־

H6435	H502	'a·re·cha·tov	ch	H734	q	H3947	H4170
pen-	te·'e·laf			'o·re·cho·tav;		ve'·la·kach·ta	mo·kesh
ettet	opi			hänen tapojaan		ja joutuisi	ansaan

לְנַפְשֶׁךָ׃

H5315
le·naf·she·cha.
sielusi

26 מַשְׁאוֹת׃ בַּעֲרֻבִים כָּף בְּתִקְעֵי־ תְּהִי אַל־

H408	H1961	H8628	H3709	H6148	H4859
'al-	te·hi	ve'·to·ke·'ei-	chaf;	ba·'o·re·vim,	mash·sha·'ot.
älä	ole niitä	jotka lyövät	kättä	takaavat	velkoja

27 מִשְׁכָּבְךָ יִקַּח לָמָּה לְשַׁלֵּם לְךָ אֵין־ אִם־

H518	H369	H0	H7999	H4100	H3947	H4904
'im-	'ein-	le·cha	le·shal·lem;	lam·mah	jik·kach	mish·ka·ve·cha,
jos	ei ole	sinulla	millä maksaa	miksi	otettaisiin	vuode

מִתַּחְתֶּיךָ׃

H8478
mit·tach·tei·cha.
sinun altasi

28 עָשׂוּ אֲשֶׁר עוֹלָם גְּבוּל תַּסִּיג אַל־ אֲבוֹתֶיךָ׃

H408	H5253	H1366	H5769	H834	H6213	H1
'al-	tas·seg	ge·vul	o·lam;	'a·sher	'a·su	a·vo·tei·cha.
älä	siirrä pois	rajaa	vanhaa	jonka	ovat asettaneet	isänne

29 יִתְיַצָּב מְלָכִים לִפְנֵי־ בִּמְלַאכְתּוֹ מָהִיר אִישׁ חָזִיתָ

H2372	H376	H4106	H4399	H6440	H4428	H3320
cha·zi·ta	'ish	ma·hir	bim·lach·to,	lif·nei-	me·la·chim	jit·jatz·tzav;
näetkö	miehen	taitavan	työssään	edessä	kuninkaiden	hän seisoo

פ חֲשֻׁכִים׃ לִפְנֵי יִתְיַצֵּב בַּל־

H1077	H3320	H6440	H2823	Peh
bal-	jit·jatz·tzev	lif·nei	cha·shuk·kim.	
ei	hän seiso	edessä	alhaisten	

Sananlaskut 23 ***(Proverbs 23)***

1 כִּי־ תֵשֵׁב לִלְחֹם מוֹשֵׁל אֶת־ תָּבִין בִּין׳

H3588	H3427	H3898	H853	H4910	H995	H995
ki-	te·shev	lil·chom	'et-	mo·shel;	bin	ta·vin,
kun	istut	syömään	ET	kanssa hallitsijan	katso tarkkaan	ymmärtäen

לְפָנֶיךָ׃ אֲשֶׁר אֶת־

H853	H834	H6440
'et-	'a·sher	le·fa·nei·cha.
ET	mitä	on kasvojesi edessä

2 אֶתָּה׃ נֶפֶשׁ בַּעַל אִם־ בְּלֹעֶךָ שַׂכִּין וְשַׂמְתָּ

H7760	H7915	H3930	H518	H1167	H5315	H859
ve'·sam·ta	sak·kin	be'·lo·'e·cha;	'im-	ba·'al	ne·fesh	'at·tah.
ja laita	veitsi	kurkullesi	jos	herrasi	ruokahalu	sinun on

3 כְּזָבִים׃ לֶחֶם וְהוּא לְמַטְעַמּוֹתָיו תִּתְאָו אַל־

H408	H183	H4303	H1931	H3899	H3577
'al-	tit·'o	le·mat·'am·mo·tav;	ve'·hu,	le·chem	ke·za·vim.
älä	himoitse	hänen herkkujaan	sillä ne ovat	ruokaa	petollista

4 חֶדָל׃ מִבִּינָתְךָ לְהַעֲשִׁיר תִּיגַע אַל־

H408	H3021	H6238	H998	H2308
'al-	ti·ga'	le·ha·'a·shir;	mib·bi·na·te·cha	cha·dal.
älä	ponnistele	rikastuaksesi	ymmärrä	lopettaa

5 (כ הֲתָעוּף) (ק הֲתָעִיף) בּוֹ עֵינֶיךָ וְאֵינֶנּוּ כִּי עָשֹׂה

ha·ta·'uf	ch	H5774	q	H5869	H0	H369	H3588	H6213
		ha·ta·'if		'ei·nei·cha	bo,	ve'·'ei·nen·nu	ki	'a·soh
		kun lentävät		silmäsi	siihen	ei mitään ole	sillä	se on mennyt

לוֹ יַעֲשֶׂה־ כְּנָפַיִם כְּנֶשֶׁר׃ (כ וְעָיֵף) (ק יָעוּף)

H6213	H0	H3671	H5404	ve'·'a·jef	ch	H5774	q
ja·'a·seh-	lo	che·na·fa·jim;	ke·ne·sher,			ja·'uf	
se tekee	itselleen	siivet	kuin kotkan			ja lentää	

פ הַשָּׁמָיִם׃

H8064	Peh
hash·sha·ma·jim.	
taivaalle	

6 (כ תִּתְאָו) וְאַל־ עָיִן רַע לַחֶם אֶת־ תִּלְחַם אַל־

H408	H3898	H853	H3899	H7451	H5869	H408	tit·'av	ch
'al-	til·cham,	'et-	le·chem	ra'	'a·jin;	ve'·'al-		
älä	syö	ET	leipää	pahan	silmissä ja älä			

לְמַטְעַמּוֹתָיו: (ק תִּתְאָיו)

H183	q	H4303
tit·'av,		le·mat·'am·mo·tav.
himoitse		hänen herkkujaan

7 כִּי וְשִׁתֵּה אֱכֹל הוּא כֶּן־ בְּנַפְשׁוֹ שַׁעַר כְּמוֹ־

H3588	H3644	H8176	H5315	H3651	H1931	H398	H8354
ki	ke·mov-	sha·'ar	be'·naf·sho,	ken-	hu	'e·chol	u·she·teh
sillä	niinkuin	hän laskelmoi	sielussaan	sellainen	hän on	syö	ja juo

עִמָּךְ: בַּל־ לִבּוֹ אֵלֶיךָ יֹאמַר

H559	H0	H3820	H1077	H5973
jo·mar	lach;	ve'·lib·bo,	bal-	'im·mach.
sanoo hän	sinulle	mutta hänen sisimpänsä	ei lainkaan	ole kanssasi

8 פִּתְּךָ־ תְּקִיאֶנָּה וְשִׁחַתָּ תִּבְלַע אֲכַלְתָּ הַנְּעִימִים: דְּבָרֶיךָ

H6595	H398	H6958	H7843	H1697	H5273
pit·te·cha-	'a·chal·ta	te·ki·'en·nah;	ve'·shi·cha·ta,	de·va·rei·cha	han·ne·'i·mim.
suupalan	syömäsi	oksennat	ja tuhoutuu	sanasi	suloiset

9 בְּאָזְנֵי כְסִיל תְּדַבֵּר אַל־ כִּי־ יָבוּז לְשֵׂכֶל

H241	H3684	H408	H1696	H3588	H936	H7922
be'·'a·ze·nei	che·sil	'al-	te·dab·ber;	ki-	ja·vuz,	le·se·chel
korvien kuullen	tyhmän	älä	puhu	sillä	hän halveksii	ymmärtämystä

מִלֶּיךָ:

H4405
mil·lei·cha.
sanojesi

10 תָּבֹא: אַל־ יְתוֹמִים וּבִשְׂדֵי עוֹלָם גְּבוּל תַּסִּג אַל־

H408	H5253	H1366	H5769	H7704	H3490	H408	H935
'al-	tas·seg	ge·vul	o·lam;	u·vis·dei	je·to·mim,	'al-	ta·vo.
älä	siirrä	rajaa	vanhaa	ja pelloille	orpojen	älä	mene

11 אֶת־ יָרִיב הוּא־ חָזָק גֹּאֲלָם כִּי־

H853	H7378	H1931	H2389	H1350	H3588
'et-	ja·riv	hu-	cha·zak;	Go·'a·lam	ki-
ET	ajaa	Hän	on väkevä	heidän Sukulunastajansa / Lunastajansa	sillä

אִתְּךָ׃ רִיבָם

H854	H7379
'it·tach.	ri·vam
sinua vastaan	heidän riita-asiansa

12 לְאִמְרֵי־ וְאָזְנְךָ לִבְּךָ לַמּוּסָר הָבִיאָה

H561	H241	H3820	H4148	H935	
le·'im·rei-	ve'·'a·ze·ne·cha,	lib·be·cha;	lam·mu·sar	ha·vi·'ah	
sanoille	ja korvasi	sisimpäsi	opetettavaksi	tuo	

דָּעַת׃

H1847
da·'at.
viisauden / ymmärryksen

13 בַּשֵּׁבֶט תַּכֶּנּוּ כִּי־ מוּסָר מִנַּעַר תִּמְנַע אַל־

H7626	H5221	H3588	H4148	H5288	H4513	H408
vash·she·vet,	tak·ken·nu	ki-	mu·sar;	min·na·'ar	tim·na'	'al-
vitsalla	kurittaessasi häntä	sillä	opettamasta	lastasi	kieltäydy	älä

יָמוּת׃ לֹא

H4191	H3808
ja·mut.	lo
hän kuole	ei

14 תִּצְּיל׃ מִשְּׁאוֹל וְנַפְשׁוֹ תַּכֶּנּוּ בַּשֵּׁבֶט אַתָּה

H5337	H7585	H5315	H5221	H7626	H859
tatz·tzil.	mish·she·'ol	ve'·naf·sho,	tak·ken·nu;	bash·she·vet	'at·tah
pelastat	sheolista / tuonelasta	ja hänen sielunsa	häntä kuritat	vitsalla	sinä

15 אָנִי׃ גַּם־ לִבִּי יִשְׂמַח לִבְּךָ חָכָם אִם־ בְּנִי

H589	H1571	H3820	H8055	H3820	H2449	H518	H1121
'a·ni.	gam-	lib·bi	jis·mach	lib·be·cha;	cha·cham	'im-	be'·ni
minun	myös	sisimpäni	niin riemuitsee	sisimpäsi	viisas on	jos	poikani

16 מֵישָׁרִים׃ שְׂפָתֶיךָ בְּדַבֵּר כִּלְיוֹתַי וְתַעְלֻזָּה

H5937	H3629	H1696	H8193	H4339
ve'·ta'·lo·ze·nah	chil·jo·tai;	be'·dab·ber	fa·tei·cha,	mei·sha·rim.
ja iloitsen	syvällä sisimmässäni	sanoista	huultesi	oikeista

17 בְּיִרְאַת אִם־ כִּי בַּחַטָּאִים לִבְּךָ יְקַנֵּא אַל־

H408	H7065	H3820	H2400	H3588	H518	H3374
'al-	je·kan·ne	lib·be·cha	ba·chat·ta·'im;	ki	'im-	be'·jir·'at-
älköön	kadehtiko	sisimpäsi	syntisiä	sillä	jos	pelossa

יְהוָה כָּל־ הַיּוֹם׃

H3068	H3605	H3117
JAH·WEH	kol-	haj·jom.
JAHWEH HERRAN	olet kaikki	päivät

18 כִּי יֵשׁ אִם־ אַחֲרִית תִּכָּרֵת׃ לֹא וְתִקְוָתְךָ

H3588	H518	H3426	H319	H8615	H3808	H3772
ki	'im-	jesh	'a·cha·rit;	ve'·tik·va·te·cha,	lo	tik·ka·ret.
sillä	kun	on olemassa	loppu	niin toivosi	ei	katkea / häviä

19 לִבֶּךָ׃ בַּדֶּרֶךְ וְאֲשֶׁר וַחֲכָם בְּנִי אַתָּה שְׁמַע־

H8085	H859	H1121	H2449	H833	H1870	H3820
she·ma'-	'at·tah	ve'·ni	va·cha·cham;	ve'·'ash·sher	bad·de·rech	lib·be·cha.
kuuntele	nyt	poikani	ja ole viisas	ja ohjaa	tielle	sisimpäsi

20 תְּהִי אַל־ יַיִן בְּסֹבְאֵי־ בְּזֹלְלֵי בָשָׂר לָמוֹ׃

H408	H1961	H5433	H3196	H2151	H1320	H0
'al-	te·hi	ve'·soe·'ei-	ja·jin;	be'·zo·la·lei	va·sar	la·mo.
älä	ole	joukossa juomarien	viinin	joukossa ahmattien	jotka lihottavat	itseään

21 כִּי־ סֹבֵא וְזוֹלֵל יִוָּרֵשׁ נוּמָה׃ תַּלְבִּישׁ קְרָעִים

H3588	H5433	H2151	H3423	H7168	H3847	H5124
ki-	so·ve	ve'·zo·lel	jiv·va·resh;	u·ke·ra·'im,	tal·bish	nu·mah.
sillä	juomari	ja ahmatti	joutuvat köyhyyteen	ja ryysyihin	pukeutuu	unelias

22 שְׁמַע לְאָבִיךָ זֶה יְלָדֶךָ וְאַל־תָּבוּז כִּי־זָקְנָה אִמֶּךָ׃

H8085	H1	H2088	H3205	H408	H936	H3588	H2204
she·ma'	le·'a·vi·cha	zeh	je·la·de·cha;	ve'·'al-	ta·vuz,	ki-	za·ke·nah
kuuntele	isääsi	tätä	kasvattajaasi	ja älä	halveksi	kun	tulee vanhaksi

H517
'im·me·cha.
äitisi

23 אֱמֶת קְנֵה וְאַל־תִּמְכֹּר חָכְמָה וּמוּסָר וּבִינָה׃

H571	H7069	H408	H4376	H2451	H4148	H998
'e·met	ke·neh	ve'·'al-	tim·kor;	choch·mah	u·mu·sar	u·vi·nah.
totuutta	hanki	ja älä	myy	viisautta	opetusta	ja ymmärrystä

24 יוֹלֵד צַדִּיק אָבִי (ק) יָגִיל (כ) יָגוֹל (ק) גִּיל (כ) גּוֹל

govl	ch	H1523	q	ja·gojl	ch	H1523	q	H1	H6662	jo·led
		gil				ja·gil		'a·vi	tzad·dik;	
		iloitsee				ja riemuitsee		isä	vanhurskaan	

(ק) בּוֹ׃ יִשְׂמַח־ (כ) וְיִשְׂמַח־ חָכָם (ק) וְיוֹלֵד (כ)

ch	H3205	q	H2450	ve'·jis·mach-	ch	H8055	H8055	q
	ve'·jo·led		cha·cham,			jis·mach-	bo.	
	ja synnyttäjä		viisaan			riemuitsee	hänestä	

25 יִשְׂמַח־ אָבִיךָ וְאִמֶּךָ וְתָגֵל יוֹלַדְתֶּךָ׃

H8055	H1	H517	H1523	H3205
jis·mach-	'a·vi·cha	ve'·'im·me·cha;	ve'·ta·gel,	jo·lad·te·cha.
riemuitkoon	isäsi	ja äitisi	ja iloitkoon	synnyttäjäsi

26 תְּנָה־ בְנִי לִבְּךָ לִי וְעֵינֶיךָ דְּרָכַי תִּרְצֶנָה (כ)

H5414	H1121	H3820	H0	H5869	H1870	tir·tze·nah	ch
te·nah-	ve'·ni	lib·be·cha	li;	ve'·'ei·nei·cha,	de·ra·chai		
anna	poikani	sydämesi	minulle	ja silmiäsi	tieni		

(ק) תִּצְּרְנָה׃

H7521	q
titz·tzo·re·nah	
miellyttäköön	

27 נָכְרִיָּה: צָרָה וּבְאֵר זוֹנָה עֲמֻקָּה שׁוּחָה כִּי־

H3588	H7745	H6013	H2181	H875	H6862	H5237
ki-	shu·chah	'a·muk·kah	zo·nah;	u·ve·'er	tza·rah,	na·che·ri·jah.
sillä	kuoppa	syvä on	portto	ja kaivo	ahdas	vieras nainen

28 בְּאָדָם אֹרֵב כְּחֶתֶף תֵּאָרֵב וְהִיא אַף־

H637	H1931	H2863	H693	H898	H120
'af-	hi	ke·che·tef	te·'e·ro;	u·vog·dim,	be'·'a·dam
todella	hän	kuin saalista	väijyy	ja uskottomia	keskuudessa ihmisten

תּוֹסִף׃

H3254
to·sif.
lisää

29 אֹוי לְמִי לְמִי אֲבֹוי לְמִי (כ מִדּוֹנִים) (ק מִדְיָנִים)

H4310	H188	H4310	H17	H4310	mi·do·nim	ch	H4066	q
le·mi	o	le·mi	a·vo	le·mi			mid·ja·nim	
kenellä	ulvominen	kenellä	suru	kenellä			riidat	

עֵינָיִם: חַכְלִלוּת לְמִי חִנָּם פְּצָעִים לְמִי שִׂיחַ לְמִי

H4310	H7879	H4310	H6482	H2600	H4310	H2448	H5869
le·mi	si·ach,	le·mi	pe·tza·'im	chin·nam;	le·mi,	chach·li·lut	'ei·na·jim.
kenellä	valitus	kenellä	haavat	ilman syytä	kenellä	punoittavat	silmät

30 מִמְסָךְ: לַחְקֹר לַבָּאִים הַיָּיִן עַל־ לַמְאַחֲרִים

H309	H5921	H3196	H935	H2713	H4469
lam·'a·cha·rim	'al-	haj·ja·jin;	lab·ba·'im,	lach·kor	mim·sach.
jotka viipyvät	ääressä	viinin	tulevat	etsimään	sekoitettua viiniä

31 (כ בַּכִּיס) יִתֵּן כִּי־ יִתְאַדָּם כִּי יַיִן תֵּרֶא אַל־

H408	H7200	H3196	H3588	H119	H3588	H5414	bak·kis	ch
'al-	te·re	ja·jin	ki	jit·'ad·dam	ki-	jit·ten		
älä	katso	viiniä	kun	se punoittaa	kun	se antaa		

בְּמֵישָׁרִים: יִתְהַלֵּךְ עֵינוֹ (ק בַּכּוֹס)

H3599	q	H5869	H1980	H4339
bak·kos		ei·no;	jit·hal·lech,	be'·mei·sha·rim.
maljassa		värinsä	ja menee	tasaisesti alas

32 יַפְרִשׁ׃ וּכְצִפְעֹנִי יִשָּׁף כְּנָחָשׁ אַחֲרִיתוֹ

H319	H5175	H5391	H6848	H6567
a·cha·ri·to	ke·na·chash	jish·shach;	u·che·tzif·'o·ni	jaf·rish.
lopulta	kuin käärme	se puree	ja kuin kyykäärme	pistää

33 תַּהְפֻּכוֹת׃ יְדַבֵּר וְלִבְּךָ זָרוֹת יִרְאוּ עֵינֶיךָ

H5869	H7200	H2114	H3820	H1696	H8419
'ei·nei·cha	jir·'u	za·rot;	ve'·lib·be·cha,	je·dab·ber	tah·pu·chot.
silmäsi	katsovat	vieraita naisia	ja sydämesi	puhuu	luonnottomia

34 חֵבֶל׃ בְּרֹאשׁ וּכְשֹׁכֵב יָם בְּלֶב־ כְּשֹׁכֵב וְהָיִיתָ

H1961	H7901	H3820	H3220	H7901	H7218	H2260
ve'·ha·ji·ta	ke·sho·chev	be'·lev-	jam;	u·che·sho·chev,	be'·rosh	chib·bel.
ja olet	kuin makaisit	keskellä	merta	ja kuin lepäisit	huipulla	maston

35 הִכּוּנִי חָלִיתִי בַל־ הֻלָּמוּנִי לֹא יָדָעְתִּי מָתַי

H5221	H1077	H2470	H1986	H1077	H3045	H4970
hik·ku·ni	val-	cha·li·ti	ha·la·mu·ni,	bal-	ja·da·'e·ti	ma·tai
lyöneet minua	enkä	ole kipeä	lyöneet maahan	enkä	tuntenut sitä	milloin

אָקִיץ אֹסִיף עוֹד׃ אֲבַקְשֶׁנּוּ

H6974	H3254	H1245	H5750
'a·kitz;	o·sif,	'a·vak·shen·nu	od.
herään	lisää	sitä etsiäkseni	vielä

Sananlaskut 24 ***(Proverbs 24)***

1 אַל־ תְּקַנֵּא בְאַנְשֵׁי רָעָה וְאַל־ תְּתְאָו׳ (כ תִּתְאָו׳) (ק תִּתְאָיו׳)

H408	H7065	H376	H7451	H408	tit·'av	ch	H183	q
'al-	te·kan·ne	be'·'an·shei	ra·'ah;	ve'·'al-			tit·'av,	
älä	kadehdi	ihmisiä	pahoja	ja älä			halua	

אִתָּם׃ לִהְיוֹת

H1961	H854
lih·jot	'it·tam.
olla	heidän kanssaan

2 כִּי־ שֹׁד יֶהְגֶּה לִבָּם וְעָמָל שִׂפְתֵיהֶם׃

H3588	H7701	H1897	H3820	H5999	H8193
ki-	shod	jeh·geh	lib·bam;	ve'·'a·mal,	sif·tei·hem
sillä	turmelusta	juonivat	heidän mielensä	ja vääryyttä	heidän huulensa

תְּדַבֵּרְנָה׃

H1696
te·dab·be·re·nah.
puhuvat

3 בְּחָכְמָה יִבָּנֶה בָּיִת וּבִתְבוּנָה׳ יִתְכּוֹנָן׃

H2451	H1129	H1004	H8394	H3559
be'·cha·che·mah	jib·ba·neh	ba·jit;	u·vit·vu·nah,	jit·ko·nan.
viisaudella	rakennetaan	talot	ja älykkyydellä	ne saadaan vahvaksi

4 וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמָּלְאוּ כָּל־ הוֹן יָקָר

H1847	H2315	H4390	H3605	H1952	H3368
u·ve·da·'at	cha·da·rim	jim·mal·'u;	kol-	hon	ja·kar
ja ymmärryksellä	huoneet	täytetään	kaikella	varallisuudella	kallisarvoisella

וְנָעִים׃

H5273
ve'·na·'im.
ja suloisella

5 גֶּבֶר־ חָכָם בַּעוֹז וְאִישׁ־ דַּעַת מְאַמֶּץ־ כֹּחַ׃

H1397	H2450	H5797	H376	H1847	H553	H3581
ge·ver-	cha·cham	ba·'oz;	ve'·'ish-	da·'at,	me·'am·metz-	ko·ach.
mies	viisas	on vahva	ja mies	ymmärryksen	vahvistaa	vahvuuttaan

6 כִּי׀ בְתַחְבֻּלוֹת תַּעֲשֶׂה־לְּךָ מִלְחָמָה וּתְשׁוּעָה׃
H3588 ki sillä
H8458 ve'·tach·bu·lot neuvoilla
H6213 ta·'a·seh- käyt
H0 le·cha sinä
H4421 mil·cha·mah; taisteluja
H8668 u·te·shu·'ah, ja apu

בְּרֹב יוֹעֵץ׃
H7230 be'·ro on runsaus
H3289 jo·'etz. neuvonantajien

7 לֹא בַּשַּׁעַר חֲכָמוֹת לֶאֱוִיל רָאמוֹת
H3808 lo ei
H8179 bash·sha·'ar, portilla / paikkakunnalla / ääntä
H2454 cha·che·mot; viisaus
H191 le·'e·vil hullulle
H7311 ra·mot on korkeaa

פִּיהוּ׃ יִפְתַּח־
H6310 pi·hu. suutaan
H6605 jif·tach- hän avaa

8 יִקְרָאוּ׃ מְזִמּוֹת בַּעַל־לֹו לְהָרֵעַ מְחַשֵּׁב
H4121 jik·ra·'u. kutsutaan
H4209 me·zim·mot juonittelujen
H1167 ba·'al- päämieheksi
H0 lo, häntä
H7489 le·ha·re·a'; pahaa
H2803 me·chash·shev sitä joka suunnittelee

9 לֵץ׃ לְאָדָם וְתוֹעֲבַת חַטָּאת אִוֶּלֶת זִמַּת
H3887 letz. pilkkaaja
H120 le·'a·dam ihmisille
H8441 ve'·to·'a·vat ja kauhistus on
H2403 chat·tat; on synti
H200 'iv·ve·let tyhmyyden
H2154 zim·mat suunnitelma

10 כֹּחֲכָה׃ צַר צָרָה בְּיוֹם הִתְרַפִּיתָ
H3581 ko·che·chah. on voimasi
H6862 tzar vähäinen
H6869 tza·rah, ahdingon
H3117 be'·jom päivänä
H7503 hit·rap·pi·ta jos olet veltto

11 אִם־לַהֲרֹג וּמָטִים לַמָּוֶת לְקֻחִים הַצֵּל
H518 'im- jos
H2027 la·he·reg, tapettavaksi
H4131 u·ma·tim ja jotka horjuvat
H4194 lam·ma·vet; kuolemaan
H3947 le·ku·chim joita viedään
H5337 hatz·tzel pelasta ne

תַּחְשׂוֹךְ׃

H2820
tach·soch.
voitte sen estää

12 לִבּוֹת תֹּכֶן הֲלֹא־ זֶה יָדַעְנוּ לֹא־ הֵן תֹּאמַר כִּי־

H3826	H8505	H3808	H2088	H3045	H3808	H2005	H559	H3588
lib·bot	to·chen	halo-	zeh	ja·da'·nu	lo-	hen	to·mar,	ki-
sisimmät	joka tutkii	eikö	tätä	tiennyt	en		sanot	sillä

לְאָדָם וְהַשִּׁיב יֵדַע הוּא נַפְשֶׁךָ וְנֹצֵר יָבִין הוּא־

H120	H7725	H3045	H1931	H5315	H5341	H995	H1931
le·'a·dam	ve'·he·shiv	je·da';	hu	naf·she·cha	ve'·no·tzer	ja·vin,	hu-
ihmiselle	ja joka maksaa	tuntisi	Hän	sieluasi	ja joka valvoo	tiedä	Hän

כְּפָעֳלוֹ׃

H6467
ke·fo·'o·lo.
mukaan tekojensa

13 עַל־ מָתֹוק וְנֹפֶת טוֹב כִּי־ דְבַשׁ בְּנִי אֱכָל־

H5921	H4966	H5317	H2896	H3588	H1706	H1121	H398
'al-	ma·tok,	ve'·no·fet	tov;	ki-	de·vash	be'·ni	'e·chol-
	makeaa	ja hunajakennoa	se on hyvää	sillä	hunajaa	poikani	syö

חִכֶּךָ׃

H2441
chik·ke·cha.
suussasi

14 וְיֵשׁ מָצָאתָ אִם־ לְנַפְשֶׁךָ חָכְמָה דְּעֵה כֵן

H3426	H4672	H518	H5315	H2451	H3045	H3651
ve'·jesh	ma·tza·ta	'im-	le·naf·she·cha	choch·mah	de·'eh	ken
niin on sinulla	olet löytänyt sen	jos	sielullesi	viisaus	tunne	näin

פ תִּכָּרֵת׃ לֹא תִקְוָתְךָ אַחֲרִית

H319	H8615	H3808	H3772	Peh
'a·cha·rit;	ve'·tik·va·te·cha,	lo	tik·ka·ret.	
tulevaisuus	ja toivosi	ei	raukea tyhjiin	

15 תְּשַׁדֵּד אֵל־ צַדִּיק לִנְוֵה רָשָׁע תְּאָרֵב אַל־

H7703	H408	H6662	H5116	H7563	H693	H408
te·shad·ded	'al-	tzad·dik;	lin·veh	ra·sho'	te·'e·ro	'al-
tuhoa	älä	vanhurskaan	asuinpaikkaa	vääryydentekijä	väijy	älä

רִבְצוֹ׃

H7258	
riv·tzo.	
hänen lepopaikkaansa	

16 כִּי שֶׁבַע יִפּוֹל צַדִּיק וָקָם וְרִשָׁעִים

H3588	H7651	H5307	H6662	H6965	H7563
ki	she·va'	jip·pol	tzad·dik	va·kam;	u·re·sha·'im,
sillä	seitsemän kertaa	lankeaa	vanhurskas	ja nousee jälleen	mutta vääryydentekijät

יִכָּשְׁלוּ בְרָעָה׃

H3782	H7451
jik·ka·she·lu	ve'·ra·'ah.
vajoavat	tuhoon

17 תִּשְׂמַח אַל־ (ק אֹיְבֶךָ) (כ אוֹיְבֶיךָ) בִּנְפֹל

H5307	'oi·vei·cha	ch	H341	q	H408	H8055
bin·fol			'o·jiv·cha		'al-	tis·mach;
kaatuessa			vihollisen		älä	iloitse

וּבִכָּשְׁלוֹ אַל־ יָגֵל לִבֶּךָ׃

H3782	H408	H1523	H3820
u·vik·ka·she·lo,	'al-	ja·gel	lib·be·cha.
ja hänen kompastuessa	älä	riemuitse	sisimmässäsi

18 פֶּן־ יִרְאֶה יְהוָה וְרַע בְּעֵינָיו וְהֵשִׁיב

H6435	H7200	H3069	H7489	H5869	H7725
pen-	jir·'eh	JAH·WEH	ve'·ra'	be'·'ei·nav;	ve'·he·shiv
ettei kun näkee sen		JAHWEH HERRA	ja on se paha	Hänen silmissään	ja kääntää Hän

אַפּוֹ׃ מֵעָלָיו

H5921	H639
me·'a·lav	ap·po.
pois hänestä	vihansa

19 בָּרְשָׁעִים׃ תִּתְקַנֵּא אַל־ בַּמְּרֵעִים תִּתְחַר אַל־

H408	H2734	H7489	H408	H7065	H7563
'al-	tit·char	bam·me·re·'im;	'al-	te·kan·ne,	ba·re·sha·'im.
älä	murehdi	pahantekijöistä	älä	kadehti	rikollisia

20 כִּי רְשָׁעִים נֵר לָרָע אַחֲרִית תִּהְיֶה לֹא־

H3588	H3808	H1961	H319	H7451	H5216	H7563
ki	lo-	tih·jeh	'a·cha·rit	la·ra';	ner	re·sha·'im
sillä	ei	ole	tulevaisuutta	pahalla	silmien loiste	vääryydentekijöiden

יִדְעָךְ׃

H1846
jid·'ach.
sammuu

21 עִם־ וָמֶלֶךְ בְּנִי יְהוָה אֶת־ יִרָא־

H3372	H853	H3068	H1121	H4428	H5973
je·ra-	'et-	JAH·WEH	be'·ni	va·me·lech;	'im-
pelkää	ET	JAHWEH HERRAA	poikani ja kuningasta		seuraan

שֹׂנְאִים תִּתְעָרָב׃ אַל־

H8138	H408	H6148
sho·nim,	'al-	tit·'a·rav.
kapinallisten, vihollisten, vakoilijoiden	älä	antaudu

22 מִי שְׁנֵיהֶם וּפִיד אֵידָם יָקוּם פִּתְאֹם כִּי־

H3588	H6597	H6965	H343	H6365	H8147	H4310
ki-	fit·'om	ja·kum	'ei·dam;	u·fid	nei·hem,	mi
sillä	yhtäkkiä	nousee heidän	onnettomuutensa	ja tuhon	molempien	kuka

ס יוֹדֵעַ׃

H3045	sa·mek
jo·de·a'.	
tietää	

23 בַּל־ בְּמִשְׁפָּט פָּנִים הַכִּיר־ לַחֲכָמִים אֵלֶּה גַּם־

H1571	H428	H2450	H5234	H6440	H4941	H1077
gam-	'el·leh	la·cha·cha·mim;	hak·ker-	pa·nim	be'·mish·pat	bal-
myös	näistä	viisaan	tunnistaa	kasvoja katsoa	tuomiossa	ei ole

טֹוב׃

H2896
tov.
hyvä

24 לְרָשָׁע֒ אֹמֵר צַדִּיק אָתָּה יִקְּבֻהוּ עַמִּים

H559	H7563	H6662	H859	H5344	H5971
'o·mer	le·ra·sha'	tzad·dik	'at·tah	jik·ke·vu·hu	'am·mim;
joka sanoo	vääryydentekijälle	vanhurskas	sinä olet	kiroaa häntä	kansat

לְאֻמִּים׃ יִזְעָמוּהוּ

H2194	H3816
jiz·'a·mu·hu	le·'um·mim.
inhoavat	kansakunnat

25 וְלַמּוֹכִיחִים יִנְעָם וְעֲלֵיהֶם תָּבוֹא בִרְכַּת־ טוֹב׃

H3198	H5276	H5921	H935	H1293	H2896
ve'·lam·mo·chi·chim	jin·'am;	va·'a·lei·hem,	ta·vo	vir·kat-	tov.
mutta jotka nuhtelevat	on oikein	ja heille	tulee	siunaus	runsas

26 נְכֹחִים׃ דְּבָרִים מֵשִׁיב יִשָּׁק שִׂפְתָיִם

H8193	H5401	H7725	H1697	H5228
se·fa·ta·jim	jish·shak;	me·shiv,	de·va·rim	ne·cho·chim.
huulille	suutelee	joka antaa	vastauksen	rehellisen

27 אַחַר לָךְ בַּשָּׂדֶה וְעַתְּדָהּ מְלַאכְתֶּךָ בַּחוּץ הָכֵן

H3559	H2351	H4399	H6257	H7704	H0	H310
ha·chen	ba·chutz	me·lach·te·cha,	ve'·'at·te·dah	bas·sa·deh	lach;	'a·char,
tee valmiiksi	ulkona	työsi	ja valmistele	peltosi	sinun	jonka jälkeen

וּבָנִיתָ׃ בֵּיתֶךָ׃ פ

H1129	H1004	Peh
u·va·ni·ta	ve'i·te·cha.	
rakenna	kotisi	

28 אַל־ תְּהִי עֵד־ חִנָּם בְּרֵעֶךָ וַהֲפִתִּיתָ׃ בִּשְׂפָתֶיךָ׃

H408	H1961	H5707	H2600	H7453	H6601	H8193
'al-	te·hi	'ed-	chin·nam	be'·re·'e·cha;	va·ha·fit·ti·ta,	bis·fa·tei·cha.
älä	ole	todistaja	ilman syytä	vastaan toista	ja petä	huulillasi

29 לֹוא אֶעֱשֶׂה־ כֵּן ־לִי עֲשֹׂה־ כַּאֲשֶׁר תֹּאמַר אַל־

H408	H559	H834	H6213	H0	H3651	H6213	H0
'al-	to·mar,	ka·'a·sher	'a·sah-	li	ken	'e·'e·seh-	lo;
älä	sano	niinkuin	hän on tehnyt minulle		siten	minä teen	hänelle

אָשִׁיב כְּפָעֳלוֹ: לָאִישׁ

H7725	H376	H6467
'a·shiv	la·'ish	ke·fo·'o·lo.
minä maksan takaisin	ihmiselle	hänen tekonsa

30 אָדָם כֶּרֶם וְעַל־ עֲבָרְתִּי עָצֵל אִישׁ־ שְׂדֵה עַל־

H5921	H7704	H376	H6102	H5674	H5921	H3754	H120
'al-	se·deh	'ish-	'a·tzel	'a·var·ti;	ve'·'al-	ke·rem,	'a·dam
ohi	pellon	miehen	laiskan	kuljin	ja ohi	viinitarhan	miehen

חֲסַר־ לֵב:

H2638	H3820
cha·sar-	lev.
ymmärtämättömän	mieleltään

31 חֲרֻלִּים פָּנָיו כָּסּוּ קִמְשֹׂנִים כֻּלּוֹ עֳלָה וְהִנֵּה

H2009	H5927	H3605	H2738	H3680	H6440	H7063
ve'·hin·neh	'a·lah	chul·lo	kim·me·so·nim,	kas·su	fa·nav	cha·rul·lim;
ja katso	se oli kasvanut täyteen		ohdakkeita	peitti	sen pinnan	nokkoset

גֶּדֶר וַאֲבָנָיו נָהֲרָסָה:

H1444	H68	H2040
ve'·ge·der	'a·va·nav	ne·he·ra·sah.
ja aita	kivinen	oli sortunut

32 מוּסָר: לָקַחְתִּי רָאִיתִי לִבִּי אָשִׁית אָנֹכִי וָאֶחֱזֶה

H2372	H595	H7896	H3820	H7200	H3947	H4148
va·'e·che·zeh	'a·no·chi	'a·shit	lib·bi;	ra·'i·ti,	la·kach·ti	mu·sar.
ja näin	minä	painoin	sisimpääni	katselin	ottaen	opikseni

33 יָדַיִם חִבֻּק מְעַט תְּנוּמוֹת מְעַט שֵׁנוֹת מְעַט

H4592	H8142	H4592	H8572	H4592	H2264	H3027
me·'at	not	me·'at	te·nu·mot;	me·'at	chib·buk	ja·da·jim
vielä	nuku	vähän	unta	vähän	yhdessä	kädet

לִשְׁכָּב:

H7901
lish·kav.
makaa

34

וּבָא־ מִתְהַלֵּךְ רֵישֶׁךָ וּמַחְסֹרֶיךָ כְּאִישׁ מָגֵן׃ פ

H935	H1980	H7389	H4270	H376	H4043	Peh
u·va-	mit·hal·lech	rei·she·cha;	u·mach·so·rei·cha,	ke·'ish	ma·gen.	
ja tulee	käy sisään	köyhyys	ja puute	kuin mies	aseistettu	

Sananlaskut 25 ***(Proverbs 25)***

1 גַּם־ אֵ֣לֶּה מִשְׁלֵי שְׁלֹמֹ֗ה אֲשֶׁר֙ הֶעְתִּ֣יקוּ אַנְשֵׁי֙

H1571 gam- myös | H428 'el·leh nämä | H4912 mish·lei ovat sananlaskuja | H8010 She·lo·moh; Shelomon | H834 'a·sher jotka | H6275 he'·ti·ku, ovat kopioineet | H376 'an·shei miehet

חִזְקִיָּ֔ה מֶ֖לֶךְ־ יְהוּדָֽה׃

H2396 Chiz·ki·jah Chizkijahun / Hiskian | H4428 me·lech- kuninkaan | H3063 Je·hu·dah. Jehudan

2 כְּבֹ֣ד אֱלֹהִים֮ הַסְתֵּ֣ר דָּבָר֒ וּכְבֹ֣ד מְלָכִים֮ חֲקַ֣ר דָּבָֽר׃

H3519 ke·vod kunnia | H430 E·LO·HIM ELOHIM Jumalan | H5641 has·ter on salata | H1697 da·var; asia | H3519 u·che·vod ja kunnia | H4428 me·la·chim, kuninkaiden | H2713 cha·kor on selvittää | H1697 da·var. asia

3 אֵ֣ין מְלָכִים֮ וְלֵ֣ב לָעֹ֣מֶק וָאָ֔רֶץ לָרוּם֙ שָׁמַ֔יִם וְחֵֽקֶר׃

H8064 sha·ma·jim taivaan | H7312 la·rum korkeus | H776 va·'a·retz ja maan | H6011 la·'o·mek; syvyys | H3820 ve'·lev ja sydäntä | H4428 me·la·chim, kuninkaiden | H369 'ein ei kykene | H2714 che·ker. tutkimaan

4 הָגֹ֣ו סִיגִ֗ים מִכֶּ֤סֶף וַיֵּצֵא֙ לְצֹרֵ֔ף כְּלִי׃

H1898 ha·go poista | H5509 si·gim kuonat | H3701 mik·ka·sef; hopeasta | H3318 vai·je·tze ja tulee siitä | H6884 latz·tzo·ref puhdas | H3627 ke·li. astia

5 הָגֹ֣ו רָשָׁע֮ מִלְּפָנֵי־ מֶ֣לֶךְ וְיִכּ֣וֹן בַּצֶּ֣דֶק כִּסְאֹֽו׃

H1898 ha·go karkota | H7563 ra·sho' vääryydentekijä | H6440 lif·nei- edestä | H4428 me·lech; kuninkaan | H3559 ve'·jik·kon ja vahvistuu | H6664 batz·tze·dek vanhurskaudessa | H3678 kis·'o. hänen valtaistuin

6 אַל־ גְּדֹלִים וּבִמְקוֹם מֶלֶךְ לִפְנֵי־ תִתְהַדָּר אַל־
H408 'al- älä | H1921 tit·had·dar korota itseäsi | H6440 lif·nei- edessä | H4428 me·lech; | H4725 u·vim·kom | H1419 ge·do·lim, | H408 'al-
kuninkaan ja asetu seisomaan suurten

תִּעָמֹד׃
H5975 ta·'a·mod. paikalle

7 כִּי טוֹב אָמַר־ לְךָ עֲלֵה הֵנָּה מֵהַשְׁפִּילְךָ
H3588 ki sillä | H2896 tov parempi on | H559 'a·mor- että sanotaan | H0 le·cha, sinulle | H5927 'aleh nouse | H2008 hen·nah tänne | H8213 me·hash·pi·le·cha kuin että alennetaan sinut

עֵינֶיךָ׃ רָאוּ אֲשֶׁר נָדִיב לִפְנֵי
H6440 lif·nei edessä | H5081 na·div; ruhtinaan | H834 'a·sher jonka | H7200 ra·'u näkevät | H5869 'ei·nei·cha. silmäsi

8 תַּעֲשֶׂה מַה־ פֶּן מַהֵר לָרִב תֵּצֵא אַל־
H408 'al- älä | H3318 te·tze lähde | H7378 la·riv, riitelemään | H4118 ma·her hätiköiden | H6435 pen kun et tiedä | H4100 mah- mitä | H6213 ta·'a·seh teet

רֵעֶךָ׃ אֹתְךָ בְּהַכְלִים בְּאַחֲרִיתָהּ
H319 be'·'a·cha·ri·tah; lopussa | H3637 be'·hach·lim kun on saattanut sinut | H853 'o·te·cha vastapuolesi | H7453 re·'e·cha. häpeään

9 רֵעֶךָ אֶת־ רִיב רִיבֶךָ וְסוֹד תְּגַל׃ אַל־ אַחֵר
H7378 ri·ve·cha riitele | H7379 riv riitasi | H853 'et- ET | H7453 re·'e·cha; kanssa vastapuolesi | H5475 ve'·sod ja salaisuutta | H312 'a·cher toisen | H408 'al- älä | H1540 te·gal. paljasta

10 פֶּן־ יְחַסֶּדְךָ שֹׁמֵעַ וְדִבָּתְךָ לֹא תָשׁוּב׃
H6435 pen- ettet | H2616 je·chas·sed·cha joudu häpeään | H8085 sho·me·a'; kun kuullaan | H1681 ve'·dib·ba·te·cha, pahanpuhumisesi | H3808 lo eikä | H7725 ta·shuv. se poistu sinusta

11 עַל־ דָּבָר׃ דָּבָר כֶּסֶף בְּמַשְׂכִּיּוֹת זָהָב תַּפּוּחֵי

H5921	H1696	H1697	H3701	H4906	H2091	H8598
'al-	da·vur	da·var,	ka·sef;	be'·mas·ki·jot	za·ho	tap·pu·chei
	puhutut	ovat sanat	hopeisia	toiveita	kultaisia	omenia

אָפְנָיו׃

H655
'a·fe·nav.
ajallaan

12 נֶזֶם זָהָב וַחֲלִי־ כָתֶם מוֹכִיחַ חָכָם עַל־ אֹזֶן

H241	H5921	H2450	H3198	H3800	H2481	H2091	H5141
'o·zen	'al-	cha·cham,	mo·chi·ach	cha·tem;	va·cha·li-	za·ho	ne·zem
korvalle		viisaan	ovat nuhteet	puhdasta kultaa	ja koru	kultainen	korvakoru

שֹׁמֵעַת׃

H8085
sho·ma·'at.
kuuntelevalle

13 לְשֹׁלְחָיו נֶאֱמָן צִיר קָצִיר בְּיוֹם שֶׁלֶג כִּצִנַּת־

H7971	H539	H6735	H7105	H3117	H7950	H6793
le·sho·le·chav;	ne·'e·mon	tzir	ka·tzir,	be'·jom	she·leg	ke·tzin·nat-
lähettäjälleen	uskollinen	on sanansaattaja	sadonkorjuun	päivänä	pakkanen	kuin lävistävä

נַפְשׁוֹ וְנֶפֶשׁ אֲדֹנָיו יָשִׁיב׃ פ

H5315	H113	H7725	Peh
ve'·ne·fesh	'a·do·nav	ja·shiv.	
ja sielun	isännän	kääntää pahasta	

14 בְּמַתַּת־ מִתְהַלֵּל אִישׁ אָיִן וְגֶשֶׁם וָרוּחַ נְשִׂיאִים

H4991	H1984	H376	H369	H1653	H7307	H5387
be'·mat·tat-	mit·hal·lel,	'ish	'a·jin;	ve'·ge·shem	ve'·ru·ach	ne·si·'im
lahjuksella	joka kerskuu	on mies	ilman	sadetta	ja tuuli	kuin sumu

שָׁקֶר׃

H8267
sha·ker.
petoksen

15 בְּאֹרֶךְ׃ אַפַּיִם יְפֻתֶּה קָצִין וְלָשׁוֹן רַכָּה תִּשְׁבָּר־

H753	H639	H6601	H7101	H3956	H7390	H7665
be'·'o·rech	'ap·pa·jim	je·fut·teh	ka·tzin;	ve'·la·shon	rak·kah,	tish·bor-
kärsivällisyydellä	viha	lepytetään	hallitsijan	ja kieli	pehmeä	murtaa

גָּרֶם׃

H1634
ga·rem.
kovuuden

16 דְּבַשׁ מָצָאתָ דַיֶּךָ אֱכֹל פֶּן־ תִּשְׂבָּעֶנּוּ׃ וְהַקֵּאתִוֹ׃

H1706	H4672	H398	H1767	H6435	H7646	H6958
de·vash	ma·tza·ta	'e·chol	dai·je·ka;	pen-	tis·ba·'en·nu,	va·ha·ke·to.
hunajaa	löytäessä	syö	kohtuudella	ettet	kyllästyisi	ja oksentaisi sitä

17 הֹקַר רַגְלְךָ מִבֵּית רֵעֶךָ פֶּן־ יִשְׂבָּעֲךָ׃ וּשְׂנֵאֶךָ׃

H3365	H7272	H1004	H7453	H6435	H7646	H8130
ho·kar	rag·le·cha	mib·beit	re·'e·cha;	pen-	jis·ba·'a·cha,	u·se·ne·'e·cha.
astu harvoin	jalallasi	taloon	ystäväsi	ettei	hän kyllästyisi	ja vihaisi sinua

18 מֵפִיץ מַחֲרֶב וָחֵץ שָׁנוּן אִישׁ עֹנֶה שָׁקֶר׃ עֵד בְּרֵעֵהוּ׃

H4650	H2719	H2671	H8150	H376	H6030	H7453	H5707
me·fitz	ve'·che·rev	ve'·chetz	sha·nun;	'ish	'o·neh	ve'·re·'e·hu,	'ed
moukari	miekka	ja nuoli	teroitettu	on mies	joka antaa	ystävästään	todistuksen

שָׁקֶר׃

H8267
sha·ker.
väärän

19 שֵׁן רֹעָה וְרֶגֶל מוּעָדֶת מִבְטָח בּוֹגֵד בְּיוֹם צָרָה׃

H8127	H7465	H7272	H4154	H4009	H898	H3117	H6869
shen	ro·'ah	ve'·re·gel	mu·'a·det;	miv·tach	bo·ged,	be'·jom	tza·rah.
hammas	rikkoutunut	ja jalka	liukastuva	on turva	petollisen	päivänä	ahdingon

20 מַעֲדֶה בֶּגֶד בְּיוֹם קָרָה חֹמֶץ עַל־ נָתֶר וְשָׁר

H5710	H899	H3117	H7135	H2558	H5921	H5427	H7891
ma·'a·deh	be'·ged	be'·jom	ka·rah	cho·metz	'al-	na·ter;	ve'·shar
joka ottaa pois	vaatteensa	päivänä	kylmänä	on kuin etikka	päälle	lipeän	ja joka laulaa

פ רֵ֑ע׃ לֵ֣ב־ עַ֭ל בַּשִּׁירִֽים

H7892 bash·shi·rim, lauluja
H5921 'al
H3820 lev- sydämelle
H7451 ra'. murheelliselle
Peh

21 צָמֵ֣א וְאִם־ לָ֭חֶם הַאֲכִלֵ֣הוּ שֹׂנַ֑אֲךָ רָעֵ֣ב אִם־

H518 'im- jos
H7456 ra·'ev on nälkäinen
H8130 na·'a·cha vihamiehesi
H398 ha·'a·chi·le·hu ruoki hänet
H3899 la·chem; leivällä
H518 ve'·'im- ja jos
H6771 tza·me, on janoinen

מַ֥יִם׃ הַשְׁקֻֽהוּ׃

H8248 hash·ke·hu anna juotavaksi
H4325 ma·jim. vettä

22 כִּ֣י גֶ֭חָלִים אַתָּ֣ה חֹתֶ֑ה עַל־ רֹאשׁ֥וֹ וַיהוָ֖ה

H3588 ki sillä
H1513 ge·cha·lim, tulisia hiiliä
H859 'at·tah sinä
H2846 cho·teh kasaat
H5921 'al- päälle
H7218 ro·sho; hänen päänsä
H3069 JAH·WEH JAHWEH HERRA

יְשַׁלֶּֽם־ לָֽךְ׃

H7999 je·shal·lem- palkitsee
H0 lach. sinut

23 לְשׁ֣וֹן נִ֭זְעָמִים וּפָנִ֣ים גָּשֶׁ֑ם תְּחֹולֵ֣ל צָפ֭וֹן רוּחַ

H7307 ru·ach tuuli
H6828 tza·fon pohjoisesta
H2342 te·cho·lel karkottaa
H1653 ga·shem; sateen
H6440 u·fa·nim ja kasvot
H2194 niz·'a·mim, vihaiset
H3956 le·shon kielen

סָתֶֽר׃

H5643 sa·ter. takanapuhuvan

24 טֹ֣וב שֶׁ֑בֶת עַל־ פִּנַּ֥ת גָּ֭ג מֵאֵ֣שֶׁת (כ) מִדּוֹנִים׃

H2896 tov, parempi
H3427 she·vet on asua
H5921 'al-
H6438 pin·nat- kulmalla
H1406 gag; katon
H802 me·'e·shet kuin vaimon
mi·do·nim
ch

חָבֶר׃ וּבֵית (ק מִדְיָנִים)

H4066	q	H1004	H2267
mid·ja·nim,		u·veit	cha·ver.
riitelevän		ja talo	yhdessä jakaa

25 טוֹבָה וּשְׁמוּעָה עֲיֵפָה נֶפֶשׁ עַל־ קָרִים מַיִם

H4325	H7119	H5921	H5315	H5889	H8052	H2896
ma·jim	ka·rim	'al-	ne·fesh	'a·je·fah;	u·she·mu·'ah	to·vah,
vesi	raikas		sielulle	janoavalle	niin on uutinen	hyvä

מֵאֶרֶץ׃ מֶרְחָק׃

H776	H4801
me·'e·retz	mer·chak.
maasta	kaukaisesta

26 לִפְנֵי־ מָט צַדִּיק מָשְׁחָת וּמָקוֹר נִרְפָּשׁ מַעְיָן

H4599	H7515	H4726	H7843	H6662	H4131	H6440
ma'·jan	nir·pos	u·ma·kor	ma·she·chat;	tzad·dik,	mat	lif·nei-
lähde	tallattu	ja kaivo	turmeltu	on vanhurskas	joka horjuu	edessä

רָשָׁע׃

H7563
ra·sha'.
pahojen

27 כָּבוֹד׃ כְּבֹדָם וְחֵקֶר טוֹב לֹא־ הַרְבּוֹת דְּבַשׁ אָכֹל

H398	H1706	H7235	H3808	H2896	H2714	H3519	H3519
'a·chol	de·vash	har·bot	lo-	tov;	ve'·che·ker	ke·vo·dam	ka·vod.
syödä	hunajaa	kohtuuttomasti	ei ole	hyvä	ja etsiminen	loiston	kunniaksi

28 עִיר פְּרוּצָה אֵין חוֹמָה אִישׁ אֲשֶׁר אֵין מַעְצָר לְרוּחוֹ׃

H5892	H6555	H369	H2346	H376	H834	H369	H4623
'ir	pe·ru·tzah	'ein	cho·mah;	'ish,	'a·sher	'ein	ma'·tzar
kaupunki	murskattu	ilman	muuria	on ihminen	joka	ei	valvo

H7307
le·ru·cho.
henkeään

Sananlaskut 26 ***(Proverbs 26)***

1 נָאוָה לֹא־ כֵן בַּקָּצִיר וְכַמָּטָר בַּקַּיִץ כַּשֶּׁלֶג
H5000 na·veh ole sopivaa
H3808 lo- ei
H3651 ken samoin
H7105 bak·ka·tzir; aikana sadonkorjuun
H4306 ve'·cham·ma·tar ja sade
H7019 bak·ka·jitz, kesällä
H7950 kash·she·leg lumi

כָּבוֹד: לִכְסִיל
H3519 ka·vod. kunnia
H3684 lich·sil tyhmälle

2 כְּצִפּוֹר לָנוּד כַּדְּרוֹר לָעוּף כֵּן קִלְלַת חִנָּם לֹא (כ) תָּבֹא: (ק) לוֹ
H2600 chin·nam, kirous
H7045 kil·lat ilman syytä
H3651 ken samoin
H5774 la·'uf; lentää
H1866 kad·de·ror pääskynen
H5110 la·nud vaeltaa
H6833 katz·tzip·por varpunen
lo ch
H935 ta·vo. tule
q
H3808 lo ei

3 שׁוֹט לַסּוּס מֶתֶג לַחֲמוֹר וְשֵׁבֶט לַגֵּו לְגֵו כְּסִילִים:
H3684 ke·si·lim. tyhmää
H1460 le·gev selkään
H7626 ve'·she·vet, ja piiskalla
H2543 la·cha·mor; aasille
H4964 me·teg kuolaimet
H5483 las·sus hevoselle
H7752 shot piiska

4 אַל־ תַּעַן כְּסִיל כְּאִוַּלְתּוֹ פֶּן־ תִּשְׁוֶה לּוֹ
H0 lo
H7737 tish·veh- olisi samankaltainen
H6435 pen- ettet
H200 ke·'iv·val·to; mukaan hänen hulluutensa
H3684 ke·sil tyhmälle
H6030 ta·'an vastaa
H408 'al- älä

אָתָּה: גַּם־
H859 'at·tah. sinä
H1571 gam- myös

5 עֲנֵה כְסִיל כְּאִוַּלְתּוֹ פֶּן־ יִהְיֶה חָכָם
H2450 cha·cham viisas
H1961 jih·jeh hän olisi
H6435 pen- ettei
H200 ke·'iv·val·to; mukaan hänen typeryytensä
H3684 che·sil tyhmälle
H6030 'a·neh vastaa

בְּעֵינָיו׃

H5869
be'·'ei·nav.
omissa silmissään

6 בְּיַד־ דְּבָרִים שֹׁלֵחַ שֹׁתֶה חָמָס רַגְלַיִם מְקַצֶּה

H3027	H1697	H7971	H8354	H2555	H7272	H7096
be'·jad-	de·va·rim	sho·le·ach	sho·teh;	cha·mas	rag·la·jim	me·katz·tzeh
kädessä	sanan	joka lähettää	juo	ja väkivaltaa	jalat	leikkaa irti

כְּסִיל׃

H3684
ke·sil.
tyhmän

7 דַּלְיָו׳ שֹׁקַיִם מִפִּסֵּחַ וּמָשָׁל בְּפִי כְּסִילִים׃

H1809	H7785	H6455	H4912	H6310	H3684
dal·ju	ka·jim	mip·pis·se·ach;	u·ma·shal,	be'·fi	che·si·lim.
ovat kuivuneet	jalat	ramman	samoin sananlasku	suussa	tyhmän

8 כָּבוֹד׃ לִכְסִיל נוֹתֵן כֵּן־ בְּמַרְגֵּמָה אֶבֶן כִּצְרֹר

H3519	H3684	H5414	H3651	H4773	H68	H6887
ka·vod.	lich·sil	no·ten	ken-	be'·mar·ge·mah;	'e·ven	kitz·ror
kunniaa	tyhmälle	samoin on antaa		linkoon	kivi	sitoa kiinni

9 חוֹחַ עָלָה בְיַד־ שִׁכּוֹר וּמָשָׁל בְּפִי כְּסִילִים׃

H3684	H6310	H4912	H7910	H3027	H5927	H2336
che·si·lim.	be'·fi	u·ma·shal,	shik·kor;	ve'·jad-	'a·lah	cho·ach
tyhmän	suussa	niin on sananlasku	juopon	käden	lävistänyt	piikki

10 רַב מְחוֹלֵל־ כֹּל שֹׂכֵר וְשֹׂכֵר כְּסִיל וְשֹׂכֵר עֹבְרִים׃

H5674	H7936	H3684	H7936	H3605	H2342	H7227
'oe·rim.	ve'·so·cher	ke·sil,	ve'·so·cher	kol;	me·cho·lel-	rav
rikollisten	ja käy yli	tyhmät	tavoittaa	kaikki	tuska / ahdistus	suuri

11 כְּכֶלֶב שָׁב עַל־ קִאוֹ כְּסִיל שׁוֹנֶה בְּאִוַּלְתּוֹ׃

H200	H8138	H3684	H6892	H5921	H7725	H3611
ve'·'iv·val·to.	sho·neh	ke·sil,	ke·'o;	'al-	shav	ke·che·lev
hulluuksiaan	joka uusii	on tyhmä	oksennukselleen		palaa	niinkuin koira

12 רָאִיתָ אִישׁ חָכָם בְּעֵינָיו תִּקְוָה לִכְסִיל מִמֶּנּוּ׃

H7200	H376	H2450	H5869	H8615	H3684	H4480
ra·'i·ta,	'ish	cha·cham	be'·'ei·nav;	tik·vah	lich·sil	mi·men·nu.
näet	ihmisen	viisaan	omissa silmissään	toivoa	tyhmällä	on enemmän

13 אָמַר עָצֵל שַׁחַל בַּדֶּרֶךְ אֲרִי בֵּין הָרְחֹבוֹת׃

H559	H6102	H7826	H1870	H738	H996	H7339
'a·mar	'a·tzel	sha·chal	bad·da·rech;	'a·ri,	be'in	ha·re·cho·vot.
sanoo	laiska	leijona	on tiellä	nuori leijona	keskellä	aukiota

14 תִּסּוֹב דֶּלֶת עַל־ צִירָהּ עַל־ מִטָּתוֹ׃ וְעָצֵל

H1817	H5437	H5921	H6735	H6102	H5921	H4296
had·de·let	tis·sov	'al-	tzi·rah;	ve'·'a·tzel,	'al-	mit·ta·to.
ovi	kääntyy		saranoillaan	ja laiska	päällä	vuoteensa

15 טָמַן עָצֵל יָדוֹ בַּצַּלָּחַת נִלְאָה לַהֲשִׁיבָהּ אֶל־ פִּיו׃

H2934	H6102	H3027	H6747	H3811	H7725	H413
ta·man	'a·tzel	ja·do	batz·tzal·la·chat;	nil·'ah,	la·ha·shi·vah	'el-
piilottaa	laiska	kätensä	astiaan	hän väsyy	tuomasta takaisin	sitä

H6310
piv.
suuhunsa

16 חָכָם עָצֵל בְּעֵינָיו מִשִּׁבְעָה מְשִׁיבֵי טָעַם׃

H2450	H6102	H5869	H7651	H7725	H2940
cha·cham	'a·tzel	be'·'ei·nav;	mish·shiv·'ah,	me·shi·vei	ta·'am.
viisaampi on	laiska	omissa silmissään	kuin seitsemän	jotka vastaavat	harkiten

17 רִיב עַל־ מִתְעַבֵּר עֹבֵר כֶּלֶב בְּאָזְנֵי־ מַחֲזִיק

H2388	H241	H3611	H5674	H5674	H5921	H7379
ma·cha·zik	be'·'a·ze·nei-	cha·lev;	'o·ver	mit·'ab·ber,	'al-	riv
tarttuu	korvista	koiraa	joka ohikulkiessa	sekaantuu		riitaan

לוֹ׃ לֹא־

H3808	H0
lo-	lo.
joka ei ole	hänen

18 וָמָוֶת׃ חִצִּים זִקִּים הַיֹּרֶה כְּמִתְלַהְלֵהַּ

H3856	H3384	H2131	H2671	H4194
ke·mit·lah·le·ah	haj·jo·reh	zik·kim,	chitz·tzim	va·ma·vet.
hullu on	joka ampuu	tulisia	nuolia	ja kuolemaa

19 כֵּן־ אִישׁ רִמָּה אֶת־ רֵעֵהוּ וְאָמַר הֲלֹא־ מְשַׂחֵק אָנִי׃

H3651	H376	H7411	H853	H7453	H559	H3808	H7832
ken-	'ish	rim·mah	'et-	re·'e·hu;	ve·'a·mar,	halo-	me·sa·chek
samoin on	mies	joka pettää	ET	ystäväänsä	ja sanoo	enhän	leikillänihän

H589
'a·ni.
minä

20 יִשְׁתֹּק נִרְגָּן וּבְאֵין אֵשׁ תִּכְבֶּה־ עֵצִים בְּאֶפֶס

H657	H6086	H3518	H784	H369	H5372	H8367
be·'e·fes	'e·tzim	tich·beh-	'esh;	u·ve·'ein	nir·gan,	jish·tok
loppuessa	puut	sammuu	tuli	ja kun ei ole	panettelijaa	lakkaa

מָדוֹן׃

H4066
ma·don.
riita

21 (כ מִדּוֹנִים) וְאִישׁ לְאֵשׁ וְעֵצִים לְגֶחָלִים פֶּחָם

H6352	H1513	H6086	H784	H376	mi·do·nim	ch
pe·cham	le·ge·cha·lim	ve·'e·tzim	le·'esh;	ve·'ish		
hiilet	hiillokseen	ja puut	tuleen	niin mies		

(ק מִדְיָנִים) פ רִיב׃ לְחַרְחַר־

H4066	q	H2787	H7379	Peh
mid·ja·nim,		le·char·char-	riv.	
riitaisa		sytyttää	riidan	

22 בָּטָן׃ חַדְרֵי־ יָרְדוּ וְהֵם כְּמִתְלַהֲמִים נִרְגָּן דִּבְרֵי

H1697	H5372	H3859	H1992	H3381	H2315	H990
div·rei	nir·gon	ke·mit·la·ha·mim;	ve·'hem,	ja·re·du	chad·rei-	va·ten.
sanat	panettelijan	polttavat	ja ne	tunkeutuvat	syvälle	sisimpään

23 דֹּלְקִים שְׂפָתַיִם חָרֶשׂ עַל־ מְצֻפֶּה סִיגִים כֶּסֶף
H3701 ke·sef hopean
H5509 si·gim kuonalla
H6823 me·tzup·peh päällystetty
H5921 'al-
H2789 cha·res; savi
H8193 se·fa·ta·jim ovat polttavat
H1814 do·le·kim huulet

רָע: וְלֶב־
H3820 ve'·lev- ja sydän
H7451 ra'. paha

24 וּבְקִרְבּוֹ שׂוֹנֵא יִנָּכֶר (ק בְּשִׂפְתָיו) (כ בִּשְׂפָתוֹ)
bis·fa·tov
ch
H8193 bis·fa·tav puheesta
q
H5234 jin·na·cher tunnistaa
H8130 so·ne; vihollisen
H7130 u·ve·kir·bo, ja sisimmässään

מִרְמָה: יָשִׁית
H7896 ja·shit hän hautoo
H4820 mir·mah. petosta

25 שֶׁבַע כִּי בוֹ תִּתְאַמֶּן־ אַל־ קוֹלוֹ יְחַנֵּן כִּי־
H3588 ki- sillä
H2603 je·chan·nen imartelee hän
H6963 ko·lo äänellään
H408 'al- älä
H539 ta·'a·men- luota
H0 bo; häneen
H3588 ki sillä
H7651 she·va' seitsemän

בְּלִבּוֹ: תּוֹעֵבוֹת
H8441 to·'e·vot kauhistusta on
H3820 be'·lib·bo. hänen sisimmässään

26 רָעָתוֹ תִּגָּלֶה בְּמַשְׂאוֹן שִׂנְאָה תְּכַסֶּה
H3680 tik·kas·seh on peitetty
H8135 ne·'ah hänen vihamielisyytensä
H4860 be'·mash·sha·'on; kavaluudella
H1540 tig·ga·leh tulee esiin
H7451 ra·'a·to hänen pahuutensa

בְּקָהָל:
H6951 ve'·ka·hal. seurakunnalle

27 כִּרְה־ שַׁחַת בָּהּ יִפֹּל וְגֹלֵל אֶבֶן עֲלָיו

H3738	H7845	H0	H5307	H1556	H68	H413
ko·re·ho·sha-	chat	bah	jip·pol;	ve'·go·lel	'e·ven	'e·lav
joka kaivaa toiselle	kuoppaa	itse	kaatuu siihen	ja joka vierittää	kiven	hänen päälle

תָּשׁוּב׃

H7725
ta·shuv.
se takaisin vierii

28 לְשׁוֹן־ שָׁקֶר שְׁנָא יִשְׂנָא דַכָּיו יִפֶּה וּפֶה חֹלֶק יַעֲשֶׂה

H3956	H8267	H8130	H1790	H6310	H2509	H6213
le·sho·no·she-	ker	jis·na	dak·kav;	u·peh	cha·lak,	ja·'a·seh
kieli	valheen / petoksen	vihaa	sortamiaan	ja suu	imarteleva	aiheuttaa

מִדְּחֶה׃

H4072
mid·cheh.
tuhoa

Sananlaskut 27 *(Proverbs 27)*

1 מַה־ תֵּדַע לֹא־ כִי מָחָר בְּיוֹם תִּתְהַלֵּל אַל־

H408	H1984	H3117	H4279	H3588	H3808	H3045	H4100
'al-	tit·hal·lel	be'·jom	ma·char;	ki	lo-	te·da',	mah-
älä	kersku	päivästä	huomisesta	sillä	et	tiedä	mitä

יוֹם׃ יֻלָּד

H3205	H3117
je·led	jom.
synnyttää	päivä

2 יְהַלֶּלְךָ זָר וְלֹא־ פִיךָ נָכְרִי וְאַל־ שְׂפָתֶיךָ׃

H1984	H2114	H3808	H6310	H5237	H408	H8193
je·hal·lel·cha	zar	ve'·lo-	fi·cha;	na·che·ri,	ve'·'al-	se·fa·tei·cha.
kehukoon sinua	toinen	eikä	oma suusi	vieras	eivätkä	omat huulesi

3 כֶּבֶד אֶבֶן וְנֵטֶל חוֹל וְכַעַס אֱוִיל וְכֹבֶד־

H3514	H68	H5192	H2344	H3708	H191	H3515
koed-	'e·ven	ve'·ne·tel	ha·chol;	ve'·cha·'as	'e·vil,	ka·ved
paino	kiven	ja painavuus	hiekan	niin on viha	tyhmän	raskaampi

מִשְּׁנֵיהֶם׃

H8147
mish·she·nei·hem.
molempia

4 לִפְנֵי יַעֲמֹד וּמִי אַף וְשֶׁטֶף חֵמָה אַכְזְרִיּוּת

H395	H2534	H7858	H639	H4310	H5975	H6440
'ach·ze·ri·jut	che·mah	ve'·she·tef	'af;	u·mi	ja·'a·mod	lif·nei
julmuus	raivon	ja tulva	vihan	mutta kuka	kestää	edessä

קִנְאָה׃

H7068
kin·'ah.
kateuden / mustasukkaisuuden

5 מְסֻתָּרֶת׃ מֵאַהֲבָה מְגֻלָּה תּוֹכַחַת טוֹבָה

H2896	H8433	H1540	H160	H5641
toah	to·cha·chat	me·gul·lah;	me·'a·ha·vah	me·sut·ta·ret.
parempi	nuhtelu	avoin	kuin rakkaus	kätketty

6 שׂוֹנֵא׃ נְשִׁיקוֹת ׀ וַנַעְתָּרוֹת אוֹהֵב פִּצְעֵי ־נֶאֱמָנִים

H539	H6482	H157	H6280	H5390	H8130
ne·'e·ma·nim	pitz·'ei	o·hev;	ve'·na'·ta·rot,	ne·shi·kot	so·ne.
vahvistavat	haavat	rakastavan	ja ovat yltäkylläiset	suudelmat	vihamiehen

7 כָּל־ ׀רְעֵבָה וְנֶפֶשׁ נֹפֶת תִּבְוּס שְׂבֵעָה נָפֶשׁ

H5315	H7649	H947	H5317	H5315	H7457	H3605
ne·fesh	ve'·'ah	ta·vus	no·fet;	ve'·ne·fesh	re·'e·vah,	kol-
sielu	kylläinen	inhoaa	juoksevaa hunajaa	mutta sielulle	nälkäiselle	kaikki

מָתוֹק׃ מַר

H4751	H4966
mar	ma·tok.
katkera on makeaa	

8 נוֹדֵד אִישׁ כֵּן־ קִנָּהּ מִן־ נוֹדֶדֶת כְּצִפּוֹר

H6833	H5074	H4480	H7064	H3651	H376	H5074
ke·tzip·por	no·de·det	min-	kin·nah;	ken-	'ish,	no·ded
kuin lintunen	lähtee	pois	pesästään	niin on	ihminen	joka on jättänyt

מִמְּקוֹמוֹ׃

H4725
mi·me·ko·mo.
paikkansa

9 מֵעֲצַת־ ־רֵעֵהוּ וּמֶתֶק לֶב יְשַׁמַּח־ וְקִטֹרֶת שָׁמֶן

H8081	H7004	H8055	H3820	H4986	H7453	H6098
she·men	u·ke·to·ret	je·sam·mach-	lev;	u·me·tek	re·'e·hu,	me·'a·tzat-
öljy	ja suitsutus	ilahduttavat	sydäntä	ja miellyttävä	ystävän	neuvo

נָפֶשׁ׃

H5315
na·fesh.
sielua

10 וּבֵית תַּעֲזֹב אַל־ אָבִיךָ (ק) וְרֵעַ (כ) וְרֵעֶה ־רֵעֲךָ

H7453	ve'·re·'eh	ch	H7463	q	H1	H408	H5800	H1004
re·'a·cha			ve'·re·a'		'a·vi·cha	'al-	ta·'a·zo,	u·veit
ystävääsi			ja ystävää		isäsi	älä	hylkää	ja taloon

קָרוֹב שָׁכֵן טוֹב אֵידֶךָ בְּיוֹם תָּבוֹא אַל־ אָחִיךָ

H251	H408	H935	H3117	H343	H2896	H7934	H7138
'a·chi·cha,	'al-	ta·vo	be'·jom	'ei·de·cha;	tov	sha·chen	ka·rov,
veljesi	älä	mene	päivänä	ahdingon	parempi on	naapuri	lähellä

רָחוֹק: מֵאָח

H251	H7350
me·'ach	ra·chok.
kuin veli	kaukana

11 חֲכָם בְּנִי וְשַׂמַּח לִבִּי וְאָשִׁיבָה חֹרְפִי דָבָר:

H2449	H1121	H8056	H3820	H7725	H2778	H1697
cha·cham	be'·ni	ve'·sam·mach	lib·bi;	ve'·'a·shi·vah	cho·re·fi	da·var.
ole viisas	poikani ja ilahduta		sydäntäni	että voin vastata niille	jotka pilkkaavat	puheellaan

12 נֶעֱנָשׁוּ: עָבְרוּ פְתָאִים נִסְתָּר רָעָה רָאָה עָרוּם

H6175	H7200	H7451	H5641	H6612	H5674	H6064
'a·rum	ra·'ah	ra·'ah	nis·tar;	pe·ta·jim,	'a·ve·ru	ne·'e·na·shu.
järkevä	näkee	pahan	ja piiloutuu	yksinkertaiset	kulkevat	rangaistavaksi

13 בְּגָדוֹ קַח־ עָרַב כִּי־ זָר וּבְעַד נָכְרִיָּה

H3947	H899	H3588	H6148	H2114	H1157	H5237
kach-	big·do	ki-	'a·rav	zar;	u·ve·'ad	na·che·ri·jah
ota	hänen vaatteensa	sillä	hän on taannut	vierasta	ja edestä	vieraan

חַבְלֵהוּ:

H2254
chav·le·hu.
ottakaa pantti

14 קְלָלָה הַשְׁכֵּים בַּבֹּקֶר גָּדוֹל בְּקוֹל רֵעֵהוּ מְבָרֵךְ

H1288	H7453	H6963	H1419	H1242	H7925	H7045
me·va·rech	re·'e·hu	be'·kol	ga·dol	bab·bo·ker	hash·keim;	ke·la·lah,
joka siunaa	ystävää	äänellä	suurella	aamunkoitossa	noustessaan	kiroukseksi

לוֹ: תֵּחָשֵׁב

H2803	H0
te·cha·shev	lo.
se luetaan	hänelle

15 דֶּלֶף (כ מִדּוֹנִים) וְאֵשֶׁת סַגְרִיר בְּיוֹם טְוֹרֵד

H1812	H2956	H3117	H5464	H802	mi·do·nim	ch
de·lef	to·red	be'·jom	sag·rir;	ve'·'e·shet		
lakkaamaton tippuminen		päivänä	sateisena	samoin vaimo		

נִשְׁתָּוָה׃ (ק מִדְיָנִים)

H4066	q	H7737
mid·ja·nim,		nish·ta·vah.
riitaisa		on samanlainen

16 צִפְנָיהָ צָפַן־ רוּחַ וְשֶׁמֶן יְמִינוֹ יִקְרָא׃

H6845	H6845	H7307	H8081	H3225	H7121
tzo·fe·nei·ha	tza·fan-	ru·ach;	ve'·she·men	je·mi·no	jik·ra.
pidätellä häntä on	pidätellä	tuulta	kun öljyä	oikeaan käteen	huutaa

17 רֵעֵהוּ׃ פְּנֵי־ יַחַד וְאִישׁ יַחַד בְּבַרְזֶל בַּרְזֶל

H1270	H1270	H2300	H376	H2300	H6440	H7453
bar·zel	be'·var·zel	ja·chad;	ve'·'ish,	ja·chad	pe·nei-	re·'e·hu.
rauta	rautaa	teroittaa ja mies		on terävä	kasvojen edessä	ystävän

18 אֲדֹנָיו וְשֹׁמֵר פִּרְיָהּ יֹאכַל תְּאֵנָה נֹצֵר

H113	H8104	H6529	H398	H8384	H5341
'a·do·nav	ve'·sho·mer	pir·jah;	jo·chal	te·'e·nah	no·tzer
isännästään	ja joka pitää huolen	sen hedelmää	syö	joka vartioi viikunapuuta	

יְכֻבָּד׃

H3513
je·chub·bad.
on kunniallinen

19 לָאָדָם׃ הָאָדָם לֵב־ כֵּן לַפָּנִים הַפָּנִים כַּמַּיִם

H120	H120	H3820	H3651	H6440	H6440	H4325
la·'a·dam.	ha'·a·dam,	lev-	ken	lap·pa·nim;	hap·pa·nim	kam·ma·jim
ihmiselle	on sydän ihmisen		niin	kasvojesi	kasvot	kuin vedessä

20 וְעֵינֵי תִשְׁבָּעְנָה לֹא (ק וַאֲבַדּוֹ) (כ וַאֲבַדֹּה) שְׁאוֹל

H5869	H7646	H3808	q	H10	ch	va·'a·vad·doh	H7585
ve'·'ei·nei	tis·ba'·nah;	lo		va·'a·vad·dov			she·'ol
ja silmät	saa kyllikseen	eivät		ja kadotus			sheol / manala

תִּשְׁבַּעְנָה׃ לֹא הָאָדָם

H120	H3808	H7646
ha'·a·dam,	lo	tis·ba'·nah.
ihmisen	eivät	ole tyytyväiset

21 מַהֲלָלוֹ׃ לְפִי וְאִישׁ לַזָּהָב וְכוּר לַכֶּסֶף מַצְרֵף

H4715	H3701	H3564	H2091	H376	H6310	H4110
matz·ref	lak·ke·sef	ve'·chur	laz·za·hav;	ve'·'ish,	le·fi	ma·ha·la·lo.
sulatus	hopealle	ja uuni	kullalle	ja ihmisen	suu	ylistykselle

22 בְּתוֹךְ בַּמַּכְתֵּשׁ הָאֱוִיל אֶת־ תִּכְתּוֹשׁ־ אִם

H518	H3806	H853	H191	H4388	H8432
'im	tich·toosh-	'et-	ha·'e·vil	bam·mach·tesh	be'·toch
vaikka	survot	ET	hullua	myllyssä	keskellä

פּ אִוַּלְתּוֹ׃ מֵעָלָיו תָּסוּר לֹא־ בַּעֲלִי הָרִיפוֹת

H7383	H5940	H3808	H5493	H5921	H200	Peh
ha·ri·fot	ba·'e·li;	lo-	ta·sur	me·'a·lav,	iv·val·to.	
viljan	survimella	ei	lähde pois	hänestä	hulluus	

23 לַעֲדָרִים׃ לִבְּךָ שִׁית צֹאנֶךָ פְּנֵי תֵּדַע יָדֹעַ

H3045	H3045	H6440	H6629	H7896	H3820	H5739
ja·do·a'	te·da'	pe·nei	tzo·ne·cha;	shit	lib·be·cha,	la·'a·da·rim.
tunne	tarkoin	tila	karjasi	pidä	huoli	laumoistasi

24 כִּי לֹא לְעוֹלָם חֹסֶן לְדוֹר נֵזֶר וְאִם־ (כ דוֹר)

H3588	H3808	H5769	H2633	H518	H5145	H1755	dor	ch
ki	lo	le·'o·lam	cho·sen;	ve'·'im-	ne·zer,	le·dor		
sillä	ei	ole ikuisia	rikkaudet	ja ehkei	kruunu	sukupolvesta		

(ק וָדוֹר׃)

H1755	q
va·dor.	
sukupolveen	

25 הָרִים׃ עִשְׂבוֹת וְנֶאֱסְפוּ דֶּשֶׁא וְנִרְאָה־ חָצִיר גָּלָה

H1540	H2682	H7200	H1877	H622	H6212	H2022
ga·lah	cha·tzir	ve'·nir·'ah-	de·she;	ve'·ne·'es·fu,	is·se·vot	ha·rim.
heinä	ilmestyy	ja tulee näkyviin	tuore heinä	ja kerätään	yrtit	vuorten

26 עַתּוּדִים׃ שָׂדֶה וּמְחִיר לִבְוּשֶׁךָ כְּבָשִׂים

H3532	H3830	H4242	H7704	H6260
ke·va·sim	lil·vu·she·cha;	u·me·chir	deh,	'at·tu·dim.
karitsat	vaatteiksesi	ja hinta	pellon	ovat vuohet

27 וְדֵי חֲלֵב עִזִּים לְלַחְמֶךָ לְלֶחֶם בֵּיתֶךָ וְחַיִּים

H1767	H2461	H5795	H3899	H3899	H1004	H2416
ve'·dei	cha·lev	'iz·zim,	le·lach·me·cha	le·le·chem	be'i·te·cha;	ve'·chaj·jim,
ja riittää	maitoa	vuohien	viljaa	ja leipää	talosi	ravinnoksi

לְנַעֲרוֹתֶיךָ׃

H5291
le·na·'a·ro·tei·cha.
sekä palvelijattarillesi

Sananlaskut 28 ***(Proverbs 28)***

1 נָסוּ וְאֵין־ רֹדֵף רָשָׁע וְצַדִּיקִים כִּכְפִיר
H5127 na·su pakenevat
H369 ve'·'ein- ja eikä kukaan
H7291 ro·def aja takaa
H7563 ra·sha'; pahat
H6662 ve'·tzad·di·kim, ja vanhurskaat
H3715 kich·fir kuin nuoret leijonat

יִבְטָח׃
H982 jiv·tach. ovat rohkeita

2 בְּפֶשַׁע אֶרֶץ רַבִּים שָׂרֶיהָ וּבְאָדָם מֵבִין יֹדֵעַ כֵּן
H6588 be'·fe·sha' synnissä ovat
H776 'e·retz maan
H7227 rab·bim monet
H8269 sa·rei·ha; hallitsijat
H120 u·ve·'a·dam mutta ihmisen
H995 me·vin ymmärtävän
H3045 jo·de·a', ja tietävän
H3651 ken tähden

יַאֲרִיךְ׃
H748 ja·'a·rich. olemassaolo pitkittyy

3 גֶּבֶר רָשׁ וְעֹשֵׁק דַּלִּים מָטָר סֹחֵף וְאֵין לָחֶם׃
H1397 ge·ver mies
H7326 rash köyhä
H6231 ve'·'o·shek joka sortaa
H1800 dal·lim; heikkoja
H4306 ma·tar on kuin sade
H5502 so·chef, joka lyö maahan
H369 ve'·'ein eikä jätä
H3899 la·chem. viljaa

4 עֹזְבֵי תוֹרָה יְהַלְלוּ רָשָׁע וְשֹׁמְרֵי תוֹרָה יִתְגָּרוּ׃
H5800 'o·ze·vei jotka hylkäävät
H8451 to·rah lain / opetuksen
H1984 je·hal·lu ylistävät
H7563 ra·sha'; pahoja
H8104 ve'·sho·me·rei mutta jotka pitävät
H8451 to·rah, lain / opetuksen
פ Peh

H1624 jit·ga·ru paheksuvat
H0 vam. heitä

5 אַנְשֵׁי־ רָע לֹא־ יָבִינוּ מִשְׁפָּט וּמְבַקְשֵׁי יְהוָה
H582 'an·shei- ihmiset
H7451 ra' pahat
H3808 lo- eivät
H995 ja·vi·nu ymmärrä
H4941 mish·pat; oikeutta
H1245 u·me·vak·shei mutta jotka etsivät
H3069 JAH·WEH JAHWEH HERRAA

יָבִינוּ׃ כֹּל׃

H995 ja·vi·nu ymmärtävät
H3605 chol. kaiken

6 טוֹב־ רָשׁ הוֹלֵךְ בְּתֻמּוֹ מֵעִקֵּשׁ דְּרָכַיִם וְהוּא׃

H2896 tov- parempi
H7326 rash köyhä
H1980 ho·lech joka vaeltaa
H8537 be'·tum·mo; viattomuudessa
H6141 me·'ik·kesh kuin väärillä
H1870 de·ra·cha·jim, teillä
H1931 ve'·hu se joka on

עָשִׁיר׃

H6223 'a·shir. rikas

7 נוֹצֵר תּוֹרָה בֵּן מֵבִין וְרֹעֶה זוֹלְלִים יַכְלִים׃

H5341 no·tzer joka pitää
H8451 to·rah lain / opetuksen
H1121 ben on poika
H995 me·vin; viisas
H7462 ve'·ro·'eh mutta joka ruokkii
H2151 zol·lim, elostelijoita
H3637 jach·lim häpäisee

אָבִיו׃

H1 'a·viv. isänsä

8 מַרְבֶּה הוֹנוֹ בְּנֶשֶׁךְ וּבְתַרְבִּית׃ (כ) וְתַרְבִּית׃ (ק)

H7235 mar·beh joka lisää
H1952 ho·no varallisuuttaan
H5392 be'·ne·shech koronkiskonnalla
u·ve·tar·bit
ch
H8636 ve'·tar·bit; ja koroilla
q

לְחוֹנֵן יִקְבְּצֶנּוּ׃ דַּלִּים

H2603 le·cho·nen sille joka on armollinen
H1800 dal·lim köyhille
H6908 jik·be·tzen·nu. kokoaa

9 מֵסִיר אָזְנוֹ מִשְּׁמֹעַ תּוֹרָה גַּם־ תְּפִלָּתוֹ׃

H5493 me·sir joka kääntää pois
H241 a·ze·no korvansa
H8085 mish·she·mo·a' kuuntelemasta
H8451 to·rah; lakia / opetusta
H1571 gam- sen
H8605 te·fil·la·to, rukouskin

תּוֹעֵבָה׃

H8441
to·'e·vah.
on kauhistus

10 יִפֹּ֗ול הִוא־ בִּשְׁחוּתֹו רָ֭ע בְּדֶ֣רֶךְ יְשָׁרִ֑ים מַשְׁגֶּ֥ה

H5307	H1931	H7816	H7451	H1870	H3477	H7686
jip·pol;	hu-	bish·chu·to	ra',	be'·de·rech	je·sha·rim	mash·geh
kaatuu	itse	kuoppaan	vääryyden	tielle	oikeamieliset	joka eksyttää

טֹ֑וב: יִנְחֲלוּ־ תְמִימִ֥ים

H2896	H5157	H8549
tov.	jin·cha·lu-	u·te·mi·mim,
hyvyyden	perivät	ja nuhteettomat

11 מֵבִ֣ין וְדַ֗ל עָשִׁ֤יר אִ֨ישׁ בְּעֵינָ֥יו חָכָֽם

H995	H1800	H6223	H376	H5869	H2450
me·vin	ve'·dal	'a·shir;	'ish	be'·'ei·nav	cha·cham
ymmärtäväinen	mutta köyhä	rikas	ihminen	omissa silmissään	viisas on

יַחְקְרֶנּוּ׃

H2713
jach·ke·ren·nu.
tutkii hänet

12 וּבְקוּם תִּפְאֶ֣רֶת רַבָּ֑ה צַדִּיקִ֥ים בַּעֲלֹ֗ץ

H6965	H8597	H7227	H6662	H5970
u·ve·kum	tif·'a·ret;	rab·bah	tzad·di·kim	ba·'a·lotz
mutta kun nousevat	kauneus	suuri on	vanhurskaat	kun riemuitsevat

אָדָ֑ם: יֶחְפַּ֥שׂ רְשָׁעִ֖ים

H120	H2664	H7563
'a·dam.	je·chup·pas	re·sha·'im,
ihmiset	piiloutuvat	vääryydentekijät

13 וְעֹזֵ֣ב וּמוֹדֶ֣ה יַצְלִ֑יחַ לֹ֥א יְכַסֶּ֖ה פְשָׁעָֽיו מְכַסֶּ֥ה

H5800	H3034	H6743	H3808	H6588	H3680
ve'·'o·zev	u·mo·deh	jatz·li·ach;	lo	fe·sha·'av	me·chas·seh
ja hylkää ne	mutta joka tunnustaa	menesty	ei	syntinsä	joka peittää

יְרֻחָֽם׃

H7355
je·ru·cham.
saa armon

14 אַשְׁרֵי מְפַחֵד אָדָם תָּמִיד וּמַקְשֶׁה לִבּוֹ
H835 'ash·rei siunattu on
H120 'a·dom ihminen
H6342 me·fa·ched joka on aralla tunnolla
H8548 ta·mid; aina
H7185 u·mak·sheh mutta joka kovettaa
H3820 lib·bo, sydämensä

בְּרָעָה: יִפּוֹל
H5307 jip·pol joutuu
H7451 be'·ra·'ah. ahdinkoon

15 דָּל: עַם־ עַל רָשָׁע מֹשֵׁל שׁוֹקֵק וְדֹב נֹהֵם אֲרִי־
H738 'a·ri- leijona
H5098 no·hem karjuva
H1677 ve'·do ja karhu
H8264 sho·kek; ahne
H4910 mo·shel on hallitsija
H7563 ra·sha', paha
H5921 'al
H5971 'am- kansan
H1800 dal. köyhän

16 (כ שֹׂנְאֵי) מַעֲשַׁקּוֹת וְרַב תְּבוּנוֹת חֹסַר נָגִיד
H5057 na·gid, johtaja
H2638 cha·sar ilman
H8394 te·vu·not ymmärrystä
H7227 ve'·rav on myös suuri
H4642 ma·'a·shak·kot; sortaja
so·ne·'ei
ch

פ יָמִים: יַאֲרִיךְ בָּצַע (ק שֹׂנֵא)
H8130 so·ne joka vihaa
q
H1215 ve'·tza', ryöstöä
H748 ja·'a·rich pidentää
H3117 ja·mim. päiviään
Peh

17 אַל־ יָנוּס בְּוֹר עַד־ נָפֶשׁ בְּדַם־ עֹשֵׁק אָדָם
H408 'al- älkää
H5127 ja·nus, saa paeta
H953 bor hautaan
H5704 'ad- asti
H1818 be'·dam- verelle
H5315 na·fesh; sen sielu
H6231 'a·shuk joka tekee väkivaltaa
H120 'a·dom mies

בוֹ: יִתְמְכוּ־
H8551 jit·me·chu- tukeko
H0 vo. häntä

18 יִפּוֹל דְּרָכִים וְנֶעְקָשׁ יִוָּשַׁע תָּמִים הוֹלֵךְ
H5307 jip·pol kaatuu
H1870 de·ra·cha·jim, mutta kieroutunut teillään
H6140 ve'·ne'·kash
H3467 jiv·va·she·a'; pelastuu
H8549 ta·mim nuhteettomasti
H1980 ho·lech vaeltava

בְּאֶחָת׃

H259
be'·'e·chat.
kerrasta

19 רֵקִים׃ וּמְרַדֵּף לָחֶם יִשְׂבַּע־ אֲדָמָתוֹ עֹבֵד

H5647 'o·ved joka
H127 ad·ma·to viljelee
H7646 jis·ba'- maata
H3899 la·chem; saa leipää
H7291 u·me·rad·def mutta tavoitteleva
H7386 re·kim, tyhjän

רִישׁ׃ יִשְׂבַּע־

H7646 jis·ba'- on kylläinen
H7389 rish. köyhyydestä

20 לְהַעֲשִׁיר׃ וְאָץ בְּרָכוֹת רַב־ אֱמוּנוֹת אִישׁ

H376 'ish mies
H530 'e·mu·not totuudessa uskollinen
H7227 rav- runsaasti
H1293 be'·ra·chot; siunataan
H213 ve'·'atz mutta joka kiirehtii
H6238 le·ha·'a·shir, rikastumaan

יִנָּקֶה׃ לֹא

H3808 lo ei
H5352 jin·na·keh. ole viaton

21 הַכֵּר־ פָּנִים לֹא־ טוֹב וְעַל־ פַּת־ לֶחֶם יִפְשַׁע־ גָּבֶר׃

H5234 hak·ker- katsominen
H6440 pa·nim kasvoihin
H3808 lo- ei
H2896 tov; ole hyvä
H5921 ve'·'al- sillä vuoksi
H6595 pat- palasen
H3899 le·chem, leipää
H6586 jif·sha'- rikkoo

גָּבֶר׃

H1397
ga·ver.
mies

22 נִבְהָל לַהוֹן רַע אִישׁ עָיִן חָסֶר כִּי־ יֵדַע וְלֹא־

H926 ni·vo·hal kiirehtii
H1952 la·hon, rikastumaan
H376 'ish mies
H7451 ra' pahuus
H5869 'a·jin; silmissään
H3808 ve'·lo- eikä
H3045 je·da' tiedä
H3588 ki- että
H2639 che·ser köyhyys

יָבֹאנוּ׃

H935
je·vo·'en·nu.
tulee sisään

23 מִמַּחֲלִיק יִמְצָא חֵן אַחֲרֵי אָדָם מֹוכִיחַ
H3198 mo·chi·ach joka nuhtelee
H120 'a·dam ihmistä
H310 'a·cha·rai jälkeenpäin
H2580 chen suosiota
H4672 jim·tza; löytää
H2505 mi·ma·cha·lik enemmän kuin joka imartelee

לָשׁוֹן׃
H3956 la·shon. kielellään

24 הֹוא חָבֵר פֹּשֵׁעַ אֵין וְאֹמֵר וְאִמּוֹ אָבִיו גּוֹזֵל
H1497 go·zel joka ryöstää
H1 'a·viv isänsä
H517 ve'·'im·mo, ja äitinsä
H559 ve'·'o·mer ja sanoo
H369 'ein- se ei ole
H6588 pa·sha'; synti
H2270 cha·ver kumppani
H1931 hu, itse on

מַשְׁחִית׃ לְאִישׁ
H376 le·'ish miehen
H7843 mash·chit. turmeltuneen

25 יְהוָה עַל־ וּבוֹטֵחַ מָדוֹן יְגָרֶה נֶפֶשׁ רְחַב־
H7342 re·chav- pilkallinen
H5315 ne·fesh sielu
H1624 je·ga·reh herättää
H4066 ma·don; riidan
H982 u·vo·te·ach mutta joka luottaa
H5921 'al-
H3068 JAH·WEH JAHWEH HERRAAN

יְדֻשָּׁן׃
H1878 je·dush·shan. menestyy

26 בֹּטֵחַ בוֹ בְּלִבּוֹ הוּא וְהוֹלֵךְ כְּסִיל הוּא בְּחָכְמָה
H982 bo·te·ach joka luottaa
H3820 be'·lib·bo omaan sydämeensä
H1931 hu hän on
H3684 che·sil; tyhmä
H1980 ve'·ho·lech mutta joka vaeltaa
H2451 be'·cha·che·mah, viisaudessa

יִמָּלֵט׃ הוּא
H1931 hu hän
H4422 jim·ma·let. pelastuu

27 נוֹתֵן לָרָשׁ אֵין מַחְסוֹר וּמַעְלִים עֵינָיו רַב־

H5414	H7326	H369	H4270	H5956	H5869	H7227
no·ten	la·rosh	'ein	mach·sor;	u·ma'·lim	'ei·nav,	rav-
joka antaa	köyhälle	ei	häneltä puutu	mutta joka sulkee	silmänsä	saa paljon

מְאֵרוֹת׃

H3994
me·'e·rot.
kirouksia

28 בְּקוּם רְשָׁעִים יִסָּתֵר אָדָם וּבְאָבְדָם יִרְבּוּ

H6965	H7563	H5641	H120	H6	H7235
be'·kum	re·sha·'im	jis·sa·ter	'a·dam;	u·ve·'a·ve·dam,	jir·bu
noustessa	jumalattomat	piiloutuvat	ihmiset	mutta kun he tuhoutuvat	lisääntyvät

צַדִּיקִים׃

H6662
tzad·di·kim.
vanhurskaat

Sananlaskut 29 *(Proverbs 29)*

1 וְאֵין יִשָּׁבֵר פֶּתַע עֹרֶף מַקְשֶׁה תְּחוֹכָחוֹת אִישׁ

H369	H7665	H6621	H6203	H7185	H8433	H376
ve'·'ein	jish·sha·ver,	pe·ta'	'o·ref;	mak·sheh-	to·cha·chot	'ish
ja ei	rusentuu	äkisti	niskansa	joka kovettaa	nuhteita saanut	mies

מַרְפֵּא׃

H4832
mar·pe.
tervehdy

2 בִּרְבוֹת צַדִּיקִים יִשְׂמַח הָעָם וּבִמְשֹׁל רָשָׁע

H7563	H4910	H5971	H8055	H6662	H7235
ra·sha',	u·vim·shol	ha·'am;	jis·mach	tzad·di·kim	bir·vot
jumalattomat	mutta hallitessa	kansa	iloitsee	vanhurskaat	kun lisääntyvät

יֵאָנַח עָם׃

H5971	H584
'am.	je·'a·nach
kansa	huokaa surusta

3 אֹהֵב אִישׁ חָכְמָה יְשַׂמַּח אָבִיו וְרֹעֶה זֹנוֹת

H2181	H7462	H1	H8055	H2451	H157	H376
zo·not,	ve'·ro·'eh	'a·viv;	je·sam·mach	choch·mah	'o·hev	'ish-
porttoja	mutta joka ruokkii	isänsä	ilahduttaa	viisautta	joka rakastaa	mies

יְאַבֵּד הוֹן׃

H1952	H6
hon.	je·'ab·bed-
omaisuutensa	hävittää

4 מֶלֶךְ בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד אֶרֶץ וְאִישׁ תְּרוּמוֹת

H8641	H376	H776	H5975	H4941	H4428
te·ru·mot	ve'·'ish	'a·retz;	ja·'a·mid	be'·mish·pot	me·lech,
lahjuksia ottava	mutta mies	maansa	pitää vahvana	oikeudella	kuningas

יְהֲרְסֶנָּה׃

H2040
je·her·sen·nah.
repii alas sen

5 פְּעָמָיו׃ עַל־ פּוֹרֵשׁ רֶשֶׁת רֵעֵהוּ עַל־ מַחֲלִיק גֶּבֶר

H1397	H2505	H5921	H7453	H7568	H6566	H5921	H6471
ge·ver	ma·cha·lik	'al-	re·'e·hu;	re·shet,	po·res	'al-	pe·'a·mav.
joka	mielistelee		ystäväänsä	verkon	levittää		hänen askeleilleen

6 וְשָׁמֵחַ׃ יָרוּן וְצַדִּיק מוֹקֵשׁ רָע אִישׁ בְּפֶשַׁע

H6588	H376	H7451	H4170	H6662	H7442	H8055
be'·fe·sha'	'ish	ra'	mo·kesh;	ve'·tzad·dik,	ja·run	ve'·sa·me·ach.
synti	miehen	pahan	on ansa	mutta vanhurskas	riemuitsee	ja iloitsee

7 דָּעַת׃ יָבִין לֹא־ רָשָׁע דַּלִּים דִּין צַדִּיק יֹדֵעַ

H3045	H6662	H1779	H1800	H7563	H3808	H995	H1847
jo·de·a'	tzad·dik	din	dal·lim;	ra·sha',	lo-	ja·vin	da·'at.
tuntee	vanhurskas	asian	köyhien	jumalaton	ei	ota huomioon	tietääkseen

8 אָף׃ יְשִׁיבוּ וַחֲכָמִים קִרְיָה יִפְיַחוּ לָצוֹן אַנְשֵׁי

H376	H3944	H6315	H7151	H2450	H7725	H639
'an·shei	la·tzon	ja·fi·chu	kir·jah;	va·cha·cha·mim,	ja·shi·vu	'af.
miehet	pilkkaavat	villitsevät	paikkakunnan	mutta viisaat	kääntävät pois	vihan

9 נָחַת׃ וְאֵין וְשָׂחֹק חָכָם אִישׁ־ נִשְׁפָּט אֶת־ אִישׁ אֱוִיל וְרָגַז

H376	H2450	H8199	H853	H376	H191	H7264
'ish-	cha·cham,	nish·pot	'et-	'ish	'e·vil;	ve'·ra·gaz
mies	viisas	kun tuomitsee	ET	miehen	tyhmän	niin hän raivostuu

H7832	H369	H5183
ve'·sa·chak,	ve'·'ein	na·chat.
ja nauraa	ja ei ole	hänellä rauhaa

10 נַפְשׁוֹ׃ יְבַקְשׁוּ וְיִשָׁרִים תָּם יִשְׂנְאוּ־ דָמִים אַנְשֵׁי

H582	H1818	H8130	H8535	H3477	H1245
'an·shei	da·mim	jis·ne·'u-	tam;	vi'·sha·rim,	je·vak·shu
miehet	verenhimoiset	vihaavat	rehellistä	mutta oikeamieliset	etsivät hänen

H5315	
naf·sho.	
sieluaan	

11 כָּל־ רוּחוֹ יוֹצִיא כְּסִיל וְחָכָם׃ בְּאַחֲרוֹ יְשַׁבְּחֶנָּה׃

H3605	H7307	H3318	H3684	H2450	H268	H7623
kol-	ru·cho	jo·tzi	che·sil;	ve'·cha·cham,	be'·'a·chor	je·shab·be·chen·nah.
kaiken	mielestään	tuo julki	tyhmä	mutta viisas	lopulta	rauhoittaa sen

12 מְשָׁרְתָיו כָּל־ שָׁקֶר דְּבַר־ עַל־ מַקְשִׁיב מֹשֵׁל

H4910	H7181	H5921	H1697	H8267	H3605	H8334
mo·shel	mak·shiv	'al-	de·var-	sha·ker;	kol-	me·sha·re·tav
hallitsija	kuunnellessa		sanoja	valheen	kaikki	hänen palvelijansa

רְשָׁעִים׃

H7563
re·sha·'im.
ovat vääryydentekijöitä

13 שְׁנֵיהֶם עֵינֵי מֵאִיר־ נִפְגָּשׁוּ תְּכָכִים וְאִישׁ רָשׁ

H7326	H376	H8501	H6298	H215	H5869	H8147
rash	ve'·'ish	te·cha·chim	nif·ga·shu;	me·'ir-	'ei·nei	she·nei·hem
köyhä	ja mies	sortaja	kohtaavat	valon antaa	silmille	molempien

יְהוָה׃

H3068
JAH·WEH.
JAHWEH HERRA

14 מֶלֶךְ שׁוֹפֵט בֶּאֱמֶת דַּלִּים כִּסְאוֹ לָעַד

H4428	H8199	H571	H1800	H3678	H5703
me·lech	sho·fet	be'·'e·met	dal·lim;	kis·'o,	la·'ad
kuningas	joka tuomitsee	totuudessa	köyhiä	hänen valtaistuimensa	iankaikkisesti

יִכּוֹן׃

H3559
jik·kon.
vahvistetaan

15 שֵׁבֶט וְתוֹכַחַת יִתֵּן נַעַר חָכְמָה וְנַעַר מְשֻׁלָּח

H7626	H8433	H5414	H2451	H5288	H7971
she·vet	ve'·to·cha·chat	jit·ten	choch·mah	ve'·na·'ar	me·shul·lach,
vitsa	ja nuhtelu	antaa	viisautta	mutta nuorukainen	ilman kasvatusta jätetty

מֵבִ֥יש אִמּ֑וֹ׃

H954 me·vish
H517 im·mo.
tuottaa häpeää äidilleen

16 וְצַדִּיקִ֥ים פָּשַׁ֖ע יִרְבֶּ֣ה רְשָׁעִ֑ים בִּרְבוֹת

H7235 bir·vot
H7563 re·sha·'im
H7235 jir·beh-
H6588 pa·sha';
H6662 ve'·tzad·di·kim,
lisääntyessä vääryydentekijät lisääntyy synti ja vanhurskaat

יִרְאֽוּ׃ בְּמַפַּלְתָּֽם

H4658 be'·map·pal·tam
H7200 jir·'u.
heidän rappeutumisensa näkevät

17 מַעֲדַנִּ֥ים וְיִתֶּן־ וְיִנִיחֶ֖ךָ בְּנְךָ יַסֵּ֑ר

H4574 ma·'a·dan·nim
H5414 ve'·jit·ten
H5117 vi'·ni·che·cha;
H1121 bin·cha
H3256 jas·ser
ja hän antaa herkkupaloja niin saat levon poikaasi nuhtele, kurita, ojenna, opeta

פ לְנַפְשֶֽׁךָ׃

Peh
H5315 le·naf·she·cha.
sielullesi

18 תּוֹרָ֥ה וְשֹׁמֵ֖ר עָ֑ם יִפָּרַ֣ע חָזוֹן בְּאֵ֥ין

H8451 to·rah
H8104 ve'·sho·mer
H5971 'am;
H6544 jip·pa·ra'
H2377 cha·zon
H369 be'·'ein
kansa mutta joka pitää lain / opetuksen tulee kapinoivaksi näkyä ilman

אַשְׁרֵֽהוּ׃

H835 'ash·re·hu.
on onnellinen

19 מַעֲנֶ֑ה וְאֵ֥ין יָבִ֖ין כִּי־ עֶ֣בֶד יִוָּסֵ֔ר לֹא־ בְּדְבָרִֽים

H4617 ma·'a·neh.
H369 ve'·'ein
H995 ja·vin,
H3588 ki-
H5650 'a·ved;
H3256 jiv·va·ser
H3808 lo-
H1697 bid·va·rim
mutta ei vastaa hän ymmärtää sillä palvelijaa opeteta ei puheilla

20 חָזִ֗יתָ אִ֤ישׁ אָ֙ץ בִּדְבָרָ֔יו תִּקְוָ֥ה לִכְסִ֖יל מִמֶּֽנּוּ׃

H2372	H376	H213	H1697	H8615	H3684	H4480
cha·zi·ta,	'ish	'atz	bid·va·rav;	tik·vah	lich·sil	mi·men·nu.
näet	miehen	kiireisen	puheessaan	toivoa	tyhmällä	on enemmän

21 מְפַנֵּ֣ק מִנַּ֔עַר עַבְדּ֖וֹ וְאַחֲרִיתֹ֑ו יִהְיֶ֥ה מָנֹֽון׃

H6445	H5290	H5650	H319	H1961	H4497
me·fan·nek	min·no·'ar	av·do;	ve'·'a·cha·ri·to,	jih·jeh	ma·non.
joka hemmottelee	nuorta	palvelijaa	lopulta	saa hänestä	surun

22 רַב־חֵ֣מָה וּבַ֔עַל מָדֹ֖ון יְגָרֶ֑ה אַ֣ף אִישׁ־

H376	H639	H1624	H4066	H1167	H2534	H7227
'ish-	'af	je·ga·reh	ma·don;	u·ba·'al	che·mah	rav-
mies	vihainen	herättää	riidan	ja epäjumalan palvelija	raivokas	tekee paljon

פָּֽשַׁע׃

H6588
pa·sha'.
syntiä

23 גַּאֲוַ֣ת אָדָ֗ם תַּשְׁפִּילֶ֙נּוּ֙ שְׁפַל־רוּחַ֙ יִתְמָ֣ךְ כָּבֹֽוד׃

H1346	H120	H8213	H8217	H7307	H8551	H3519
ga·'a·vat	'a·dom	tash·pi·len·nu;	u·she·fal-	ru·ach,	jit·moch	ka·vod.
ylpeys	miehen	alentaa	mutta nöyrä	hengeltään	saavuttaa	kirkkauden

24 חוֹלֵ֣ק עִם־גַּנָּ֗ב שׂוֹנֵ֤א נַפְשֹׁו֙ אָלָ֔ה וְלֹ֥א יִשְׁמָ֖ע יַגִּֽיד׃

H2505	H5973	H1590	H8130	H5315	H423	H8085	H3808
cho·lek	'im-	gan·no	so·ne	naf·sho;	'a·lah	jish·ma',	ve'·lo
osallinen	kanssa	varkaan	vihaa	sieluaan	kirouksen	hän kuulee	mutta ei mitään

יַגִּֽיד׃

H5046
jag·gid.
tuo julki

25 חֶרְדַּ֣ת אָדָ֗ם יִתֵּ֤ן מוֹקֵשׁ֙ וּבוֹטֵ֣חַ בַּיהוָ֔ה

H2731	H120	H5414	H4170	H982	H3068
cher·dat	'a·dom	jit·ten	mo·kesh;	u·vo·te·ach	JAH·WEH
pelko	ihmisen (ihmispelko)	asettaa	ansan	mutta joka luottaa	JAHWEH HERRAAN

יְשֻׂגָּֽב׃

H7682
je·sug·gav.
on turvassa

26 מִשְׁפַּט־ וּמֵיהוָה מוֹשֵׁל פְּנֵי־ מְבַקְשִׁים רַבִּים

H4941 H3068 H4910 H6440 H1245 H7227
mish·pat- JAH·WEH mo·shel; pe·nei- me·vak·shim rab·bim
tuomitsee JAHWEH HERRA hallitsijan kasvoja etsivät useat

אִישׁ׃

H376
'ish.
ihmisen

27 רָשָׁע וְתוֹעֲבַת עָוֶל אִישׁ צַדִּיקִים תּוֹעֲבַת

H7563 H8441 H5766 H376 H6662 H8441
ra·sha' ve'·to·'a·vat 'a·vel; 'ish tzad·di·kim to·'a·vat
vääryydentekijälle ja kauhistus vääryyden ihminen vanhurskaalle kauhistus on

פ דֶּרֶךְ׃ יְשַׁר־

H1870 H3477
da·rech. je·shar-
tie oikea

Peh

Sananlaskut 30 ***(Proverbs 30)***

1 דִּבְרֵי אָגוּר בִּן־יָקֵה הַמַּשָּׂא נְאֻם הַגֶּבֶר

H1697	H94	H1121	H3348	H4853	H5002	H1397
div·rei	'A·gur	bin-	Ja·keh,	ham·mas·sa	ne·'um	hag·ge·ver
sanat	Agurin	pojan	Jakehin	profeetallinen sana	jotka hän puhui	miehelle

אִתִּיאֵל לְאִיתִיאֵל וְאֻכָל׃

H384	H384	H401
le·'I·ti·'el;	le·'I·ti·'el	ve'·'U·chal.
Itielille	ja Itiel	Uchalille

2 כִּי בַעַר אָנֹכִי מֵאִישׁ וְלֹא־בִינַת אָדָם לִי׃

H3588	H1198	H595	H376	H3808	H998	H120	H0
ki	va·'ar	'a·no·chi	me·'ish;	ve'·lo-	vi'·nat	'a·dam	li.
sillä	raakalainen	minä olen	mieheksi	ja ei ole	ymmärrystä	ihmisen	minulla

3 וְלֹא־לָמַדְתִּי חָכְמָה וְדַעַת קְדֹשִׁים אֵדָע׃

H3808	H3925	H2451	H1847	H6918	H3045
ve'·lo-	la·mad·ti	choch·mah	ve'·da·'at	Ke·do·shim	'e·da'.
ja en ole	oppinut	viisautta	ja ymmärrystä	Pyhimmän	tunteakseni

4 מִי עָלָה־שָׁמַיִם וַיֵּרֶד מִי אָסַף־רוּחַ

H4310	H5927	H8064	H3381	H4310	H622	H7307
mi	'a·lah-	sha·ma·jim	vai·je·rad	mi	'a·saf-	ru·ach
kuka	on noussut ylös	taivaaseen	ja astunut alas	kuka	on koonnut	tuulen

בְּחָפְנָיו מִי צָרַר־מַיִם בַּשִّמְלָה מִי הֵקִים כָּל־

H2651	H4310	H6887	H4325	H8071	H4310	H6965	H3605
be'·cha·fe·nav	mi	tza·rar-	ma·jim	bas·sim·lah,	mi	he·kim	kol-
käteensä	kuka	on sitonut	vedet	vaatteeseen	kuka	on vahvistanut	kaikki

אַפְסֵי־אָרֶץ מַה־שְּׁמוֹ וּמַה־שֵּׁם בְּנוֹ כִּי

H657	H776	H4100	H8034	H4100	H8034	H1121	H3588
'af·sei-	'a·retz;	mah-	she·mo	u·mah-	shem-	be'·no,	ki
ääret	maan	mikä on	Hänen nimensä	ja mikä on	nimi	Hänen Poikansa	varmasti

תֵּדָע׃

H3045
te·da'.
tiedät sen

5 הֹוא מָגֵן צְרוּפָה אֱלֹוהַּ אִמְרַת כָּל־

H1931	H4043	H6884	H433	H565	H3605
hu,	ma·gen	tze·ru·fah;	E·LO·AH	'im·rat	kol-
Hän on niille	kilpi	ovat todistetut oikeaksi	ELOAH Jumalan	opetukset	kaikki

בּוֹ׃ לַחֹסִים

H0	H2620
bo.	la·cho·sim
Hänestä	jotka etsivät turvaa

6 אַל־ תֹּוסִף וְנִכְזַבְתָּ׃ בְּךָ יוֹכִיחַ פֶּן־ דְּבָרָיו עַל־

H3576	H0	H3198	H6435	H1697	H5921	H3254	H408
ve'·nich·za·ve·ta.	be'·cha	jo·chi·ach	pen-	de·va·rav;	'al-	tosp	'al-
valehtelijaksi	sinua	Hän tuomitsisi	ettei	sanoihinsa		lisää Hänen	älä mitään

פ

Peh

7 בְּטֶרֶם מִמֶּנִּי תִּמְנַע אַל־ מֵאִתָּךְ שָׁאַלְתִּי שְׁתַּיִם

H2962	H4480	H4513	H408	H853	H7592	H8147
be'·te·rem	mi·men·ni,	tim·na'	'al-	me·'it·tach;	sha·'al·ti	ta·jim
ennen	minulta	kiellä niitä	älä	Sinulta	minä pyydän	kahta

אָמוּת׃

H4191
'a·mut.
kuolemaani

8 שָׁוְא וְדֹבַר־ כָּזָב הַרְחֵק מִמֶּנִּי רֵאשׁ וְעֹשֶׁר

H6239	H7389	H4480	H7368	H3577	H1697	H7723
va·'o·sher	resh	mi·men·ni,	har·chek	ka·zav	u·de·var-	shav
ja rikkautta	köyhyyttä	minusta	poista kauas	valheelliset	ja sanat	turhamaisuus

חֻקִּי׃ לַחֶם הַטְרִיפֵנִי לִי תֵּן־ אַל־

H2706	H3899	H2963	H0	H5414	H408
chuk·ki.	le·chem	hat·ri·fe·ni,	li;	tit·ten-	'al-
määräosani	leipää	anna ruuaksi	minulle	anna	älä

9 פֶּן וְכִחַשְׁתִּי אֶשְׂבַּע וְאָמַרְתִּי מִי יְהוָה וּפֶן־

H6435	H3069	H4310	H559	H3584	H7646	H6435
u·fen-	JAH·WEH	mi	ve'·'a·mar·ti,	ve'·chi·chash·ti	'es·ba'	pen
tai etten	HERRA	kuka on	ja sanoisi	ja kieltäisi Sinua	tulisi kylläiseksi	etten

פ אֱלֹהָיִ֑: שֵׁ֣ם וְתַפְּשִׁ֗תִּי וְגָנַ֤בְתִּי אִוֶּ֨רֶשׁ

H3423	H1589	H8610	H8034	H430	Peh
'iv·va·resh	ve'·ga·nav·ti;	ve'·ta·fas·ti,	shem	'E·LO·HAI.	
köyhtyisi	ja varastaisi	ja tahrisi / pettäisi / rikkoisi vastaan	nimeä	ELOHAI Jumalani	

10 פֶּן־ (ק) אֲדֹנָיו (כ) אֲדֹנוֹ אֶל־ עֶבֶד תִּלְשֶׁן אַל־

H408	H3960	H5650	H413	'a·do·nov	ch	H113	q	H6435
'al-	tal·shen	'e·ved	'el-			'a·do·nav;		pen-
älä	puhu pahaa	palvelijasta				isännälle		ettei

יְקַלְלֶךָ: וְאָשַׁמְתָּ:

H7043	H816
je·kal·lel·cha	ve'·'a·sha·me·ta.
hän kiroaisi sinua	ja joutuisit syylliseksi

11 דּוֹר אָבִיו יְקַלֵּל וְאֶת־ אִמּוֹ לֹא יְבָרֵךְ:

H1755	H1	H7043	H853	H517	H3808	H1288
dor	'a·viv	je·kal·lel;	ve'·'et	im·mo,	lo	je·va·rech.
sukupolvi	isäänsä	kiroaa	ET	ja äitiään	ei	siunaa

12 דּוֹר טָהוֹר בְּעֵינָיו רָחֵץ: לֹא נִמְצֵאתוֹ

H1755	H2889	H5869	H6675	H3808	H7364
dor	ta·hor	be'·'ei·nav;	u·mitz·tzo·'a·to,	lo	ru·chatz.
sukupolvi	puhdas	omissa silmissään	mutta saastaa	ei	ole pesty pois

13 דּוֹר מָה־ רָמוּ עֵינָיו וְעַפְעַפָּיו יִנָּשֵׂאוּ:

H1755	H4100	H7311	H5869	H6079	H5375
dor	mah-	ra·mu	'ei·nav;	ve'·'af·'ap·pav,	jin·na·se·'u.
sukupolvi	kuinka	nostavat ylpeästi	he silmänsä	ja silmäkulmiaan	kohottavat

14 דּוֹר שִׁנָּיו חֲרָבוֹת וּמַאֲכָלוֹת

H1755	H2719	H8127	H3979
dor	cha·ra·vot	shin·nav	u·ma·'a·cha·lot
sukupolvi	kuin miekat	ovat heidän hampaansa	ja veitsiä

מְתַלְּעֹתָיו לֶאֱכֹל עֲנִיִּים מֵאָרֶץ וְאֶבְיוֹנִים

H4973	H398	H6041	H776	H34
me·tal·le·'o·tav	le·'e·chol	'a·ni·jim	me·'e·retz;	ve'·'ev·jo·nim,
heidän poskihampaansa	syödäkseen	köyhät	maasta	ja kurjat

פ מֵאָדָם׃

H120	Peh
me·'a·dam.	
ihmisistä	

15 לָא הֲוֵנָה שָׁלוֹשׁ הַב הַב בָּנוֹת שְׁתֵּי לַעֲלוּקָה

H5936	H8147	H1323	H3051	H3051	H7969	H2007	H3808
la·'a·lu·kah	she·tei	va·not	hav	hav	sha·loosh	hen·nah	lo
iilimadolla	on kaksi	tytärtä	anna	anna	kolmeen	he	eivät

הוֹן׃ אָמְרוּ לֹא־ אַרְבַּע תִּשְׁבַּעְנָה

H7646	H702	H3808	H559	H1952
tis·ba'·nah;	'ar·ba',	lo-	'a·me·ru	hon.
tyydy	neljä jotka	eivät	sano	riittää

16 שְׁאוֹל וְעֹצֶר רֶחֶם אֶרֶץ לֹא־ שָׂבְעָה מַיִם אֵשׁ

H7585	H6115	H7356	H776	H3808	H7646	H4325	H784
she·'ol	ve'·'o·tzer	ra·cham	'e·retz	lo-	sa·ve·'ah	ma·jim;	ve'·'esh,
sheol / manala	ja hedelmätön	kohtu	maa	joka ei	täyty	vedellä	ja tuli

הוֹן׃ אָמְרָה לֹא־

H3808	H559	H1952
lo-	'a·me·rah	hon.
joka ei	sano	riittää

17 עַיִן תִּלְעַג וְתָבוּז לְאָב יִקְרוּהָ אֵם לִיקַּהַת־

H5869	H3932	H1	H936	H3349	H517	H5365
'a·jin	til·'ag	le·'av	ve'·ta·vuz	lik·ka·hat-	'em	jik·ke·ru·ha
silmä	joka pitää pilkkanaan	isää	ja ylenkatsoo	tottelemasta	äitiään	sen kaivavat

עֹרְבֵי־ נַחַל יוֹאכְלוּהָ וְיִנְּקוּ בְנֵי־ נֶשֶׁר׃ פ

H6158	H5158	H398	H1121	H5404	Peh
'o·re·vei-	na·chal;	ve'·jo·che·lu·ha	ve'·nei-	na·sher.	
korpit	purolla	ja syövät	poikaset	korppikotkan	

18 אַרְבָּעָה (כ) וְאַרְבַּע מִמֶּנִּי נִפְלְאוּ הֵמָּה שְׁלֹשָׁה

H7969	H1992	H6381	H4480	ve'·'ar·ba'	ch	H702
she·lo·shah	hem·mah	nif·le·'u	mi·men·ni;			ve'·'ar·ba·'ah,
kolme	jotka	ovat ihmeellisiä	minulle			ja neljää

(ק) לֹא יְדַעְתִּים׃

q	H3808	H3045
	lo	je·da'·tim.
	en	tunne

19 דֶּרֶךְ־ צוּר עֲלֵי נָחָשׁ דֶּרֶךְ בַּשָּׁמַיִם׃ הַנְּשֶׁר דֶּרֶךְ

H1870	H5404	H8064	H1870	H5175	H5921	H6697	H1870
de·rech	han·ne·sher	bash·sha·ma·jim	de·rech	na·chash,	'a·lei	tzur	de·rech-
tie	kotkan	taivaalla	tie	käärmeen	päällä	kallion	tie

בְּעַלְמָה: גֶּבֶר וְדֶרֶךְ יָם בְּלֶב־ אֳנִיָּה

H591	H3820	H3220	H1870	H1397	H5959
'o·ni·jah	ve'·lev-	jam;	ve'·de·rech	ge·ver	be'·'al·mah.
laivan	keskellä	merta	ja tie	miehen	kanssa neitsyen

20 כֵּן דֶּרֶךְ אִשָּׁה מְנָאָפֶת אָכְלָה וּמָחֲתָה פִיהָ

H3651	H1870	H802	H5003	H398	H4229	H6310
ken	de·rech	'ish·shah,	me·na·'a·fet	'a·che·lah	u·ma·cha·tah	fi·ha;
sitten	tie	vaimon	aviorikoksen tehneen	hän syö	ja pyyhkii	suunsa

וְאָמְרָה לֹא־ פָעַלְתִּי אָוֶן׃ פ

H559	H3808	H6466	H205	
ve'·'a·me·rah,	lo-	fa·'al·ti	'a·ven.	
ja sanoo	en	tehnyt	syntiä / pahaa / vääryyttä	

Peh

21 תּוֹכַל לֹא־ אַרְבַּע וְתַחַת אֶרֶץ רָגְזָה שָׁלוֹשׁ תַּחַת

H8478	H7969	H7264	H776	H8478	H702	H3808	H3201
ta·chat	sha·losh	ra·ge·zah	'e·retz;	ve'·ta·chat	'ar·ba',	lo-	tu·chal
alla	kolmen	järkkyy	maa	ja alla	neljän	ei	se voi

שְׂאֵת׃

H5375
se·'et.
kestää

22 לָחֶם׃ יִשְׂבַּע־ כִּי יִנָּבֵל יִמְלוֹךְ כִּי עֶבֶד תַּחַת־

H8478	H5650	H3588	H4427	H5036	H3588	H7646	H3899
ta·chat-	'e·ved	ki	jim·loch;	ve'·na·val,	ki	jis·ba'-	la·chem.
alla	palvelijan	kun	hän hallitsee	ja hullun	kun	hän on täynnä	ruokaa / leipää

23 כִּי־ יִשְׂנָא תִבָּעֵל כִּי שִׁנוּאָה תַּחַת

H8478	H8130	H3588	H1166	H8198	H3588
ta·chat	nu·'ah	ki	tib·ba·'el;	ve'·shif·chah,	ki-
alla	vihatun	kun	hän menee naimisiin	ja palvelijattaren	kun

תִּירָֽשׁ׃ גְּבִרְתָּהּ׃ פ

H3423 ti·rash
H1404 ge·vir·tah.
Peh
hän valtaa paikan emäntänsä

24 חֲכָמִים׃ וְהֵמָּה אֶרֶץ קְטַנִּי־הֵם אַרְבָּעָה

H2450 cha·cha·mim
H1992 ve'·hem·mah,
H776 'a·retz;
H6996 ke·tan·nei-
H1992 hem
H702 'ar·ba·'ah
ovat viisaampia
mutta ne
ovat vähäisiä maassa
ne
neljä

מְחֻכָּמִים׃

H2449 me·chuk·ka·mim.
kuin viisaat

25 לַחְמָם׃ בַּקַּיִץ וַיָּכִינוּ עָז לֹא־עַם הַנְּמָלִים

H3899 lach·mam.
H7019 vak·ka·jitz
H3559 vai·ja·chi·nu
H5794 'az;
H3808 lo-
H5971 'am
H5244 han·ne·ma·lim
ruokansa
kesällä
mutta kokoavat
ovat kansa joka ei ole vahva
muurahaiset

26 בַּסֶּלַע וַיָּשִׂימוּ עָצוּם לֹא־עַם שְׁפַנִּים

H5553 vas·se·la'
H7760 vai·ja·si·mu
H6099 'a·tzum;
H3808 lo-
H5971 'am
H8227 fan·nim
kallioille
ne tekevät
ovat kansa joka ei ole voimakas
kalliojänikset / kaniinit

בֵּיתָם׃

H1004 be'i·tam.
pesänsä

27 מֶלֶךְ׃ אֵין לָאַרְבֶּה וַיֵּצֵא חֹצֵץ כֻּלּוֹ׃

H3605 kul·lo.
H2686 cho·tzetz
H3318 vai·je·tze
H697 la·'ar·beh;
H369 'ein
H4428 me·lech
kaikki
ja ne lähtevät jakautuen parviin
heinäsirkoilla
ei ole
kuningasta

28 פ מֶלֶךְ׃ בְּהֵיכְלֵי וְהִיא תִּתַּפֵּשׂ בְּיָדַיִם שָׁמֵמִית

Peh
H4428 me·lech.
H1964 be'·hei·che·lei
H1931 ve'·hi,
H8610 te·tap·pes;
H3027 be'·ja·da·jim
H8079 ma·mit
kuninkaan
palatseissa
ja on
tarttuu
käsillään
lisko

29 מֵיטִבֵי וְאַרְבָּעָה צָעַד מֵיטִיבֵי הֵמָּה שְׁלֹשָׁה
H7969 she·lo·shah kolme
H1992 hem·mah niillä
H3190 mei·ti·vei on komea
H6806 tza·'ad; askel
H702 ve'·'ar·ba·'ah, ja neljä
H3190 mei·ti·vei joilla on näyttävä

לָכֶת׃
H1980 la·chet. kulku

30 כֹּל׃ מִפְּנֵי־ יָשׁוּב וְלֹא־ בַבְּהֵמָה גִּבּוֹר לַיִשׁ
H3918 la·jish leijona
H1368 gib·bor vahva
H929 bab·be·he·mah; joukossa petojen
H3808 ve'·lo- eikä
H7725 ja·shuv, se käänny
H6440 mip·pe·nei- edestä
H3605 chol. minkään

31 עִמּוֹ׃ אַלְקוּם וּמֶלֶךְ תָּיִשׁ אוֹ־ מָתְנַיִם זַרְזִיר
H2223 zar·zir vinttikoira
H4975 ma·te·na·jim hoikkakylkinen
H176 'ov- ja
H8495 ta·jish; urosvuohi
H4428 u·me·lech, ja kuningas
H510 'al·kum jota ei nousta
H5973 im·mo. vastaan

32 נָבַלְתָּ אִם־ זַמּוֹתָ וְאִם־ בְּהִתְנַשֵּׂא יָד
H518 'im- jos
H5034 na·val·ta olet tyhmyydessäsi
H5375 ve'·hit·nas·se; korottanut itseäsi
H518 ve'·'im- tai jos
H2161 zam·mo·ta, miettinyt pahaa
H3027 jad kätesi

לְפֶה׃
H6310 le·peh. laita suullesi

33 כִּי מִיץ חָלָב יוֹצִיא חֶמְאָה וּמִיץ־ אַף
H3588 ki sillä
H4330 mitz pusertaminen
H2461 cha·lav maidon
H3318 jo·tzi tuottaa
H2529 chem·'ah, juustoa
H4330 u·mitz- muttä vääntäminen
H639 'af nenän

פ רִיב׃ יוֹצִיא אַפַּיִם וּמִיץ דָּם יוֹצִיא
H3318 jo·tzi tuo esiin
H1818 dam; veren
H4330 u·mitz ja pakottaminen
H639 'ap·pa·jim, vihaan
H3318 jo·tzi tuottaa
H7379 riv. riidan
Peh

Sananlaskut 31 ***(Proverbs 31)***

1 אִמְּוֹ: יִסְּרַתּוּ אֲשֶׁר־ מַשָּׂא מֶלֶךְ לְמוּאֵל דִּבְרֵי

H1697	H3927	H4428	H4853	H834	H3256	H517
div·rei	Le·mu·'el	me·lech;	Mas·sa,	'asher-	jis·se·rat·tu	im·mo.
sanat	Lemuelin	kuninkaan	Massan	jotka	opetti hänelle	hänen äitinsä

2 נְדָרָי: בַּר־ וּמָה בִּטְנִי בַּר־ וּמַה־ בְּרִי מַה־

H4100	H1248	H4100	H1248	H990	H4100	H1248	H5088
mah-	be'·ri	u·mah-	bar-	bit·ni;	u·meh	bar-	ne·da·rai.
mitä	poikani	ja mitä	poika	kohtuni	ja mitä	poika	valani

3 מְלָכִין: לַמְּחוֹת וּדְרָכֶיךָ חֵילֶךָ לַנָּשִׁים תִּתֵּן אַל־

H408	H5414	H802	H2428	H1870	H4229	H4428
'al-	tit·ten	lan·na·shim	chei·le·cha;	u·de·ra·chei·cha,	lam·chot	me·la·chin.
älä	anna	naisille	voimaasi	ja tietäsi niille	jotka hävittävät	kuninkaita

4 יַיִן שְׁתוֹ־ לַמְּלָכִים אַל לְמוּאֵל לַמְּלָכִים אַל

H408	H4428	H3927	H408	H4428	H8354	H3196
'al	la·me·la·chim	Le·mo·'el,	'al	la·me·la·chim	she·tov-	ja·jin;
ei	kuninkaille	Lemuel	ei	kuninkaiden	sovi juoda	viiniä

שֵׁכָר: (ק אַי) (כ אוֹ) וּלְרוֹזְנִים

H7336	'ov	ch	H176 q	H7941
u·le·roz·nim,			'ei	she·char.
ja hallitsijoille			ei	väkevä juoma

5 בְּנֵי־ כָּל־ דִּין וְיִשַּׁנֶּה מִחֻקָּק וְיִשְׁכַּח שְׁתֵה פֶּן־

H6435	H8354	H7911	H2710	H8138	H1779	H3605	H1121
pen-	jish·teh	ve'·jish·kach	me·chuk·kak;	vi'·shan·neh	din	kol-	be'·nei-
etteivät	he juodessaan	unohtaisi	säädöksiä	ja vääristäisi	tuomiota	kaikkien	lasten

עֹנִי:

H6040
'o·ni.
kärsivien

6 שֵׁכָר תְּנוּ־ לְאוֹבֵד וְיַיִן לְמָרֵי נָפֶשׁ:

H5414	H7941	H6	H3196	H4751	H5315
te·nu-	she·char	le·'o·ved;	ve'·ja·jin	le·ma·rei	na·fesh.
anna	väkevää juomaa	menehtyvälle	ja viiniä	katkeroituneelle	sielulle

7 יִשְׁתֶּה וְיִשְׁכַּח רִישׁוֹ וַעֲמָלוֹ לֹא יִזְכֹּר־ עוֹד׃

H8354	H7911	H7389	H5999	H3808	H2142	H5750
jish·teh	ve'·jish·kach	ri·sho;	va·'a·ma·lo,	lo	jiz·kor-	od.
juokoon hän	ja unohtakoon	köyhyytensä	ja huolet	ei	palautuisi mieleen	enää

8 פְּתַח־ פִּיךָ לְאִלֵּם לְדִין אֶל־ כָּל־ בְּנֵי חֲלוֹף׃

H6605	H6310	H483	H413	H1779	H3605	H1121	H2475
pe·tach-	pi·cha	le·'il·lem;	'el-	din,	kol-	be'·nei	cha·lof.
avaa	suusi	mykälle	edestä	asian	kaikkien	lasten	katoavaisten

9 פְּתַח־ פִּיךָ שְׁפָט־ צֶדֶק וְדִין עָנִי וְאֶבְיוֹן׃ פ

H6605	H6310	H8199	H6664	H1777	H6041	H34	Peh
pe·tach-	pi·cha	she·fot-	tze·dek;	ve'·din,	'a·ni	ve'·'ev·jon.	
avaa	suusi	tuomitse	vanhurskaasti	ja puolusta	köyhiä	ja hädänalaisia	

10 אֵשֶׁת־ חַיִל מִי יִמְצָא וְרָחֹק מִפְּנִינִים מִכְרָהּ׃

H802	H2428	H4310	H4672	H7350	H6443	H4377
'e·shet-	cha·jil	mi	jim·tza;	ve'·ra·chok	mip·pe·ni·nim	mich·rah.
vaimon	hyveellisen	kuka	löytää	korkeampi	jalokiviä	on hänen arvonsa

11 בָּטַח בָּהּ לֵב בַּעְלָהּ וְשָׁלָל לֹא יֶחְסָר׃

H982	H0	H3820	H1167	H7998	H3808	H2637
ba·tach	bah	lev	ba'·lah;	ve'·sha·lal,	lo	jech·sar.
luottaa	häneen	sydän	hänen miehensä	ja saaliin	ei	hän ole tarpeessa

12 גְּמָלַתְהוּ טוֹב וְלֹא־ רָע כֹּל יְמֵי חַיֶּיהָ׃

H1580	H2896	H3808	H7451	H3605	H3117	H2416
ge·ma·lat·hu	tov	ve'·lo-	ra';	kol,	je·mei	chaj·jeih
hän jakaa runsaasti	hyvää	eikä	pahaa	kaikkina	päivinä	elämänsä

13 דָּרְשָׁה צֶמֶר וּפִשְׁתִּים וַתַּעַשׂ בְּחֵפֶץ כַּפֶּיהָ׃

H1875	H6785	H6593	H6213	H2656	H3709
da·re·shah	tze·mer	u·fish·tim;	vat·ta·'as,	be'·che·fetz	kap·pei·ha.
hän etsii	villaa	ja pellavaa	ja tekee töitä	mielellään	käsillään

14 הָיְתָה כָּאֳנִיּוֹת סוֹחֵר מִמֶּרְחָק תָּבִיא לַחְמָהּ׃

H1961	H591	H5503	H4801	H935
ha·je·tah	ko·'o·ni·jot	so·cher;	mi·mer·chak,	ta·vi
hän on	kuin laivat	jotka kiertävät tekemässä kauppaa	kaukaa	hän tuo

לַחְמָהּ׃

H3899
lach·mah.
ruokansa

15 וְחֹק לְבֵיתָהּ טָרָף וַתִּתֵּן לַיְלָה בְּעוֹד וַתָּקָם

H6965	H5750	H3915	H5414	H2964	H1004	H2706
vat·ta·kom	be'·'od	laj·lah,	vat·tit·ten	te·ref	le·vei·tah;	ve'·chok,
hän nousee	kun vielä on	yö	ja antaa	ruokaa	perheelleen	ja määrätyn osan

לְנַעֲרֹתֶיהָ׃

H5291
le·na·'a·ro·tei·ha.
naispalvelijoilleen

16 זָמְמָה שָׂדֶה וַתִּקָּחֵהוּ מִפְּרִי כַפֶּיהָ נָטַע (כ)

H2161	H7704	H3947	H6529	H3709	ne·ta'	ch
za·me·mah	deh	vat·tik·ka·che·hu;	mip·pe·ri	chap·pei·ha,		
hän suunnittelee	peltoa	ja hankkii sen	hedelmillä	käsiensä		

כָּרֶם׃ (ק נָטְעָה)

H5193	q	H3754
na·te·'ah		ka·rem.
hän istuttaa		viinitarhan

17 חָגְרָה בְעוֹז מָתְנֶיהָ וַתְּאַמֵּץ זְרוֹעוֹתֶיהָ׃

H2296	H5797	H4975	H553	H2220
cha·ge·rah	ve'·'oz	ma·te·nei·ha;	vat·te·'am·metz,	ze·ro·'o·tei·ha.
hän vyöttää	voimalla	kupeensa	ja ovat vahvat	hänen käsivartensa

18 טָעֲמָה כִּי־ טוֹב סַחְרָהּ לֹא־ יִכְבֶּה בַלַּיְלָה (כ)

H2938	H3588	H2896	H5504	H3808	H3518	val·la·jil	ch
ta·'a·mah	ki-	tov	sach·rah;	lo-	jich·beh		
hän havaitsee	että	hyvät	ovat hänen ansionsa	eikä	sammu		

נֵרָהּ׃ (ק בַּלַּיְלָה)

H3915	q	H5216
val·laj·lah		ne·rah.
yöllä		hänen lamppunsa

19 יָדֶיהָ שִׁלְּחָה שִׁלְחָן וְכַפֶּיהָ בִּכִּישָׁוֹר תָּמְכוּ פֶּלֶךְ׃

H3027	H7971	H3601	H3709	H8551	H6418
ja·dei·ha	shil·le·chah	vak·ki·shor;	ve'·chap·pei·ha,	ta·me·chu	fa·lech.
kätensä	hän ojentaa	kehrään	ja käsillään	hän tarttuu	kerään

20 כַּפָּהּ פָּרְשָׂה לֶעָנִי יָדָיהָ שִׁלְּחָה לָאֶבְיוֹן׃

H3709	H6566	H6041	H3027	H7971	H34
kap·pah	pa·re·sah	le·'a·ni;	ve'·ja·dei·ha,	shil·le·chah	la·'ev·jon.
kätensä	hän avaa	köyhälle	ja kätensä	hän ojentaa	hädänalaiselle

21 לֹא־תִירָא לְבֵיתָהּ מִשָّלֶג כִּי כָל־בֵּיתָהּ לָבֻשׁ שָׁנִים׃

H3808	H3372	H1004	H7950	H3588	H3605	H1004	H3847
lo-	ti·ra	le·vei·tah	mish·sha·leg;	ki	chol	be'i·tah,	la·vush
ei	hän pelkää	talossaan	lunta	sillä	koko	hänen perheensä	on puettu

H8144
sha·nim.
purppuravillaan

22 מַרְבַדִּים עָשְׂתָה־לָּהּ שֵׁשׁ וְאַרְגָּמָן׃

H4765	H6213	H0	H8336	H713
mar·vad·dim	'a·se·tah-	lah;	shesh	ve'·'ar·ga·man
peitteitä	hän tekee	itselleen	hienoa pellavaa	ja purppuraa

לְבוּשָׁהּ׃

H3830
le·vu·shah.
ovat hänen vaatteensa

23 נוֹדָע בַּשְּׁעָרִים בַּעְלָהּ בְּשִׁבְתּוֹ עִם־זִקְנֵי אָרֶץ׃

H3045	H8179	H1167	H3427	H5973	H2205	H776
no·da'	bash·she·'a·rim	ba'·lah;	be'·shiv·to,	'im-	zik·nei-	'a·retz.
tunnetaan	porteissa	hänen miehensä	hän istuu	joukossa	vanhinten	maan

24 סָדִין עָשְׂתָה וַתִּמְכֹּר וַחֲגוֹר נָתְנָה לַכְּנַעֲנִי׃

H5466	H6213	H4376	H2289	H5414	H3669
sa·din	'a·se·tah	vat·tim·kor;	va·cha·gor,	na·te·nah	lak·ke·na·'a·ni.
hienoja liinavaatteita	hän tekee	ja myy	vöitä	ja toimittaa	kauppiaille

25 עֹז־ וְהָדָר לְבוּשָׁהּ וַתִּשְׂחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן׃

H5797	H1926	H3830	H7832	H3117	H314
'oz-	ve'·ha·dar	le·vu·shah;	vat·tis·chak,	le·jom	a·cha·ron.
voima	ja kauneus	ovat hänen vaatteensa	hän nauraa	päivälle	tulevalle

26 פִּיהָ פָּתְחָה בְחָכְמָה וְתוֹרַת־ חֶסֶד עַל־

H6310	H6605	H2451	H8451	H2617	H5921
pi·ha	pa·te·chah	ve'·cha·che·mah;	ve'·to·rat-	che·sed,	'al-
suunsa	hän avaa	viisauteen	ja opetus	armollinen	

לְשׁוֹנָהּ׃

H3956
le·sho·nah.
on hänen kielellään

27 צֹופִיָּה הֲלִיכוֹת בֵּיתָהּ וְלֶחֶם עַצְלוּת לֹא תֹאכֵל׃

H6822	H1979	H1004	H3899	H6104	H3808	H398
tzo·fi·jah	ha·li·chot	be'i·tah;	ve'·le·chem	'atz·lut,	lo	to·chel.
hän tarkkailee	kulkua	talonsa	ja leipää	velttouden	ei	hän syö

28 קָמוּ בָנֶיהָ וַיְאַשְּׁרוּהָ בַּעְלָהּ וַיְהַלְלָהּ׃

H6965	H1121	H833	H1167	H1984
ka·mu	va·nei·ha	vaj·'ash·she·ru·ha;	ba'·lah,	vaj·hal·lah.

nousevat hänen lapsensa ja kutsuvat siunatuksi hänen miehensä kiittää häntä

29 רַבּוֹת בָּנוֹת עָשׂוּ חָיִל וְאַתְּ עָלִית עַל־ כֻּלָּנָה׃

H7227	H1323	H6213	H2428	H859	H5927	H5921	H3605
rab·bot	ba·not	'a·su	cha·jil;	ve'·'at,	'a·lit	'al-	kul·la·nah.
monet	tyttäret	toimivat	hyveellisesti	mutta sinä	kohoat	yli	kaikkien

30 שֶׁקֶר הַחֵן וְהֶבֶל הַיֹּפִי אִשָּׁה יִרְאַת־

H8267	H2580	H1892	H3308	H802	H3373
she·ker	ha·chen	ve'·he·vel	haj·jo·fi;	'ish·shah	jir·'at-
petollinen on suosio		ja ohimenevää	on kauneus /	nainen	joka pelkää

יְהוָה תִּתְהַלָּל׃ הִיא

H3069	H1931	H1984
JAH·WEH	hi	tit·hal·lal.
JAHWEH HERRAA	häntä	ylistetään

31 תְּנוּ־ לָהּ מִפְּרִי יָדֶיהָ וִיהַלְלוּהָ בַשְּׁעָרִים

H5414	H0	H6529	H3027	H1984	H8179
te·nu-	lah	mip·pe·ri	ja·dei·ha;	vi'·hal·lu·ha	vash·she·'a·rim
anna nauttia	hänen	hedelmistä	käsiensä	ja kiittäköön häntä	porteissa

מַעֲשֶׂיהָ׃

H4639
ma·'a·sei·ha.
hänen tekonsa